



ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН
ХӨГЖЛИЙН ТӨВ



ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

2015

**Энэхүү эмхэтгэлийн талаархи саналыг дараах хаягаар ирүүлнэ үү.
Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв**

Шуудангийн хаяг: С.Зоригийн гудамж
Улаанбаатар -210648
Факс: 976-11-320633
Утас: 70111485
Э-шуудан: admin@hdc.mohs.mn
www.chd.mohs.mn

Эрхэлсэн: Ч.Бат-Эрдэнэ, Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвийн захирал
Хянасан: Ч.Зулцэцэг СТСМА-ны дарга

Эмхтгэсэн:	С.Даваажаргал	СТСМА-ны мэргэжилтэн
	Х.Нарантуяа	СТСМА-ны мэргэжилтэн
	Б.Болдбаатар	СТСМА-ны мэргэжилтэн
	Б.Норолхоосүрэн	СТСМА-ны мэргэжилтэн
	Т.Өнөрцэцэг	СТСМА-ны мэргэжилтэн
	Х.Дэлгэрмаа	СТСМА-ны мэргэжилтэн
	Д.Бямбадорж	ЭЗА-ны дарга

Хэвлэлийн эх бэлтгэсэн: Д.Уранчимэг, СТСМА
Д.Алтанцэцэг, СТСМА

Хэвлэлийн дизайнер: Ж.Халиунцэцэг

ГАРЧИГ

Өмнөх үг	5
Хүснэгтийн жагсаалт	6-7
Зургийн жагсаалт	8-9
Товчилсон үгийн жагсаалт	10
Ном зүй	11
Хураангуй	12
БҮЛЭГ 1. Монгол Улсын хүн ам	13
1.1. Хүн ам	15-16
1.2. Хүн ам зүйн үзүүлэлт	16-17
1.3. Хүн амын дундаж наслалт	17-19
БҮЛЭГ 2. Мянганы хөгжлийн эрүүл мэндийн зорилтууд	20-26
БҮЛЭГ 3. Эх хүүхдийн эрүүл мэнд	27
3.1. Эхийн эрүүл мэнд	28
3.2. Жирэмсний хяналт ба төрөхийн өмнөх үеийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ	28-30
3.3. Төрөлт, төрөх үеийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ	30-33
3.4. Төрсний дараах тусламж, үйлчилгээ	33-35
3.5. Эхийн эндэгдэл	35-37
3.6. Хүүхдийн эрүүл мэнд	37-39
3.7. Нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	40
3.8. Үр хөндөлт	41
3.9. Жирэмслэлтээс сэргийлэх орчин үеийн аргын хэрэглээ /ЖСАХ/	41
БҮЛЭГ 4. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	42
4.1. Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж, үйлчилгээ	44-45
4.2. Сумын эрүүл мэндийн төвийн болон сум дундын эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ	46-48
4.3. Нэгдсэн эмнэлэг, нийгмийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж, үйлчилгээ	48-49
4.4. Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвийн тусламж үйлчилгээ	50-51
4.5. Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төвүүдийн тусламж, үйлчилгээ	51-52
4.6. Хувийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ	53
БҮЛЭГ 5. Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөц	54-57
БҮЛЭГ 6. Халдварт өвчин	58
6.1. Нийт халдварт өвчин	59
6.2. Гэдэсний халдварт өвчин	60-61
6.2.1 Бактерийн гаралтай бусад хоолны хордлого	60
6.2.2 Вируст гепатит	60

6.3. Амьсгалын замын халдварт өвчин	62-65
6.3.1. Сүрьеэ	62
6.3.2. Гахай хавдар өвчин	64
6.3.3. Салхинцэцэг	65
6.4. Бэлгийн замаар дамжих халдвар	65-66
6.5. Халдварт өвчний шалтгаант нас баралт	66
БҮЛЭГ 7. Халдварт бус өвчин	67
7.1. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан	68-70
7.2. Чихрийн шижин өвчин	70-71
7.3. Хорт хавдрын өвчөл	71-73
7.3.1. Хорт хавдрын хяналтын байдал	72
7.3.2. Хүүхдийн хорт хавдрын өвчлөл	72
7.4. Төрөлх гажиг, гаж хөгжил	73-75
7.5. Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан	75-77
7.6. Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгийн талаар	77-79
7.7. Мэс заслын үйл ажиллагаа	79-81
БҮЛЭГ 8. Хүн амын нас баралт	82
8.1. Зүрх-судасны тогтолцооны өвчний шалтгаант нас баралт	84-85
8.2. Хорт хавдрын шалтгаант нас баралт	85-86
8.3. Гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант нас баралт	86-88
БҮЛЭГ 9. Монгол улсын эмзүйн салбарын зарим үзүүлэлт	89
9.1. Эм хангамжийн байгууллагын үзүүлэлт	90
9.2. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн импорт	90
9.3. Эмийн үйлдвэрлэл	91
9.4. Эмийн бүртгэл	91-92
9.5. Эмийн аюулгүй байдал	92
9.6. Эмийн сонголт, эмийн зохистой хэрэглээ	93
БҮЛЭГ 10. Цусны албаны үйл ажиллагаа	94-97
БҮЛЭГ 11. Эрүүд мэндийн эдийн засаг	98
11.1. Эрүүл мэнд, спортын салбарын төсвийн гүйцэтгэл	99-103
11.2. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого зардал	104-112
БҮЛЭГ 12. Эрүүл мэндийн зарим үзүүлэлтүүд сүүлийн 10 жилийн байдлаар	113-126
БҮЛЭГ 13. Үндэсний хөтөлбөрүүд	127-132
БҮЛЭГ 14. ДЭМБ-ын Номхон далайн баруун бүсийн мэдээний санд орох	
Монгол улсын үзүүлэлтүүд, 2015	133-138
БҮЛЭГ 15. Эрүүл мэндийн үндсэн үзүүлэлтүүд, /хүснэгтээр/	139-188

ӨМНӨХ ҮГ

Эрүүл мэндийн салбарын албан ёсны статистик мэдээ тайланд тулгуурлан 2015 оны эрүүл мэндийн үндсэн үзүүлэлтүүдийг олон улсын аргачлалын дагуу тооцон, дүгнэлт, үнэлгээ хийж эмхэтгэн та бүхэнд толилуулж байна.

Энэхүү эмхэтгэл нь жил бүр эрүүл мэндийн салбарын үндсэн үзүүлэлтүүдийг эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний шатлалаар, хүн амын өвчлөлийн болон нас баралтын тэргүүлэх шалтгаануудыг бүс нутгаар гаргаж, үндэсний хэмжээнд хэрэгжиж буй НЭМ-ийн хөтөлбөрүүдийн шалгуур үзүүлэлтүүдийг тооцон харуулдаг.

2015 оны тус эмхэтгэлд эрүүл мэндийн зарим үзүүлэлтүүдийг сүүлийн 10 жилийн байдлаар бодит тоон мэдээлэл болон үзүүлэлт хэлбэрээр оруулсан нь мэдээлэл хэрэглэгчдийг эрүүл мэндийн үзүүлэлтүүдийг олон жилийн хөдлөл зүйгээр харах боломжийг бүрдүүлэн, эрүүл мэндийн эдийн засгийн үзүүлэлтүүдийг тооцон харуулсан, хүн амын өвчлөлийн бүлэгт бүртгэгдсэн өвчлөлөөс төрөлхийн гажгийг аймаг орон нутгаар, сумын түвшинд тооцон харуулснаараа онцлог юм.

Монгол улс нь эх, хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах чиглэлд бодлого хэрэгжүүлсний үр дүнд 1990 онд Эхийн эндэгдлийн түвшин 100 000 амьд төрөлтөнд 199 байсан бол 2006 онд 69.7 болж 2015 онд 26.0 хүртэл буурч Мянганы хөгжлийн зорилтыг биелүүлж эхийн эндэгдэл өндөртэй орноос эхийн эндэгдэл дунд зэргийн түвшинтэй орны тоонд шилжин орсон ба цаашид Тогтвортой Хөгжлийн Зорилтыг биелүүлэхийн тулд зөв бодлого тодорхойлон хэрэгжүүлэн ажиллах шаардлага үүсч байна.

НҮБ-ын төрөлжсөн байгууллагууд болон Дэлхийн банкнаас хамтран хийсэн “Эхийн эндэгдлийн хандлага 1990-2015” судалгаанд дэлхий дахинд 1990 оноос хойш эхийн эндэгдэл бараг 44% буурсныг тэмдэглэсэн. Уг судалгаанд “Мянганы хөгжлийн 5 дахь зорилтыг хангасан” буюу эхийн эндэгдлийг 1990 орны түвшнээс 75 хувиас илүү бууруулсан зэрэглэлд Кампучи, Бутан, Кабо Верде, Иран, Лаос, Малдив, Монгол, Рванда, Тимор Лесте зэрэг 9 орныг тодорхойлсон. Монгол улс Мянганы хөгжлийн эхийн эндэгдлийг бууруулах зорилтод хүрсэн 9 орны нэг болсныг дурьдахад таатай байна.

Нялхсын эндэгдлийн хувьд ахиц дэвшил гарч, 1990 онд 1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдлийн түвшин 63.4 байсан бол 2015 онд 15.3 болж 4 дахин буурсан. 1000 амьд төрөлтөд ногдох 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 1990 онд 87.5 байсан бол 2015 онд 18.3 болж 4.8 дахин буурсан байна. Ингэснээр Мянганы хөгжлийн 4, 5 дахь зорилтын 2015 оны түвшинд хүрсэн нь том амжилт юм.

Монгол улсын хүн амын тоо 3 сая болж, дундаж наслалт 69.89 болж нэмэгдсэн бөгөөд, эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 75.84, эрэгтэйчүүдийнх 66.02 байна.

Энэхүү эмхэтгэлийг хэвлүүлэн салбарын бодлого боловсруулагчид, шийдвэр гаргагчид болон мэдээлэл хэрэглэгч та бүхний хүртээл болгоход санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэн хамтран ажилласан Глобаль сангийн хамт олонд гүн талархал илэрхийлье.

Мөн хүн ардынхаа эрүүл мэндийг сахин хамгаалах ариун үйлсийн төлөө мэдлэг оюун, хүч хөдөлмөр бүхнээ зориулсан эрүүл мэндийн салбарынхандаа болон хамтран ажиллаж дэмжлэг туслалцаа үзүүлдэг бусад байгууллагууддаа Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвийн 20 жилийн ойн баярын мэнд хүргэж, талархал дэвшүүлж байна.

Сайн үйлс бүхэн дэлгэрэх болтугай

ЗАХИРАЛ



Ч.БАТ-ЭРДЭНЭ

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1.2.1.	Хүн ам зүйн үзүүлэлтүүд, сонгосон онуудаар
Хүснэгт 1.3.1.	Хүн амын дундаж наслалт, эхний 10 байранд байгаа орны жагсаалтаар
Хүснэгт 1.3.2.	Хүн амын дундаж наслалт бүсээр, хүйсээр, 2015 он
Хүснэгт 2.1.	Нялхсын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд), сонгосон онуудаар
Хүснэгт 2.2.	Эхийн эндэгдлийн түвшин (100 000 амьд төрөлтөд), сонгосон онуудаар
Хүснэгт 2.3.	Жирэмсэн эмэгтэйчүүд болон 15-24 насны залуучуудын дундах ХДХВ-ын тархалт, хувиар
Хүснэгт 2.4.	Сүрьеэгийн өвчлөл, нас баралтын түвшин (100 000 хүн амд), сонгосон онуудаар
Хүснэгт 3.3.1.	Мэс заслын аргаар төрүүлсэн хувь, бүсээр, 2015 он
Хүснэгт 3.3.2.	Төрөлтийн тоо, эмнэлгийн байгууллагын төрлөөр, 2015 он
Хүснэгт 3.3.3.	Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент, 2015 он
Хүснэгт 3.5.1.	Эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд, насны ангиллаар, 2015 он
Хүснэгт 3.6.1.	Төрсөн хүүхдийн мэдээ, бүсээр, 2015 он
Хүснэгт 3.6.2.	Нярай хүүхдийн өвчлөл, бодит тоогоо, 2015 он
Хүснэгт 3.6.3.	5 хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөлийн шалтгаан, хувиар (хот, хөдөө), 2015 он
Хүснэгт 3.6.4.	Хүүхэд, өсвөр үеийнхний өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, насны бүлгээр, /10 000 хүн амд/, 2015 он
Хүснэгт 3.7.1.	Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, нас, хүйсээр, 2015 он
Хүснэгт 3.7.2.	Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн шалтгаан, хувиар /хот, хөдөө/ 2015 он
Хүснэгт 3.8.1.	Үр хөндөлт, байршлаар, 2015 он
Хүснэгт 3.9.1.	ЖСАХ хэрэглэж байгаа эмэгтэйчүүдийн тоо байршлаар, 2015 он
Хүснэгт 4.1.	Эрүүл мэндийн байгууллагуудын тоо, 2015 он
Хүснэгт 4.1.1.	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлт, 2015 он
Хүснэгт 4.2.1.	Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлгүүдийн их эмчийн хангамжийг стандартын доод хязгаартай харьцуулсан байдал, 2015 он
Хүснэгт 4.2.2.	Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлгүүдийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанарын болон хүртээмжийн зарим үзүүлэлт, 2013 он, 2015 он

Хүснэгт 4.3.1.	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлт, 2013-2015 он
Хүснэгт 4.4.1.	БОЭТ-ийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлт, 2013-2015 он
Хүснэгт 4.4.2.	БОЭТ-ийн үйл ажиллагааны зарим үзүүлэлт, 2015 он
Хүснэгт 4.4.3.	БОЭТ-ийн хүний нөөцийн зарим үзүүлэлт, 2015 он
Хүснэгт 4.5.1.	Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдийн, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар болон хүртээмжийн зарим үзүүлэлт, 2013-2015 он
Хүснэгт 4.5.2.	Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдийн үйл ажиллагааны зарим үр дүнгийн үзүүлэлт, 2015 он
Хүснэгт 4.6.1.	Хувийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлт, 2015 он
Хүснэгт 4.6.2.	Хувийн ортой эмнэлгүүдийн хэвтэн эмчлүүлэгчдийн хувь, 2015 он
Хүснэгт 6.2.1.	Гэдэсний халдварт өвчин, бодит тоо, 10 000 хүн амд, 2014-2015 он
Хүснэгт 6.2.2.1.	Вирүст гепатит, 10 000 хүн амд, улсын дунджаас дээгүүр байгаа аймгуудаар 2014-2015 он
Хүснэгт 6.3.1.	Амьсгалын замын халдварт өвчин, бодит тоо, 10 000 хүн амд, 2014-2015 он
Хүснэгт 6.3.1.1.	Сүрьеэ өвчин, 10 000 хүн амд /улсын дунджаас дээгүүр байгаа аймгуудаар, 2014-2015 он/
Хүснэгт 6.4.1.	Бэлгийн замаар дамжих халдвар, бодит тоо, 10 000 хүн амд, 2014-2015 он
Хүснэгт 7.1.1.	Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, нас, хүйсээр, 2015 он
Хүснэгт 7.3.1.	Зонхилох арван байрлалын хорт хавдар, хүйсээр, 2015 он
Хүснэгт 7.5.1.	Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, нас, хүйсээр, 2015 он
Хүснэгт 7.5.2.	Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн зонхилон тохиолдох өвчлөл, хувиар, 2003- 2015 он
Хүснэгт 7.6.1.	Эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан хүний тоо, аймгаар, 2015 он
Хүснэгт 7.7.1.	Улаанбаатар хотын эмнэлгүүдэд хийгдсэн мэс заслын тоо, 2015 он
Хүснэгт 7.7.2.	Зонхилон хийгдсэн мэс засал, төрлөөр, 2015 он
Хүснэгт 8.1.	Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан, 2015 он
Хүснэгт 8.1.1.	Шалтгаанаар тооцсон зүрх-судасны тогтолцооны өвчний нас баралтын түвшин, 10 000 хүн амд, насны бүлгээр
Хүснэгт 8.3.1.	Дэлхийн хүн амын нас баралтын 2030 оны төлөв байдал, Монгол улсын 2015 оны нас баралтын үзүүлэлтийн харьцуулалт
Хүснэгт 9.5.1.	Эмийн гаж нөлөөний болон мэдээлсэн эмнэлгийн тоо, /2012-2015 он/
Хүснэгт 11.2.1	2015 онд эрүүл мэндийн даатгалын сангаас даатгуулагчид үзүүлэх хэвтүүлэн эмчлэх болон өдрөөр эмчлэх тусламж, үйлчилгээний зардал, олгохоор тооцсоноор (хамгийн өндөр зардал бүхий 10 оношийн бүлэг)

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

- Зураг 1.1.1. 2015 оны хот, хөдөөгийн хүн амын тоо, аймгаар
- Зураг 1.1.2. 2015 оны дундаж хүн амын тоо, аймгаар
- Зураг 1.1.3. Хүн амын тоо, жилийн өсөлтийн хувь, сонгосон онуудаар
- Зураг 1.2.1. Төрөлтийн нийлбэр коэффициент, сүүлийн 5 жилээр
- Зураг 1.2.2. Төрөлтийн нийлбэр коэффициент, аймгаар, 2015 он
- Зураг 1.3.1. Нас, хүйсийн суварга, 2005, 2015
- Зураг 2.1. ХДХВ-ийн халдварын тохиолдол, нас баралт, өссөн дүнгээр 1992-2015 оны байдлаар
- Зураг 3.1.1. Эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд, 2003-2015 он
- Зураг 3.2.1. Цус багадалттай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн хувь, аймгаар, 2015 он
- Зураг 3.2.2. Жирэмсний хугацаанд 6 ба түүнээс дээш удаа хяналтад хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн хувь, 2015 он
- Зураг 3.3.1. 1 000 хүн амд ногдох төрөлтийн түвшин, аймгаар 2015 он
- Зураг 3.3.2. Мэс заслын аргаар төрсөн эхийн хувь, аймгаар 2015 он
- Зураг 3.3.3. Улаанбаатар хотод хөдөө орон нутгаас ирж төрсөн эхчүүд, бодит тоо, 2015 он
- Зураг 3.4.1. Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэлийн тохиолдол эмнэлгийн байгууллагын төрлөөр, хувиар, 2015 он
- Зураг 3.4.2. Жирэмсний хүндрэлд манас таталтын эзлэх хувь, аймгаар, 2015 он
- Зураг 3.4.3. Төрөх үеийн хүндрэлд төрөх хүчний сулралын эзлэх хувь, аймгаар, 2015 он
- Зураг 3.4.4. Төрсний дараах хүндрэлд цус алдалтын эзлэх хувь, 2015 он
- Зураг 3.5.1. Эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд, аймгаар, 2015 он
- Зураг 3.5.2. Эхийн эндэгдэл бүсээр, 100 000 амьд төрөлтөд, 2015 он
- Зураг 3.6.1. Амьгүй төрөлтийн түвшин 1 000 нийт төрөлтөд, аймгаар, 2015 он
- Зураг 3.6.2. Нярай хүүхдийн өвчлөл, амьд төрсөн хүүхдэд эзлэх хувиар, аймгаар, 2015 он
- Зураг 4.1.1. Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн амбулаторийн үзлэгийн тоо, сүүлийн 4 жилээр
- Зураг 4.2.1. Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлэгт ногдох эмчийн дундаж тоо, 2015 он
- Зураг 4.2.2. Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид, орны эзлэх хувь, 2013-2015 он
- Зураг 4.3.1. Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид, орны эзлэх хувь, 2015 он
- Зураг 4.5.1. Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдэд хөдөө орон нутгаас ирж эмчлүүлэгчдийн эзлэх хувь, 2015 он
- Зураг 5.1. Эрүүл мэндийн салбарын ажилтнуудын насны бүтэц, 2015 он
- Зураг 5.2. 10 000 хүн амд ногдох их эмч, сувилагч, бүсээр, 2015 он
- Зураг 5.3. Төрийн зардлаар төгсөлтийн дараах сургалтад хамрагдсан эмч, сувилагч, эмнэлгийн бусад мэргэжилтний тоо, 2015 он
- Зураг 6.1.1. 2015 онд улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн халдварт өвчний бүтэц
- Зураг 6.2.2.1. Вирүст гепатит, 10 000 хүн амд, 2005-2015 он
- Зураг 6.3.1.1. Сүрьеэгийн өвчлөл, нас баралт, 2005-2015 он
- Зураг 6.3.1.2. Сүрьеэгийн өвчний оношийн баталгаажилт хувиар, 2015
- Зураг 6.3.2.1. Гахай хавдар өвчний хөдлөл зүй, 10 000 хүн амд, 1996-2015 он
- Зураг 6.3.2.2. Гахай хавдар өвчин, улирлаар, 2014, 2015 он

- Зураг 6.4.1. Бэлгийн замаар дамжих халдвар, бодит тоо, 10 000 хүн амд, 2012-2015 он
- Зураг 7.1.1. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10 000 хүн амд, 2005-2015 он
- Зураг 7.2.1. Чихрийн шижин өвчин, хүйсээр, бүсээр, 10 000 хүн амд, 2015 он
- Зураг 7.2.2. Цусны даралт ихдэх өвчин, хүйсээр, 10 000 хүн амд, 2015 он
- Зураг 7.3.1.1. Зонхилон тохиолдох хорт хавдрын хяналтанд байгаа хүмүүсийн 5-аас дээш жил амьдарч байгаа хувь, 2015 он
- Зураг 7.3.2.1 Хүүхдийн хорт хавдрын өвчлөл, нас баралт
- Зураг 7.4.1. Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг, 2006-2015 он, 10 000 хүн амд
- Зураг 7.4.2. Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг /Өвөрхангай аймгийн сумдын 5 жилийн дундаж, 10 000 хүн амд/
- Зураг 7.4.3. Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг /Баянхонгор 5 жилийн дундаж, 10 000 хүн амд/
- Зураг 7.4.4. Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг /Архангай аймгийн сумдын 5 жилийн дундаж, 10 000 хүн амд/
- Зураг 7.7.1. Мэс заслын тоо, аймгаар, 2015 он
- Зураг 7.7.2. Цочмог мухар олгойн мэс засал, аймгаар, 2015 он.
- Зураг 7.7.3. Цөсний замын мэс засал, аймгаар, 2015 он
- Зураг 8.1. Нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10 000 хүн амд, 2015 он
- Зураг 8.2.1. Зонхилон тохиолдох хорт хавдрын нас баралт, /анх оношлогдсоноос хойш амьдарсан хугацаа/, хувиар, 2015 он
- Зураг 8.2.2. Зонхилон тохиолдох хорт хавдрын өвчлөл, /анх оношлогдсон I-IV үе шатандаа/, 2015 он
- Зураг 8.3.1. Осол гэмтлийн шалтгаант нас баралтын хэлбэр, хүйсээр, 10 000 хүн амд, 2015 он
- Зураг 8.3.2. Осол гэмтлийн өвчлөл, нас баралт, 10 000 хүн амд, 2005-2015 он
- Зураг 9.3.1. Эх орны эмийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл сүүлийн 3 жилд
- Зураг 9.4.1. Монгол улсын эмийн бүртгэлд шинээр бүртгэгдсэн эмийн тоо, 2015 он
- Зураг 9.4.2. Монгол улсын эмийн бүртгэлд бүртгэгдсэн эм, АТС ангиллаар, /2011-2015/
- Зураг 11.1.1. ДНБ-д эрүүл мэнд, спортын салбарын зардлын эзлэх хувь
- Зураг 11.1.2.А. Эрүүл мэнд, спортын салбарын зардал, эдийн засгийн ангиллаар (тэрбум төгрөгөөр)
- Зураг 11.1.2.Б. Эрүүл мэнд, спортын салбарын зардал, эдийн засгийн ангиллаар (хувиар)
- Зураг 11.1.3. Эрүүл мэнд, спортын салбарын зардал, үндсэн үйл ажиллагааны чиглэлээр (хувиар)
- Зураг 11.1.4. Эрүүл мэндийн зардал, дэд бүлгээр (хувиар)
- Зураг 11.1.5.А. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний зардал, тусламж, үйлчилгээний шатлалаар (тэрбум төгрөгөөр)
- Зураг 11.1.5.Б. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний зардал, тусламж, үйлчилгээний шатлалаар (хувиар)
- Зураг 11.1.6.А. Хөрөнгийн зардал, хөрөнгө оруулалтын төрлөөр (тэрбум төгрөгөөр)
- Зураг 11.1.6.Б. Хөрөнгийн зардал, хөрөнгө оруулалтын төрлөөр (хувиар)
- Зураг.11.1.7. Эрүүл мэнд, спортын салбарын зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр (хувиар)
- Зураг 11.2.1. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого, зардал (тэрбум төгрөгөөр)
- Зураг 11.2.2.А. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого, орлогын эх үүсвэрээр (тэрбум төгрөгөөр)
- Зураг 11.2.2.Б. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого, орлогын эх үүсвэрээр (хувиар)
- Зураг 11.2.3. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зардал (хувиар)
- Зураг 11.2.4. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн даатгуулаг чид үзүүлэх тусламж үйлчилгээний зардал, даатгалын тусламж, үйлчилгээний ангилалаар (хувиар)

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ

АХБ	Азийн хөгжлийн банк
БОЭТ	Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв
ГССҮТ	Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв
ДОХ/БЗДХ	Дархлал олдмол хомсдол/Бэлгийн замаар дамжих халдвар
ДЭМБ	Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага
ДНБ	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн
ЖСАХ	Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэгсэл
НБЕК	Нас баралтын ерөнхий коэффициент
НЭМГ	Нийслэлийн эрүүл мэндийн газар
НДЕГ	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар
ОХУ	Оросын холбооны улс
ӨОУА	Өвчний олон улсын ангилал
ТЕК	Төрөлтийн ерөнхий коэффициент
ТНК	Төрөлтийн нийлбэр коэффициент
УБ	Улаанбаатар
УГТЭ	Улсын гуравдугаар төв эмнэлэг
УНТЭ	Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг
УХТЭ	Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэг
УБСЕГ	Улсын бүртгэл статистикийн ерөнхий газар
УАУТХ	Уламжлалт анагаах ухаан технологийн хүрээлэн
ХДХВ/ДОХ	Дархлал олдмол хомсдолын вирус, дархлалын олдмол хомсдол
ХӨСҮТ	Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв
ХСҮТ	Хавдар судлалын үндэсний төв
ЭБЭ	Эрчүүдтэй бэлгийн хавьталд ордог эрчүүд
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭМСЯ	Эрүүл мэнд, спортын яам
ЭМБ	Эрүүл мэндийн байгууллага
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв
ЭМСХХ	Эрүүл мэндийн салбарын хөгжил хөтөлбөр
ЭМД	Эрүүл мэндийн даатгал
ЭХЭМҮТ	Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв
РВЭЭ	Ретро вирусийн эсрэг эмийн эмчилгээ
АТС	Anatomical therapeutic classification/ Хүний анатомын бүтцэд суурилсан эмийн ангилал/
DOTS	Directly observed treatment short-course /шууд хяналттай богино хугацааны эмчилгээ/

НОМ ЗҮЙ

1. Глобаль сангийн дэмжлэгтэй ДОХ, Сүрьеэгийн төсөл, ЭМЯ., Эрүүл мэндийн үзүүлэлт тооцох аргачлал., Улаанбаатар., 2010.
2. Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага., Өвчний олон улсын ангилал I боть., 2008.
3. Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага., Өвчний олон улсын ангилал II боть., 2008.
4. Монгол улсын үндэсний статистикийн хороо., Монгол улсын статистикийн эмхтгэл., Улаанбаатар., 2010.
5. Монгол улсын үндэсний статистикийн хороо., Монгол улсын статистикийн эмхтгэл., Улаанбаатар., 2011.
6. Монгол улсын үндэсний статистикийн хороо., Монгол улсын статистикийн эмхтгэл., Улаанбаатар., 2013.
7. Нэгдсэн үндэсний байгууллагын, Хүн амын сан, Монгол улсын их сургууль, Хүн амын сургалт судалгааны төв., Эрүүл мэнд, нөхөн үржихүйн үзүүлэлтүүдийг тооцох аргачлал, түүнийг ашиглах гарын авлага, цуврал II., Улаанбаатар., 2013.
8. Хавдар судлалын үндэсний төв., Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвийн 2015 оны тайлан., Улаанбаатар., 2015.
9. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв., Эрүүл мэндийн статистикийн мэдээлэл I боть., Улаанбаатар., 2015.
10. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв., Эрүүл мэндийн статистикийн мэдээлэл II боть., Улаанбаатар., 2015.
11. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв., Эрүүл мэндийн статистикийн мэдээлэл III боть., Улаанбаатар., 2015.
12. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв., Эрүүл мэндийн статистикийн мэдээлэл IV боть., Улаанбаатар., 2015.
13. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, ЭМЯ., Эрүүл мэндийн үзүүлэлт., Улаанбаатар., 2010.
14. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, ЭМЯ., Эрүүл мэндийн үзүүлэлт., Улаанбаатар., 2011.
15. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, ЭМЯ., Эрүүл мэндийн үзүүлэлт., Улаанбаатар., 2012.
16. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, ЭМЯ., Эрүүл мэндийн үзүүлэлт., Улаанбаатар., 2013.
17. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, ЭМЯ., Эрүүл мэндийн үзүүлэлт., Улаанбаатар., 2014.

ХУРААНГУЙ

2015 оны “Эрүүл мэндийн үзүүлэлт” нь нийт 15 бүлэг, 41 дэд бүлгээс бүрдэж байгаа ба эрүүл мэндийн үзүүлэлтүүдийг сүүлийн 10 жилийн байдлаар харьцуулан гаргасан. Монгол улсын хүн ам 2015 оны жилийн эцсийн байдлаар 3 сая 57.7 мянга болж, нийт хүн амын 68.0 хувь нь хот суурин газар, үлдсэн 32.0 хувь нь хөдөө амьдарч байна. Дундаж наслалт 2015 онд 69.89 болж, эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 75.84, эрэгтэйчүүдийнх 66.02 байна.

2015 онд улсын хэмжээнд 80 434 эх амаржсан нь 2014 онтой харьцуулахад төрөлт 974 тохиолдлоор буюу 1.0 хувиар буурсан байна. Улсын хэмжээнд 80 875 хүүхэд амьд төрсөн ба 1869 нь хоёр ихэр, 35 нь гурван ихэр хүүхэд байна.

Хүн амын нас баралтын ерөнхий коэффициент 1990 онд 7.9 байсан бол 2015 онд уг үзүүлэлт 5.4 болж 1990 онтой харьцуулахад 2.5-аар буурсан үзүүлэлттэй байна.

Мянганы хөгжлийн зорилтын хүрээнд хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах, эхийн эрүүл мэндийг сайжруулах, ХДХВ/ДОХ, сүрьеэ өвчинтэй тэмцэх гэсэн эрүүл мэндийн 3 зорилго дэвшүүлсэн байдаг. Монгол Улсад 1 000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 1990 онд 87.5 байсан бол 2015 онд 18.3 болжээ. Нялхсын эндэгдлийн хувьд ихээхэн ахиц дэвшил гарч, 1990 онд 4 789 нялхас эндэж байсан бол 2015 онд 1 234 болж буурчээ.

Монгол Улсад эхийн эндэгдлийн түвшин 1990-ээд онд нэлээд өндөр байсан бөгөөд эхийн эндэгдлийг бууруулах хоёр удаагийн стратегийг 2001-2010 онуудад хэрэгжүүлснээр 2001-2006 онд эхийн эндэгдэл эрчимтэй буурсан. 2015 оны байдлаар 100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдэл 26.0 байна.

НҮБ-ын төрөлжсөн байгууллагууд болон Дэлхийн банкнаас хамтран хийсэн “Эхийн эндэгдлийн хандлага 1990-2015” судалгаагаар Монгол улс Мянганы хөгжлийн эхийн эндэгдлийг бууруулах зорилтод хүрсэн 9 орны нэг болсон байна.

2015 оны байдлаар Монгол улсын хэмжээнд нийт 3 244 эрүүл мэндийн байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байгаа ба төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төв 13, бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв 5, аймгийн нэгдсэн эмнэлэг 16, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, эрүүл мэндийн төв 12, хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг 6, сум дундын эмнэлэг 39, сумын эрүүл мэндийн төв 272, өрхийн эрүүл мэндийн төв 218, хувийн ортой эмнэлэг 224, үүдэн эмнэлэг 1006 ажиллаж эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна.

Эрүүл мэндийн салбарт 2015 онд улсын болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд болон бусад салбарын эрүүл мэндийн ажиллагчид нийт 47 429 байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 2.9 хувиар өссөн байна. Нийт ажиллагчдаас 93.2 хувь нь эрүүл мэндийн салбарын, 6.8 хувь нь бусад салбарын эрүүл мэндийн ажиллагчид эзэлж байна.

Нийт ажиллагчдын 22.9 хувь нь анхдагч шатлалын, 18.0 хувь нь хоёрдогч шатлалын, 16.3 хувь нь гуравдагч шатлалын, 17.3 хувь нь хувийн эмнэлгүүдэд, 25.5 хувь нь амаржих газар болон бусад эрүүл мэндийн байгууллагуудад ажиллаж эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн байна.

Нэг их эмчид ногдох хүний тоо 2015 онд 316 байгаа нь өмнөх оныхоос 2 хүнээр, нэг сувилагчид ногдох хүний тоо 267 болж, өмнөх оныхоос 4 хүнээр тус тус буурсан байна.

2015 оны жилийн эцсийн байдлаар улсын хэмжээнд нас баралтын 16 374 тохиолдол бүртгэгдэж өнгөрсөн оны мөн үеэс 121 тохиолдлоор буюу 0.7 хувиар буурсан байна. Нийт нас барсан хүний 60.0 хувь нь эрэгтэй, 40.0 хувь эмэгтэй байна. Нийт нас баралтын 4414 тохиолдол буюу 26.9 хувь нь эмнэлэгт нас барсан бөгөөд үүнээс 22.6 хувь нь хоног болоогүй нас баралт байна.

2015 онд улсын хэмжээнд 29 төрлийн халдварт өвчний 59 400 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 25 884 тохиолдлоор нэмэгдсэн буюу 10 000 хүн амд 200.5 байна

10 000 хүн амд ногдох халдварт бус өвчлөл 7 649.5 байгаа амьсгалын тогтолцооны өвчин 1 462.7, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 1 202.8, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин 783.7, зүрх-судасны тогтолцооны өвчин 931.2, гэмтэл, хордлого ба бусад гадны шалтгаант өвчин 534.6 ногдож байна.



БҮЛЭГ 1.

МОНГОЛ УЛСЫН
ХҮН АМ

БҮЛЭГ 1.

МОНГОЛ УЛСЫН ХҮН АМ

ТОДОРХОЙЛОЛТ

Энэ бүлэгт Монгол Улсын хүн амын өсөлт, нас, хүйсийн бүтэц, төрөлт, нас баралт, дундаж наслалт зэрэг хүн амын ердийн хөдөлгөөний статистикийн үзүүлэлтийг тусгав.

Мэдээллийн үндсэн эх үүсвэр нь Үндэсний статистикийн хорооны 10 жил тутамд явуулдаг хүн ам, орон сууцны тооллого, хүн амын ердийн болон шилжих хөдөлгөөний жил бүрийн мэдээ, тайлан болно.

Монгол Улсын хүн амд Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа болон гадаадад 6 ба түүнээс дээш сарын хугацаагаар оршин суугаа Монгол Улсын харьяат хүн амыг хамруулна.

Өрх гэж нэг орон байранд хамт амьдардаг, нэгдмэл төсөвтэй, хүнс, амьдралын наад захын хэрэгцээгээ хамтран хангадаг нэг буюу хэсэг бүлэг хүмүүсийг ойлгоно. Өрхийн гишүүд нь хоорондоо ураг төрлийн болон гэр бүлийн хамааралтай эсвэл хамааралгүй байж болно.

Хотын хүн амд Улаанбаатар хот, аймгийн төв, тосгонд оршин суугаа хүн амыг хамруулна.

Хөдөөгийн хүн амд сумын төв, хөдөө амьдарч байгаа хүн амыг хамруулна.

Төрөлтийн хүйсийн харьцаа нь төрсөн эрэгтэй хүүхдийн тоог төрсөн эмэгтэй хүүхдийн тоонд харьцуулсан харьцаа юм.

Төрөлтийн ерөнхий коэффициент нь 1000 хүнд ногдох тухайн жилд амьд төрсөн хүүхдийн тоог илэрхийлдэг бөгөөд түүнийг тооцохдоо амьд төрсөн хүүхдийн тоог хүн амын жилийн дундаж тоонд харьцуулж, промилль-оор илэрхийлнэ.

Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент нь тухайн насны бүлгийн 1000 эмэгтэйд ногдох амьд төрсөн хүүхдийн тоог илэрхийлэх бөгөөд тухайн насны бүлэг дэх эмэгтэйчүүдийн амьд төрүүлсэн хүүхдийн тоог мөн насны бүлгийн эмэгтэйчүүдийн тоонд харьцуулж, промилль-оор илэрхийлнэ.

Төрөлтийн нийлбэр коэффициент нь нэг эмэгтэйн нөхөн үржихүйн нас /15-49/-ныхаа туршид төрүүлэх нийт хүүхдийн тоог илэрхийлэх бөгөөд насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициентүүдийн нийлбэрийг насны бүлгийн интервалын уртаар үржүүлж, 1000-д хувааж тодорхойлно.

Нас баралтын ерөнхий коэффициент нь 1000 хүнд ногдох тухайн жилд нас барсан хүний тоог илэрхийлэх бөгөөд тухайн жилд нас барсан хүний тоог хүн амын тухайн жилийн дундаж тоонд харьцуулж, промилль-оор илэрхийлнэ. Ердийн цэвэр өсөлтийг төрөлт, нас баралтын абсолют зөрүүгээр тодорхойлно.

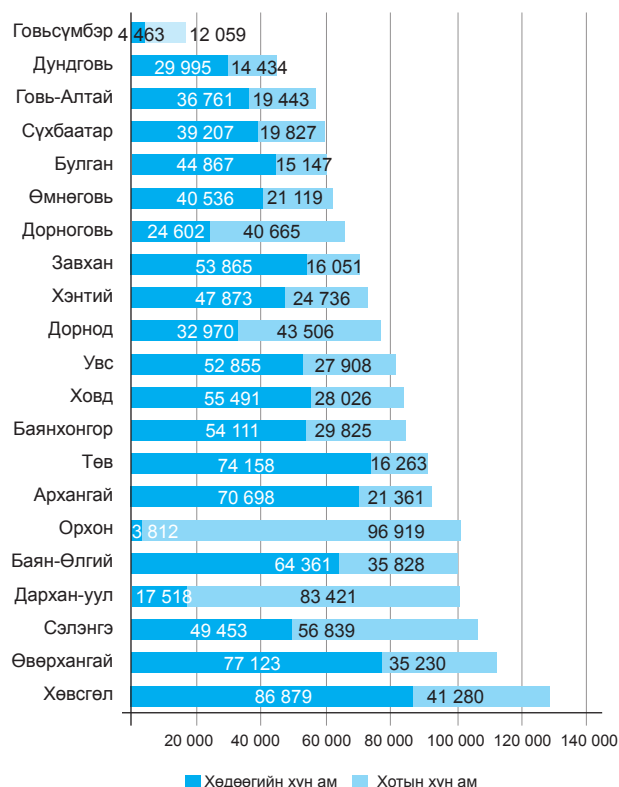
1.1. ХҮН АМ

Монгол улсын хүн ам 2015 оны жилийн эцсийн байдлаар 3 сая 57.7 мянга болж, өмнөх оныхоос 61.8 мянган хүн буюу 2.1 хувиар өссөн байна. Нийт хүн амын 68.0 хувь нь хот суурин газар, үлдсэн 32.0 хувь нь хөдөө амьдарч байна. Улаанбаатар хотод 1396.9 мянган хүн буюу нийт хүн амын 45.7 хувь нь оршин сууж байна.

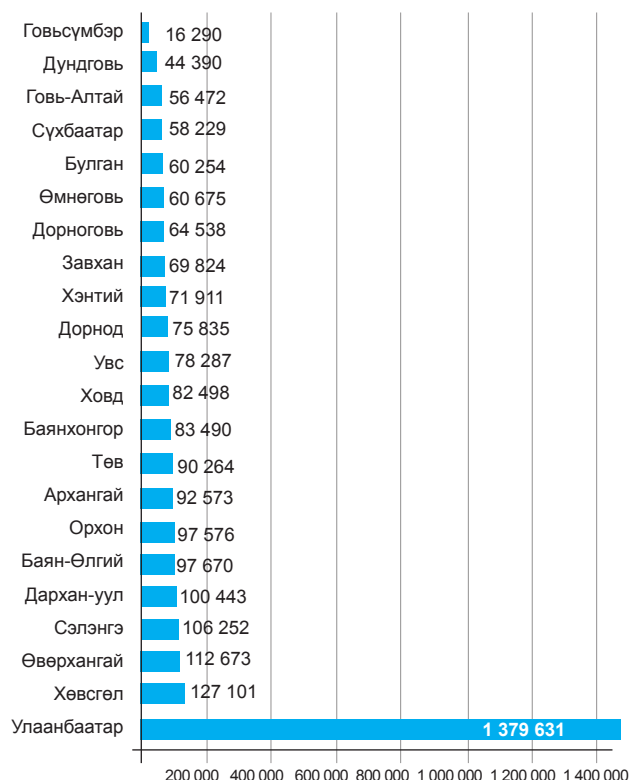
Хүн амын 49.2 хувь нь эрэгтэйчүүд, 50.8 хувь нь эмэгтэйчүүд байгаа ба хүйсийн харьцаа буюу 100 эмэгтэйд ногдох эрэгтэйчүүдийн тоо 97 байна. Насны бүтцээр авч үзвэл 15 хүртэлх насны хүүхэд 29.6 хувийг, 15-64 насны хүн ам 66.6 хувийг, 65-аас дээш насны хүн ам 3.8 хувийг тус тус эзэлж байна.

Өрхийн тоо 2015 оны байдлаар 859.1 мянга болж өрх, 67.4 хувь нь хотод, 32.6 хувь нь хөдөө байна. Улаанбаатар хотод 376.4 мянган өрх, хангайн бүсэд 169.3, төвийн бүсэд 146.9, баруун бүсэд 102.7, зүүн бүсэд 63.6 мянган өрх байгаа бөгөөд улсын дунджаар нэг өрхөд 3.5 хүн ногдож байна.

Зураг 1.1.1. 2015 оны хот, хөдөөгийн хүн амын тоо, аймгаар

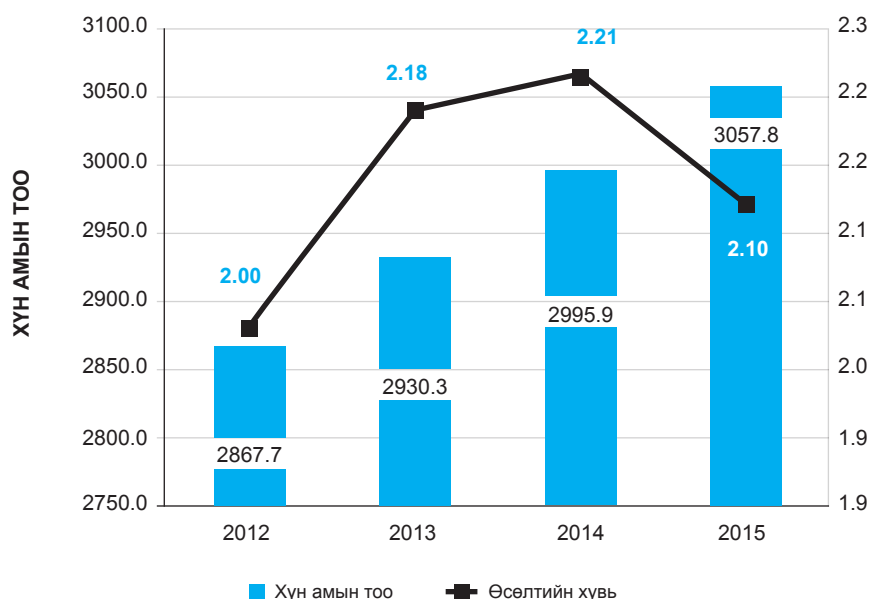


Зураг 1.1.2. 2015 оны дундаж хүн амын тоо, аймгаар



Монгол улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа хүн амын 68.0 хувь нь буюу 2 сая 96.1 хот, тосгонд амьдарч байгаагийн дотор Орхон, Дархан-Уул, Говьсүмбэр, Дорноговь аймгийн хүн амын талаас илүү хувь нь хот тосгонд амьдарч байна.

Зураг 1.1.3. Хүн амын тоо, жилийн өсөлтийн хувь, сонгосон онуудаар



Сүүлийн жилүүдэд хүн амын өсөлтийн хувь нэмэгдэж 2011 онд 1.74 байсан бол 2015 онд 2.1 болж нэмэгдсэн байна.

1.2 ХҮН АМ ЗҮЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, ДУНДАЖ НАСЛАЛТ

Өнгөрсөн 10 жилд нийтдээ 688.7 мянган хүүхэд төрсний дотор 2007-2009 онуудад төрөлт өмнөх жилүүдийнхээс тогтвортой нэмэгдсэн ба 2010 онд 65.6 мянган хүүхэд төрж байсан бол 2015 онд 80.8 мянга болж нэмэгдсэн байна.

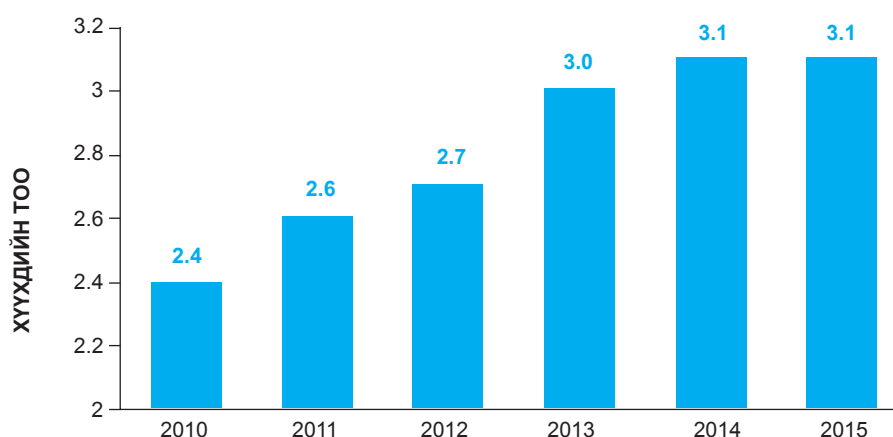
Түүнчлэн 1990 онд 1000 хүн амд ногдох төрөлтийн түвшин 35.3 байсан бол 2005 онд 17.8 болж 2 дахин буурч хамгийн бага түвшинд хүрсэн бөгөөд 2006 оноос тогтвортой нэмэгдэн 2015 онд 26.7 болсон нь өмнөх оныхоос 0.9 пунктээр буурсан байна.

Төрсөн хүүхдийн тоо 2015 онд 80.8 мянгад хүрч өмнөх оныхоос 1.0 хувиар буурсан байна. Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа 100 охинд 105 хөвгүүн ногдож байна.

Хүснэгт 1.2.1. Хүн ам зүйн үзүүлэлтүүд, сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	1990	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Нийт хүн (мян)	2149.2	2683.5	2735.5	2780.7	2811.6	2867.7	2930.3	2995.9	3057.7
Хотын хүн ам (хувиар)	54.6	61.4	62.6	63.3	67.1	67.2	68.1	66.4	68.0
Хөдөөгийн хүн ам (хувиар)	45.4	38.6	37.4	36.7	32.9	32.8	31.9	33.6	32.0
Насны бүлгээр (хувиар)									
0-15	41.5	28.1	27.6	27.3	27.2	27.6	27.4	28.0	29.6
15-64	54.4	67.8	68.4	68.8	68.8	68.4	68.8	68.0	66.6
65 аас дээш	4.1	4.1	4.0	3.9	4.0	4.0	3.8	4.0	3.8
Хүн ам зүйн коэффициентууд									
ТЕК	35.3	23.7	25.3	23.8	25.3	26.3	27.5	27.6	26.7
НБЕК	7.9	5.7	5.7	6.3	6.2	5.9	5.6	5.6	5.4
Цэвэр өсөлт	2.7	1.8	1.9	1.7	1.9	2.0	2.2	2.2	2.1
ТНК	4.3	2.6	2.8	2.4	2.6	2.7	3.0	3.1	3.1

Хүн амын нас баралтын ерөнхий коэффициент 1990 онд 7.9 байсан бол 2015 онд 5.4 болж 1990 онтой харьцуулахад 2.5-аар буурсан үзүүлэлттэй байна.

Зураг 1.2.1. Төрөлтийн нийлбэр коэффициент, сонгосон онуудаар

Нэг эмэгтэйн амьдралынхаа туршид төрүүлэх хүүхдийн тоо 1990 онд 4.3 байсан бол 2000-2003 онд гэхэд 2 дахин буурч, 2010 онд 2.4 байсан бөгөөд 2015 онд 3.1 болон нэмэгдсэн байна.

Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент нь тухайн насны бүлгийн 1000 эмэгтэйд ногдох амьд төрсөн хүүхдийн тоог илэрхийлдэг бөгөөд 2015 оны байдлаар 20-24 насны 1000 эмэгтэйд ногдох амьд төрөлт 171.2 байгаа нь хамгийн өндөр байна.

Зураг 1.2.2. Төрөлтийн нийлбэр коэффициент, аймгаар, 2015 он

1.3 ДУНДАЖ НАСЛАЛТ

Төрөлтөөс тооцсон дундаж наслалт 2015 онд 69.89 болж өмнөх оныхоос 0.32 пунктээр нэмэгдсэн бөгөөд эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 75.84, эрэгтэйчүүдийнх 66.02 боллоо. Дундаж наслалтын хувьд хүйсийн ялгаа аль ч улс оронд байдаг ба эмэгтэйчүүд эрэгтэйчүүдээс дунджаар 4 насаар илүү амьдардаг байна. Манай улсын хувьд эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт эрэгтэйчүүдийнхээс 9.82 жилээр илүү байна.

2015 оны байдлаар дэлхийн улс орнуудын хүн амын дундаж наслалтаас харахад Монака улс 89.52 жил байгаа хамгийн өндөр буюу Чад улс 49.81 жил байгаа хамгийн бага дундаж наслалттай байна. Монгол улс 159-рт бичигдсэн байна.

Хүснэгт 1.3.1. Хүн амын дундаж наслалт, эхний 10 байранд байгаа орнуудын жагсаалтаар

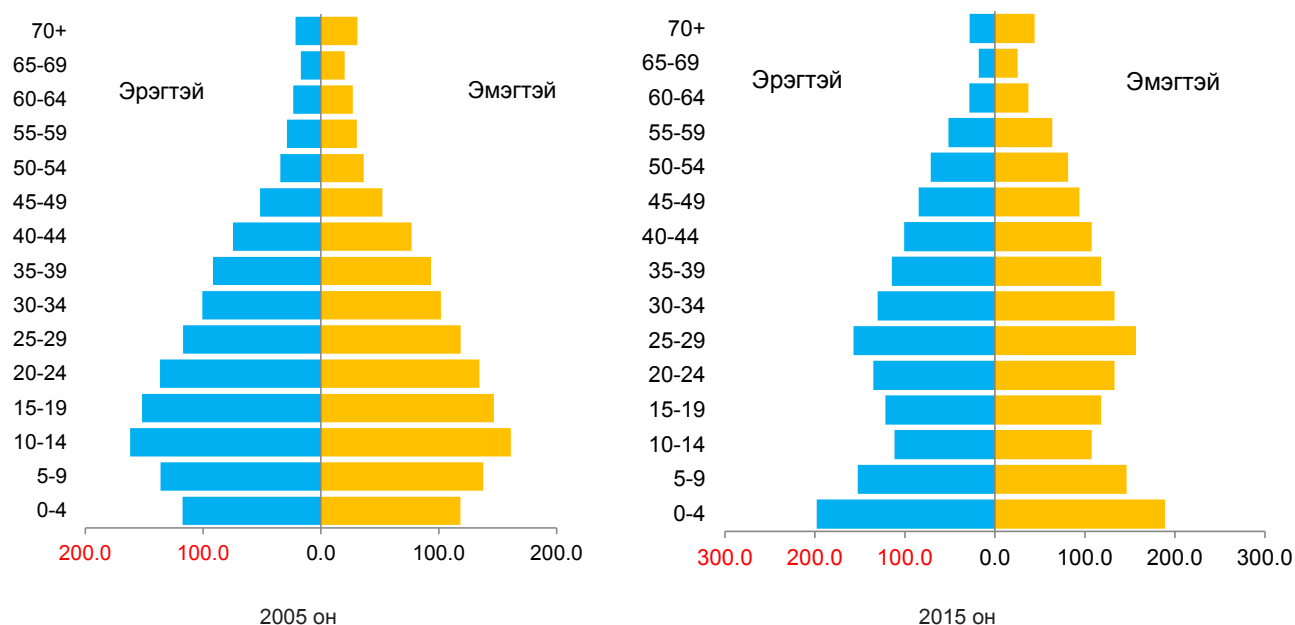
Жагсаалт	Улс/хот	Дундаж наслалт	Мэдээлэл тавигдсан хугацаа
1	Монако/Monaco	89.52	2015 он
2	Макао/Macau	84.51	2015 он
3	Япон/Japan	84.74	2015 он
4	Сингапур/Singapore	84.68	2015 он
5	Сан-Марино/San Marino	83.24	2015 он
6	Хонконг/Hong Kong	82.86	2015 он
7	Андора/Andorra	82.72	2015 он
8	Швейцарь/Switzerland	82.5	2015 он
9	Гернси/Guernsey	82.47	2015 он
10	Исланд /Iceland	82.97	2015 он

<http://www.infoplease.com/world/statistics/life-expectancy-country.html>

2015 оны байдлаар дундаж наслалт аймаг, бүсүүдээр ялгаатай байгаа ба Хангайн бүсийн хүн амын дундаж наслалт хамгийн бага буюу 70.1, Төвийн бүсийн хүн амын дундаж наслалт 72.0 байгаа нь хамгийн өндөр байна. Аймгуудаар харуулбал Хөвсгөл /66.3/, Увс /68.8/, Дорнод /68.9/, Дархан-Уул /69.0/, Говь-Алтай /69.4/, Баянхонгор /69.4/, Завхан /69.7/, Өвөрхангай /69.9/ зэрэг аймгууд дундаж наслалтаараа улсын дундаж үзүүлэлтээс доогуур байна.

Хүснэгт 1.3.2. Хүн амын дундаж наслалт бүсээр, хүйсээр, 2015 он

Аймаг, хот	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
Баруун бүс	70.7	66.8	74.1
Баян-Өлгий	73.3	69.9	75.8
Говь-Алтай	69.4	64.4	73.0
Завхан	69.7	67.2	72.5
Увс	68.8	63.9	72.9
Ховд	72.3	68.7	76.2
Хангайн бүс	70.1	67.2	74.2
Архангай	71.1	68.5	72.7
Баянхонгор	69.4	66.0	71.3
Булган	72.9	68.2	76.0
Өвөрхангай	69.9	67.2	72.8
Хөвсгөл	66.3	63.2	71.2
Орхон	71.4	70.3	80.9
Төвийн бүс	72.0	68.5	76.2
Говьсүмбэр	73.4	71.9	76.1
Дархан-Уул	69.0	64.7	73.9
Дорноговь	70.7	66.0	76.0
Дундговь	73.8	70.6	78.6
Өмнөговь	72.0	68.1	75.4
Сэлэнгэ	72.4	68.1	77.8
Төв	72.6	70.3	75.7
Зүүн бүс	70.9	67.0	75.0
Дорнод	68.9	64.9	73.4
Сүхбаатар	72.3	67.3	76.4
Хэнтий	71.5	68.7	75.1
Улаанбаатар	71.8	66.5	75.3
Улаанбаатар	71.8	66.5	75.3

Зураг 1.3.1. Нас хүйсийн суварга, /2005, 2015/

2005 болон 2015 оны хүн амын нас, хүйсийн суваргыг абсолют тоогоор дүрслэн харуулж байна. Дээрх хүн амын нас, хүйсийн суваргыг харахад 2005 онд 10-19 насныхны хувь харьцангуй их байхад 2015 оны суварга нь дунд хэсгээрээ аажмаар өргөсч байгаа нь хөдөлмөрийн насны хүн амын хувь нэмэгдэж байгааг харуулж байна.

Суваргаас харвал 2015 онд 0-4 насны хүн амын тоо хамгийн өндөр байгаа 1990 оноос хойш төрөлтийн түвшин эрс буурч байсан ч 2006 оноос эхлэн нэмэгдэж өнгөрсөн онд 1985 оны түвшинд хүрсэнтэй холбоотой юм. 2015 оны суваргыг харвал 20-29 насны хүн ам харьцангуй их, ерөнхийдөө хөдөлмөрийн насны хүн ам нэмэгдэж хүн ам зүйн цонх үе үргэлжлэхийг харуулж байна.



БҮЛЭГ 2.

МЯНГАНЫ ХӨГЖЛИЙН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН
ЗОРИЛТУУД

БҮЛЭГ 2.

МЯНГАНЫ ХӨГЖЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЗОРИЛТУУД

Дэлхийн хүн төрөлхтний амьдралын чанарыг хангахад чиглэгдсэн Мянганы хөгжлийн зорилтыг улс орон бүр өөрийн онцлогт нийцүүлэн хэрэгжүүлэх талаар ихээхэн чармайлт тавьж байна. Монгол улс Мянганы хөгжлийн зорилтыг үндэсний хэмжээнд хэрэгжүүлэх ажлыг улс орны нийгэм, эдийн засгийн нийтлэг болон өвөрмөц онцлогийг харгалзан үзэх шаардлагад нийцүүлэн Мянганы хөгжлийн зорилтыг баяжуулан өргөжүүлж, эдүгээ 8 зорилго, 21 зорилт, 58 шалгуур үзүүлэлттэйгээр шинэчлэн батлаж 2008 оноос эхлэн мөрдөж эхлэн үзүүлэлтүүдийг тооцон гаргаж байна.

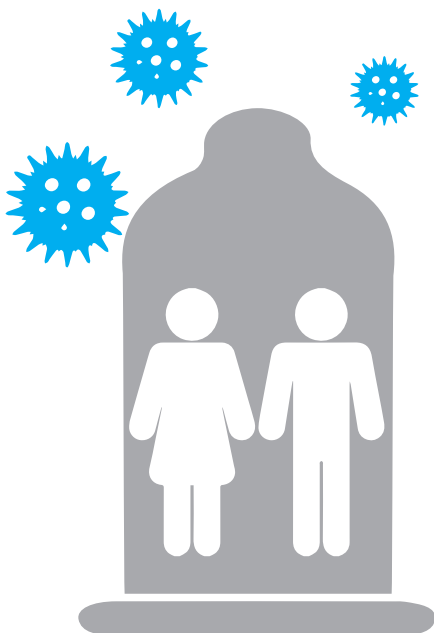
Мянганы хөгжлийн зорилтын хүрээнд хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах, эхийн эрүүл мэндийг сайжруулах, ХДХВ/ДОХ, сүрьеэ өвчинтэй тэмцэх гэсэн эрүүл мэндийн 3 зорилго /9-13 зорилтууд хамаарна/ дэвшүүлсэн байдаг.

**ЗОРИЛГО 4. ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЛИЙГ БУУРУУЛАХ**

Дэвшүүлсэн зорилт	Шалгуур үзүүлэлт
ЗОРИЛТ 9. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 4 дахин бууруулах	4.1 Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлт тутамд / 4.2 Нялхсын эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлт тутамд / 4.3 Улаан бурхны эсрэг вакцинжуулалтад хамрагдсан хүүхдийн хувь

ЗОРИЛГО 5. ЭХЧҮҮДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ САЙЖРУУЛАХ

Дэвшүүлсэн зорилт	Шалгуур үзүүлэлт
ЗОРИЛТ 10. Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн шаардлагатай тусламж үйлчилгээг хүн бүрт хүргэж, эхийн эндэгдлийг 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 4 дахин бууруулах.	5.1 Эхийн эндэгдлийн түвшин /100.000 амьд төрөлт тутамд/ 5.2 Эрүүл мэндийн мэргэжлийн ажилтан эх барьсан төрөлтийн хувь

**ЗОРИЛГО 6. БЭЛГИЙН ЗАМЫН ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, ХҮНИЙ ДАРХЛАЛ ХОМСДЛЫН ВИРУС, СҮРЬЕЭТЭЙ ТЭМЦЭХ, БУСАД ӨВЧНИЙГ БУУРУУЛАХ**

Дэвшүүлсэн зорилт	Шалгуур үзүүлэлт
ЗОРИЛТ 11. 2015 он гэхэд Хүний дархлал хомсдолын вирус /ХДХВ/, Дархлалын олдмол хомсдол /ДОХ/ өвчний халдварыг хязгаарлах, урьдчилан сэргийлэх.	6.1 Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дундах ХДХВ-ын халдварын тархалт /хувь/ 6.2 15-24 насны залуучуудын дундахь ХДХВ –ын халдварын тархалт /хувь/
ЗОРИЛТ 12. 2015 он гэхэд сүрьеэ өвчний тархалтыг бууруулах .	6.3 Сүрьеэ өвчний тархалт /100.000 хүн тутамд/ 6.4 Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин /100.000 хүн тутамд/ 6.5 Сүрьеэгээс шалтгаасан нас баралт /100.000 хүн тутамд/ 6.6 Оношилгоо, эмчилгээний олон улсын стандартын хүрээнд сүрьеэг илрүүлж, эмчилсэн тохиолдлын хувь

ЗОРИЛТ 9. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 4 дахин бууруулах

Монгол Улсын засгийн газраас нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг бууруулахад онцгой анхаарч 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 4 дахин бууруулахаар зорилт дэвшүүлсэн. 1990 онд 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 87.5, нялхсын эндэгдэл 63.4 байсан бол 2007 онд энэ үзүүлэлт 22.1 болон 17.8 болж 2015 онд хүрэхээр тавьсан зорилтоо хангасан тул 2008 онд Засгийн газраас хүрсэн амжилтаа бататгахын тулд 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг 21.0, нялхсын эндэгдлийг 15.0-д хүргэх шинэ зорилтуудыг дэвшүүлсэн юм.

Хүснэгт 2.1. Нялхсын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд), сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	1990	2000	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015
Нялхсын эндэгдэл /1000 амьд төрөлтөд/											
Хүйс											
Эрэгтэй	-	-	22.4	22.6	21.3	17.5	17.1	16.0	17.2	17.4	
Эмэгтэй	-	-	16.6	17.6	17.3	15.1	13.4	13.1	13.3	13.0	
Байршил											
Улсын дундаж	63.4	31.23	19.6	20.2	19.4	16.3	15.3	14.6	15.3	15.3	22.0^а/15.0^б
УБ хот	70.3	32.8	17.5	18.0	16.1	13.3	13.1	13.6	15.0	14.7	-
Аймгийн дундаж	62.5	30.8	21.2	21.9	22.1	19.2	17.5	15.7	15.7	15.9	-
5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл /1000 амьд төрөлтөд/											
Хүйс											
Эрэгтэй	-	-	26.4	25.9	26.4	21.9	20.8	22.6	20.3	20.7	
Эмэгтэй	-	-	20.2	21.2	22.7	18.0	16.5	16.9	16.4	15.7	
Байршил											
Улсын дундаж	87.5	42.4	23.4	23.6	24.6	20	18.7	18.0	18.4	18.3	29.2^а/21.0^б
УБ хот	99.9	42.4	20.8	21.0	20.6	16.2	16.0	16.3	17.8	17.3	-
Аймгийн дундаж	94.4	42.5	25.3	25.7	28.0	23.5	21.3	19.7	19.0	19.2	-

Эх үүсвэр: а. УИХ-ын тогтоол #15 Монгол Улсын МХЗ-уудыг батлах тухай, 2005
б. УИХ-ын тогтоол #13, Монгол Улсын МХЗ-уудыг батлах тухай, 2008

2015 оны байдлаар нялхсын эндэгдлийн 1234 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 15.3 болсон байна. 2000 онтой харьцуулахад 2.0 дахин, 2008 онтой харьцуулахад 1.3 дахин буурсан байна. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 1476 тохиолдол бүртгэгдэж 1000 амьд төрөлтөд 18.3 байгаа нь 2000 онтой харьцуулахад 2.3 дахин буурсан байна.

Нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 1990 оноос хойшхи 20 жилийн хугацаанд эрчимтэй буурч байгаагийн илрэл нь 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 2015 онд 1990 оны түвшинтэй харьцуулахад 4.8 дахин ба нялхсын эндэгдэл 4.1 дахин тус тус буурснаас харагдаж байна.

ЗОРИЛТ 10. Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн шаардлагатай тусламж үйлчилгээг хүн бүрт хүргэж, эхийн эндэгдлийг 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд дөрөв дахин бууруулах талаар

Монгол улс эхийн эндэгдлийн түвшингээр бүсийн болон өндөр хөгжилтэй орнуудтай харьцуулахад дунд зэргийн оронд багтдаг билээ. Эхийн эндэгдлийг тогтвортой бууруулах талаар засгийн газраас ихээхэн анхаардаг төдийгүй энэ талаар хэрэгжүүлдэг хөтөлбөр, төсөл, тушаал, журмууд амжилттай хэрэгжсээр байна. Манай улс 1996 оны үзүүлэлтийг суурь үзүүлэлт болгон ашиглаж, 2015 он гэхэд эхийн эндэгдлийн түвшинг 3/4-аар бууруулах буюу 100 000 амьд төрөлтөд 50

болгох зорилтыг дэвшүүлсэн. 2012 онд “Нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд” үндэсний дөрөв дэх хөтөлбөр батлагдсан.

Хүснэгт 2.2. Эхийн эндэгдлийн түвшин (100 000 амьд төрөлтөд), сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	1990	2000	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015
Улсын дундаж	199.0	158.5	69.7	89.6	49.0	81.4	45.5	48.2	50.8	42.6	30.6	26.0	50.0 ^a
УБ хот	126.0	171.1	71.8	73.7	55.2	78.9	46.2	44.2	43.0	52.3	35.9	28.8	-
Аймгийн дундаж	230.0	153.4	68.2	102.0	44.3	83.5	44.9	51.8	58.6	32.8	25.0	23.0	-

Эх үүсвэр: а.УИХ-ын тогтоол #13, Монгол Улсын МХЗ-уудыг батлах тухай, 2008

Сүүлийн 10 жилийн хугацаанд эхийн эндэгдлийн түвшин тогтвортой буурч 2010 онд 100 000 амьд төрөлтөд 45.5 хүрсэн бөгөөд 2012 онд 50.8 болж нэмэгдсэн хэдий ч 2015 онд 26.0 болж хамгийн бага түвшинд хүрсэн байна.

ЗОРИЛТ 11. 2015 он гэхэд ХДХВ/ДОХ өвчний халдварыг хязгаарлах, урьдчилан сэргийлэх талаар

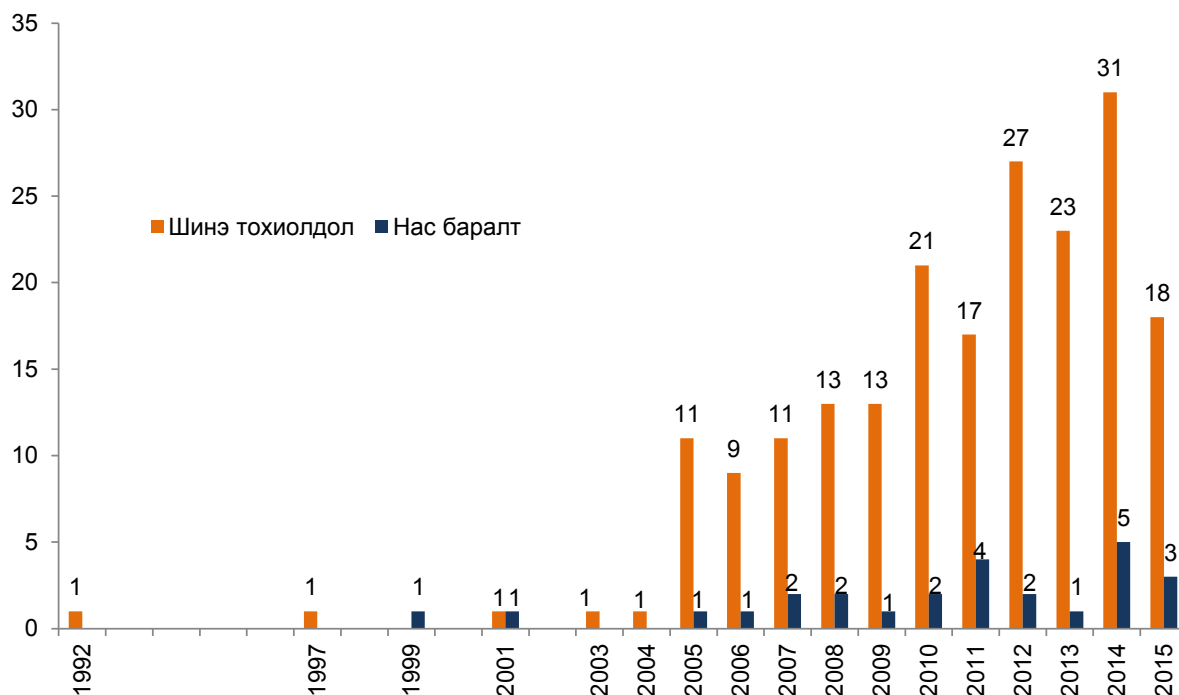
Монгол улсын хүн амын дунд Хүний дархлал хомсдолын вирүсийн халдварын тархалтын түвшин 0.1 хувиас бага, эрсдэлт бүлгийн хүн амын дунд 5.0 хувиас бага байгаа нь нийт хүн амын дунд бага, эрсдэлт бүлгийн хүн амын дунд төвлөрсөн тархалттай орны тоонд орж байна. 1992 онд Монгол улсад ХДХВ/ДОХ-ын анхны тохиолдол бүртгэгдсэнээс хойш 2015 оны жилийн эцсийн байдлаар ХДХВ/ДОХ-ын нийт 199 тохиолдол бүртгэгдэж, үүнээс 18 тохиолдол нь 2015 онд шинээр бүртгэгдсэн байна. Бүртгэгдсэн 199 тохиолдлын 27 нь нас барсан байна. Нийт тохиолдлын 159 нь (79.9%) эрэгтэйчүүд, 39 нь (19.6%) эмэгтэйчүүд, 1 тохиолдол (0.5%) хүйс тодорхойгүй хүн байна. Бүртгэгдсэн тохиолдлуудад ХДХВ-ийн халдвар зонхилон бэлгийн замаар дамжсан байна. Цус цусан бүтээгдэхүүн, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдварын тохиолдол, мөн эхээс хүүхдэд халдвар дамжсан тохиолдол бүртгэгдээгүй байна.

Хүснэгт 2.3 Жирэмсэн эмэгтэйчүүд болон 15-24 насны залуучуудын дундах ХДХВ-ын тархалт, хувиар

Шалгуур үзүүлэлт	1990	2000	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015
Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дундах ХДХВ-ын халдварын тархалт	-	-	0.004	0.001	0	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1 ^a
15-24 насны залуучуудын дундах ХДХВ-ын халдварын тархалт	-	-		0.0007	0.0005	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1

Эх үүсвэр: а.УИХ-ын тогтоол #13, Монгол Улсын МХЗ-уудыг батлах тухай, 2008

Зураг 2.1. ХДХВ-ийн халдварын тохиолдол, нас баралт, өссөн дүнгээр (1992-2015 оны байдлаар)



Эх үүсвэр: ХӨСҮТ-ийн ДОХ/БЗДХ тандалтын алба

2015 онд бүртгэгдсэн ХДХВ-ийн халдвартай хүмүүсийн 12 буюу (66.7хувь) эрэгтэйчүүд, 6 нь (33.3 хувь) эмэгтэйчүүд байгаа бөгөөд илрүүлсэн байдлаар нь авч үзвэл Эрүүл мэндийн байгууллагаас 61.7%, идэвхтэй тандалтаар 27.7%, урьдчилан сэргийлэх үзлэгээр 11.1% нь оношлогдсон байна.

ЗОРИЛТ 12. 2015 онд гэхэд сүрьеэ өвчний тархалтыг бууруулах талаар

Дэлхийн бусад улс орнуудын адил Монгол улс 1996 оноос шууд хяналттай богино хугацааны эмчилгээний стратеги (ДОТС)-ийг нэвтрүүлснээр сүрьеэгийн шинээр илэрсэн тохиолдол 1996 оноос хойш тасралтгүй нэмэгдээд 2007 оноос буурах хандлага ажиглагдаж байгаа хэдий ч 2015 онд дэвшүүлсэн зорилтыг хангахад хангалтгүй байгаа юм. 2015 он гэхэд 100 000 хүн амд ногдох сүрьеэгийн тархалтыг 82.0, өвчлөлийг 100, нас баралтыг 2.0 хүртэл бууруулах, (ДОТС)-ийн хүрээнд эмчилсэн сүрьеэгийн тохиолдлын хувийг 100-д хүргэх зорилтууд дэвшүүлсэн.

100 000 хүн амд ногдох сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин 1996 онд 146.0 байсан бол 2006 онд 186 болж 1.3 дахин нэмэгдсэн байна. Харин 2007 оноос эхлэн өвчлөл буурч 100 000 хүн амд ногдох түвшин 168 байсан бол 2011 онд 143 болж бууран 2015 оны байдлаар 141 болсон байна. 2015 онд сүрьеэгийн нас баралтын түвшин 100 000 хүн амд 1.7 байгаа нь 1996 оны түвшинтэй харьцуулахад 2.5 дахин буурч 2015 оны зорилтын түвшинд хүрсэн байна.

Хүснэгт 2.4. Сүрьеэгийн өвчлөл, нас баралтын түвшин (100 000 хүн амд), сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	1996	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015
Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин*												
Улсын дундаж	146	186	168	160	157	154	143	139	142	141	141	100.0 ^a
УБ хот	189	248	217	205	199	189	174	170	179	187	155	-
Аймгийн дундаж	122	149	145	140	131	136	126	119	110	101	131	-
Сүрьеэгийн нас баралтын түвшин*												
Улсын дундаж	4.9	2.9	2.5	2.7	2.8	3.3	2.2	2.1	2.0	1.9	1.7	2.0 ^a
УБ хот	4.1	3.3	2.3	3.2	2.7	4.4	2.4	2.2	2.4	2.3	1.7	-
Аймгийн дундаж	2.4	2.5	2.6	2.4	2.9	2.5	1.9	2.0	1.7	1.6	1.7	-
ДОТС-ын хүрээнд эмчилсэн сүрьеэгийн тохиолдлын хувь*												
Улсын дундаж	100/66.2	100/82.1	100/83.8	100/85.0	100/82.4	100/84.5	100/83.0	100/82.7	100/80.1	100/80.7	100/79.5	100.0 ^a
УБ хот	100/62.7	100/78.0	100/84.2	100/86.4	100/80.7	100/81.7	100/79.8	100/78.0	100/76.0	100/77.1	100/74.3	-
Аймгийн дундаж	100/68.5	100/87.1	100/88.0	100/87.2	100/87.8	100/87.5	100/87.3	100/89.2	100/84.7	100/85.2	100/88.3	-

Эх үүсвэр: а.УИХ-ын тогтоол #13, Монгол Улсын МХЗ-уудыг батлах тухай, 2008

2015 оны байдлаар сүрьеэгийн шинэ тохиолдол 4270, уушгины түрхэц эерэг шинэ сүрьеэ 1724 бүртгэгдсэн байгаа нь урд оны мөн үетэй харьцуулахад сүрьеэгийн шинэ тохиолдол 98 тохиолдлоор буюу 2.3 хувиар нэмэгдэж, уушгины түрхэц эерэг шинэ сүрьеэ 28 тохиолдлоор буюу 1.6 хувиар буурсан байна.

Бүртгэгдсэн сүрьеэгийн шинэ тохиолдлын **55.3** хувийг уушгины сүрьеэ, **44.7** хувийг уушгины бус эрхтний сүрьеэ эзлэж байна.

Хүүхдийн сүрьеэгийн 421 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт шинэ тохиолдлын дотор **9.9%**-ийг эзэлж байгаа ба урьд оны мөн үетэй харьцуулахад 9.4 хувиар нэмэгдсэн байна.

Нийт 421 тохиолдлын 65 нь уушгины, 356 нь бусад эрхтний сүрьеэгийн тохиолдол байна. Хүүхдийн сүрьеэгийн хүнд хэлбэрээс хурц тархмал 6, сүрьеэгийн менингит 2 тохиолдол бүртгэгдсэн байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад хурц тархмал сүрьеэ 2 тохиолдлоор нэмэгдэж, сүрьеэгийн менингит 2 тохиолдлоор буурсан байна.

2015 оны байдлаар оношийн баталгаажилт **77.6** хувь, эдгэрэлтийн түвшин **79.5** хувь байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад оношийн баталгаажилт 3.0 хувиар, эдгэрэлтийн түвшин 1.2 хувиар буурсан байна.

* 2010 онд хүн амын тооллоготой холбоотойгоор урд онуудын дундаж хүн амын тоо засварлагдсан болно./



БҮЛЭГ 3.

ЭХ ХҮҮХДИЙН
ЭРҮҮЛ МЭНД

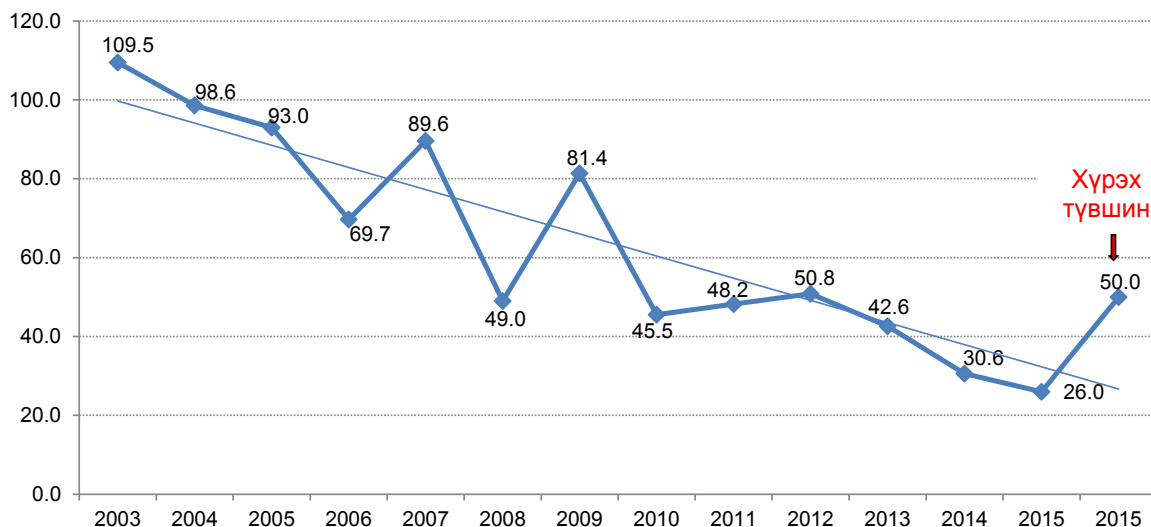
БҮЛЭГ 3.

ЭХ ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

3.1. ЭХИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

Монгол Улсын Засгийн Газраас хүн амын талаар төрөөс баримтлах бодлогын баримт бичиг, Мянганы хөгжлийн зорилтуудад суурилсан үндэсний хөгжлийн цогц бодлогын тодорхойлсон бөгөөд 2012 оны 2 дугаар сарын 29-ний өдрийн Засгийн газрын 61 дүгээр тогтоолоор “Нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд” Үндэсний дөрөв дэх хөтөлбөрийг баталсан. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх 2012-2016 онуудад эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүд, өсвөр үеийнхэнд нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэй үзүүлж, хүн амын тогтвортой өсөлтийг дэмжих замаар монгол хүний хөгжлийг хангах таатай орчныг бүрдүүлэх юм.

Зураг 3.1.1. Эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд, /2003-2015 он/



100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдэл өмнөх 10 жилтэй харьцуулахад 2015 онд 26.0 болж хамгийн бага түвшинд хүрсэн байна. Энэ нь эхийн эндэгдлийг 100 000 амьд төрөлтөд 50.0 хүртэл бууруулахаар Мянганы хөгжлийн зорилтод дэвшүүлсэн хэмжээг хангаж хүн амын нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд сайжирсныг илтгэж байна.

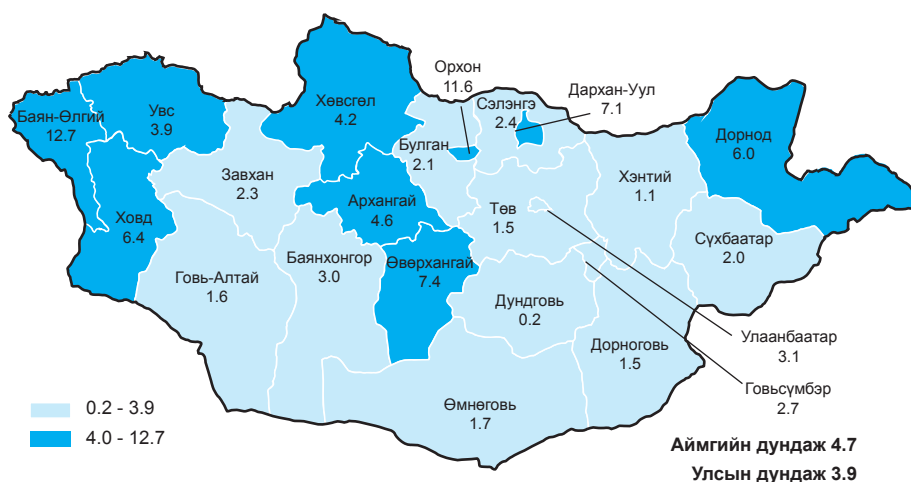
3.2. ЖИРЭМСНИЙ ХЯНАЛТ БА ТӨРӨХИЙН ӨМНӨХ ҮЕИЙН ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

2015 оны байдлаар улсын хэмжээнд 80 643 жирэмсэн эмэгтэйчүүд шинээр хяналтад хамрагдсан бөгөөд 84.2 хувь нь жирэмсний эрт үедээ буюу эхний 3 сартайдаа, 14.4 хувь

нь 4-6 сартайдаа, 1.4 хувь нь хожуу буюу 7 ба түүнээс дээш сартайдаа хяналтад хамрагджээ. Жирэмсний эрт үеийн хяналтыг хот, хөдөөгөөр авч үзвэл хотод жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 84.1 хувь нь, хөдөө орон нутагт 84.2 хувь нь жирэмсний эрт үедээ хяналтад хамрагдсан ба өмнөх онтой харьцуулахад хотод 1.2 хувиар, хөдөө орон нутагт 2.8 хувиар буурсан байна.

Шинээр хяналтад орсон нийт жирэмсэн эхчүүдийн 97.6 хувь нь цусны ерөнхий шинжилгээнд хамрагдсанаас 3.9 хувь нь цус багадалттай байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 0.4 хувиар буурсан байна. Дархан, Орхон, Баян-Өлгий, Дорнод, Өвөрхангай, Ховд аймагт шинжилгээгээр илэрсэн цус багадалттай жирэмсэн эхчүүдийн эзлэх хувь улсын дүнгээс 2.1-8.8 дахин өндөр байна.

Зураг 3.2.1. Цус багадалттай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн хувь, 2015 он



Шинээр хяналтад орсон жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 97.2 хувь тэмбүү илрүүлэх ийлдэс судлалын шинжилгээнд хамрагдсанаас 3.0 хувьд нь тэмбүү өвчин илэрсэн ба энэ үзүүлэлт Улаанбаатар /3.5/, Говьсүмбэр /4.3/, Дорноговь /3.9/, Говь-Алтай /3.5/, Хөвсгөл /6.5/, Орхон /4.0/ хувьтай байгаа ба улсын дундаж үзүүлэлтээс 0.5-3.5 хувиар өндөр байна.

Заг хүйтэн илрүүлэх шинжилгээнд жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 92.3 хувь нь хамрагдсан нь өмнөх оноос 1.5 хувиар өссөн байна. Шинжилгээнд хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 0.6 хувьд нь заг хүйтэн өвчин илэрчээ. Баянхонгор 1.6, Сэлэнгэ 1.6, Дорнод 2.7, Хөвсгөл 2.3 хувийг тус тус эзэлж байгаа нь улсын дүнгээс 1.0-2.1 хувиар өндөр байна.

Трихомониаз илрүүлэх шинжилгээнд жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 94.0 хувь нь хамрагдсанаас 1.9 хувьд нь эерэг үзүүлэлттэй байна. Орхон 2.9, Сэлэнгэ 3.8, Сүхбаатар 3.2, Баянхонгор 8.9, Дорнод 5.3 хувийг тус тус эзэлж байгаа нь улсын дунджаас 1.0-7.0 хувиар өндөр үзүүлэлттэй байна.

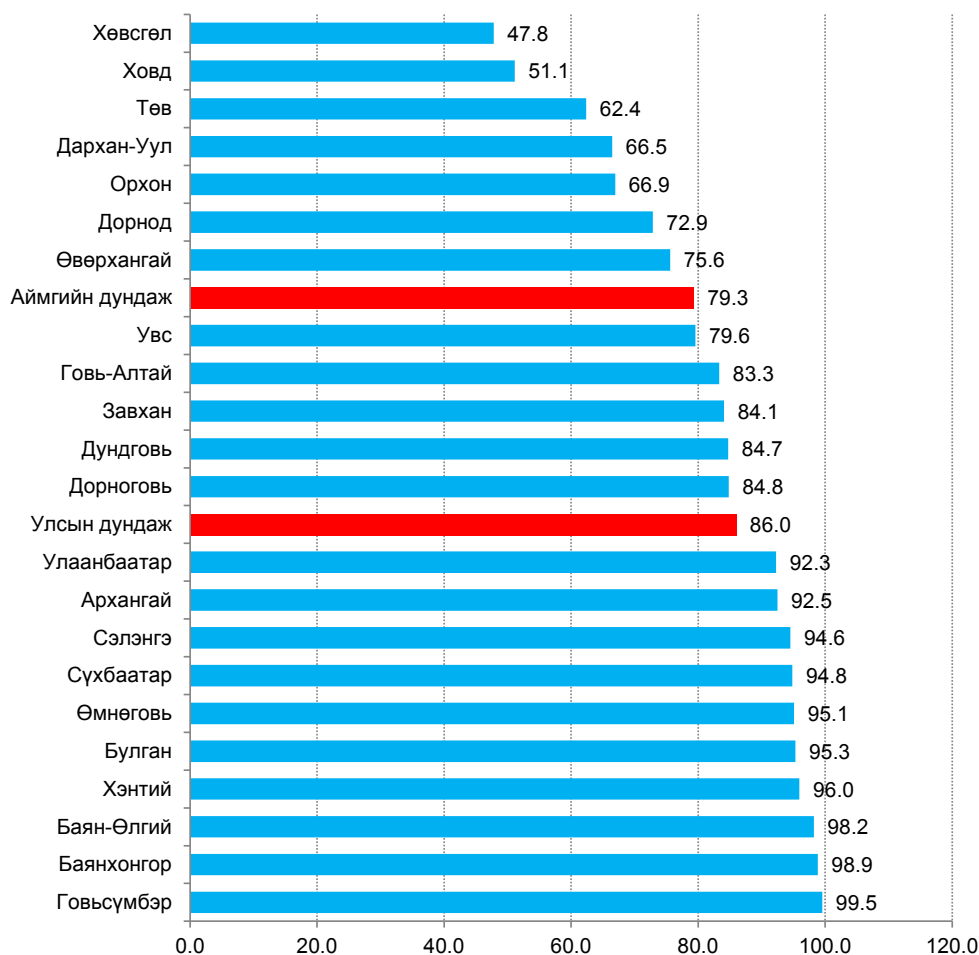
Хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 53.5 хувь нь рентген шинжилгээнд хамрагдаж идэвхтэй сүрьеэгийн 1903 тохиолдол буюу 4.4 хувьд эерэг гарсан байна.

2015 онд эхчүүдийн амрах байр улсын хэмжээнд 350 ажиллаж байгаагаас 267 нь сумын эрүүл мэндийн төвд, сум дундын эмнэлэгт 40, аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт 21, тосгоны эрүүл мэндийн төвд 11, хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэгт 5, Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвд 5, Улаанбаатар хотын эмнэлэгт-1 тус тус ажиллаж байна.

Эхчүүдийн амрах байрны 107 буюу 30.6 хувь нь зориулалтын байранд байгаа ба 242 буюу 69.1

хувь нь эмнэлэг дотор, 0.3 хувь нь гэрт байрлаж нийт 68 287 ор хоног ашигласан ба дундаж ор хоног 6.8 байна. 2015 онд 8 байр шинээр баригдаж, 38 байранд засвар үйлчилгээ, 70 байранд тохижилт хийгдсэн байна. Нийт амарвал зохих эхчүүдийн 76.3 хувь нь амрах байранд амарсан байна.

Зураг 3.2.2. Жирэмсний хугацаанд 6 ба түүнээс дээш удаа хяналтад хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн хувь, 2015 он



2015 оны байдлаар нийт төрсөн эхчүүдийн 86.0 хувь нь жирэмсний хугацаандаа 6 ба түүнээс дээш удаа үзүүлэн хяналтад байж төрсөн нь өмнөх онтой харьцуулахад 2.2 хувиар өссөн байна.

3.3. ТӨРӨЛТ, ТӨРӨХ ҮЕИЙН ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

2015 онд улсын хэмжээнд 80 434 эх амаржсан нь 2014 онтой харьцуулахад төрөлт 794 тохиолдлоор буюу 1.0 хувиар буурсан байна. Төрөлт Архангай, Баян-Өлгий, Баянхонгор, Булган, Говь-Сүмбэр, Дархан-Уул, Дорнод, Орхон, Өвөрхангай, Сэлэнгэ, Төв, Увс, Хөвсгөл аймгуудад буурч, бусад аймаг болон Улаанбаатар хотод нэмэгджээ. 1000 хүн амд ногдох төрөлтийн түвшин улсын дүнгээр 26.7 байгаа бол энэ үзүүлэлт Ховд /28.0/, Орхон /27.6/, Баян-Өлгий /28.4/ зэрэг аймгуудад улсын дунджаас өндөр байна.

Зураг 3.3.1. 1000 хүн амд ногдох төрөлтийн түвшин, аймгаар, 2015 он

Нийт төрөлтийн 51.5 хувь нь Улаанбаатар хотын эмнэлгүүдэд, 29.2 хувь нь аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт, 11.9 хувь нь Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвд, 6.7 хувь нь сум, сум дунд, тосгоны ортой их эмчийн салбарт, 2.4 хувь нь хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэгт, 2.0 хувь нь хувийн эмнэлэг, 0.4 хувь нь гэртээ төрсөн байна. Төрсөн эхчүүдийн 31.9 хувь нь анхны төрөлт, 44.7 хувь нь 3 ба түүнээс дээш жилийн зайтай төрсөн байна. Нийт төрөлтийн 99.6 хувийг эмнэлгийн мэргэжилтэн удирдан явуулсан байна. Насны хувьд 5.5 хувь нь 20 хүртэлх насны, 14.9 хувь нь 35-аас дээш насны төрөлт эзэлж байна. Төрөлтийн тусгай коэффициентийг тооцоход 2015 онд нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэй тутмын 98 нь хүүхэд төрүүлсэн байна.

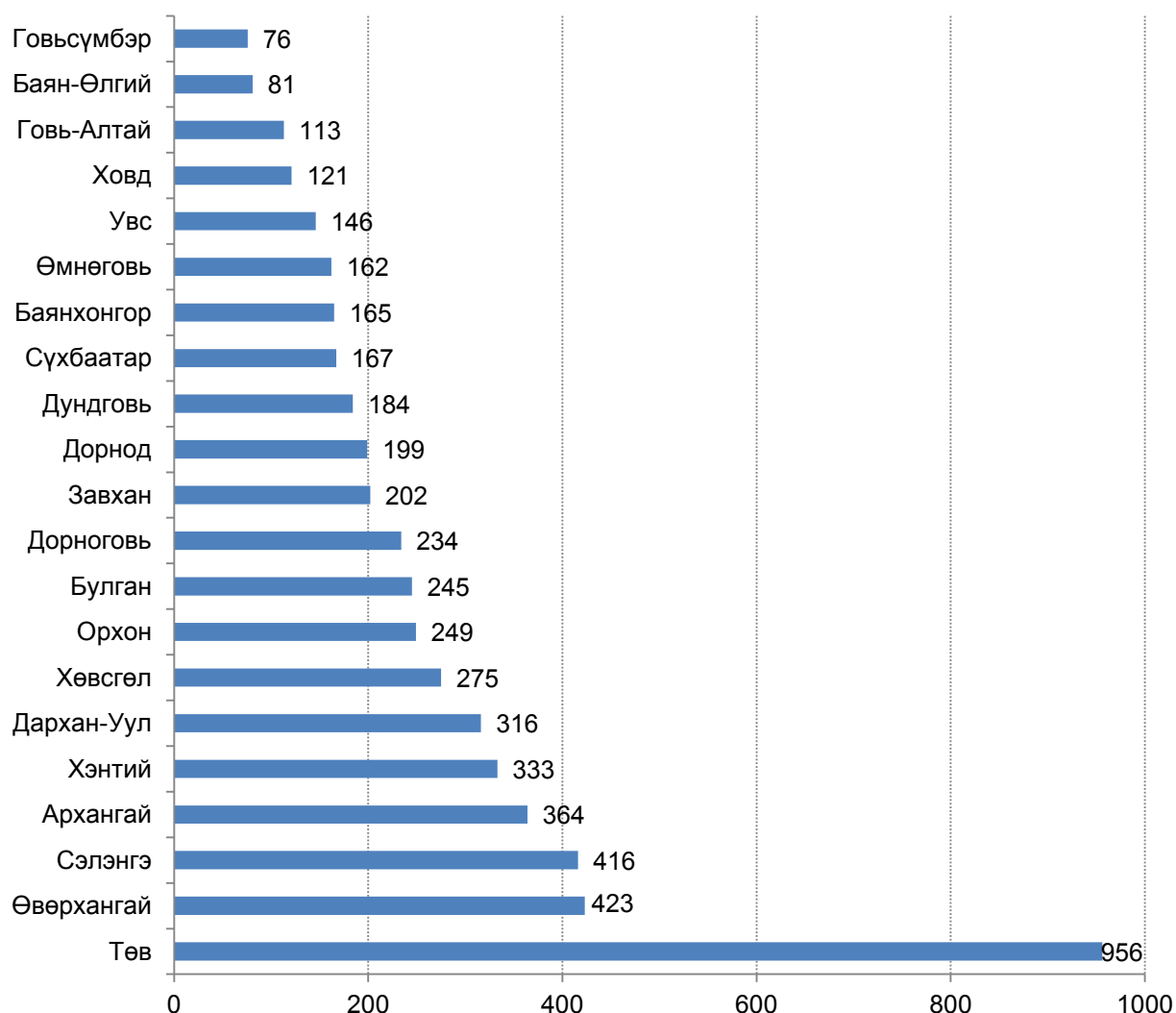
Зураг 3.3.2. Мэс заслын аргаар төрсөн эхийн хувь, аймгаар, 2015 он

ДЭМБ-ын зөвлөснөөр нийт төрөлтийн 5-15 хувь нь мэс заслын аргаар төрүүлж болно гэж үздэг. Манай улсын хувьд 2015 оны байдлаар харьцангуй өндөр буюу 24.8 хувь нь мэс заслын аргаар хүүхдээ төрүүлсэн байна. Мэс заслын аргаар төрсөн эхийн тоог өмнөх онтой харьцуулахад 83 тохиолдлоор буюу 0.4 хувиар буурсан байна. Мэс заслын аргаар төрлөгийг шийдсэн хувь аймгийн дундажтай харьцуулахад баруун бүсэд 2.9 хувиар бага, харин хангай, төв болон зүүн бүсэд 0.8-1.8 хувиар их байна.

Хүснэгт 3.3.1 Мэс заслын аргаар төрүүлсэн хувь, бүсээр 2015 он

	Төрсөн эх	Мэс заслын аргаар төрсөн эхийн тоо	Мэс заслын аргаар төрсөн эхийн хувь
Баруун бүс	9981	1800	18.0
Төвийн бүс	10333	2727	26.4
Хангайн бүс	13687	3129	22.9
Зүүн бүс	4986	1227	24.6
Аймгийн дүн	38987	8883	22.8
Улаанбаатар	41447	11057	26.7
Улсын дүн	80434	19940	24.8

Гэрийн төрөлтийн 329 тохиолдол бүртгэгдсэн бөгөөд өмнөх онтой харьцуулахад 50 тохиолдлоор буюу 15.2 хувиар өссөн байна. Гэрийн төрөлтийн 56.5 хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн ба өмнөх оноос 0.5 хувиар өссөн байна. Эмнэлгийн тусламжгүй төрөлт 154 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 80 тохиолдлоор буюу 51.9 хувиар өссөн байна. Улаанбаатар хотын эмнэлгүүдэд хөдөө орон нутгийн харъяат 5427 эх амаржсан нь өмнөх оноос 466 төрөлтөөр буурсан ба Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн төрөлтийн 13.1 хувийг эзэлж байна.

Зураг 3.3.3 Улаанбаатар хотод хөдөө орон нутгийн харъяат төрсөн эхчүүд, бодит тоо, 2015 он

Хүснэгт 3.3.2 Төрөлтийн тоо, эмнэлгийн байгууллагын төрлөөр, 2015 он

БОЭТ	Нийт төрөлт	Үүнээс гэртээ	БОЭТ	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт	Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэгт	Сум ЭМТ, сум дундын эмнэлэгт	Тосгоны эрүүл мэндийн төвд	Их эмчийн ортой салбарт	УБ хотын амаржих газар болон ЭХЭМҮТ-д	Хувийн эмнэлэгт	Бусад
Архангай	2037	7	0	1515	0	515	0	0	0	0	0
Баян-Өлгий	2761	6	0	2113	0	638	4	0	0	0	0
Баянхонгор	2125	9	0	1797	0	314	5	0	0	0	0
Булган	985	6	0	760	0	212	7	0	0	0	0
Говь-Алтай	1284	5	0	1125	0	153	1	0	0	0	0
Говьсүмбэр	442	0	0	442	0	0	0	0	0	0	0
Дархан-Уул	2628	15	0	2574	0	39	0	0	0	0	0
Дорноговь	1534	6	0	1239	270	19	0	0	0	0	0
Дорнод	1958	3	1879	0	0	76	0	0	0	0	0
Дундговь	996	5	0	821	0	170	0	0	0	0	0
Завхан	1628	2	0	940	406	280	0	0	0	0	0
Орхон	2680	6	2672	0	0	2	0	0	0	0	0
Өвөрхангай	2741	10	1949	0	296	469	0	2	0	15	0
Өмнөговь	1509	3	1194	0	0	312	0	0	0	0	0
Сүхбаатар	1395	7	0	1312	0	76	0	0	0	0	0
Сэлэнгэ	1945	4	0	1003	685	218	35	0	0	0	0
Төв	1279	14	0	966	0	299	0	0	0	0	0
Увс	1996	16	0	1590	0	390	0	0	0	0	0
Ховд	2312	4	1874	0	186	248	0	0	0	0	0
Хөвсгөл	3119	10	0	2414	0	695	0	0	0	0	0
Хэнтий	1633	4	0	1279	106	242	1	1	0	0	0
Аймгийн дүн	38987	142	9568	21890	1949	5367	53	3	0	15	0
Улаанбаатар	41447	187	0	1569	0	0	5	0	38085	1577	24
Улсын дүн	80434	329	9568	23459	1949	5367	58	3	38085	1592	24

Хүснэгт 3.3.3. Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент, 2015 он

Насны бүлэг	Тухайн насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Тухайн насны бүлгийн эмэгтэйчүүдийн амьд төрүүлсэн хүүхдийн тоо	Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент
15-19	116220	4403	37.9
20-24	128214	21955	171.2
25-29	149586	25186	168.4
30-34	126501	16935	133.9
35-39	112588	9672	85.9
40-44	102939	2209	21.5
45-49	90784	74	0.8

Төрөлтийн нийлбэр коэффициент 3.1 байгаа ба 20-24 насны 1000 эмэгтэй тутмын 171 нь, 25-29 насны 1000 эмэгтэй тутмын 168 нь хүүхэд төрүүлж байгаа нь насны бүлэг дотроо өндөр үзүүлэлттэй байна.

3.4. ТӨРСНИЙ ДАРААХ ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

2015 онд хяналтад байж төрсөн эхчүүдийн 84.4 хувь нь төрсний дараа 42 хоногийн дотор идэвхтэй хяналтад хамрагдсан ба өмнөх онтой харьцуулахад 2.5 хувиар өссөн байна. Энэ үзүүлэлт төрсний дараах хүндрэл болон эхийн эндэгдэл буурахад чухал ач холбогдолтой юм.

2015 оны байдлаар жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэлийн 60 628 тохиолдол бүртгэгдэж 1000 амьд төрөлтөд 750 ногдож байна.

Нийт хүндрэл дотор :

- Жирэмсэн үеийн хүндрэл-38.7 хувь
- Төрөх үеийн хүндрэл-54.2 хувь
- Төрсний дараах үеийн хүндрэл-2.7 хувь
- Жирэмсэн, төрөхөөс үл хамаарах өвчний хүндрэл-4.4 хувийг тус тус эзэлж байна.

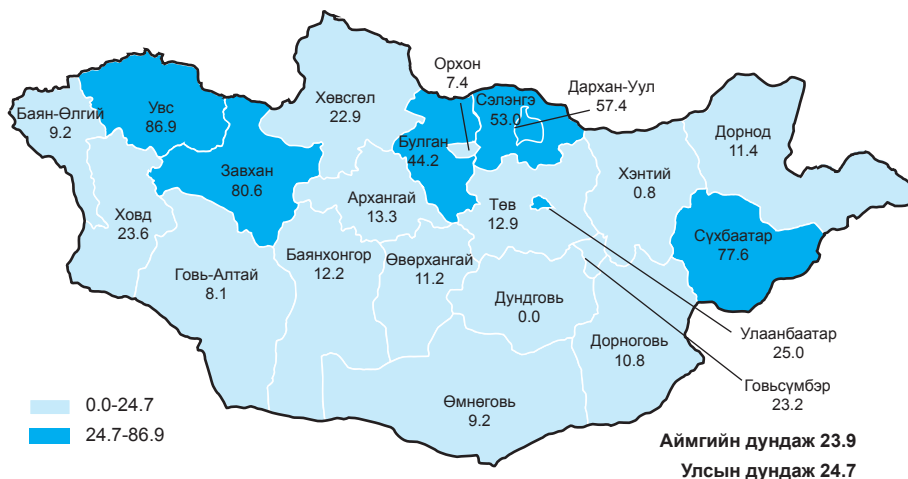
Зураг 3.4.1. Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэлийн тохиолдол эмнэлгийн байгууллагаар, хувиар, 2015 он



2015 онд төрөлхийн тэмбүүгийн нийт 52 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 22 тохиолдлоор өссөн байна. Улаанбаатар хотод 30, Дорноговь аймагт 1, Дорнод аймагт 2, Завхан аймагт 1, Орхон аймагт 5, Булган аймагт 2, Төв аймагт-3, Ховд аймагт 1, Сүхбаатар аймагт 1, Хөвсгөл аймагт 2 тохиолдол тус бүр бүртгэгдсэн байна.

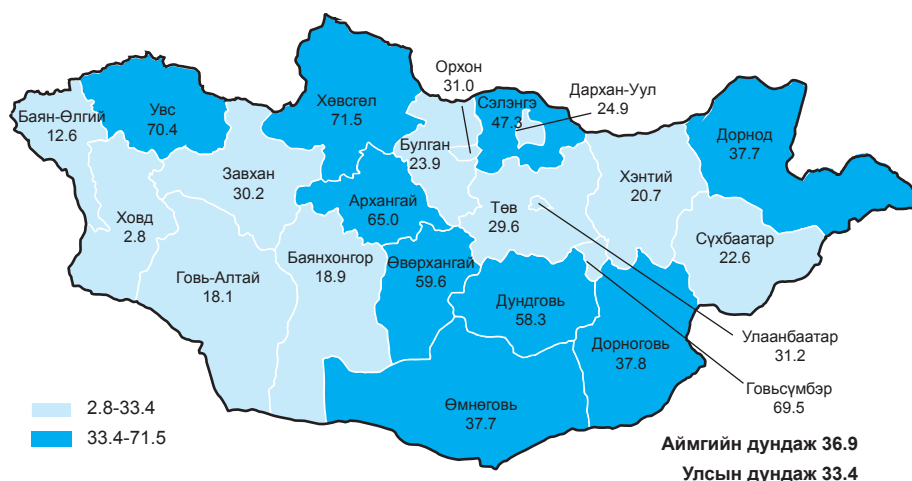
Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дундах БЗДХ өвчин болон төрөлх тэмбүүгийн тохиолдол нэмэгдэж байгаа нь жирэмсэн эмэгтэйн тэмбүү өвчнийг эрт оношлон эмчлэх, тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулах шаардлагатайг харуулж байна.

Зураг 3.4.2. Жирэмсний хүндрэлд манас таталтын эзлэх хувь, 2015 он

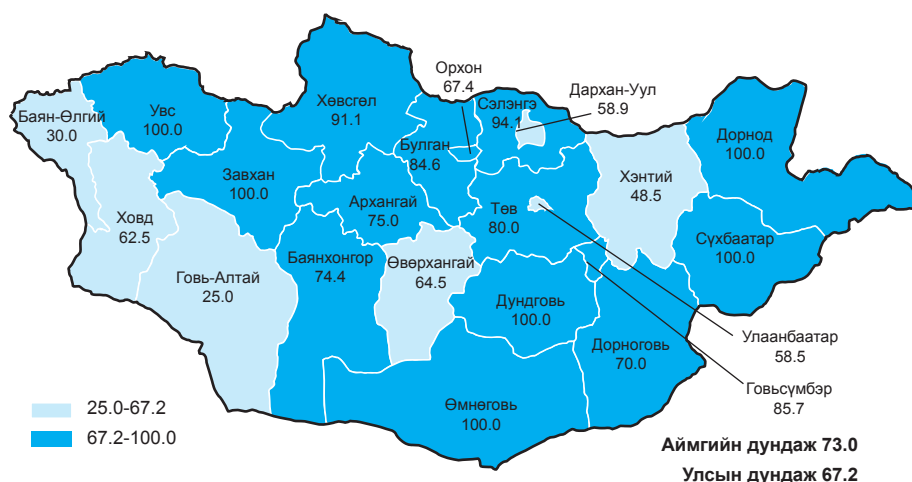


Жирэмсний хүндрэлд манас таталтын эзлэх хувь Завхан /80.6/, Сүхбаатар /77.6/, Сэлэнгэ /53.0/, Увс /86.9/, Дархан-Уул /57.4/, Булган /44.2/ байгаа нь улсын дунджаас 1.8-3.5 дахин өндөр, Баян-Өлгий /9.2/, Говь-Алтай /8.1/, Орхон /7.4/, Өмнөговь /9.2/ аймгуудад 2.7-3.3 дахин бага байна.

Жирэмсэн үеийн хүндрэлүүдээс манас таталтын урьтал 24.4 хувь, манас таталт 0.3 хувь, төрөх үеийн хүндрэлээс төрөх хүчний анхдагч болон хоёрдогч сулралт 33.4 хувь, төрсний дараах хүндрэлээс төрсний дараах үеийн цус алдалт 67.2 хувьтай тэргүүлж байна.

Зураг 3.4.3. Төрөх үеийн хүндрэлд төрөх хүчний сулралын эзлэх хувь, 2015 он

Төрөх үеийн хүндрэлд төрөх хүчний сулралын хувь Архангай /65.0/, Говьсүмбэр /69.5/, Дундговь /58.3/, Өвөрхангай /59.6/, Сэлэнгэ /47.3/, Увс /70.4/, Хөвсгөл /71.5/ байгаа нь улсын дунджаас 1.4-2.1 дахин өндөр байна.

Зураг 3.4.4. Төрсний дараах хүндрэлд цус алдалтын эзлэх хувь, 2015 он

3.5. ЭХИЙН ЭНДЭГДЭЛ

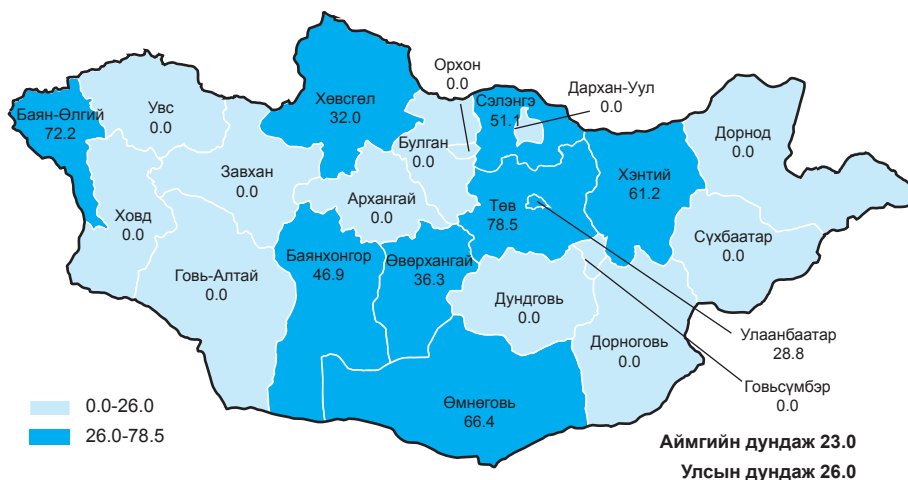
Дэлхийн мянганы хөгжлийн тав дах зорилтод эхийн эндэгдлийг 2015 онд 1990 оны түвшингээс 75 хувиар бууруулахаар заасан. Ази-Номхон далайн баруун эргийн бүсийн орнуудад жилд дунджаар 40-50 сая жирэмслэлт бүртгэгдэж, жирэмслэлт, төрөх, төрсний дараах үедээ 30500-50000 эх эндэж, 300 000 нярай амьдралын эхний хоногтоо эндэж байна.

Манай улсад эхийн эндэгдэл 1990 оны түвшингээс бараг 4.6 дахин буурч, эхийн эндэгдэл өндөр орноос эхийн эндэгдэл дунд зэрэгтэй орны түвшинд хүрээд байна.

2015 оны байдлаар эхийн эндэгдлийн 21 тохиолдол бүртгэгдэж 100 000 амьд төрөлтөд 26.0 байна. 2014 оноос эхийн эндэгдэл 4 тохиолдлоор буюу 19.0 хувиар, 100 000 амьд төрөлт тутамд 4.6 эндэгдлээр буурсан байна. Архангай, Баян-Өлгий, Булган, Говь-Алтай, Говьсүмбэр, Дархан-Уул, Дорноговь, Дорнод, Дундговь, Завхан, Орхон, Сүхбаатар, Увс, Ховд зэрэг аймгуудад эхийн

эндэгдлийн тохиолдол бүртгэгдээгүй байна. Эхийн эндэгдлийн 90.5 хувь нь эмнэлэгт, 9.5 хувь нь гэртээ эндсэн байна.

Зураг 3.5.1. Эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд, аймгаар, 2015 он



Эндсэн эхчүүдийг боловсролоор нь авч үзвэл 28.6 хувь нь дээд, 52.4 хувь нь дунд, 14.3 хувь нь бага, 4.7 хувь нь боловсролгүй байжээ. Түүнчлэн 28.6 хувь нь ажил эрхэлдэг, 14.3 хувь нь малчин, 52.4 хувь нь ажил эрхэлдэггүй байсан байна.

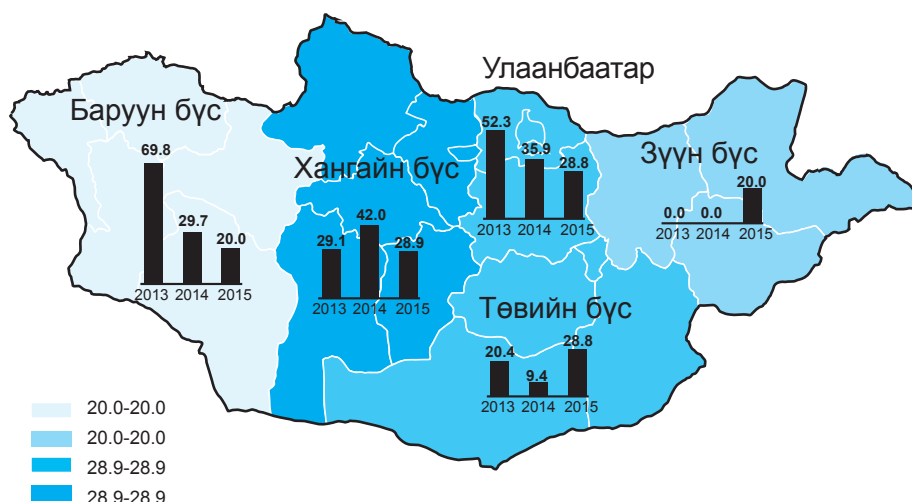
Эхийн эндэгдлийг эмнэлгийн төрлөөр нь авч үзвэл 9.5 хувь нь дүүргийн эрүүл мэндийн нэгдэлд, 14.3 хувь нь сумын болон хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэгт, 19.0 хувь нь аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт, 14.3 хувь нийслэлийн амаржих газарт, 4.8 хувь нь Бүсийн оношлогоо, эмчилгээний төвд, 9.5 хувь нь Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвд, 4.8 хувь нь Хавдар судлалын үндэсний төвд, 14.3 хувь нь Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвд, 9.5 хувь нь гэртээ эндсэн байна.

Эндсэн эхчүүдийн 28.6 хувь нь жирэмсэн үеийн хүндрэл, 9.5 хувь нь төрөх үеийн хүндрэл, 19.0 хувь нь төрсний дараах хүндрэл, 42.9 хувь нь жирэмсэн болон төрөхөөс бусад өвчний улмаас эндсэн байна. Энэ үзүүлэлтээс харахад өмнөх оноос жирэмсэн болон төрөхийн бусад өвчний хүндрэл 10.9, төрөх үеийн хүндрэл 1.5 хувиар өсч, жирэмсэн үеийн хүндрэл 3.4, төрсний дараах хүндрэл 9.0 хувиар тус тус буурсан байна.

Хүснэгт 3.5.1. Эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд, насны ангиллаар, 2015 он

Насны бүлэг	Эндсэн эхийн тоо	Эзлэх хувь	Тухайн насны бүлгийн амьд төрүүлсэн хүүхдийн тоо	Тухайн насны бүлгийн 100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшин
20 хүртэлх	3	14.3	4 379	68.5
20-24	4	19.0	22 014	18.2
25-29	6	28.6	25 334	23.7
30-34	2	9.5	17 066	11.7
35-39	5	23.8	9 777	51.1
40-өөс дээш	1	4.8	2 305	43.4

Эхийн эндэгдлийн түвшинг 100 000 амьд төрөлтөд насны бүлгээр авч үзэхэд 20 хүртэлх насанд 68.5, 35-39 насанд 51.1, 40-өөс дээш насанд 43.4 байгаа нь улсын дүнгээс 17.4-42.5 тохиолдлоор өндөр байна.

Зураг 3.5.2. Эхийн эндэгдэл бүсээр, 100 000 амьд төрөлтөд, 2015 он

Эхийн эндэгдлийн түвшинг 100 000 амьд төрөлтөд бүс нутгаар авч үзвэл Улаанбаатар хот болон хангайн бүсэд улсын дунджаас 2.8-2.9 тохиолдлоор их, харин төвийн болон зүүн, баруун бүсэд улсын дунджаас 4.2-6.0 тохиолдлоор бага байна. 2015 онд төвийн бүсэд эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд 21.8 болж өмнөх оны түвшнээс 12.1 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна.

3.6. ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

Шинээр төрсөн хүүхдийг нярай үед нь буюу төрсний дараах нэг сар хүртэлх хугацаанд нь хамрагдвал зохих эрүүл мэнд нийгмийн үйлчилгээнд хамруулснаар амьдрах боломжийг нэмэгдүүлж, хэвийн өсөлт хөгжилтэй, эрүүл саруул өсөх үндэс болдог.

2015 оны байдлаар төрсний дараа нэг цагийн дотор хөхөө амласан хүүхдийн эзлэх хувь 94.8 байна. Энэ үзүүлэлт Архангай, Дархан-Уул, Дундговь, Өвөрхангай, Сэлэнгэ аймагт улсын дунджаас 3.7-7.5 хувиар доогуур үзүүлэлттэй байна.

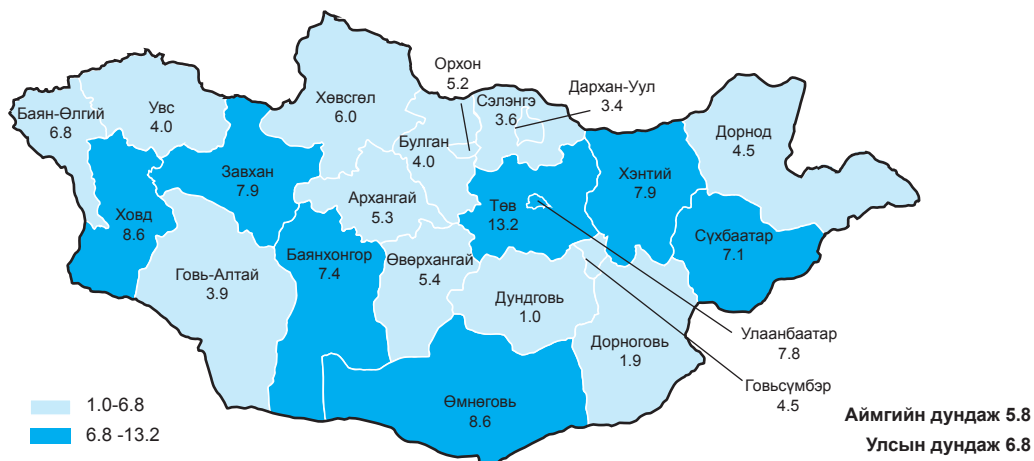
Хүснэгт 3.6.1 Төрсөн хүүхдийн мэдээ, бүсээр, 2015 он

Бүсээр	Төрсөн хүүхэд			Нийт төрөлтөд		
	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Хүйсийн харьцаа /100-д/	Бага жинтэй хүүхдийн эзлэх хувь	Амьгүй төрөлтийн түвшин /1000 нийт төрөлтөд/
Баруун бүс	10 016	5 165	4 851	106.5	3.8	6.2
Төвийн бүс	10 375	5 294	5 081	104.2	3.8	5.2
Хангайн бүс	13 754	7 035	6 719	104.7	4.4	5.6
Зүүн бүс	4 999	2 594	2 405	107.9	3.1	6.5
Аймгийн дүн	39 144	20 088	19 056	105.4	3.8	5.8
Улаанбаатар	41 731	21 462	20 269	105.9	4.9	7.8
Улсын дүн	80 875	41 550	39 325	105.7	4.4	6.8

Улсын хэмжээнд 80 875 хүүхэд амьд төрсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 840 хүүхдээр буюу 1.0 хувиар буурсан байна. Нийт амьд төрсөн хүүхдийн 4.4 хувь нь 2500 граммаас доош жинтэй төржээ. Амьд төрсөн хүүхдийн 1869 нь хоёр ихэр, 35 нь гурван ихэр хүүхэд байна.

Амьгүй төрөлтийн 557 тохиолдол бүртгэгдсэн нь 1000 нийт төрөлтөд 6.8 байгаа ба өмнөх онтой харьцуулахад 29 тохиолдлоор буюу 5.2 хувиар өссөн байна.

Зураг 3.6.1. Амьгүй төрөлтийн түвшин 1000 нийт төрөлтөд, аймгаар, 2015 он

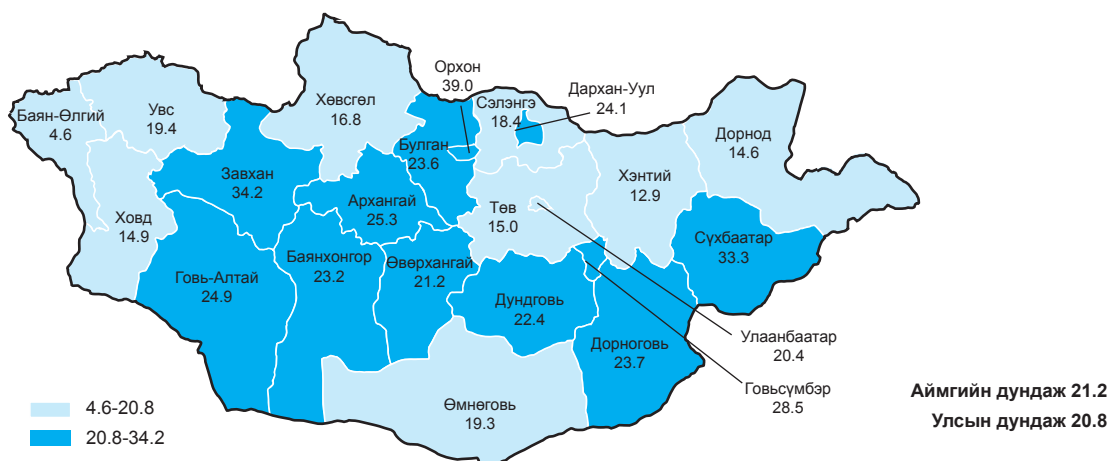


Завхан, Ховд аймагт амьгүй төрөлтийн түвшин 1000 нийт төрөлтөд 8.0-8.6 байгаа ба баруун бүсийн болон улсын дунджаас 1.1-2.1 тохиолдлоор өндөр байна. Төвийн бүсэд амьгүй төрөлтийн түвшин Төв, Өмнөговь аймагт 8.6-13.3 байгаа нь улс, аймгийн дунджаас 3.6-8.3 тохиолдлоор өндөр үзүүлэлтэй байна. Хангайн болон Төвийн бүсийн амьгүй төрөлтийн түвшин улс, аймгийн дунджаас доогуур үзүүлэлтэй байна.

Нийт амьд төрөлтийн 0.7 хувьд нь төрөлхийн гажгийн тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Төрөлхийн гажгийн тохиолдлын түвшин 1000 нийт төрөлтөд 6.7 ногдож байна. Амьгүй төрөлтөд эрэгтэй хүүхдийн эзлэх хувь 52.0 байна. Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа 105.7 байна. 2015 онд нэг хүртэлх насны хүүхдийн идэвхитэй хяналтын хувь 88.4, тав хүртэлх насны хүүхдийн идэвхитэй хяналтын хувь 81.4 байна.

Нярай хүүхдийн өвчлөлийн 16 799 тохиолдол бүртгэгдсэн бөгөөд энэ нь амьд төрсөн хүүхдийн 20.8 хувийг эзэлж байна.

Зураг 3.6.2. Нярай хүүхдийн өвчлөл амьд төрсөн хүүхдэд эзлэх хувиар, 2015 он



Хүснэгт 3.6.2. Нярай хүүхдийн өвчлөл, 2015 он

	Нярай хүүхдийн өвчлөл бүгд	Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	Халдварт ба шимэгчит өвчин		Амьсгалын тогтолцооны өвчин		Хоол шингээх эрхтний эмгэг		Төрөлхийн гажиг, гаж хөгжил	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант эмгэг	Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	Бусад өвчин
			Бүгд	Үүнээс: Төрөлхийн тэмбүү	Бүгд	Үүнээс: Уушгины хатгаа	Бүгд	Үүнээс: Халдварт бус суулгалт өвчин				
Аймгийн дүн	8305	6332	65	15	929	272	114	68	228	14	0	601
Улаанбаатар	8494	7484	29	22	216	5	77	18	430	10	0	217
Улсын дүн	16799	13816	94	37	1145	277	191	86	658	24	0	818

Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг дотор төрөхөд ураг бүтэх 10.0 хувь, нярайн шарлалт 31.2 хувийг эзэлж байна.

Нэг хүртэлх насны хүүхдэд бүртгэгдсэн төрөлхийн гажгийн 1103 тохиолдлоос цусны эргэлтийн тогтолцооны төрөлхийн гажиг 33.0 хувь, хоол боловсруулах тогтолцооны төрөлхийн гажиг 17.2 хувь, түнхний төрөлхийн гажиг 14.0 хувьтай тэргүүлэх гурван байрыг эзэлж байна.

Хүснэгт 3.6.3 Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөлийн шалтгаан, хувиар /хот, хөдөө/, 2015 он

	1 хүртэлх насны		5 хүртэлх насны	
	Хот	Хөдөө	Хот	Хөдөө
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	54.0	64.7	55.1	65.3
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	12.0	11.7	10.0	13.7
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	9.8	4.9	3.4	1.9
Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	2.8	0.8	7.4	1.8
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	6.7	1.2	5.8	1.5
Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	5.9	3.9	5.7	3.6

■ Тэргүүлэх шалтгаан
■ Хоёрдугаар шалтгаан
■ Гуравдугаар шалтгаан

Нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөлөөс хот, хөдөөд амьсгалын тогтолцооны өвчин тэргүүлэх шалтгаан болж байна. Нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн дунд тохиолдох амьсгалын тогтолцооны өвчлөлөөс уушгины хатгалгаа 19.5 хувь, цочмог амьсгуурстас 18.0 хувь, томуу, томуу төст өвчлөл 13.5 хувийг тус тус эзэлж байна. Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөлийн дийлэнх буюу 59.4 хувийг халдварт бус суулгалт өвчин эзэлж байна.

Хүснэгт 3.6.4. Хүүхэд, өсвөр үеийнхний өвчлөлийн шалтгаан, насны бүлгээр, /тухайн насны 10 000 хүүхдэд/, 2015 он

	1-4 нас	5-9 нас	10-14 нас	15-19 нас
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	4669.4	1499.3	1161.5	789.8
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	927.0	1025.3	858.7	821.6
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	256.2	126.7	103.9	411.0
Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	451.9	350.4	469.7	492.3
Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	103.3	127.2	202.3	445.0
Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	624.9	365.2	391.4	516.0

■ Тэргүүлэх шалтгаан
■ Хоёрдугаар шалтгаан
■ Гуравдугаар шалтгаан

Өсвөр насны хүүхдийн өвчлөлд амьсгал, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөл ба гэмтэл хордлого ба гадны шалтгаант тодорхой эмгэг, арьс арьсан доорх эслэгийн өвчлөл, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчлөлүүд тэргүүлэх 5 шалтгаан болж байна.

2015 онд 10-14 болон 15-19 насны хүүхдийн осол гэмтлийн өвчлөл өмнөх оноос тухайн насны 10 000 хүүхэд тутамд 14.9-47.5 тохиолдлоор тус тус буурсан байна. Харин хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөл насны бүлэг тус бүрд 54.0-85.3 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна.

Тухайн насны 10 000 хүүхдэд ногдох 1-4 насны хүүхдийн өвчлөлд халдварт бус суулгалт 439.0, шүдний цооролт 202.0, шүд ба дайврын эмгэг 127.4 байгаа нь тэргүүлэх шалтгаан болж байна. Харин 5-9 насны хүүхдийн өвчлөлд тухайн насны 10 000 хүүхдэд шүдний цооролт өвчин 361.7, шүд ба дайврын эмгэгийн өвчин 389.6 байгаа нь тэргүүлэх шалтгаан болж байна.

3.7. НЯЛХАС БОЛОН ТАВ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ

Мянганы хөгжлийн зорилтуудыг батлах тухай УИХ-ын 13 дугаар тогтоолоор мянганы хөгжлийн зорилтын хүрээнд 1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдлийг 2015 он гэхэд 15.0, тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг 21.0 болгохоор баталсан.

2015 оны байдлаар улсын хэмжээнд нялхсын эндэгдэл 1234 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 15.3 ногдож байгаа ба өмнөх оны түвшинд байна. Нялхсын эндэгдлийн 66.5 хувийг нярайн эндэгдэл эзэлж байгаа бөгөөд 1000 амьд төрөлтөд ногдох нярайн эндэгдэл 10.2 байна. Нярайн эндэгдлийн нийт 823 тохиолдол бүртгэгдсэний 629 буюу 76.4 хувь нь нярайн эрт үед /амьдралын эхний 0-6 хоногт/, 194 буюу 23.6 хувь нь нярайн хожуу үед /амьдралын эхний 7-28 хоногт/ эндсэн байна.

Нэг хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн 58.6 хувь нь эрэгтэй, 41.4 хувь нь эмэгтэй хүүхэд байна. Харин тав хүртэлх насандаа 1476 хүүхэд эндсэн бөгөөд амьд төрсөн 1000 хүүхдэд ногдох түвшин 18.3 байна. Өмнөх онтой харьцуулахад 29 тохиолдлоор буурсан буюу амьд төрсөн 1000 хүүхдэд ногдох эндэгдэл 0.1-оор буурсан үзүүлэлттэй байна.

1000 амьд төрсөн эрэгтэй хүүхдэд ногдох тав хүртэлх насны эрэгтэй хүүхдийн эндэгдэл 20.7, 1000 амьд төрсөн эмэгтэй хүүхдэд ногдох тав хүртэлх насны эмэгтэй хүүхдийн эндэгдэл 15.7 байна.

1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл Баян-Өлгий /31.4/, Завхан /28.2/, Сүхбаатар /22.9/, Ховд /23.3/, Увс /23.4/, Хөвсгөл /27.5/ аймгуудад улс болон аймгуудын дунджаас 4.6-13.1 тохиолдлоор өндөр байна.

Хүснэгт 3.7.1. Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл нас, хүйсээр, 2015 он

	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд
Нярайн эрт үеийн эндэгдэл	374	255	629
Нярайн хожуу үеийн эндэгдэл	107	87	194
Нярайн эндэгдэл	481	342	823
5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	859	617	1476
Амьд төрсөн хүүхдийн тоо	41550	39325	80875

Нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэлд хот болон хөдөөд перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг тэргүүлэх шалтгаан болж байна.

Хүснэгт 3.7.2. Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн нас баралтын шалтгаан, хувиар /хот, хөдөө/, 2015 он

	1 хүртэлх насны		5 хүртэлх насны	
	Хот	Хөдөө	Хот	Хөдөө
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	8.2	16.0	9.3	17.1
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	4.2	3.2	4.3	4.2
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	62.0	57.2	52.5	47.1
Төрөлхийн гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	13.0	7.7	12.2	7.3
Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	3.3	7.9	10.9	15.5

- Тэргүүлэх шалтгаан
- Хоёрдугаар шалтгаан
- Гуравдугаар шалтгаан

Тав хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн 86.4 хувь нь өвчнөөр, 13.1 хувь нь осол, гэмтлийн улмаас эндсэн бөгөөд 78.3 хувь нь эмнэлэгт, 17.0 хувь нь гэртээ, 4.7 хувь нь бусад газар эндсэн байна. Энэ нь тав хүртэлх насны хүүхдийн идэвхтэй хяналт болон хараа хяналт, эцэг, эхийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх зэрэгт анхаарах хэрэгтэйг харуулж байна.

3.8. ҮР ХӨНДӨЛТ

2015 оны байдлаар үр хөндөлтийн 18 168 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 224.6, нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэйд 22.0 үр хөндөлт ногдож байна. Үр хөндөлт өмнөх оноос 23 тохиолдлоор буюу 0.1 хувиар өссөн ба 1000 амьд төрөлт тутамд 1.8- тохиолдлоор өссөн байна. 1000 амьд төрөлтөд ногдох үр хөндөлт Өмнөговь /340.9/, Дорноговь /291.2/, Орхон /497.0/ зэрэг аймгууд болон Улаанбаатар хотод /315.4/ байгаа нь улсын дунджаас 66.6-272.4 тохиолдлоор өндөр байна. Мөн хувийн эмнэлэгт хийгдсэн үр хөндөлт өмнөх оноос 942 тохиолдлоор буюу 32.0 хувиар буурсан байна. Хожуу үеийн үр хөндөлтийн түвшин 1000 амьд төрөлтөд 6.3 байна. Үр хөндөлт хийлгэж буй эмэгтэйчүүдийг насны бүлгээр авч үзэхэд 20-иос доош насных 5.1 хувь, 20-34 насных 70.0 хувь, 35-аас дээш насны эмэгтэйчүүд 24.9 хувийг тус тус эзэлж байна. Өмнөх онтой харьцуулахад 20-иос доош насны үр хөндөлтийн түвшин 1.5 хувиар буурсан байна. Үр хөндүүлсэн эмэгтэйчүүдийн 11.2 хувь нь төрөөгүй ба анхны удаа үр хөндүүлсэн тоо өмнөх оноос 426 тохиолдлоор буюу 20.8 хувиар буурсан байна.

Үр хөндөлтийн хүндрэл 52 тохиолдол бүртгэгдсэн ба нийт хүндрэлийн 32.7 хувийг умайн агшилт суларч цус алдсан, 53.8 хувийг умайн дайврын үрэвсэл, 5.8 хувийг умай цоорсон хүндрэл эзэлж байна.

Хүснэгт 3.8.1. Үр хөндөлт, байршлаар, 2015 он

№	Эрүүл мэндийн байгууллага	Бүртгэгдсэн үр хөндөлтийн тоо	Эзлэх хувь
1	Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	2592	14.3
2	Амаржих газрууд	8011	44.1
3	Дүүргийн нийгмийн эрүүл мэндийн төв	68	0.4
4	Хувийн эмнэлэг	2946	16.2
5	Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв	2341	12.9
6	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	2081	11.5
7	Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	20	0.1
8	Сум дундын эмнэлэг	60	0.3
9	Тосгоны эрүүл мэндийн төв	0	0.0
10	Сумын эрүүл мэндийн төв	29	0.2
11	Бусад эмнэлэг	20	0.1
	Бүгд	18168	100.0

3.9. ЖИРЭМСЛЭЛТЭЭС СЭРГИЙЛЭХ ОРЧИН ҮЕИЙН АРГЫН ХЭРЭГЛЭЭ /ЖСАХ/

Нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэйн 540.6 нь, 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 54.1 хувь нь ямар нэг жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэглэдэг байна.

Жирэмслэлтээс сэргийлэх аргын хэрэглээг төрлөөр нь авч үзэхэд бэлгэвч 28.9, ерөндөг 26.7, бэлдмэл /эм/ 20.6, тариа 11.0, бусад 9.3, суулгац /норплант/ 1.8, стерилизаци 1.7 хувийг тус тус эзэлж байна. 2010 оны “Хүүхэд хөгжил 2010” судалгаагаар 15-49 насны гэрлэсэн болон хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүд бараг бүгд ЖСАХ-ний талаар мэддэг боловч талаас дөнгөж илүү хувь нь (55 хувь) судалгааны үед жирэмслэлтээс сэргийлэх ямар нэг арга, хэрэгсэл хэрэглэж байгаа гэсэн үр дүн гарсан байна. Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэглэж байсан эмэгтэйчүүдийн 18.4 хувь хэрэглэхээ больж 1.0 хувь нь жирэмсэлсэн байна.

Хүснэгт 3.9.1. ЖСА хэрэглэж байгаа эмэгтэйчүүдийн тоо байршлаар, 2015 он

№	Байршил	ЖСАХ хэрэглэж байгаа эмэгтэйчүүдийн тоо	Эзлэх хувь
1	Улаанбаатар хот	196680	44.0
2	Аймгийн төв	107065	24.0
3	Сумын төв	84722	19.0
4	Баг	58551	13.1
	Бүгд	447018	100.0



БҮЛЭГ 4.

ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ
ҮЙЛЧИЛГЭЭ

БҮЛЭГ 4.

ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Монгол улсын эрүүл мэндийн байгууллагын тогтолцоо нь нийгмийн эрүүл мэндийн, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний, эм хангамжийн, анагаах ухааны боловсрол, эрдэм шинжилгээ, сургалтын үйл ажиллагаа хариуцсан төрийн, хувийн хэвшлийн, холимог өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагаас бүрдэнэ.

Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ нь төрийн онцгой ивээлд нэгдсэн зохицуулалттай байж, тусламж үйлчилгээг үзүүлэхдээ төр, иргэн, хуулийн этгээдийн үйл ажиллагааг харилцан ашигтай, шудрага, үйлчлүүлэгчээ дээдэлсэн тэгш хүртээмжтэй байхад чиглэнэ.

Энэхүү бүлэгт эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний албан ёсны статистик мэдээллийг Эрүүл мэндийн байгууллагуудын бүтэц үйл ажиллагааны стандарттай харьцуулан дүгнэхийг хичээсэн бөгөөд манай улс нь эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний 3 шатлалт тогтолцоотой бөгөөд эмнэлгийн тусламж үйлчилгээнд баримтлах зарчим нь үйлчилгээг хүн бүрт жигд, хүртээмжтэй чанартай үзүүлэх явдал юм.

Монгол улсын хүн амд Өрхийн эрүүл мэндийн төв, Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв, Сум дундын эмнэлэг, Клиник, Амаржих газар, Нийгмийн эрүүл мэндийн төв, Нэгдсэн эмнэлэг, Сувилал, Түргэн тусламжийн төв, Бүсийн оношлогоо, эмчилгээний төв, Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төвүүд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлж байна.

2015 оны байдлаар Монгол улсын хэмжээнд нийт 3244 эрүүл мэндийн байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байгаа ба төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төв 13, бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв 5, аймгийн нэгдсэн эмнэлэг 16, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, эрүүл мэндийн төв 12, хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг 6, сум дундын эмнэлэг 39, сумын эрүүл мэндийн төв 272, өрхийн эрүүл мэндийн төв 218, хувийн ортой эмнэлэг 224, үүдэн эмнэлэг 1006 ажиллаж эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна.

Хүснэгт 4.1. Эрүүл мэндийн байгууллагын тоо, 2015 он

Эрүүл мэндийн байгууллагууд	2014	2015
Өрхийн эрүүл мэндийн төв	218	218
Сум/ тосгоны эрүүл мэндийн төв	271/19	272/19
Сум дундын эмнэлэг	39	39
Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, эрүүл мэндийн төв	12	12
Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	6	6
Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	16	16
Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв	5	5
Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүд	13	13
Амаржих газрууд	3	3
Ортой хувийн эмнэлэг	202	224
Үүдэн хувийн эмнэлэг	969	1006
Аршаан сувилал, сувилал	104	105
Эм ханган нийлүүлэх байгууллага	160	210
Эмийн үйлдвэр	32	33
Хувийн эмийн сан	936	967
Бусад /ЭМСЯ, ЭМХТ, НЭМХ, АУХ, Анагаах ухааны сургууль, коллеж, хилийн цэрэг, Батлан хамгаалах, төмөр замын эмнэлэг гэх мэт/	95	96
Бүгд	3100	3244

4.1. ӨРХИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Өрхийн эрүүл мэндийн төв нь хот, суурин газрын хүн амд төрөөс үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг гэрээгээр гүйцэтгэх үндсэн чиг үүрэг бүхий сайн дурын үндсэн дээр бүртгүүлсэн хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага юм.

АХБ-ны зээлийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн “Эрүүл мэндийн салбарын хөгжил хөтөлбөр-2”-ийн хүрээнд Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийг Улаанбаатар хот болон бүх аймгийн төвүүдэд үе шаттайгаар байгуулж, 2002 он гэхэд өрхийн эмнэлгийн тогтолцоонд шилжсэн билээ.

2015 оны байдлаар 218 өрхийн эрүүл мэндийн төв үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас Улаанбаатар хотын 1 сая 396.2 мянган хүн амд 129 Өрхийн эрүүл мэндийн төв, 21 аймгийн төвийн 699.8 мянган хүн амд 89 Өрхийн эрүүл мэндийн төв эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна.

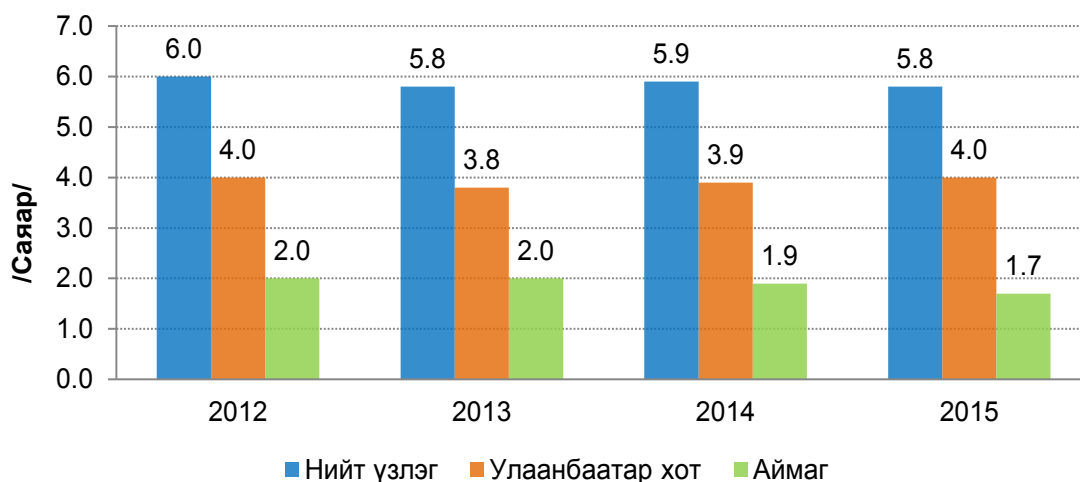
Хүснэгт 4.1.1 Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2015 он

Үзүүлэлт	2014			2015		
	УБ хот	Аймаг	Нийт дүн	УБ хот	Аймаг	Нийт дүн
Эмнэлгийн тоо	129	89	218	129	89	218
Их эмчийн тоо	663	319	982	622	329	951
Сувилагчийн тоо	561	308	869	577	320	897
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	3 972 397	1 953 155	5 925 552	4 033 462	1 799 545	5 833 007
Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь	42.2	35.0	39.8	43.0	37.1	41.2
Нэг иргэний жилд үзүүлсэн удаа	3.0	3.1	3.0	2.9	2.6	2.8
Нэг өрхийн эмчид ногдох үзлэгийн тоо	5992	6123	6034	6485	5470	6134
Жирэмсний эрт үеийн хяналтын хувь	85.3	84.7	85.1	84	82.3	83.6

218 Өрхийн эрүүл мэндийн төвд их эмч 951, сувилагч 897 болон нийт 2635 эмч, эмнэлгийн ажиллагчид хүн амд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна. Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн бүтэц үйл ажиллагааны стандартад 1800-2000 хүн тутамд 1 их эмч ажиллана гэж заасан хэдий ч 2015 оны байдлаар улсын хэмжээнд 1 өрхийн эмчид 2204 хүн ногдож байна. Говь-Алтай, Говьсүмбэр, Дорнод, Завхан, Өвөрхангай, Өмнөговь, Төв, Ховд, Хэнтий аймагт нэг их эмчид ногдох хүний тоо стандартад заасан хэмжээнд байгаа бусад аймгуудад стандартын хэмжээнээс өндөр байна.

2015 онд Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн түвшинд жилд дунджаар 5.8 сая үзлэг хийгдэж, нэг иргэн жилд дунджаар 2.8 удаа өрхийн эрүүл мэндийн төвд хандаж эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг авсан байна. Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь 41.2 байгаа ба УБ хотын өрхийн эрүүл мэндийн төвийн түвшинд 43.0 хувь, харин аймгийн өрхийн эрүүл мэндийн төвийн түвшинд 37.1 хувь байна. Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь өмнөх оноос 1.4 хувиар нэмэгдсэн байна. “Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн бүтэц, үйл ажиллагааны стандарт”-д гэрийн идэвхтэй эргэлтийн хувь 30 хувиас доошгүй байна гэж заасан хэдий ч 2015 оны байдлаар өмнөх оны түвшинд буюу 26.5 хувь байна.

Зураг 4.1.1 Өрхийн эрүүл мэндийн төвд хийгдсэн амбулаторийн үзлэгийн тоо, /сүүлийн 4 жилээр/



Улаанбаатар хотын өрхийн эрүүл мэндийн төвийн түвшинд 2005 онд 3.0 сая үзлэг хийгдэж байсан бол 2007 онд 3.9 сая, 2010 онд 4.2 сая, 2015 онд 4.0 сая үзлэг хийгдсэн байна. Жилд нэг өрхийн эмчид ногдох үзлэгийн тоо Улаанбаатар хотод 6 484.7, аймгийн түвшинд 5 469.7 байна.

4.2. СУМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН БОЛОН СУМ ДУНДЫН ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв нь харъяа нутаг дэвсгэрийнхээ хүн амд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг орчин үеийн болон уламжлалт анагаах ухааны аргаар үзүүлэх бөгөөд сумын эрүүл мэндийн төв нь тухайн сумын хүн амын тоо, байршлаас хамааран багийн эмчийн салбартай байж болно.

Сум дундын эмнэлэг нь хүн амын суурьшил, нягтралаас хамааран харъяалалын болон зэргэлдээ сумын хүн амд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлнэ.

2013 онд батлагдсан “Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлгийн бүтэц үйл ажиллагааны стандарт”-аар сумын эрүүл мэндийн төвүүд нь аймгийн төвөөс алслагдсан байдал, хүн амын тоо, аймгийн төв хүртэлх зорчих хугацаанаас хамааран 3 зэрэглэлд ангилна. Нэгдүгээр зэрэглэлийн сумын эрүүл мэндийн төв нь аймгийн төвөөс 50 км-ийн дотор үйлчлэх хүрээний хүн ам 3000 хүртэл, хоёрдугаар зэрэглэлийн сумын эрүүл мэндийн төв нь аймгийн төвөөс 50-99 км-ийн дотор болон 1-2 цаг хүртэлх хугацаанд зорчих сумын эрүүл мэндийн төв, гуравдугаар зэрэглэлийн сумын эрүүл мэндийн төв нь аймгийн төвөөс 100 км-ээс алс, сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэг хамаарна гэж заасан. Гэвч сумын эрүүл мэндийн төв нь аймгийн төвөөс 50 км-ээс дотогш боловч үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо 3000-аас дээш, хүн амын 70-аас дээш хувь нь сумын төвөөс алслагдсан бол хоёрдугаар зэрэглэлд, 100 км-ээс дотогш боловч хүн амын тоо 8000-аас дээш бол гуравдугаар зэрэглэлд хамааруулна гэж заасны дагуу доорх хүснэгтэд сумын эрүүл мэндийн төвийн зэрэглэлийг тогтоосон.

Хүснэгт 4.2.1 Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлгүүдийн их эмчийн хангамжийг стандартын доод хязгаартай харьцуулсан байдал, 2015 он

Зэрэглэл	Эмнэлгийн тоо	Эмчийн тоо (дундаж)	Стандартын түвшинд		Стандартаас доогуур	
			тоо	Хувь	Тоо	Хувь
I зэрэглэл	20	1.9	17	85	3	15
II зэрэглэл	82	2.1	42	51.2	40	48.8
III зэрэглэл	170	2.9	131	77.1	39	22.9
Сум дундын эмнэлэг	39	5.5	6	15.4	33	84.6

Зураг 4.2.1 Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлэгт ногдох эмчийн дундаж тоо, 2015 он



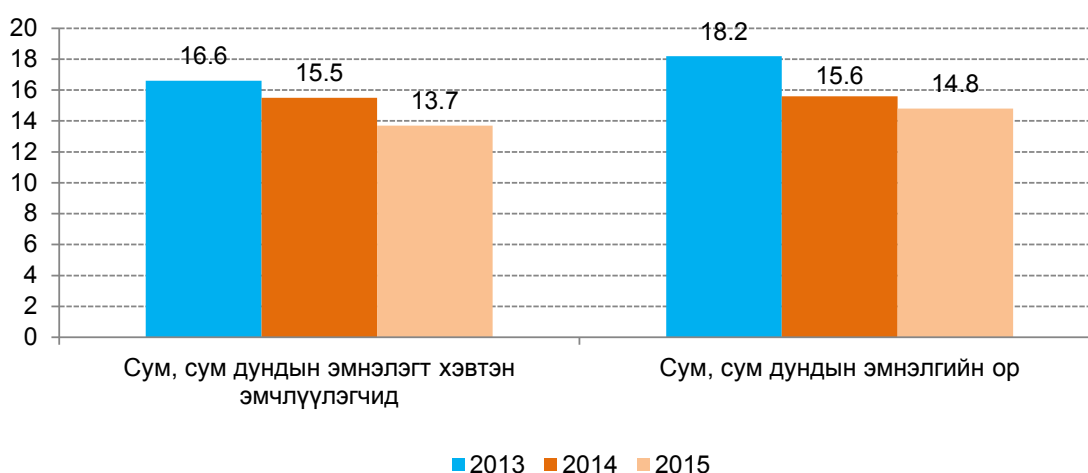
Хүснэгт 4.2.2 Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлгүүдийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанарын болон хүртээмжийн зарим үзүүлэлтүүд, 2013, 2015 он

Үзүүлэлт	2013 он		Нийт дүн	2015 он		Нийт дүн
	Сумын эмнэлэг	Сум дундын эмнэлэг		Сумын эмнэлэг	Сум дундын эмнэлэг	
Эмнэлгийн орны тоо	2971	661	3632	2546	667	3213
Их эмчийн тоо	611	208	819	661	224	885
Сувилагчийн тоо	1383	256	1639	1446	276	1722
Дундаж ор хоног	7.3	7	7.3	6.9	6.7	6.9
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	101010	21816	122826	88386	19327	107713
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	1910213	438021	2348234	1554484	428561	1983045
Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь	37.8	38.7	37.6	38.1	36.6	37.8
Жирэмсний эрт үеийн хяналтын хувь	90.5	90.9	90.5	86.8	87.9	86.9
Эхийн эндэгдэл /100 000 амьд төрөлтөд/	64.6	75.5	67	26.2	0	18.6
Нялхсын эндэгдэл /1000 амьд төрсөн хүүхдэд/	35.3	27.9	33.7	41.1	23	35.9

2015 оны байдлаар эмнэлгийн нийт орны 14.8 хувь нь сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт ногдож байгаа бөгөөд 2013 онтой харьцуулбал 419 ороор буюу 11.5 хувиар буурсан байна.

Сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт жилд 107.7 мянган хүн хэвтэн эмчлүүлсэн байна. 2015 онд хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоог 2013 онтой харьцуулахад сум дундын эмнэлэгт 11.4, сумын эмнэлэгт 12.5 хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг 4.2.2 Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид, орны эзлэх хувь, 2013-2015 он



Дундаж ор хоног 2013 онд 7.3 хоног байсан бол 2015 онд 6.9 болж буурсан байна.

Сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт нэг иргэний үзүүлсэн дундаж тоо 2013 онд 2.3 байсан бол 2015 онд 2.1 болж буурсан байна.

2015 онд сумын болон сум дундын эмнэлгийн түвшинд жирэмсний эрт үеийн хяналт 86.9 болж 2013 оноос 3.6 хувиар буурсан байна.

2015 онд сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт эхийн эндэгдлийн 1 тохиолдол бүртгэгдэж 1000 амьд төрөлтөд 18.6 байна.

2015 онд 1000 амьд төрсөн хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдэл сумын эрүүл мэндийн төвийн түвшинд 41.1, сум дундын эмнэлгийн түвшинд 23.0 байна. Сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлгийн нялхсын эндэгдлийн түвшин 2013 оноос 2.2-оор нэмэгдсэн байна.

4.3 НЭГДСЭН ЭМНЭЛЭГ, ДҮҮРГИЙН НЭГДСЭН ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Нэгдсэн эмнэлэг нь хүн амд 7-оос доошгүй чиглэл /дотор, хүүхэд, эх барих, эмэгтэйчүүд, ерөнхий мэс засал, шүд, мэдрэл, халдварт/-ээр эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг амбулатори болон хэвтүүлэн эмчлэх хэлбэрээр үзүүлэх бөгөөд хүн амын байршил, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний эрэлт хэрэгцээг үндэслэн салбар амбулаторитой байж болно.

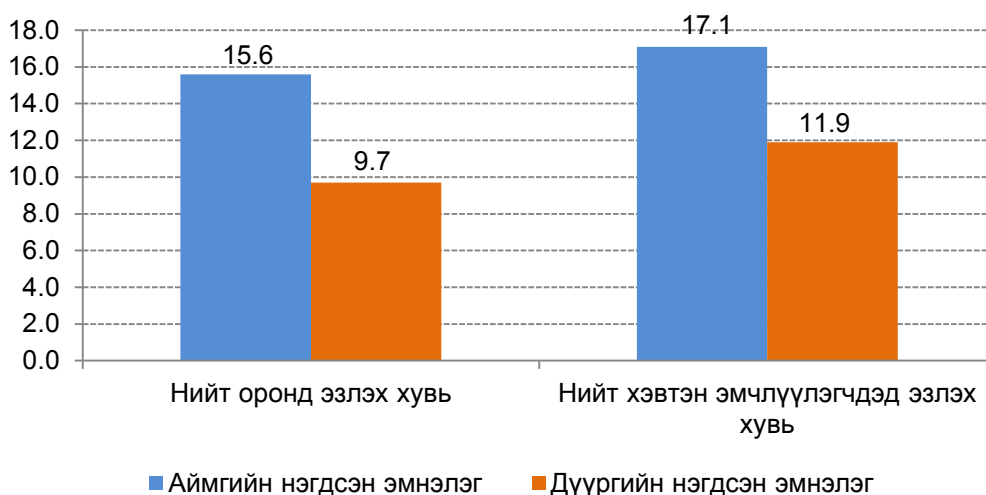
Нийгмийн эрүүл мэндийн төв нь нийгмийн эрүүл мэндийн талаар төрөөс баримтлах бодлого, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх, эрүүл мэндийг дэмжих орчин бүрдүүлэх үйл ажиллагааг аймаг, дүүргийн түвшинд зохион байгуулна.

2015 оны байдлаар 16 аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт 1030 их эмч, 1725 сувилагч, 626 эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан, нийтдээ 4900 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, Улаанбаатар хотын дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, нийгмийн эрүүл мэндийн төвүүдэд 795 их эмч, 891 сувилагч, 301 эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан, нийтдээ 3010 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд ажиллаж байна.

Аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүдэд эмнэлгийн нийт орны 15.6 хувь нь ногдож байгаа бөгөөд 2015 онд аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн орны тоо 3378 буюу 2013 онтой харьцуулахад 129 ороор нэмэгдсэн байна.

Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, нийгмийн эрүүл мэндийн төвүүдэд нийт орны 9.7 нь хувь ногдож байгаа бөгөөд дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 2013 онд 86.4 мянга байсан бол 2015 онд 93.4 мянга болж, 7.0 мянган хүнээр нэмэгдсэн байна.

Зураг 4.3.1. Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид, орны эзлэх хувь, 2015 он



Хүснэгт 4.3.1. Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2013-2015 он

Үзүүлэлт	2013 он		2014 он		2015 он		Сүүлийн 3 жилийн дундаж	
	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг
Эмнэлгийн орны тоо	3249	1868	3299	1918	3378	2112	3309	1966
Их эмчийн тоо	959	796	984	816	1030	795	991	802
Сувилагчийн тоо	1608	852	1664	856	1725	891	1666	866
Дундаж ор хоног	7.4	7.3	7.4	7.1	7.4	7.0	7.4	7.1
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	126902	86401	138248	93393	135033	93403	133394	91066
Хоног болоогүй нас баралтын хувь	32.3	30.3	37.5	20.7	32.4	30.9	34.1	27.3
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	1497908	2367979	1584293	2406930	1558984	2484337	1547062	2419749
Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь	35.1	43.7	34.1	40.5	31.1	39.3	33.4	41.2
Эхийн эндэгдэл (100 000 амьд төрөлтөнд)	32.2		22.2		16.9		23.6	-
Нялхсын эндэгдэл (1000 амьд төрсөн хүүхдэд)	11.8	-	11.4	-	11.7	-	11.6	-
Доод шатлалаас ирж хэвтэн эмчлүүлэгчдийн хувь	11.6	-	12.9	-	13.5	-	12.7	-

2015 оны байдлаар аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн дундаж ор хоног 2013 оны түвшинд, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн дундаж ор хоног 2013 онтой харьцуулахад 0.3-аар буурсан байна.

2015 онд эмнэлгийн хоног болоогүй нас баралтын эзлэх хувь аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 2013 оноос 0.1 хувиар, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 0.6 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна.

Амбулаториор үйлчлүүлсэн хүний тоо 2013 онд аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 1.4 сая, дүүргийн эмнэлгийн түвшинд 2.3 сая байсан бол 2015 онд аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 1.5 сая, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 2.4 сая болж тус тус нэмэгдсэн байна. Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 2013 оноос 4.0 хувиар, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 4.4 хувиар тус тус буурсан байна.

Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн нялхсын эндэгдлийн түвшин сүүлийн 3 жилийн дунджаар 11.6 байгаа ба 2015 онд 11.7 байна.

Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшин 2015 онд 16.9 байгаа нь 2013 онтой харьцуулахад 15.3-оор буурсан байна.

Сүүлийн 3 жилд дунджаар аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 12.7 хувийг хөдөөнөөс буюу сум, сум дундын эмнэлгээс илгээсэн өвчтнүүд эзэлж байна. 2015 онд хөдөөнөөс аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт ирж хэвтэн эмчлүүлэгчид өмнөх 2014 онтой харьцуулахад 0.8 хувиар нэмэгдсэн байна.

4.4 БҮСИЙН ОНОШЛОГОО ЭМЧИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв нь бүс нутгийн хүн амд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, эрүүл мэндийн бусад байгууллагад мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх, сургалт зохион байгуулах чиг үүрэг бүхий эрүүл мэндийн байгууллага юм.

2015 оны байдлаар улсын хэмжээнд Орхон, Дорнод, Өвөрхангай, Ховд, Өмнөговь аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүд Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвийн статусаар үйл ажиллагаа явуулж байгаа ба 449 их эмч, 694 сувилагч, 249 эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой ажилтан, нийтдээ 1926 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд ажиллаж байна.

Хүснэгт 4.4.1. Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2013-2015 он

Үзүүлэлт	Онууд			Сүүлийн 3 жилийн дундаж
	2013	2014	2015	
Эмнэлгийн орны тоо	1285	1470	1484	1413
Дундаж ор хоног	7.6	7.6	7.6	7.6
Хоног болоогүй нас баралтын хувь	27.9	30.1	29	29
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	51107	54773	55769	53883
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	571396	575205	556035	567545
Эхийн эндэгдэл (100 000 амьд төрөлтөнд)	20.3	31	20.7	24.0
Нялхсын эндэгдэл (1000 амьд төрсөн хүүхдэд)	10.2	11.7	8.8	9.0
Доод шатлалаас ирж хэвтэн эмчлүүлэгчдийн хувь	27.5	27.5	28.1	27.7

2015 онд Бүсийн оношлогоо, эмчилгээний төвүүдэд 55.7 мянган хүн хэвтэн эмчлүүлсэн бөгөөд, жилд 15 692 хүн сумын болон сум дундын эмнэлэг, бүсийн аймгуудаас ирж хэвтэн эмчлүүлсэн нь нийт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 28.1 хувьтай тэнцэж байна.

Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвийн дундаж ор хоног 2015 онд 7.6 байгаа ба сүүлийн 3 жилийн дундажтай адил түвшинд байна. Хоног болоогүй нас баралтын хувь 2013 онд 27.9 байсан бол 2015 онд 29.0 хувь болж нэмэгдсэн байна.

Сүүлийн жилүүдэд улсын хэмжээнд нялхсын эндэгдэл тогтвортой бага түвшинд байгаа хандлагын дагуу Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвийн 1000 амьд төрсөн хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийн түвшин 2013-2015 онд 1000 амьд төрөлтөд 9.0 байгаа нь аймгийн дунджаас доогуур байна. 2015 онд Өмнөговь, Өвөрхангай аймгийн Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвд тус бүр 1 эх эндсэн байна.

Хүснэгт 4.4.2. Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвийн үйл ажиллагааны зарим үзүүлэлт, 2015 он

№	"Аймаг БОЭТ"	Нийт ажиллагсад	Их эмч	Сувилагч	Эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой ажилтан	Орны тоо
1	Дорнод	500	104	172	65	281
2	Орхон	510	113	202	58	434
3	Өвөрхангай	328	83	114	50	301
4	Өмнөговь	214	57	69	28	210
5	Ховд	374	92	137	48	258
Дүн		1926	449	694	249	1484

Хүснэгт 4.4.3. Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвийн хүний нөөцийн зарим үзүүлэлт, 2015 он

"Аймаг БОЭТ"	Хэвтэн эмчлүүлэгчид	Ор хоног	Дундаж ор хоног	Хоног болоогүй нас баралт	Амбулаторийн үзлэг	"Эхийн эндэгдэл /100000 амьд төрөлтөд/"	"Нялхсын эндэгдэл /1000 амьд төрсөн хүүхдэд/"	"5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл /1000 амьд төрсөн хүүхдэд/"
Дорнод	10965	86139	7.9	23.8	109266	0.0	3.7	6.9
Орхон	14589	108873	7.5	39.3	147545	0	10.0	10.8
Өвөрхангай	10196	76654	7.5	27.9	84257	50.6	11.6	13.2
Өмнөговь	7229	49773	6.9	28.2	95776	83.8	10.1	11.7
Ховд	12790	101835	8.0	23.3	119191	0	8.5	14.9
Дүн	55769	423274	7.6	29	556035	20.7	8.8	11.4

4.5 ТӨВ ЭМНЭЛЭГ, ТУСГАЙ МЭРГЭЖЛИЙН ТӨВҮҮДИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Төв эмнэлэг нь улсын хэмжээнд төрөлжсөн мэргэжлээр эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг амбулатори болон хэвтүүлэн эмчлэх хэлбэрээр үзүүлэх, сургалт, судалгааны ажил эрхлэх, эрүүл мэндийн бусад байгууллагыг лавлагаа, мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажилладаг.

Тусгай мэргэжлийн төв нь улсын хэмжээнд тухайн мэргэжлээр эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг амбулатори болон хэвтүүлэн эмчлэх хэлбэрээр үзүүлэх, лавлагаа, сургалт, эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажил эрхлэн эрүүл мэндийн бусад байгууллагыг мэргэжил, арга зүйгээр хангаж ажиллаж байна.

2015 оны байдлаар 13 Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төвүүдэд 1221 их эмч, 1912 сувилагч, 459 эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан, нийтдээ 5782 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд ажиллаж байна.

Нийт эмнэлгийн орны 17.7 хувь нь, мөн хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 18.0 хувь нь Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдэд ногдож байна.

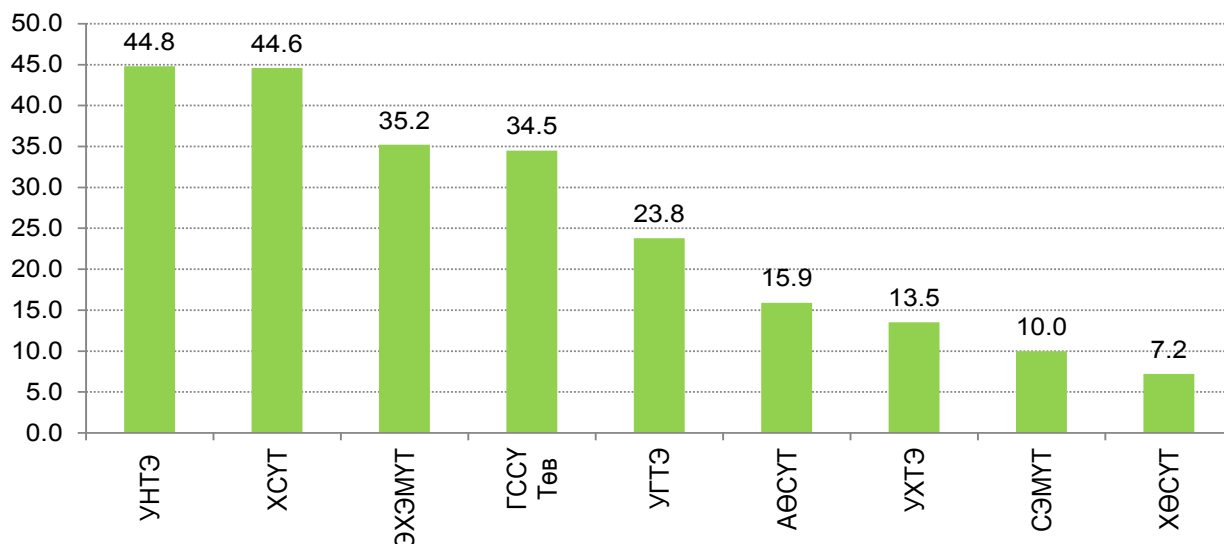
Дундаж ор хоног 2013 онд 9.5 байсан бол 2015 онд 8.9 болж буурсан байна. Түүнчлэн эмнэлэгт хоног болоогүй нас баралтын хувь 2013 онд 24.5 байсан бол 2015 онд 20.5 хувь болж буурсан бөгөөд сүүлийн 3 жилийн дундаж 24.3 хувь байна.

Хүснэгт 4.5.1. Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанарын болон хүртээмжийн зарим үзүүлэлтүүд, сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	Онууд			Сүүлийн 3 жилийн дундаж
	2013	2014	2015	
Эмнэлгийн орны тоо	4187	3818	3837	3947
Их эмчийн тоо	1383	1229	1221	1278
Сувилагчийн тоо	2071	1879	1912	1954
Дундаж ор хоног	9.5	9.4	8.9	9.3
Хоног болоогүй нас баралтын хувь	24.5	27.9	20.5	24.3
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	146 375	134 088	141 977	140 813
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	1 385 032	1 233 558	1 279 401	1 299 330
Доод шатлалаас ирж хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо / хөдөөнөөс/	39 380	30 355	30 520	3 3418.3

Сүүлийн 3 жилд дунджаар Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдэд 140.8 мянган хүн хэвтэн эмчлүүлж байгаагийн 23.7 хувийг хөдөөнөөс ирж хэвтэн эмчлүүлэгчид эзэлж байна. 2013 онтой харьцуулбал 2015 онд нийт хэвтэн эмчлүүлэгчид 3.0 хувиар буурсан байна.

Зураг 4.5.1. Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдэд хөдөө орон нутгаас ирж эмчлүүлэгчдийн эзлэх хувь, 2015 он



Хүснэгт 4.5.2. Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдийн үйл ажиллагааны зарим үр дүнгийн үзүүлэлтүүд, 2015 он

Эмнэлгүүдийн нэр	Амбулаторийн үзлэгийн тоо	Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид	Дундаж ор хоног	Хоног болоогүй нас баралт /хувь/
Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг	304758	21053	7.3	18.8
Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэг	91906	8189	8.1	8.0
Улсын гуравдугаар төв эмнэлэг	161810	17536	7.8	15.2
Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	145153	39236	6.4	4.4
Хавдар судлалын үндэсний төв	72513	15315	10.0	7.0
Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв	55343	9885	7.4	19.8
Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв	114466	13797	10.4	24.1
Арьсны өвчин судлалын үндэсний төв	72966	5058	9.4	0.0
Сэтгэц эмгэг мансуурлын үндэсний төв	11658	5637	31.0	0.0
Хүүхдийн төв сувилал	0	795	27.7	0.0
Уламжлалт анагаахын шинжлэх ухаан технологийн үндэсний корпораци	15876	5393	7.5	0.0
Шүүх шинжилгээний бүртгэл мэдээллийн хэлтэс	17818	0	0	0
Геронтологийн үндэсний төв	16443	0	0	0

4.6 ХУВИЙН ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

2015 оны байдлаар 224 ортой, 1006 үүдэн хувийн эмнэлэг үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд хувийн эмнэлгүүдэд 2698 их эмч, 1941 сувилагч, нийт 8197 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн ажиллаж байна.

Хүснэгт 4.6.1 Хувийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2015 он

	2000	2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ортой эмнэлгийн тоо	466	160	160	166	171	179	197	202	224
Үүдэн эмнэлгийн тоо		523	922	947	1013	851	822	969	1006
Эмнэлгийн орны тоо	964	1982	2422	2527	3069	3606	3829	4542	5262
Нийт оронд эзлэх хувь	5.4	10.8	13.6	14.2	16.2	18.4	19.3	22.1	24.2
Эмчийн тоо	736	1145	1396	1549	1677	1904	1965	2368	2698
Сувилагч	296	682	858	1007	1135	1275	1326	1742	1941
Амбулаторийн үзлэгийн тоо	-	1 016 705	1 304 897	1 036 934	1,986,901	1,320,932	1,756,769	1,786,670	1,912,718
Эмнэлэгт хэвтсэн хүний тоо	23592	63 267	75 003	86 117	97,821	111,338	121,452	124,610	142,052
Дундаж ор хоног	11.3	9	8.1	7.9	8.2	7.7	7.4	7.3	7

Хувийн хэвшлийн эмнэлгүүдийн орны тоо 2005 онд 1982 байсан бол 2015 онд 5262 болж нэмэгдсэн бөгөөд нийт эмнэлгийн орны 24.2 хувийг эзэлж байна. 2005 оноос хувийн хэвшлийн эмнэлгүүдийг ялангуяа ортой эмнэлгийг шинээр байгуулахыг хязгаарлах, харин үйл ажиллагааны чиглэл нь улсын эмнэлгийн үзүүлж байгаа зарим эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг хувийн хэвшлийн эмнэлгүүдээр гүйцэтгүүлэх, үйл ажиллагааны чиглэлийг өргөжүүлэх, төрөлжүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлж ирсэн билээ.

Хувийн хэвшлийн эмнэлгүүдээр 2005 онд 1 016 705 хүн амбулаториор үйлчлүүлж, 63267 хүн хэвтэн эмчлүүлж байсан бол 2015 онд амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо 1 912 718, хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 1 420 52 болж нэмэгдсэн байна.

2015 оны байдлаар хувийн хэвшлийн ортой эмнэлгүүдийн 41.4 хувь нь дотор, 11.5 хувь нь мэдрэл, 11.6 хувь нь уламжлалт, 8.7 хувь нь эмэгтэйчүүд, 6.8 хувь нь мэс засал, 5.3 хувь нь хүүхдийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байна.

Хүснэгт 4.6.2. Хувийн ортой эмнэлгүүдийн хэвтэн эмчлүүлэгчдийн хувь, 2015 он

Үзүүлэлт	Онууд		Сүүлийн 3 жилийн дундаж	
	Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
5-8 ортой	17	7.6	2501	1.8
10-12 ортой	54	24.1	17278	12.2
15 ортой	37	16.5	16038	11.3
20-25 ортой	61	27.2	37158	26.2
30 ортой	18	8.0	14604	10.3
40-50 ортой	24	10.7	19655	13.8
50 ба түүнээс дээш ортой	13	5.8	34818	24.5
Нийт дүн	224	100.0	142052	100.0

Хувийн хэвшлийн эмнэлгүүдийг орны хүчин чадлаар ангилж авч үзвэл 5-8 ортой эмнэлэг 7.6 хувийг, 10-12 ортой эмнэлэг 24.1 хувийг, 15 ортой эмнэлэг 16.5 хувийг тус тус эзэлж байгаа бөгөөд хувийн эмнэлгийн 48.2 хувь нь 20 хүртэлх ортой эмнэлгүүд байна.



БҮЛЭГ 5.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН
САЛБАРЫН ХҮНИЙ НӨӨЦ

БҮЛЭГ 5.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ХҮНИЙ НӨӨЦ

Эрүүл мэндийн салбарт 2015 онд улсын болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд болон бусад салбарын эрүүл мэндийн ажиллагчид нийт 47429 байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 2.9 хувиар өссөн байна. Нийт ажиллагчид аас 93.2 хувь нь эрүүл мэндийн салбарын, 6.8 хувь нь бусад салбарын эрүүл мэндийн ажиллагчид эзэлж байна.

Нийт ажиллагчдын 22.9 хувь нь анхдагч шатлалын, 18.0 хувь нь хоёрдогч шатлалын, 16.3 хувь нь гуравдагч шатлалын, 17.3 хувь нь хувийн эмнэлгүүдэд, 25.5 хувь нь амаржих газар болон бусад эрүүл мэндийн байгууллагуудад ажиллаж эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн байна.

Эрүүл мэндийн нийт ажиллагчдаас 9.5 мянга нь их эмч, 1.5 мянга нь эм зүйч, 11.3 мянга нь сувилагч, 7.4 мянга нь эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан байна.

Нэг их эмчид ногдох хүний тоо 2015 онд 316 байгаа нь өмнөх оныхоос 2 хүнээр, нэг сувилагчид ногдох хүний тоо 267 болж, өмнөх оныхоос 4 хүнээр тус тус буурсан байна. Нэг их эмчид ногдох хүний тоо Хангайн бүсэд хамгийн өндөр буюу 485 хүн ногдож байгаа ба баруун бүсэд 446, зүүн бүсэд 444, төвийн бүсэд 396 хүн ногдож байна. Улаанбаатар хотод нэг их эмчид ногдох хүний тоо 237, нэг сувилагчид ногдох хүний тоо 234 байна. Нэг сувилагчид ногдох хүний тоо зүүн бүсийн аймгуудад хамгийн өндөр буюу 284 байна.

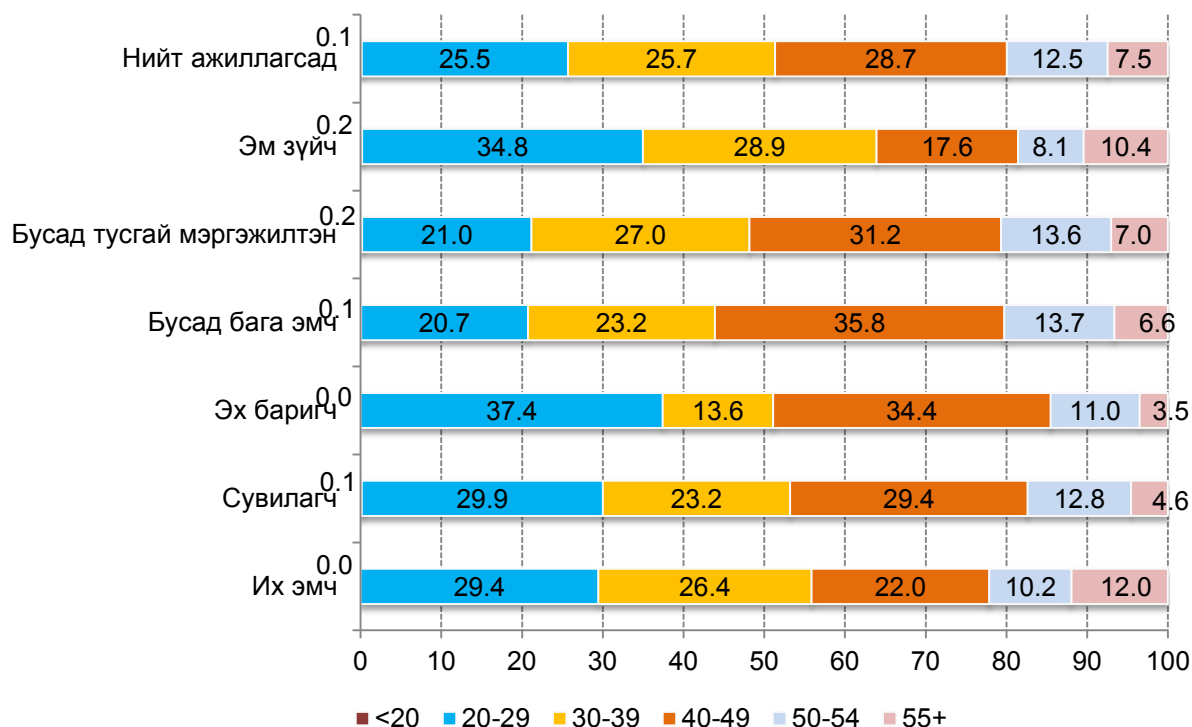
Тусламж үйлчилгээ үзүүлж буй ажиллагчдын 20.2 хувийг эмч, 23.9 хувийг сувилагч, эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан 15.6 хувийг эзэлж байгаа бөгөөд нийт ажиллагсдын 81.7 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Нийт их эмч/сувилагчийн 29.7/24.1 хувь нь анхдагч шатлалд, 20.5/24.5 хувь нь хоёрдогч шатлалд, 17.5/22.9 хувь нь гуравдагч шатлалын эмнэлгүүдэд ажиллаж байна.

Монгол улсад 2015 оны байдлаар 10000 хүн амд ногдох их эмч 31.6, сувилагч 37.5, эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан 24.5 ногдож байна. 2014 онтой харьцуулахад 10000 хүн амд ногдох эмч 0.2, сувилагч 0.6-аар нэмэгдсэн байна

Эмч, сувилагчийн харьцаа улсын түвшинд 1:1.2, Улаанбаатар хотод 1:1, аймгийн түвшинд 1:1.5 байна.

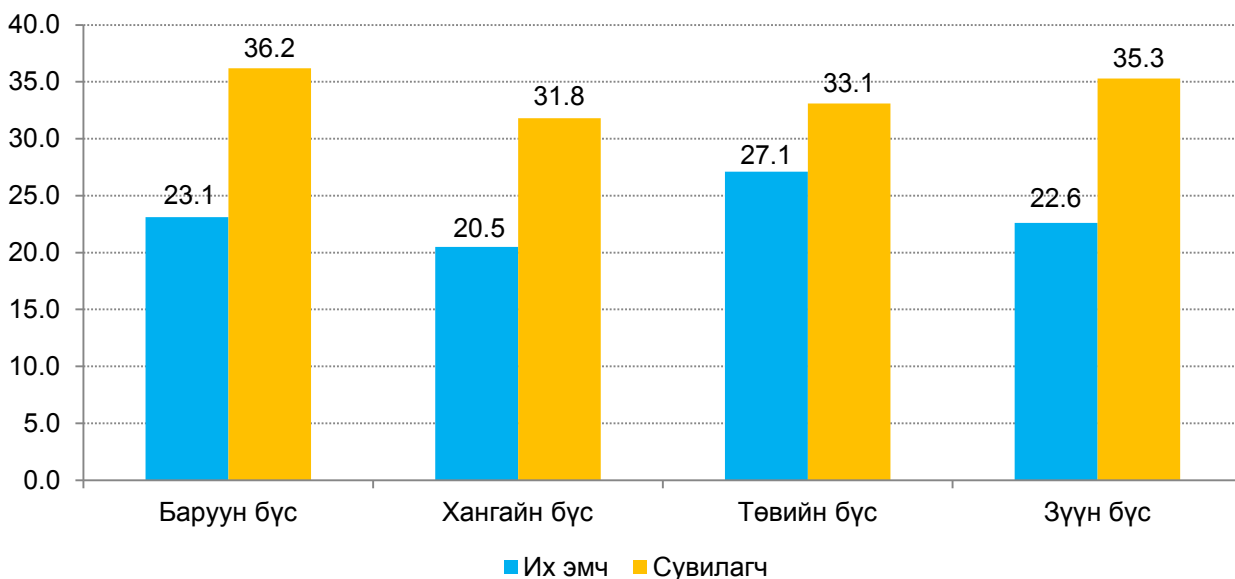
Зураг 5.1. Эрүүл мэндийн салбарын ажилтнуудын насны бүтэц, 2015 он



Сүүлийн жилүүдэд эрүүл мэндийн салбарт ажиллаж байгаа эмч, сувилагч, эрүүл мэндийн мэргэжилтнүүдийн насны бүтцэд 20-29 насныхны хувь нэмэгдэж байна.

Эмч, сувилагчийг байршлаар авч үзэхэд хөдөө орон нутагт 10 000 хүн амд ногдох их эмч 22.6, сувилагч 33.1 байхад Улаанбаатар хотод эмч 42.3, сувилагч 42.8 байгаа нь хот суурин газар эмчийн нягтрал ихтэй байгаа нь харагдаж байна. Ялангуяа аймагт Улаанбаатар хоттой харьцуулахад нарийн мэргэжлийн эмч болох мэс заслын эмч 1.8 дахин, гэмтэл, согог заслын эмч 2.8 дахин, дүрс оношилгоо, лабораторийн эмч 2.7-3.3 дахин тус тус бага байна.

Зураг 5.2. 10 000 хүн амд ногдох их эмч, сувилагч, бүсээр, 2015 он



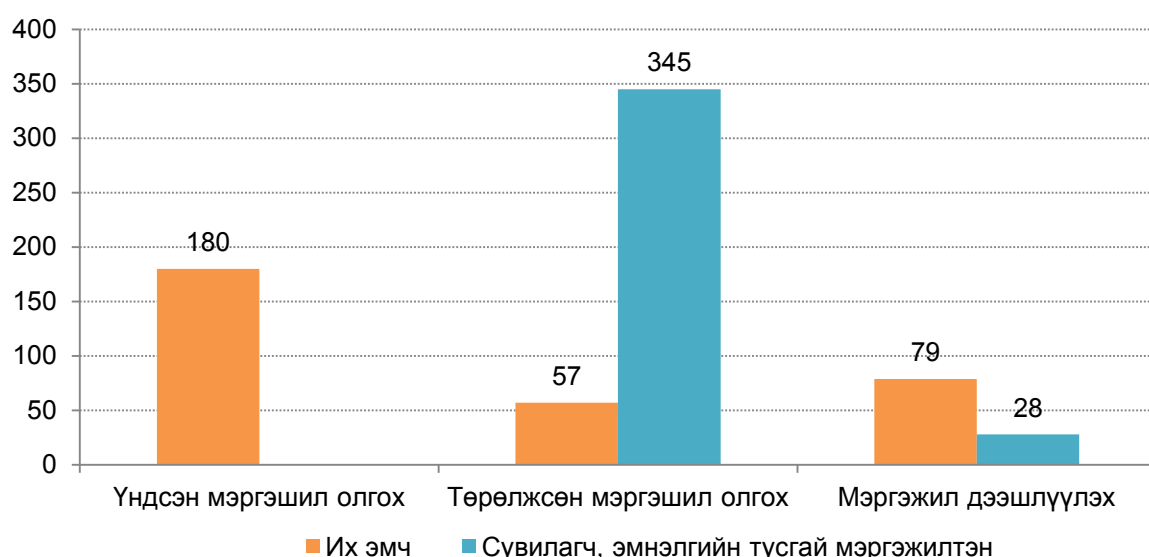
10 000 хүн амд ногдох их эмч төвийн бүсэд бусад бүс нутгаас их байхад 10 000 хүн амд ногдох сувилагч хангай болон төвийн бүсэд бага байна.

Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн 1230 байгууллагад 8197 эмнэлгийн ажиллагсад тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн ба нийт ажиллагсдын 32.9 хувь нь их эмч, 23.7 хувь нь сувилагч байна. Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагад ажиллаж байгаа эмч нарын дийлэнх буюу 29.2 хувь нь шүдний, 11.2 хувь нь дотрын, 8.9 хувь нь эх барих эмэгтэйчүүдийн, 11.0 хувь нь уламжлалын чиглэлээр ажиллаж байна.

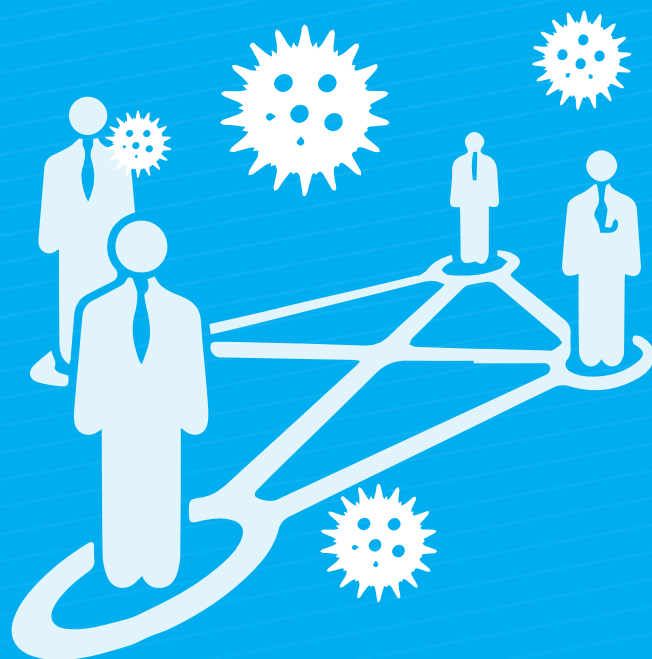
Эмнэлгийн мэргэжилтний төгсөлтийн дараах сургалт

2015 онд эмнэлгийн мэргэжилтний төгсөлтийн дараах сургалтад төрийн сангийн санхүүжилтээр 310 их эмч, 373 сувилагч, эмнэлгийн бусад мэргэжилтнүүдийг үндсэн болон төрөлжсөн мэргэшил олгох, мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад хамруулсан байна. Үүнээс:

Зураг 5.3. 2015 онд Төрийн зардлаар төгсөлтийн дараах сургалтад хамрагдсан эмч, сувилагч, эмнэлгийн бусад мэргэжилтний тоо



2015 онд үндсэн болон төрөлжсөн мэргэшлийн, мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад 1058 эмч, сувилагч, эмнэлгийн тусгай мэргэжилтэн буюу эрүүл мэндийн салбарын нийт 6727 хүн төсвийн санхүүжилтээр сургалтад хамрагдсан байна. Ажлын байрны сургалтад 1178, зайны сургалтад 250, эрүүл мэндийн удирдлагын сургалтад 252, гадаадын сургалтад 166 эмнэлгийн мэргэжилтэн, тоног төхөөрөмжийн сургалтад 45, хүний нөөцийн менежерүүдийн сургалтад 70, санхүү эдийн засагчдын сургалтад 112, ЭМСЯ-ны бодлогын хүрээнд хийгдсэн “Өрх сумын эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний сургалт”-д 1346 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдлаа.



БҮЛЭГ 6.

[ХАЛДВАРТ
ӨВЧИН]

БҮЛЭГ 6.

ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

6.1. НИЙТ ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

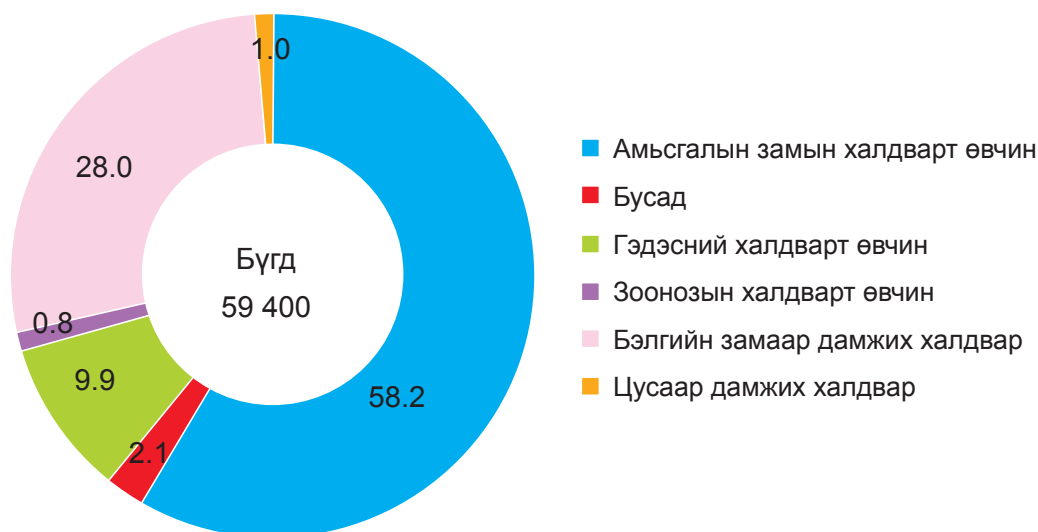
2015 онд улсын хэмжээнд 29 төрлийн цочмог халдварт өвчний 59400 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 25884 тохиолдлоор нэмэгдсэн буюу 10000 хүн амд 200.5 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 86.1-ээр нэмэгдсэн байна. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн цочмог халдварт өвчний 10 000 хүн ам тутамд ногдох өвчлөлийг өмнөх онтой харьцуулахад Говьсүмбэр, Дархан-уул, Говь-алтай, Булган аймгуудад буурч бусад аймгуудад 1.5-79.6, Улаанбаатар хотод 159.9-өөр нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

2015 онд улаанбурхан, салхинцэцэг, тэмбүү, улаан эсэргэнэ, гонококк халдвар, цусан суулга, трихомониаз, сүрьеэ, сальмонеллөз, улаанууд, хачигт борреллиоз, хачигт энцефалит, халдварт эритема, бруцеллөз зэрэг халдварт өвчнүүд өмнөх онтой харьцуулахад 10 000 хүн амд 0.1-79.2 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна.

2015 онд бүртгэгдсэн цочмог халдварт өвчин Дорнод аймаг болон Улаанбаатар хотод улсын дундажаас /10 000 хүн амд 200.5/ өндөр байна. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн нийт өвчлөлийн 68.1 хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгджээ.

2015 онд улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн нийт халдварт өвчнүүдийн 9.9 хувийг гэдэсний халдварт өвчин, 58.2 хувийг амьсгалын замын халдварт өвчин, 0.8 хувийг зоонозын халдварт өвчин, 28.1 хувийг бэлгийн замаар дамжих халдвар тус тус эзэлж байна.

Зураг 6.1.1. 2015 онд улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн халдварт өвчний бүтэц



6.2. ГЭДЭСНИЙ ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

2015 онд улсын хэмжээнд вирүст хепатит А, цусан суулга, хүнсний гаралтай бактерт хордлого, сальмонеллын халдвар, балнад, суулгалт халдвар, гар хөл амны өвчин зэрэг 7 төрлийн гэдэсний халдварт өвчний 5053 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний дотор 9.9 хувийг эзэлж байна. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн гэдэсний халдварт өвчний 4029 (79.7%) нь Улаанбаатар хотод гарсан байна.

Гэдэсний замын халдварт өвчний 1.6 хувийг вирүст хепатит А, 54.2 хувийг цусан суулга, 30.2 хувийг гар хөл амны өвчин, 9.5 хувийг хүнсний гаралтай бактерт хордлого, 2.9 хувийг сальмонеллын халдвар, 1.6 хувийг суулгалт халдвар тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 6.2.1. Гэдэсний халдварт өвчин, бодит тоо, 10 000 хүн амд, 2014-2015 он

"Халдварт өвчин /ӨУА-10 нэршлээр/"	2014		2015		"Өсөлт /бууралт/" 10 000 хүн амд
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	
Балнад	4	0.0	1	0.0	0.0
Сальмонеллэз	95	0.3	146	0.5	0.2
Цусан суулга	2312	7.9	2737	9.2	1.3
Хүнсний гаралтай бактерт хордлого	548	1.9	482	1.6	-0.3
Суулгалт халдвар	162	0.6	81	0.3	-0.3
Цочмог А хепатит	325	1.1	82	0.3	-0.8
Гар-хөл-амны өвчин	1788	6.1	1524	5.1	-1.0

6.2.1. БАКТЕРИЙН ГАРАЛТАЙ БУСАД ХООЛНЫ ХОРДЛОГО

2015 онд улсын хэмжээнд бактерийн гаралтай бусад хоолны хордлогот халдварын нийт 482 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 1.6 бүртгэгдсэн нь нийт гэдэсний халдварт өвчний дотор 9.5% эзэлж байна. Үүнээс Улаанбаатар хотод 376 (78,0%) тохиолдол буюу 10000 хүн амд 2.7 бүртгэгдсэн байна.

2015 онд Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн бактерийн гаралтай бусад хоолны хордлогот халдварын өвчлөлийг өмнөх онтой харьцуулахад 141 тохиолдол буюу 1.0-оор нэмэгдэж, аймгуудад 207 тохиолдол буюу 1.3-аар буурсан үзүүлэлттэй байна.

Сүүлийн 10 жилд бүртгэгдсэн хоолны хордлогот халдварыг харьцуулахад 2008, 2012 онуудад өвчлөл хамгийн өндөр байна.

2015 онд хоолны хордлогот халдварын өвчлөл 10 000 хүн амд Орхон 8.3, Дундговь 5.4, Дархан-уул 0.3, Хөвсгөл 0.2, Төв 0.1, Улаанбаатар хот 2.7 бүртгэгдсэн байна.

Хоолны хордлогот халдварыг сараар авч үзвэл 8 дугаар сараас өвчлөл ихсэж, 9 дүгээр сард дээд цэгтээ хүрч, 10 дугаар сараас буурчээ.

Өвчлөлийг насны байдлаар авч үзэхэд бүх насныханы дунд өвчлөл бүртгэгдсэн боловч нийт өвчлөлийн 63.6 хувь нь 5-9 насны хүүхдийн өвчлөл хамгийн өндөр байна. Хүйсийн хувьд ялгаагүй, нийгмийн байдлаар нь авч үзэхэд сургуулийн сурагч 335/69.5%/, цэцэрлэгийн хүүхдүүд 68/14.1%/, ажилчин 23/4.8%/, тус тус эзэлж байна. /Эх сурвалж: ХӨСҮТ-ийн 2015 оны тайлан/

6.2.2. ВИРҮСТ ХЕПАТИТ

Улсын хэмжээнд вирүст хепатит өвчний 892 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний дотор 1.5 хувийг эзэлж, өмнөх онтой харьцуулахад 254 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт вирүст

хепатитийн өвчлөлийн 9.1 хувийг вирүст хепатит А, 54.1 хувийг вирүст хепатит В, 14.6 хувийг бусад вирүст хепатит тус тус эзэлж байна.

Нийт хепатитийн өвчлөлийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 10000 хүн амд вирүст хепатит А 0.8-аар, вирүст хепатит В 0.4-оор тус тус буурсан үзүүлэлтэй байна. Манай улсын хувьд сүүлийн 10 жилд бүртгэгдсэн А вирүст хепатитын өвчлөлийн байдлыг авч үзэхэд 2011 онд хамгийн их буюу 10000 хүн амд 52.6 байжээ.

Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн вирүст хепатитийн өвчлөлийн байдлыг авч үзвэл, 2010 оны 12 дугаар сар, 2011 оны 11 дүгээр саруудад өвчлөл хамгийн их оргил үедээ хүрч, 2012 оны 10 сараас өвчлөл тууштай буурч байна.

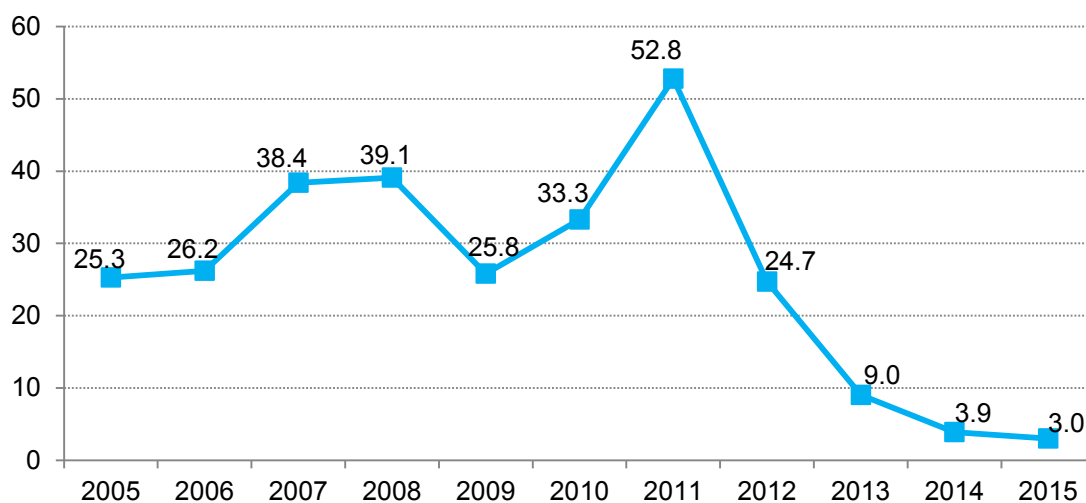
Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн А вирүст хепатитын өвчлөлийг насны байдлаар авч үзэхэд, бүх насанд өвчлөл бүртгэгдсэн боловч 20-29 насанд хамгийн өндөр бүртгэгдэж, эрэгтэйчүүдийн дунд зонхилон тохиолдож байна. А вирүст хепатитын өвчлөлийг нийгмийн байдлаар авч үзэхэд ажилгүй, хувиараа ажил эрхэлдэг хүмүүс, малчид, цэцэрлэгт явдаг хүүхдүүдийн дунд өвчлөл өндөр бүртгэгдэж, өвчлөлийн 52.4 хувийг эзэлж байна.

Эх сурвалж: ХӨСҮТ-ийн 2015 оны тайлан

Хүснэгт 6.2.2.1 Вирүст хепатит, 10 000 хүн амд /улсын дунджаас дээгүүр байгаа аймгуудаар, 2014-2015 он

Аймаг	2014		2015		"Өсөлт /бууралт/" 10 000 хүн амд
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	
Говьсүмбэр	5	3.4	9	5.8	2.4
Өмнөговь	26	3.9	25	3.9	0.0
Улаанбаатар	603	4.4	523	3.8	-0.6
Увс	43	5.8	26	3.5	-2.3
Архангай	47	5.5	30	3.4	-2.1
Сүхбаатар	25	4.7	19	3.4	-1.3
Дархан-уул	86	8.7	31	3.1	-5.6
Улсын дүн	1146	3.9	892	3.0	-0.9

Зураг 6.2.2.1. Вирүст хепатит, 10 000 хүн амд, 2005-2015 он



6.3. АМЬСГАЛЫН ЗАМЫН ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

Амьсгалын замын зарим цочмог халдварт өвчний 34600 тохиолдол бүртгэгдэж, нийт халдварт өвчний 58.2 хувийг эзэлж байна.

Нийт өвчний дотор улаан бурхан /67.8%/, сүрьеэ /12.3%/, салхинцэцэг /16.3%/, улаан эсэргэнэ /2.2%/-ын халдвар зонхилох хувийг эзэлж байна. 2014 онтой харьцуулахад 10000 хүн амд гахай хавдар 0.7-оор буурч, улаан бурхан 79.2-оор, салхинцэцэг 3.2-оор, сүрьеэ 0.2-оор, улаанууд 0.2-оор, улаан эсэргэнэ 1.6-аар, халдварт эритема 0.1-ээр тус тус нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 6.3.1. Амьсгалын замын халдварт өвчин, бодит тоо, 10 000 хүн амд, 2014-2015 он

"Халдварт өвчин /ӨОУА-10 нэршлээр/"	2014		2015		"Өсөлт /бууралт/"
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	10 000 хүн амд
Сүрьеэ	4 172	14.2	4 270	14.4	0.2
Улаан эсэргэнэ	276	0.9	754	2.5	1.6
Менингококкт халдвар	14	0.0	11	0.0	0.0
Салхин цэцэг	4 639	15.8	5 624	19.0	3.2
Улаанбурхан	0	0.0	23 464	79.2	79.2
Улаанууд	1	0.0	49	0.2	0.2
Гахай хавдар	425	1.5	241	0.8	-0.7
Ёлом	136	0.5	145	0.5	0.0
Хийт үхжил	1	0.0	0	0.0	0.0
Халдварт эритема	13	0.0	42	0.1	0.1

6.3.1. СҮРЬЕЭ

Сүрьеэ өвчний нийт 4270 шинэ тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний дотор 7.2 хувийг эзэлж байна. Улаанбаатар хотод өвчлөлийн 2534 тохиолдол байгаа нь сүрьеэгийн нийт өвчлөлийн 59.3 хувийг эзэлж байна.

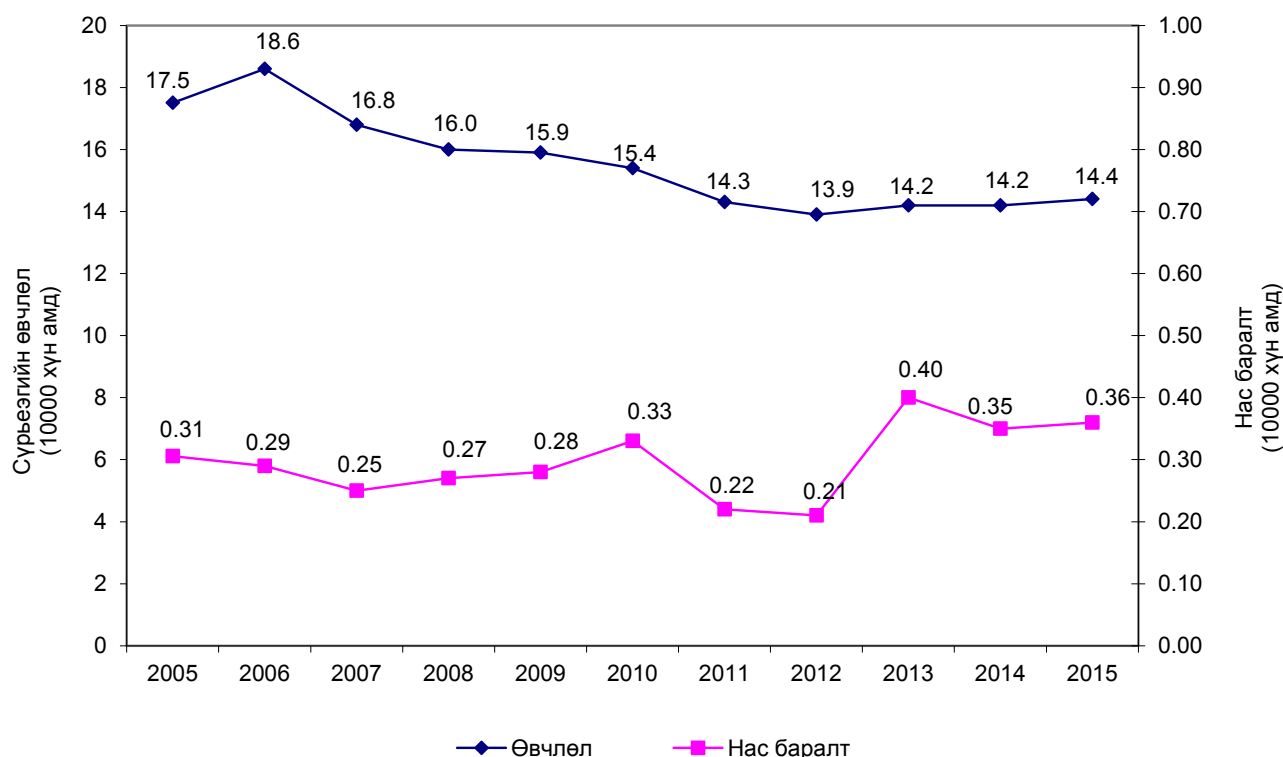
2015 онд 10000 хүн ам дахь өвчлөл Дархан-Уул /22.3/, Дорнод /21.0/, Хэнтий /20.3/, Сэлэнгэ /18.4/, Сүхбаатар /14.7/ аймаг, Улаанбаатар хотод /18.5/ улсын дундаж үзүүлэлтээс өндөр байна.

Шинэ тохиолдлын дотор уушгины сүрьеэ 2361 /55.3%/, уушгины бус эрхтний сүрьеэ 1909 /44.7%/- бүртгэгдсэнийг 2014 оны мөн үетэй харьцуулахад уушгины сүрьеэ 106 тохиолдол буюу 3.7 хувиар буурч, уушгины бус эрхтний сүрьеэ 204 тохиолдол буюу 3.7 хувиар нэмэгджээ.

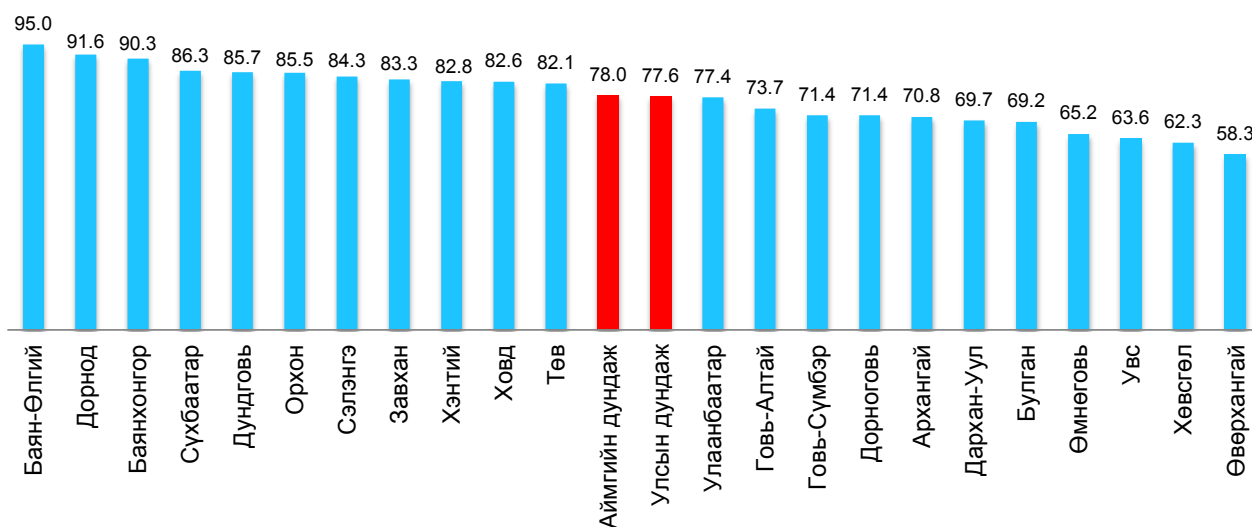
Шинээр илэрсэн сүрьеэгийн тохиолдлыг насны ангиллаар нь авч үзвэл 15-44 насныхан 67.0 хувийг эзэлж байна. Хүйсийн хувьд эрэгтэйчүүд 55.3 хувь, эмэгтэйчүүд 44.7 хувийг тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 6.3.1.1. Сүрьеэ өвчин, 10 000 хүн амд /улсын дунджаас дээгүүр байгаа аймгуудаар, 2014-2015 он/

Аймаг	2014		2015		"Өсөлт /бууралт/"
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	10 000 хүн амд
Дархан-Уул	189	19.1	222	22.3	3.2
Дорнод	123	17.2	154	21.0	3.8
Хэнтий	92	13.6	141	20.3	6.7
Улаанбаатар	2 558	18.6	2 534	18.5	-0.1
Сэлэнгэ	230	22.3	193	18.4	-3.9
Сүхбаатар	62	11.7	81	14.7	3
Улсын дүн	4172	14.2	4270	14.4	0.2

Зураг 6.3.1.1. Сүрьеэгийн өвчлөл, нас баралтын, 2005-2015 он

2015 онд 0-14 насны 421 хүүхэд сүрьеэгээр өвчилсөн байна. Үүнээс: уушгины 65, уушгины бус эрхтэний 356 тохиолдол бүртгэгдсэн. Хүүхдийн сүрьеэгийн хүнд хэлбэрээс хурц тархмал 6, сүрьеэгийн менингит 2 тохиолдол бүртгэгдсэн байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад хурц тархмал сүрьеэ 2 тохиолдлоор нэмэгдэж, сүрьеэгийн менингит 2 тохиолдлоор буурсан байна.

Зураг 6.3.1.2. Сүрьеэ өвчний оношийн баталгаажилт хувиар, 2015

2015 онд оношийн баталгаажилт 77.6 хувь байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 3.0 хувиар нэмэгдэж хөтөлбөрийн зорилтот түвшинд хүрсэн байна.

Шинэ халдвартай сүрьеэтэй өвчтөний эмчилгээний амжилт 84.3 хувь, эдгэрэлт 79.5 хувь байгаа

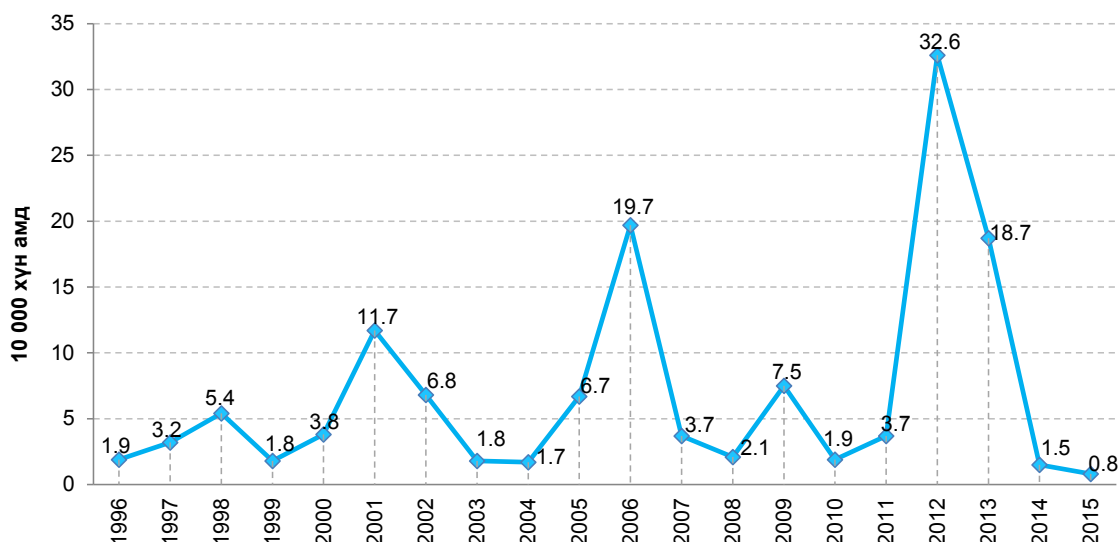
нь 2014 оныхоос эмчилгээний амжилт 0.8 хувь, эдгэрэлт 1.2 хувь тус тус буурсан байна. /Эх сурвалж: ХӨСҮТ-ийн 2015 оны тайлан/

6.3.2. ГАХАЙ ХАВДАР ӨВЧИН

Улсын хэмжээнд гахай хавдар өвчний 241 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 0.8 бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 184 тохиолдлоор буюу 10000 хүн амд 0.7-оор буурсан байна. Нийт халдварт өвчний дотор гахай хавдар өвчний эзлэх хувь 0.4 хувь байна. 10000 хүн амд ногдох өвчлөл Дорнод /4.1/, Сүхбаатар /0.4/, Өвөрхангай/0.6/, Төв /1.2/ аймгуудад өмнөх онтой харьцуулахад /0.4-0.5/-аар ихсэж бусад аймгуудад буурсан байна. Нийт өвчлөлийн 65.9 хувийг Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн өвчлөл эзэлж, 10000 хүн амд өвчлөл өнгөрсөн оны мөн үеэс 0.2-оор буурсан байна.

2015 онд бүртгэгдсэн гахай хавдарын өвчлөл бүх насныханы дунд бүртгэгдсэн ба өвчлөгчдийн 89.1 хувийг 0-19 насны хүүхдүүдийн өвчлөл эзэлж байна.

Зураг 6.3.2.1. Гахай хавдар өвчний хөдлөл зүй, 10 000 хүн амд /1996-2015 он/



Улсын хэмжээнд 1996-2015 онд бүртгэгдсэн гахай хавдарын өвчлөлийн хөдлөл зүйгээс харахад 3-4 жилийн давтамж ажиглагдаж байна.

Зураг 6.3.2.2. Гахай хавдар өвчин, сараар, 2014, 2015 он



6.3.3. САЛХИНЦЭЦЭГ ӨВЧИН

2015 онд салхинцэцгийн нийт 5 624 тохиолдол буюу 10 000 хүн амд 19.0 тохиолдол бүртгэгдсэнийг өмнөх онтой харьцуулахад 3.2-оор нэмэгдсэн үзүүлэлтэй байна.

2015 онд 10000 хүн амд Дорнод /50.7/, Өмнөговь /29.8/, Дорноговь /28.5/, Баянхонгор/27.7/, Сүхбаатар/27.0/, Улаанбаатар /24.3/, Хэнтий /19.5/, Төв /19.1/ аймаг, хотод салхинцэцгийн өвчлөл улсын дундаж /19.0/-аас дээгүүр байна. Салхинцэцгийн өвчлөлийг өмнөх онтой харьцуулахад Сүхбаатар, Төв, Баянхонгор, Ховд, Орхон, Улаанбаатар хот, аймгуудад 3.0-22.7 промилль-оор тус тус нэмэгдэж, бусад аймгуудад 0.3-14.7 промилль-оор тус тус буурсан үзүүлэлттэй байна.

2010 оноос хойш бүртгэгдсэн салхинцэцэг өвчний өвчлөлийн хөдлөл зүйг авч үзвэл өвчлөл 10-11 дүгээр сараас эхлэн нэмэгдэж, 3-5 дугаар саруудад оргил үедээ хүрсэн байна.

Салхинцэцгийн өвчлөл 80.8% /4 543 тохиолдол/ нь 0-14 хүртэлх насны хүүхдүүдийн дунд бүртгэгдэж, үүний 60.6%-ийг 4 хүртэлх насныхан эзэлж байна.

6.4 БЭЛГИЙН ЗАМААР ДАМЖИХ ХАЛДВАР

Бэлгийн замаар дамжих халдварын 16709 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний 28.1 хувийг эзэлж, өнгөрсөн онтой харьцуулахад 1409 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 3.6-аар нэмэгдсэн байна. Нийт бүртгэгдсэн өвчлөлийн 29,7 хувийг заг хүйтэн, 45.9 хувийг тэмбүү, 24.2 хувийг трихомониаз, 0.2 хувийг ХДХВ/ДОХ өвчин тус тус эзэлж байна.

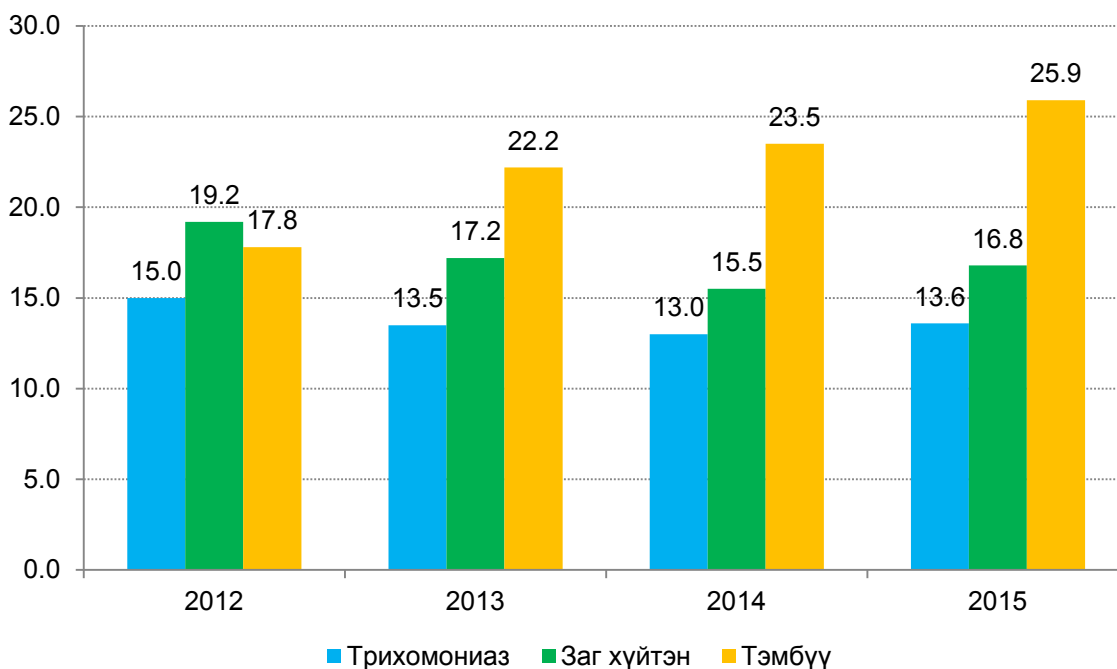
Хүснэгт 6.4.1. Бэлгийн замаар дамжих халдвар, бодит тоо, 10 000 хүн амд, 2014-2015 он

"Халдварт өвчин /ӨОУА-10 нэршлээр/"	2014		2015		"Өсөлт /бууралт/" 10 000 хүн амд
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	
Тэмбүү	6 890	23.5	7 678	25.9	2.4
Заг хүйтэн	4 556	15.5	4 975	16.8	1.3
Трихомониаз	3 823	13.0	4 038	13.6	0.6
ХДХВ/ДОХ	31	0.1	18	0.1	0.0

10000 хүн амд ногдох тэмбүүгийн өвчлөл Дорнод, Хөвсгөл, Баянхонгор, Говь-Алтай, Сүхбаатар, Дорноговь, Орхон аймгууд болон Улаанбаатар хотод, заг хүйтэн Дорнод, Хөвсгөл, Баянхонгор, Сүхбаатар, Дорноговь аймгуудад, трихомониазын өвчлөл Дорнод, Баянхонгор, Дундговь, Булган, Ховд аймгууд болон Улаанбаатар хотод улс болон аймгийн дундажаас өндөр байна.

2015 онд төрөлхийн тэмбүүгийн 52 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оноос 22 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна. Төрөлхийн тэмбүүгийн өвчлөл Баян-Өлгий 3, Баянхонгор 1, Булган 2, Дорноговь 1, Дорнод 2, Завхан 1, Орхон 5, Сүхбаатар 1, Төв 3, Ховд 1, Хөвсгөл 2, Улаанбаатар хотод 30 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Нийт бүртгэгдсэн тохиолдлуудын 19 нь нас барсан байна. Төрөлхийн тэмбүүгийн тохиолдол нэмэгдсэн нь жирэмсний хяналтын чанар, хүртээмж хангалтгүй байна. Учир нь 2015 онд бүртгэгдсэн төрөлхийн тэмбүүгийн нийт тохиолдлын 80 гаруй хувь нь жирэмсний хяналтанд огт хамрагдаагүй, эсвэл хяналтанд хамрагдсан ч хожуу юмуу эсвэл шинжилгээнд зөвхөн 1 удаа хамрагдсан эмэгтэйчүүд байна.

Эх сурвалж: ХӨСҮТ-ийн 2015 оны тайлан

Зураг 6.4.1. Бэлгийн замаар дамжих халдвар, 10 000 хүн амд, 2012-2015 он

2015 оны байдлаар зонхилон тохиолдох БЗДХ-аар өвчлөгсдийн 63.5% нь эмэгтэй, 36.5% нь эрэгтэй байна. Насны ангиллаар авч үзэхэд 0.5% нь 0-4 насны, 0.3% нь 5-14 насны, 43.4% нь 15-24 насны, 50.2% нь 25-44 насны, 5.3% нь 45-64 насны хүмүүс байна.

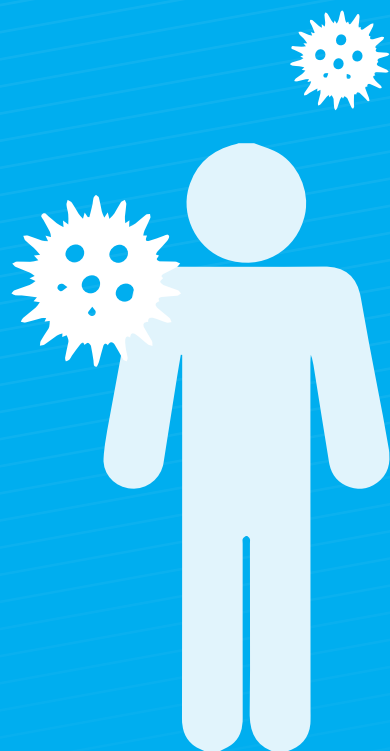
Монгол улсын хэмжээнд ХДХВ/ДОХ-ын нийт 199 тохиолдол албан ёсоор бүртгэгдсэнээс 2015 оны байдлаар 18 тохиолдол бүртгэгдсэн бөгөөд нийт тохиолдлуудад ХДХВ-ийн халдвар бэлгийн замаар дамжсан байна. ХДХВ/ДОХ-ын нийт тохиолдлын 66.7% (12)-ийг эрэгтэйчүүд эзэлж байгаа ба үүний 66.6% (8) нь эрэгтэйчүүдтэй бэлгийн хавьталд ордог эрэгтэйчүүд байна. ХДХВ-ын халдвартай нь тогтоогдсон нийт тохиолдлын 3 нь нас барсан.

Шинэчилсэн тооцооллоор (Spectrum/EPP 5.03, 2015 он) Монгол улсын хэмжээнд 2015 оны эцсийн байдлаар ХДХВ-ын халдвартай 862 хүн байж болох тооцоолол хийгдсэн байна.

Эх сурвалж: ХӨСҮТ-ийн 2015 оны тайлан

6.5 ХАЛДВАРТ ӨВЧНИЙ ШАЛТГААНТ НАС БАРАЛТ

Халдварт өвчний шалтгаант нас баралтын 157 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Нийт нас баралтын тохиолдлыг шалтгаанаар авч үзвэл сүрьеэ 107, төрөлхийн тэмбүү 19, вирүст гепатит 14, улаан бурхан 8, ХДХВ/ДОХ 3, тарваган тахал 2, хачигт энцефалит, нярайн үжил, ёлом, менингококкт халдвар тус тус 1 тохиолдол бүртгэгдсэн байна.



БҮЛЭГ 7.

ХАЛДВАРТ БУС
ӨВЧЛӨЛ

БҮЛЭГ 7.

ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧЛӨЛ

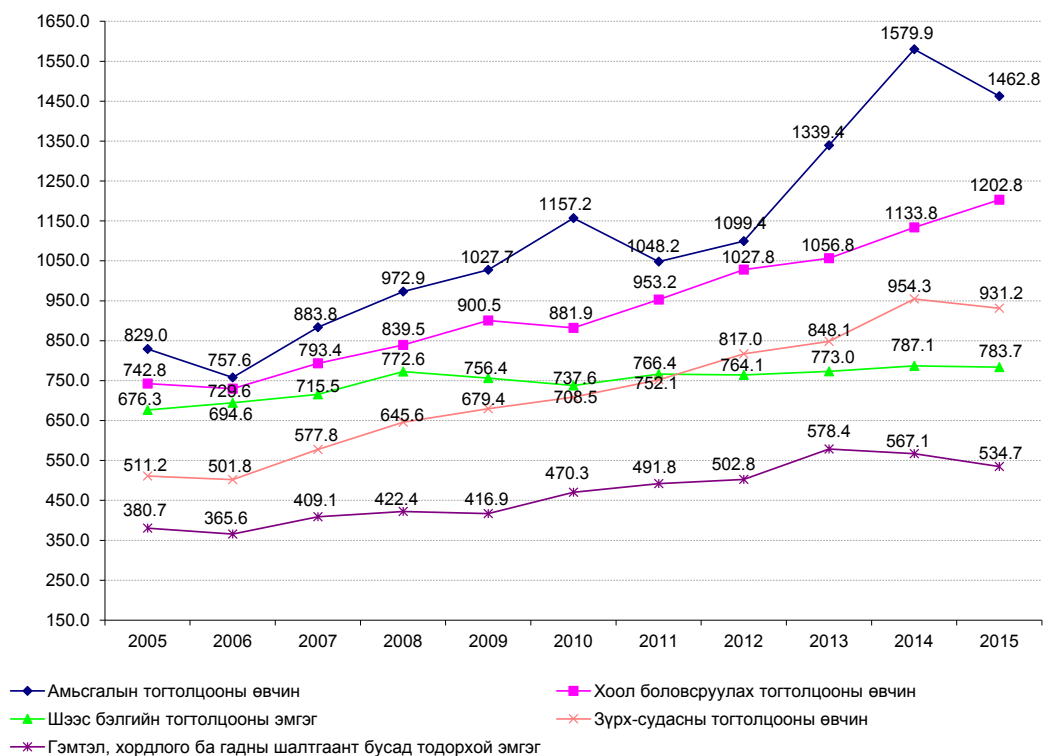
7.1. ХҮН АМЫН ӨВЧЛӨЛИЙН ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН

Дэлхийн хүн амын халдварт бус өвчний дотор зүрхний өвчин, цус харвалт, хавдар, чихрийн шижин, уушгины архаг өвчин дийлэнх хувийг эзэлж, буурай болон дундаж хөгжилтэй улс орнуудын хүмүүс өртөж байна. Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагаас 2025 он гэхэд халдварт бус өвчний шалтгаант нас баралтыг 25%-иар бууруулах зорилт тавин ажиллаж байна.

Манай улсын хүн амын дунд халдварт бус өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан болж байгаа өвчлөл 2004 онтой харьцуулахад 10000 хүн амд 1.1-1.7 дахин нэмэгджээ. 2004 онд хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 10 000 хүн амд 859.5 байсан бол 2015 онд 1 202.8 болж нэмэгджээ. Халдварт бус өвчний шалтгаан болсон архи, тамхины хэрэглээ, эрүүл бус хооллолт, хөдөлгөөний дутагдал нь манай улсын хүн амын дунд эрс нэмэгдэж, 45-64 насны хүмүүсийн талаас илүү буюу 53.2 хувь халдварт бус өвчнөөр өвчлөх өндөр эрсдэлтэй байна.

Эх үүсвэр: Халдварт бус өвчин, осол гэмтлийн шалтгаан, эрсдэлт хүчин зүйлсийн тархалтын шаталсан судалгаа, Монгол улс-2013 он

Зураг 7.1.1. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10 000 хүн амд /2005-2015 он/



2015 оны байдлаар 10 000 хүн амд амьсгалын тогтолцооны өвчин 1 462.8, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 1 202.8, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин 783.7, зүрх-судасны тогтолцооны өвчин 931.2, гэмтэл, хордлого ба бусад гадны шалтгаант өвчин 534.6 ногдож байгаа бөгөөд 2014 онтой харьцуулахад өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаанууд буурч харин хоол боловсруулах тогтолцооны өвчний түвшин буураагүй нэмэгджээ. (Зураг 7.1.1)

2015 оны байдлаар хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаанд:

- Амьсгалын тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 1462.8/
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 1202.8/
- Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 783.7/
- Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 931.2/
- Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг /10 000 хүн амд 534.6/

2015 онд хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгааныг байршлаар авч үзвэл хот, хөдөөд амьсгалын тогтолцооны өвчин, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин, зүрх судасны тогтолцооны өвчин тэргүүлэх 3 шалтгаанд орж байна. Тухайлбал 10 000 хүн амд ногдох амьсгалын тогтолцооны өвчин хотод 1 484.4, хөдөөд 1 444.6, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин хотод 1 173.7, хөдөөд 1 227.2, зүрх судасны тогтолцооны өвчин хотод 918.2, хөдөөд 942.0, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин хотод 769.7, хөдөөд 795.4, гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг хотод 886.1, хөдөөд 240.3 ногдож байна.

Хүснэгт 7.1.1. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, нас, хүйсээр, 2015 он

	Нийт өвчлөл	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Гэмтэл, хордлого ба бусад гадны шалтгаант тодорхой эмгэг
Хүйс						
Эрэгтэй	6059.6	1431.8	969.6	360.7	720.7	685.0
Эмэгтэй	9180.8	1492.5	1427.4	1191.0	1133.9	389.8
Насны бүлэг						
Эрэгтэй						
20 хүртэл	6050.9	2836.2	974.4	162.3	34.8	544.5
20-44	4249.8	418.0	714.7	380.1	349.6	839.8
45-65	8955.0	681.2	1442.0	636.8	2337.8	671.9
65 ба түүнээс дээш	16924.0	1456.7	2119.0	1271.0	6224.0	601.0
Эмэгтэй						
20 хүртэл	5987.7	2688.7	1028.3	234.6	46.9	308.9
20-44	9220.1	723.9	1304.0	1729.9	572.9	406.0
45-65	13935.5	982.4	2319.1	1917.5	3303.2	510.4
65 ба түүнээс дээш	29347.0	2007.9	4233.7	2521.1	10349.2	866.0
Байршил						
Хот	8644.1	1484.4	1173.7	769.7	918.2	886.1
Хөдөө	6816.5	1444.6	1227.2	795.4	942.0	240.3
Бүсээр						
Баруун	5741.0	1111.6	1014.3	765.8	784.3	145.9
Хангайн	7066.7	1482.7	1159.7	890.5	1077.9	241.7
Төв	7185.5	1589.8	1336.1	791.1	966.6	290.1
Зүүн	7263.8	1347.5	1557.3	596.0	800.6	295.6
Улсын дүн	7649.5	1462.7	1202.8	783.7	931.2	534.6

10 000 эмэгтэй хүн амд ногдох амбулаторт бүртгэгдсэн өвчлөлийн түвшин эрэгтэй хүн амтай харьцуулахад 1.5 дахин их байна. Өвчлөлийн шалтгаанаар авч үзвэл эрэгтэйчүүд гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэгийн улмаас амбулаторт үзүүлж, эмчлүүлсэн өвчлөлийн түвшин эмэгтэйчүүдтэй харьцуулахад 1.8 дахин их, бусад өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгааны хувьд өвчлөлийн түвшин 1.0-3.3 дахин бага байна.

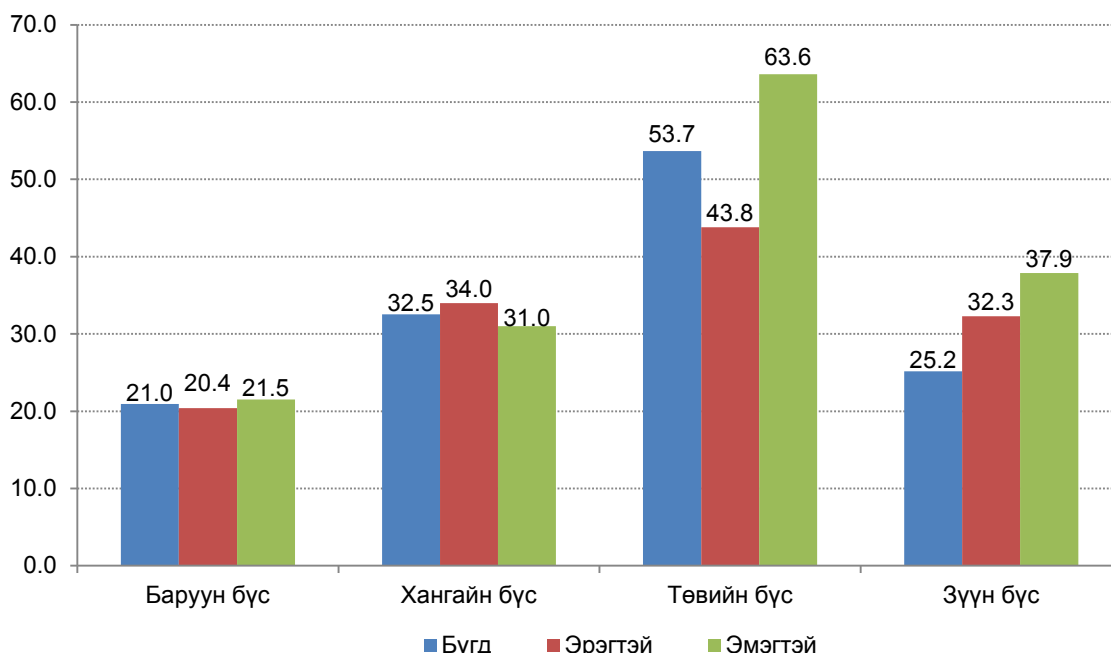
Хүн амын өвчлөлийг бүс нутгаар авч үзвэл баруун бүсэд амьсгалын тогтолцооны өвчин 1111.6, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 1014.3, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин 765.8, хангайн бүсэд амьсгалын тогтолцооны өвчин 1482.7, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 1159.7, зүрх судасны тогтолцооны өвчин 1077.9, төвийн болон зүүн бүсэд амьсгалын тогтолцооны өвчин 1589.8 ба 1347.5, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 1336.1 ба 1557.3, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин 791.1 ба 596.0 тэргүүлэх 3 шалтгаанд орж байна.

Мөн амьсгалын тогтолцооны өвчин төвийн болон хангайн бүсэд, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин зүүн болон төвийн бүсэд, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин хангайн бүс, төвийн бүсэд, зүрх судасны тогтолцооны өвчин хангайн болон төвийн бүсэд, гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг төвийн болон зүүн бүсэд бусад бүсүүдтэй харьцуулахад өндөр байна.

7.2. ЧИХРИЙН ШИЖИН ӨВЧИН

1980 онд дэлхийд 108 сая орчим нь чихрийн шижин өвчтэй хүн байсан бол 2014 онд 422 сая орчим хүн өвдөж, 1980-оос хойш өвчлөл 2 дахин нэмэгджээ. 2014 оны байдлаар насанд хүрсэн хүний 8.5%-ийг эзэлж, зүрх судасны нас баралтыг нэмэгдүүлэх шалтгаан болж байна.

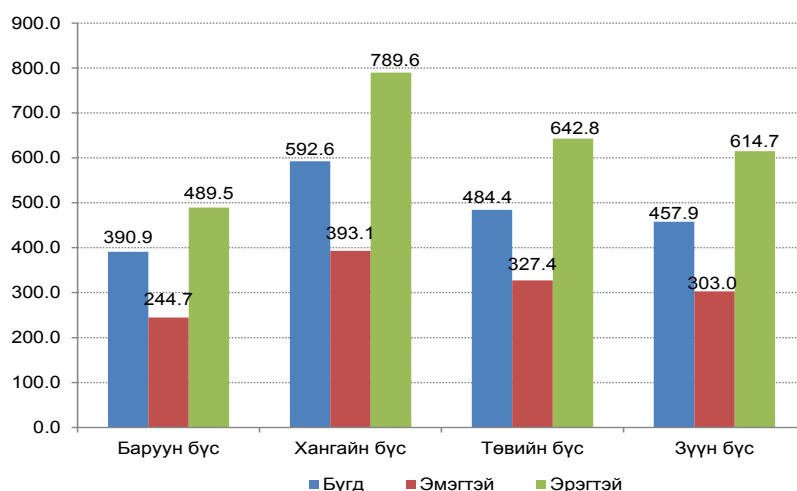
Зураг 7.2.1. Чихрийн шижин өвчин, хүйсээр, бүсээр, 10 000 хүн амд, 2015 он



Чихрийн шижин өвчин дотоод шүүрэл, тэжээлийн бодисын солилцооны өвчлөлийн 49.9 хувийг эзэлж, 10000 хүн амд 63.8 байгаа нь өнгөрсөн он /2014 онд 73.6/-оос 9.8-аар буурчээ. Хүйсийн хувьд эрэгтэйчүүд 10000 хүн амд 61.5, эмэгтэйчүүд 10000 хүн амд 66.0 байна. Насны бүлгээр нь авч үзэхэд 45-65 насныханд хамгийн өндөр 12062 буюу 10000 хүн амд 238.7 тохиолдож байна.

Байршлаар нь үзэхэд Төвийн бүсэд 10000 хүн амд 53.7 буюу хамгийн өндөр тохиолдож, хүйсийн хувьд эрэгтэйчүүд 10000 хүн амд 43.8, эмэгтэйчүүд 10 000 хүн амд 63.6 байна. Төвийн бүсийн аймгууд дотроос Дархан-уул/78.9/, Сэлэнгэ/59.4/, Өмнөговь/58.8/, Говьсүмбэр/52.2/ аймгуудад өндөр байна.

Зураг 7.2.2. Цусны даралт ихсэх өвчин, хүйсээр, бүсээр, 10 000 хүн амд, 2015 он



Цусны даралт ихсэх өвчин зүрх-судасны тогтолцооны өвчлөлийн 48.8 хувийг эзэлж, 10000 хүн амд 454.4 байна. Хүйсийн хувьд эмэгтэйчүүд 10000 хүн амд 583.4, эрэгтэйчүүд 10000 хүн амд 320.4 тохиолдож харин насны бүлгээр нь авч үзэхэд 45-65 насанд 10000 хүн амд 1568.7 болж 2014 онтой харьцуулахад 93.7-оор нэмэгдэж, 65-аас дээш насанд 10000 хүн амд 3453.3 тохиолдож өнгөрсөн оны мөн үеэс 155.9-өөр нэмэгдсэн байна. Байршлаар нь үзэхэд Хангайн бүс нутгийн хүн амд илүүтэй энэ өвчлөлөөр өвдөж байна. Хангайн бүсийн аймгууд дотроос Булган /1017.5/, Архангай/784.0/, Баянхонгор/651.7/, Өвөрхангай/507.6/ аймгуудад өндөр байна.

7.3. ХОРТ ХАВДРЫН ӨВЧЛӨЛ

2015 онд бүртгэгдсэн хорт хавдрын шинэ тохиолдлын 50.2% эрэгтэй, 49.8% эмэгтэй эзэлж байна. Элэгний хорт хавдар нийт хорт хавдрын 39.1 хувийг эзэлж хамгийн өндөр тархалттай өмнөх онтой харьцуулахад 4 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 7.3.1. Зонхилох арван байрлалын хорт хавдар, хүйсээр, 2015 он

	Нийт		Эрэгтэй хүйс		Эмэгтэй хүйс	
	Хорт хавдар	Хувь	Хорт хавдар	Хувь	Хорт хавдар	Хувь
1	Элэг	39.1	Элэг	39.9	Элэг	35.4
2	Ходоод	14.7	Ходоод	18.8	Умайн хүзүү	14.8
3	Умайн хүзүү	7.7	Уушги	11.0	Ходоод	9.4
4	Уушги	7.2	Улаан хоолой	6.4	Хөх	7.5
5	Улаан хоолой	6.6	Нойр булчирхай	3.1	Улаан хоолой	6.3
6	Хөх	3.9	Бүдүүн шулуун гэдэс	3.0	Өндгөвч	3.3
7	Нойр булчирхай	2.9	Бөөр	3.0	Бүдүүн шулуун гэдэс	3.1
8	Бөөр	2.7	Уруул амны хөндий залгиур	1.8	Уушги	2.8
9	Бүдүүн шулуун гэдэс	2.5	Эр бэлэг эрхтэний	1.7	Нойр булчирхай	2.5
10	Өндгөвчний	1.7	Яс үе мөгөөрс	0.9	Бөөр	2.4

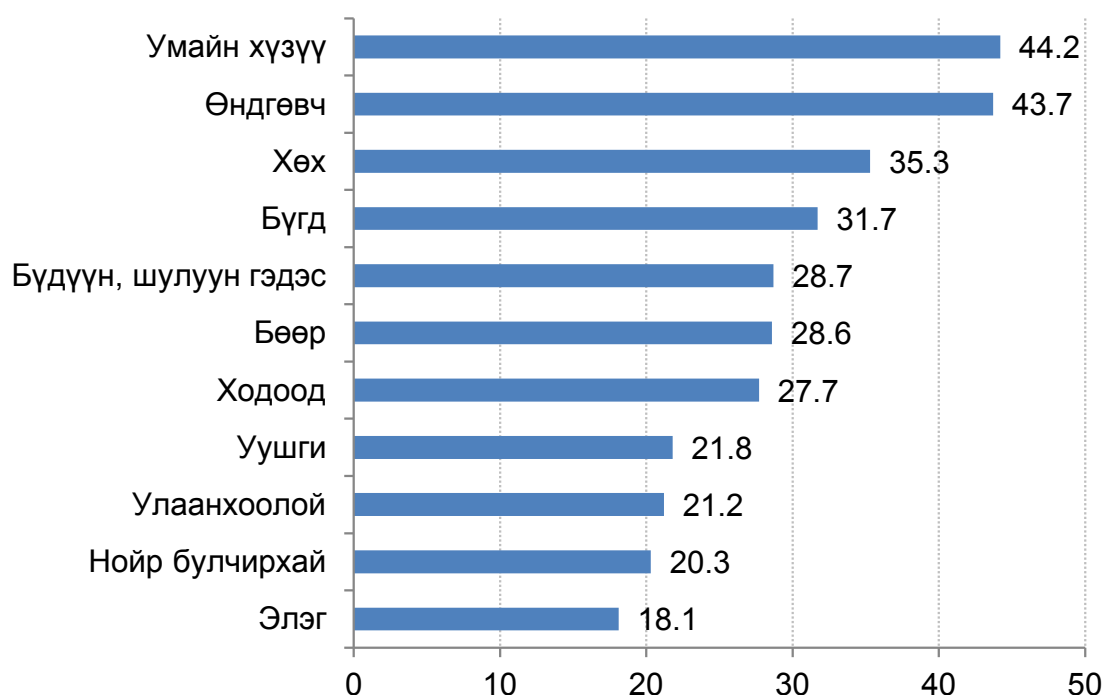
Эрэгтэйчүүдийн дунд ходоодны хорт хавдар хоёрдох байранд /18.8%/, уушгины хорт хавдар гуравдах байранд /11.0%/ орж зонхилон тохиолдох эхний 5 байрлалын хорт хавдрын өвчлөлд улаанхоолой, бүдүүн шулуун гэдэсний хорт хавдрын өвчлөл удаалж байна.

Эмэгтэйчүүдийн дунд умайн хүзүүний хорт хавдар хоёрдох байранд /14.8%/, ходоодны хорт хавдар гуравдах байранд /9.4%/, хөх, улаанхоолойн хорт хавдрын өвчлөл удаалж байна. (Хүснэгт 1.)

7.3.1. Хорт хавдрын хяналтын байдал

Хорт хавдрын улмаас аймаг дүүргийн хавдар судлаач эмчийн хяналтад 2015 оны тайлангийн эцэст 15036 хүн байгаагаас 5-аас дээш жил амьдарч байгаа хүмүүс 31.7 хувийг эзэлж өмнөх онтой харьцуулахад 2.8 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна. Умайн хүзүүний өмөнгийн улмаас хяналтад байгаа эмэгтэйчүүдийн 44.2 хувийг өмөн оношлогдсоноос хойш 5-аас дээш жил амьдарч байгаа эмэгтэйчүүд эзэлж байгаа нь бусад байрлалын хорт хавдруудтай харьцуулахад хамгийн өндөр үзүүлэлт юм (Зураг 5).

Зураг 7.3.1.1. Зонхилон тохиолдох хорт хавдрын хяналтанд байгаа хүмүүсийн 5-аас дээш жил амьдарч байгаа хувь, 2015 он



7.3.2. Хүүхдийн хорт хавдрын өвчлөл, нас баралт

2015 онд улсын хэмжээнд 87 хүүхэд хорт хавдраар өвчилсний 50 нь хөвгүүд (57,4 хувь), 37 нь охид (42.5 хувь) байлаа. Өмнөх онтой харьцуулахад 20 хүүхдээр өвчлөл нэмэгдэж бүртгэгдсэн байна. Насны ангиллын хувьд 0-4 насных 32.2 хувь, 5-9 насных 20.7 хувь, 10-14 насных 18.4 хувь, 15-19 насных 28.7 хувийг тус тус эзэлж байна.

Зураг 7.3.2.1. Хүүхдүүдийн дунд зонхилон тохиолдох хорт хавдрын бүтэц, 2015 он

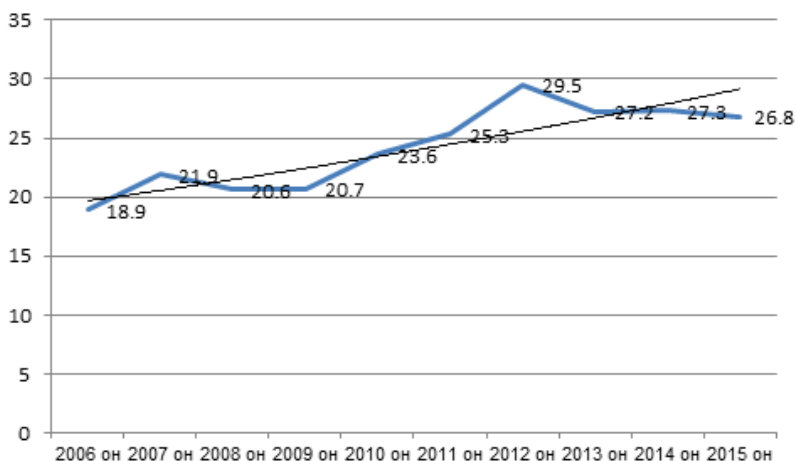
Хүүхдүүдийн дунд лимфойд лейкеми болон тархи, мэдрэлийн систем, лейкеми, ходжкины бус лимфомийн хорт хавдрууд тэргүүлж байна. /Зураг 6/

0-4 насны 100 000 хүүхэд тутмын 4 нь, 5-9 насны хүүхдүүдийн 5 нь, 10-14 насны хүүхдүүдийн 7 нь, 15-19 насны хүүхдүүдийн 12 нь ямар нэг төрлийн хорт хавдраар өвчилж улсын хэмжээний хорт хавдрын бүртгэлд бүртгэгдсэн байна. /Хавсралт 1/

Хорт хавдрын улмаас нийт 37 хүүхэд нас барснаас 0-4 насных 29,7 хувь, 5-9 насных 18.9 хувь, 10-14 насных 21.6 хувь, 15-19 насных 29.7 хувийг тус тус эзлэж байна.

7.4. ТӨРӨЛХ ГАЖИГ, ГАЖ ХӨГЖИЛ

2015 онд Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг амбулаториор нийт 8 014 бүртгэгдсэн нь хүн амын нийт өвчний дотор 0.35 хувийг эзэлж байна. Насны бүлгээр авч үзвэл 0-19 насанд 60.9 хувийг эзэлж, үүний 1-4 насныхан 1619 буюу 33.2 хувийг эзэлж байна. Хүйсээр нь эрэгтэй, эмэгтэйг харьцуулахад 1:1.8 байна. Нийт төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэгийн 64.6 хувийг Улаанбаатар хотод, 35.4 хувь нь аймаг, орон нутагт бүртгэгдэж, оношлогдсон байна.

Зураг 7.4.1. Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг, 2006-2015 он, 10 000 хүн амд

Аймаг орон нутагт бүртгэгдсэн өвчлөлөөс хамгийн өндөр хувийг Өвөрхангай, Баянхонгор,

Архангай, Төв, Хөвсгөл аймгууд эзэлж, 10000 хүн амд Өвөрхангай, Баянхонгор, Архангай, Төв, Сүхбаатар аймгууд эхний 5 байранд орж байна. Өвөрхангай аймгийн өвчлөлийг сумдаар нь аймаг, улсын 5 жилийн дундажтай харьцуулбал:

10 000 хүн амд тохиолдох өвчлөл Өвөрхангай аймгийн Тарагт /56.2/, Төгрөг /53.0/, Арвайхээр /52.7/, Гучин ус /49.5/, Баянгол /45.3/, Өлзийт /45.2/, Богд /44.3/, Хайрхандулаан /43.0/, Нарийн тээл /40.9/ сумдууд нь Өвөрхангай аймаг /39.5/, 21 аймаг /16.3/, улс /27.2/-ын 5 жилийн дундажаас дээгүүр байна.

10 000 хүн амд тохиолдох өвчлөл Баянхонгор аймгийн Баянхонгор сум /46.3/, Баянцагаан /39.8/, Жаргалант /33.0/ сумдууд нь Баянхонгор аймгийн 5 жилийн дундаж /32.3/, 21 аймаг /16.3/, улс /27.2/-ын 5 жилийн дундажаас дээгүүр байна.

10 000 хүн амд тохиолдох өвчлөл Архангай аймгийн Эрдэнэбулган сум /28.0/ улс /27.2/-ын 5 жилийн дундажаас дээгүүр, Булган сум /21.0/, Өгийнуур сум /18.5/, Чулуут сум /17.4/ нь Архангай аймгийн 5 жилийн дундаж /15.1/, 21 аймаг /16.3/-ийн 5 жилийн дундажаас тус тус дээгүүр байна.

7.5. ХЭВТЭН ЭМЧЛҮҮЛЭГЧДИЙН ӨВЧЛӨЛИЙН ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН

2015 оны байдлаар эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаанд

- Амьсгалын тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 345.6/
- Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 383.7/
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 330.8/
- Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 300.2/
- Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 185.8/

Хүснэгт 7.5.1. Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, нас, хүйсээр, 2015 он

	Нийт өвчлөл	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин
Хүйс						
Эрэгтэй	1935.4	370.4	311.3	156.3	325.5	157.5
Эмэгтэй	3226.5	321.6	349.6	438.8	439.7	213.0
Насны бүлэг /Эрэгтэй/						
20 хүртэл	1593.7	728.0	245.9	69.4	15.5	81.5
20-44	1340.4	92.2	261.5	162.9	147.1	155.8
45-65	3350.6	193.3	523.9	270.6	1027.6	295.6
65 ба түүнээс дээш	7396.6	574.2	783.9	613.5	3105.7	465.4
Насны бүлэг /Эмэгтэй/						
20 хүртэл	1538.9	613.4	220.2	98.9	19.4	79.0
20-44	3737.1	107.4	249.9	603.2	177.5	188.3
45-65	4491.9	205.1	678.9	698.7	1204.1	455.5
65 ба түүнээс дээш	12844.7	717.1	1706.3	1283.4	5053.3	976.4
Байршил						
Хот	2083.2	362.7	405.4	305.8	406.7	213.4

Хөдөө	3020.1	331.2	268.3	295.5	364.4	162.7
Бүсээр						
Баруун	2593.0	351.8	336.3	351.9	400.0	230.9
Хангайн	2102.8	280.1	247.9	312.5	377.9	136.2
Төв	2151.2	381.5	239.1	266.0	348.3	140.0
Зүүн	2186.7	317.2	266.9	211.7	298.1	162.1
Улсын дүн	2593.1	345.6	330.8	300.2	383.7	185.8

Эмнэлэгт хэвтэлтийн түвшин 10 000 эрэгтэй хүн амд 1935.4, 10 000 эмэгтэй хүн амд 3226.5 ногдож, ойролцоогоор эмнэлэгт хэвтэж байгаа 2 хүний нэг нь эрэгтэйчүүд байна. 10 000 эрэгтэй хүн амд ногдох хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн түвшин 10 000 эмэгтэй хүн амд ногдох стационарын өвчлөлийн түвшингээс 1.7 дахин бага байна.

2015 оны байдлаар эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгааны дотор зонхилж буй өвчнүүдийг авч үзвэл: шээс бэлгийн тогтолцооны өвчний улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 63.6 хувийг бөөрний сувганцрын үрэвсэлт өвчин, амьсгалын тогтолцооны өвчний дотор уушгины хатгалгааны улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчид 44.0 хувийг, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчний дотор элэгний эмгэг 26.9 хувийг, зүрх судасны тогтолцооны өвчний дотор даралт ихсэх өвчин 40.2 хувийг, зүрхний ишеми өвчин 23.6 хувийг тус тус эзэлж эдгээр өвчнүүд хүн амын дунд зонхилон тохиолдож байна.

Бөөрний сувганцрын үрэвсэлт өвчнийг хөдлөл зүйгээр нь авч үзэхэд 2006 оноос хойш тогтвортой буурсан байна.

Хүснэгт 7.5.2. Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн зонхилон тохиолдох өвчлөл, хувиар 2006-2015 он

"Өвчний ангилал (ӨОУА-10)"	Зонхилох шалтгаан	Өвчлөлийн тухайн бүлэгт эзлэх хувь									
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	"Бөөрний сувганцрын үрэвсэл (N10-N16)"	69.7	67.8	69.1	66.6	68.3	67.4	67.1	66.1	64.1	63.6
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хатгалгаа (J12-J18)	38.6	40.5	41.9	38.8	44.8	46.2	46.9	46.1	51.3	44
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	"Элэгний эмгэг (K70-K77)"	24.9	25.1	25.6	25.7	25.2	26.1	26.6	27	27.8	26.9
	"Мухар олгойн өвчин (K35-K38)"	19.4	18.6	17	16.9	16.7	15.4	14.6	14.1	13.5	13.1
	"Цөсний хүүдийн өвчнүүд (K80-K81)"	15.3	13.97	13.7	14.2	13.8	14.2	14.3	14.6	13.6	13.2
Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	"Даралт ихсэх өвчнүүд (I10-I15)"	32.6	32.1	33.2	34.4	36.6	36.8	37.7	37.6	38.5	40.2
	"Зүрхний ишеми өвчнүүд (I20,I23-I25)"	26.3	29.3	30.1	29.5	26.6	26	26.1	26.7	24.6	23.6
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	"Мэдрэлийн ёзоор ба сүлжээний эмгэг (G50-59)"	21.7	22.1	24.3	26	26.7	28.8	30.9	33.8	27.7	34.8
	Эпилепси (G40-G41)	12.5	11.7	11.2	10.9	13.3	12.6	12.1	11.4	11.4	11.1

Уушгины хатгаа өвчин 2006 онд амьсгалын тогтолцооны өвчний улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 38.6 хувийг эзэлж байсан бол 2010 онд 44.8 хувь болж, 2014 онтой харьцуулахад 2015 онд 7.3

хувиар буурсан байна.

2006 онд хоол боловсруулах тогтолцооны өвчний дотор 24.9 хувийг элэгний эмгэг, 15.3 хувийг цөсний өвчнүүд эзэлж байсан бол 2015 онд элэгний эмгэг 26.9 хувь болж тогтвортой нэмэгдэн, цөсний хүүдийн өвчнүүд 13.2 хувийг эзэлж буурсан байна.

Зүрхний ишеми өвчин нь 2006 онд зүрх-судасны тогтолцооны өвчний улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 26.3 хувийг эзэлж байсан бол 2015 онд 23.6 болжээ.

7.6. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧНИЙ ЭРТ ИЛРҮҮЛГИЙН ҮЗЛЭГИЙН ТАЛААР

2015 оны байдлаар артерийн даралт ихсэх эрт илрүүлгийн үзлэгт нийт 362 325 хүн хамрагдсан нь хамрагдвал зохих хүн амын 65.1 хувийг эзэлж байна. Хамрагдалтыг өмнөх онтой харьцуулахад 23.5 хувиар нэмэгдсэн байна. Нийт үзлэгт хамрагдсан хүн амын 42.3 хувь нь эрэгтэй, 57.7 хувь нь эмэгтэй байна. Эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан хүмүүсийг биеийн жингийн индексийн үзүүлэлтээр авч үзвэл 4.3 хувь нь туранхай, 49.3 хувь нь хэвийн, 32.5 хувь нь илүүдэл жинтэй, 13.9 нь тарган буюу 30кг/м.кв-аас дээш гарсан байна. Мөн үзлэгт хамрагдагсдын 60.8 хувь нь эрүүл мэндийн мэргэжилтний зохион байгуулсан тусгай дуудлагаар үзлэгт хамрагдсан бол 17.4 хувь нь өөрийн хүсэлтээр ирсэн байна.

Эрт илрүүлгийн үзлэгийн үр дүнгийн үзүүлэлтээр 84.1 хувь нь хэвийн, 15.9 хувь нь артерийн даралттай байж болох гэж давтан үзлэгт ирүүлэхээр уригдсан байна. Эрт илрүүлгийн давтан үзлэгт нийт 75 845 хүн хамрагдаж 12 458 буюу нийт үзлэгээс 3.5% нь Артерийн даралт ихсэх өвчний онош батлагдсан байна. Чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт нийт 335912 хүн хамрагдаж, хамрагдвал зохих хүн амын 60.3 хувийг эзэлж байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр хэвийн 96.8%, өлөн үеийн глюкозын өөрчлөлттэй 3.2% илэрч хоёрдогч шатлалын эмнэлэгт онош батлуулахаар илгээсэн байна.

Хүснэгт 7.6.1. Эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан хүний тоо, аймгаар, 2014-2015 оны байдлаар

Аймаг, хот	Артерийн гипертензи эрт илрүүлэг үзлэг				Чихрийн шижин хам шинж 2 эрт илрүүлэг үзлэг			
	Хамрагдсан хувь		Онош батлагдсан хувь		Хамрагдсан хувь		Онош батлагдсан хувь	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Архангай	52.1	54.7	5.2	9.2	53.6	55.5	0.2	0.2
Баян-Өлгий	31.4	38.6	23.6	21.5	13.1	29.5	6.2	1.1
Баянхонгор	62.6	61.2	3.4	2.3	50.9	59	0.1	0.0
Булган	51.8	52.5	7.1	1.5	52.2	53.4	0.4	0.1
Говь-Алтай	27.4	28.8	1.2	3.1	27.7	28.1	0.1	0.3
Говь-Сүмбэр	15.2	34.8	2.6	1.8	8.4	28.1	1.5	0.2
Дархан-Уул	100	95.5	1.6	0.8	100	93.4	0.0	0.3
Дорноговь	72.3	90.1	4.0	2.2	72.3	89.9	0.4	0.2
Дорнод	80.6	83.6	5.8	3.8	70.4	76.7	0.4	0.2
Дундговь	44.2	59.4	6.2	3.1	44.5	60.6	0.6	0.2
Завхан	31.1	41.2	7.3	5.1	27.4	36	0.4	0.2
Орхон	38	53.1	4.7	2.1	24.8	46.3	0.6	0.2
Өвөрхангай	65.4	71.7	4.4	3.2	65.6	71.8	0.2	0.2
Өмнөговь	66.8	47.4	3.1	4.5	67	48.4	0.2	0.3
Сүхбаатар	88.6	84.7	3.9	1.9	88.8	84.7	0.3	0.1
Сэлэнгэ	13.3	31.9	10.7	6.6	12.4	25.3	1.5	0.7
Төв	49.5	80.9	2.2	3.2	41.5	74.4	0.3	0.2
Увс	40.1	46.5	1.9	3.7	39.6	45.1	0.2	0.3
Ховд	43	30.7	11.5	8.0	37.8	27.4	1.0	0.7
Хөвсгөл	36.2	56.2	5.0	4.9	33.7	55.2	0.0	0.1
Хэнтий	52.3	58.8	2.1	1.1	52.3	58.8	0.3	0.1
Аймгийн дундаж	51.6	58.6	4.8	4.0	47.3	55.8	0.4	0.2
Улаанбаатар	29.3	79.9	4.8	2.8	26.6	70.6	0.8	0.6
Улсын дундаж	41.6	65.1	4.8	3.5	38	60.3	0.5	0.4

Чихрийн шижин хэв шинж 2 эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдалтын хувийг хүйсээр авч үзэхэд үзлэгт хамрагдвал зохих нийт эрэгтэй хүн амын 31.4 хувь, эмэгтэй хүн амын 38.8 хувь нь эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан байна. Чихрийн шижин эрт илрүүлгийн үзлэгээс онош батлуулахаар хоёрдогч шатлалын эмнэлэгт 55002 хүн ирснээс 1298 хүн буюу нийт үзлэгт хамрагдсан хүмүүсийн 0.4 хувь нь чихрийн шижин хэв шинж 2 өвчний тохиолдол батлагдсан байна.

2015 оны Умайн хүзүү, хөхний өмөнгийн илрүүлэг үзлэгийн талаар

Монгол улсын Засгийн газар, Эрүүл мэндийн яамнаас 2008-2013 оны хооронд хэрэгжүүлсэн “Хорт хавдраас сэргийлэх, хянах дэд хөтөлбөр”-ийн зорилтот ажлын хүрээнд “Хавдрын бүртгэл, Эргэн дуудах тогтолцоо” төсөл хэрэгжиж, улсын хэмжээнд анх удаа умайн хүзүү, хөхний өмөнгийн илрүүлэг үзлэгийг эхлүүлснээр 4 дэх жилдээ эргэн дуудах тогтолцоог хэрэгжүүлж байна.

2015 оны аймаг, дүүргийн хөх, умайн хүзүүний өмөнгийн илрүүлэг үзлэгийн тайланд дүн шинжилгээ хийж үзэхэд умайн хүзүүний өмөнгийн илрүүлэг үзлэгт зорилтот насны /30, 33, 36, 39, 42, 45, 48, 51, 54, 57, 60/ нийт 72851 эмэгтэй /38.8 хувь/ хамрагджээ. Харин урилга хүлээн авсан үйлчлүүлэгчийн тоонд хамралтын хувийг тооцож үзэхэд 69.5 хувь нь тус илрүүлэгт хамрагдсан. Эдгээр хамрагдсан үйлчлүүлэгчийн 13 /10296/ хувь нь Пап эерэг буюу умайн хүзүүний эсийн түвшинд өөрчлөлттэй гэж дүгнэгджээ. Үүнээс умайн хүзүүний өмөнгийн өвчлөлийн шинэ тохиолдол 78 илэрсэн байна.

Нийт эсийн наацын 2.5 хувьд нь дүгнэлт өгөх боломжгүй, шаардлага хангахгүй гэсэн үндэслэлээр давтан шинжилгээ хийгдсэн ба авсан эсийн шинжилгээний наацын 14.1 хувь нь эс судлалын

лабораторид шинжлэгдээгүй хүлээгдэж байгаа нь анхаарал хандуулахаар асуудал байна. Мөн хоёрдогч шатлалд эмэгтэйчүүдийн эмчийн үзүүлбэл зохих үзлэг оношлогоо, эмчилгээ төдийлөн хангалттай биш, үтрээн дурангийн шинжилгээнд 2449, LEEP эмчилгээнд 212 үйлчлүүлэгч хамрагдсан байна.

Хөхний өмөнгийн боломжит илрүүлэгт 226 304 эмэгтэй хамрагдсанаас 0.7 хувьд /1790/ нь хөхний эмнэлзүйн үзлэгээр эерэг буюу хөхөнд бэрсүү, үүсгэвэртэй гэж бүртгэгджээ. Хөхний өмөнгийн өндөр эрсдэлтэй /урьд нь өөрөө өвдөж, эмчлэгдсэн болон ээж, эгч, охин, дүү нь хөхний өмөнгөөр өвдсөн удмын дурьдатгалтай/ бүлгийн 536 эмэгтэй хамрагдсан. Хөхний эмнэлзүйн үзлэгээр эерэг гарсан 1790 тохиолдлоос хөхний өмөнгийн өвчлөлийн шинэ тохиолдол 20 оношлогдож, хөхний үрэвсэл, хавдрын урьдал оношоор 865 эмэгтэй эмчилгээнд хамрагдсан байна. Маммограмын шинжилгээ бүсийн оношлогоо, эмчилгээний төв болон Улаанбаатар хотод хийгдэх бөгөөд энэ онд илрүүлгийн хүрээнд 285 тохиолдолд тус шинжилгээ хийгдсэн байна.

Эх үүсвэр: Хавдар судлалын үндэсний төв

7.7. МЭС ЗАСЛЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Улсын хэмжээнд 2015 онд нийт 180 693 өвчтөнд мэс заслын эмчилгээ хийгдсэн бөгөөд 77.5 хувь нь Улаанбаатар хотод, 22.5 хувь нь хөдөө орон нутагт хийгджээ.

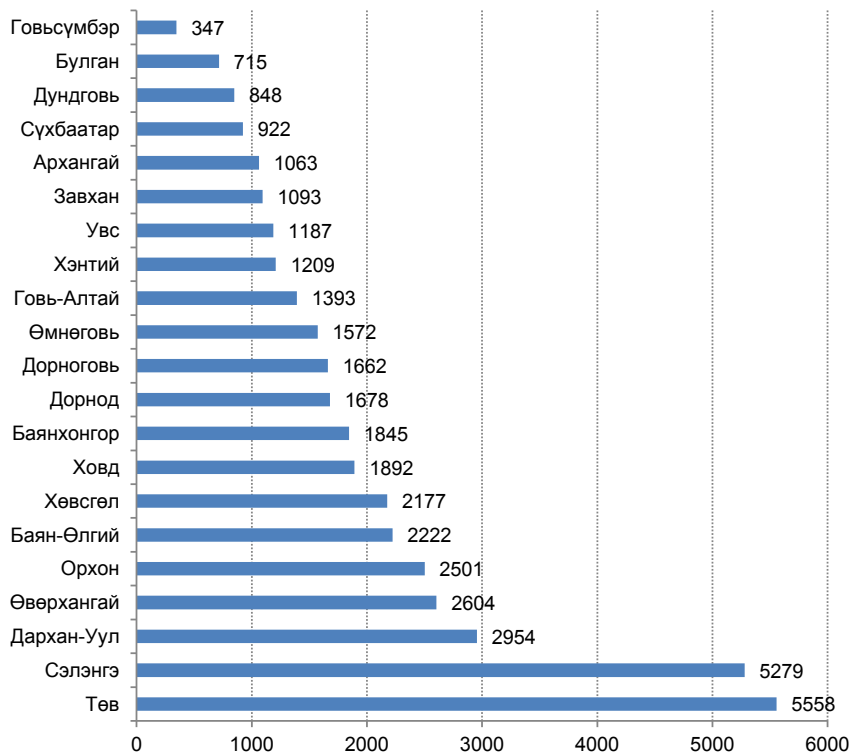
Нийт мэс заслын эмчилгээний 18.2 хувь буюу 32 829 тохиолдолд 15 хүртэлх насны хүүхдэд хийгдсэн байна.

Хүснэгт 7.7.1. Улаанбаатар хотын эмнэлгүүдэд хийгдсэн мэс заслын хагалгааны тоо, 2015

Мэс заслын нэр	Мэс засал хийлгэсэн хүний тоо		Үүнээс		“Мэс заслын дараах хүндрэл”		Нас барсан	
	Бүгд	Үүнээс: 15 хүртэлх насны хүүхэд	Дурангийн мэс засал	Давтан хагалгаа	Бүгд	Үүнээс: 15 хүртэлх насны хүүхэд	Бүгд	Үүнээс: 15 хүртэлх насны хүүхэд
ЭХЭМҮТ	14379	7291	235	0	34	13	0	0
НЭМГ-ын харъяа улсын эмнэлгүүд	88677	16719	205	110	43	28	11	0
УНТЭ	10200	33	1820	19	19	0	32	0
ГССҮТөв	8174	1697	143	5	4	0	147	18
УГТЭ	5867	0	0	16	20	1	15	0
ЭМСЯ-ны харъяа тусгай зөвшөөрөл бүхий хувийн эмнэлгүүд	7749	503	1110	106	13	0	6	0
УХТЭ	2174	0	907	16	25	0	9	0
ХСҮТ	2149	10	96	8	7	0	28	0
ХӨСҮТ	553	34	0	41	0	0	0	0
Бүгд	139922	26287	4516	321	165	42	248	18

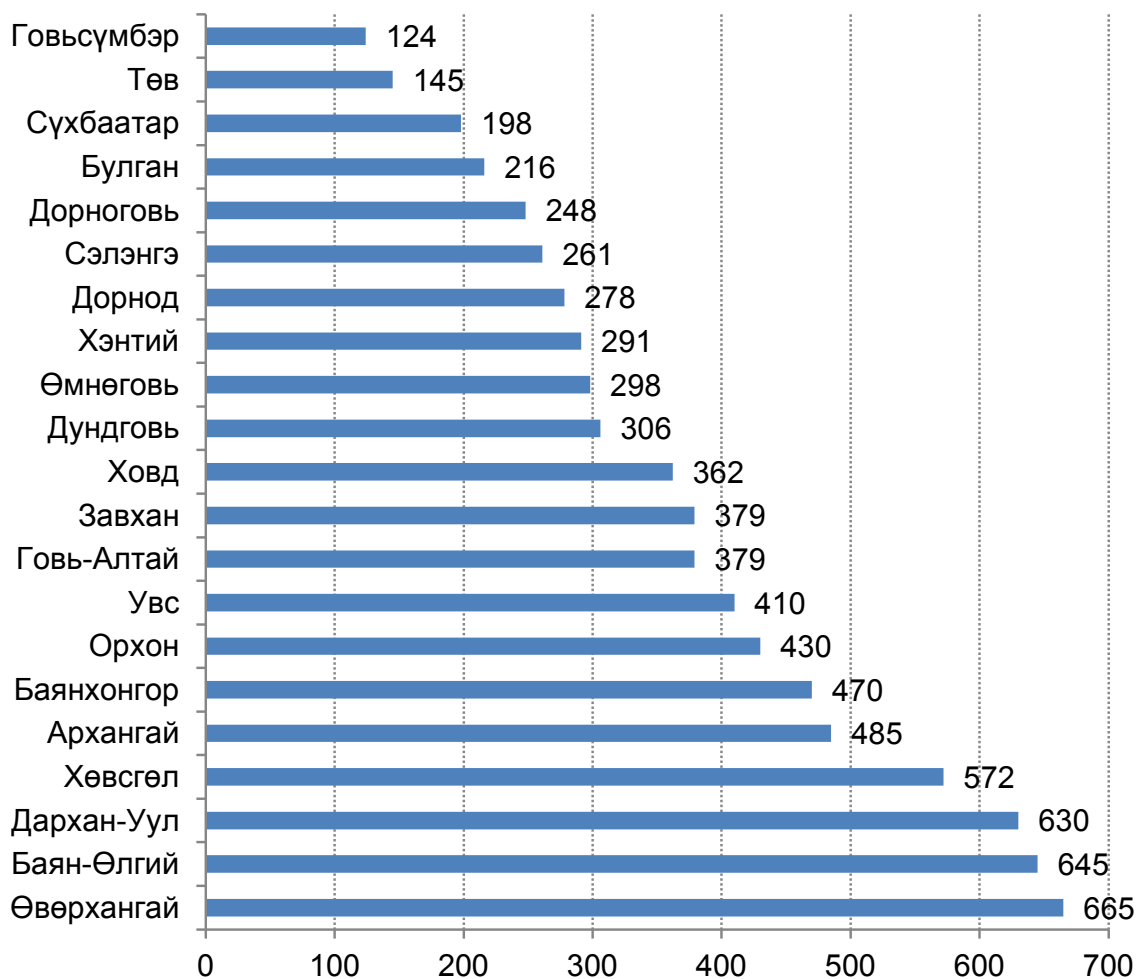
Дурангийн мэс засал 5 003 өвчтөнд хийгдсэн бөгөөд 56.5 хувийг хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөлд, 15.7 хувийг шээс бэлгийн тогтолцооны өвчлөлд, 9.4 хувийг эмэгтэйчүүдийн, 18.4 хувь нь бусад эрхтэн тогтолцооны өвчлөлд хийгдсэн байна.

Зураг 7.7.1. Мэс заслын хагалгааны тоо, аймгаар, 2015 он



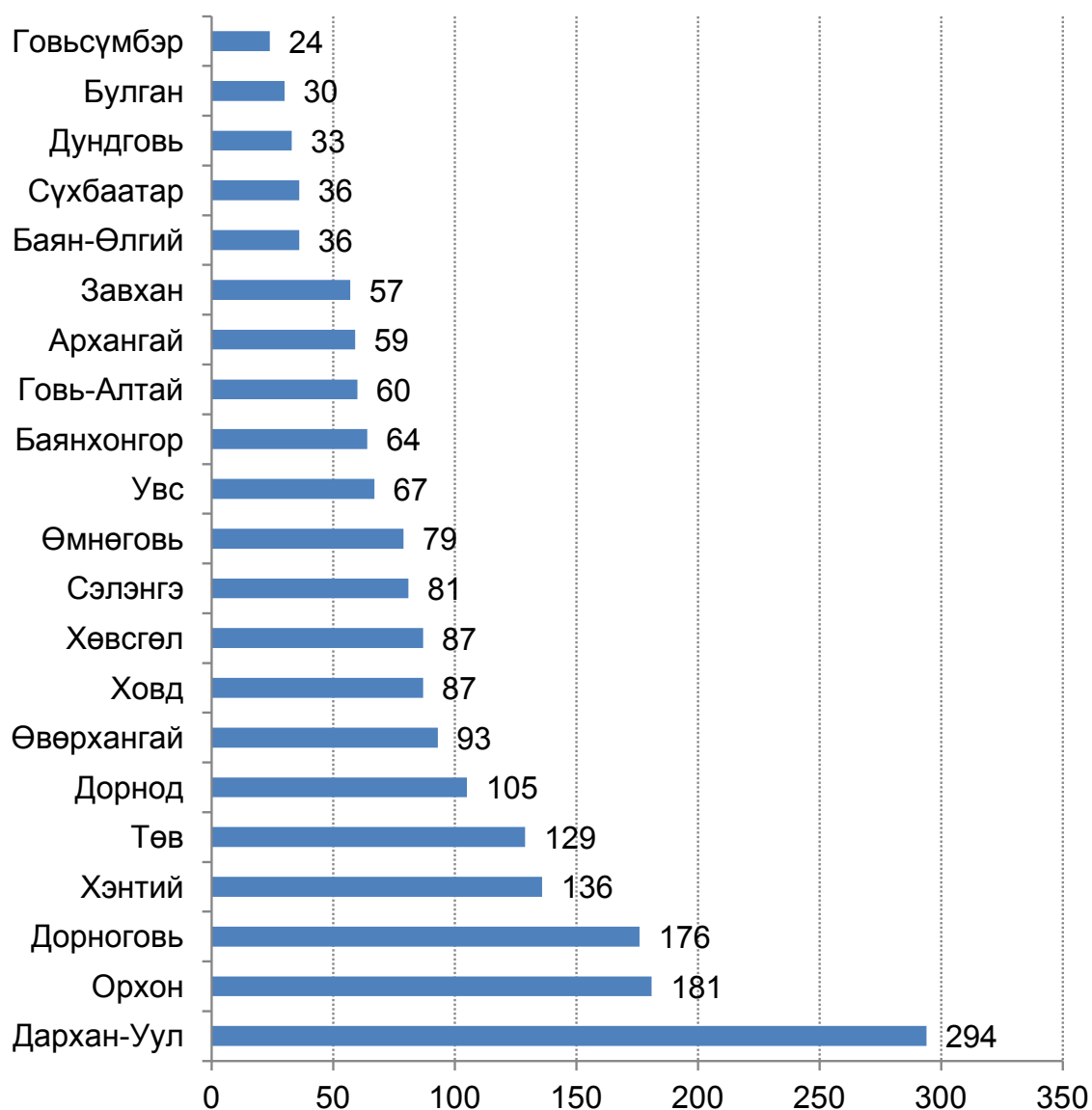
Хүснэгт 7.7.2. Зонхилон хийгдсэн мэс засал, хагалгааны төрлөөр, 2015 он

	Мэс засал хийлгэсэн хүний тоо		Дурангийн мэс засал	Давтан хагалгаа	“Мэс заслын дараах хүндрэл”		Нас баралт	
	Бодит тоо	Эзлэх хувь			Бодит тоо	Эзлэх хувь	Бодит тоо	Эзлэх хувь
Мэдрэлийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	2104	1.2	17	12	13	6.0	101	35.8
Дотоод шүүрлийн булчирхайн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	475	0.3	1	0	0	0.0	0	0.0
Нүдэнд хийгдэх мэс заслууд	6895	3.8	0	88	0	0.0	0	0.0
Чихэнд хийгдэх мэс заслууд	1472	0.8	4	4	0	0.0	0	0.0
Хамар, ам, залгиурт хийгдэх мэс заслууд	78013	43.2	210	80	42	19.4	0	0.0
Амьсгалын эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	838	0.5	50	8	4	1.8	10	3.5
Зүрх судасны тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	2170	1.2	0	2	4	1.8	6	2.1
Цус болон тунгалгийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	192	0.1	0	3	0	0.0	2	0.7
Хоол боловсруулах эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	28480	15.8	2827	159	109	50.2	114	40.4
Шээсний замд хийгдэх хагалгаанууд	1939	1.1	785	5	4	1.8	5	1.8
Эр бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд	2389	1.3	281	3	2	0.9	1	0.4
Эм бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд	19172	10.6	470	5	16	7.4	2	0.7
Эх барихын ажилбарууд	19802	11.0	0	37	16	7.4	2	0.7
Яс, булчингийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	11248	6.2	353	21	5	2.3	20	7.1
Гадна эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	5504	3.0	5	2	2	0.9	19	6.7
Дүн	180693	100.0	5003	429	217	100.0	282	100.0

Зураг 7.7.2. Цочмог мухар олгойн мэс заслын хагалгаа, аймаар, 2015

Улсын хэмжээгээр цочмог мухар олгойн үрэвслийн улмаас 12 237 мэс заслын хагалгаа хийгдсэн бөгөөд харьяаллаар авч үзвэл 4 837 тохиолдол буюу 37.2 хувь нь Улаанбаатар хотод хийгджээ.

Зураг 7.7.3. Цөсний замын мэс заслын хагалгаа, аймгаар, 2015



Улсын хэмжээгээр цөсний замын 6 879 мэс заслын хагалгаа хийгдсэн бөгөөд харьяаллаар авч үзвэл 4 490 тохиолдол буюу 69.9 хувь нь Улаанбаатар хотод хийгджээ.



БҮЛЭГ 8.

ХҮН АМЫН
НАС БАРАЛТ

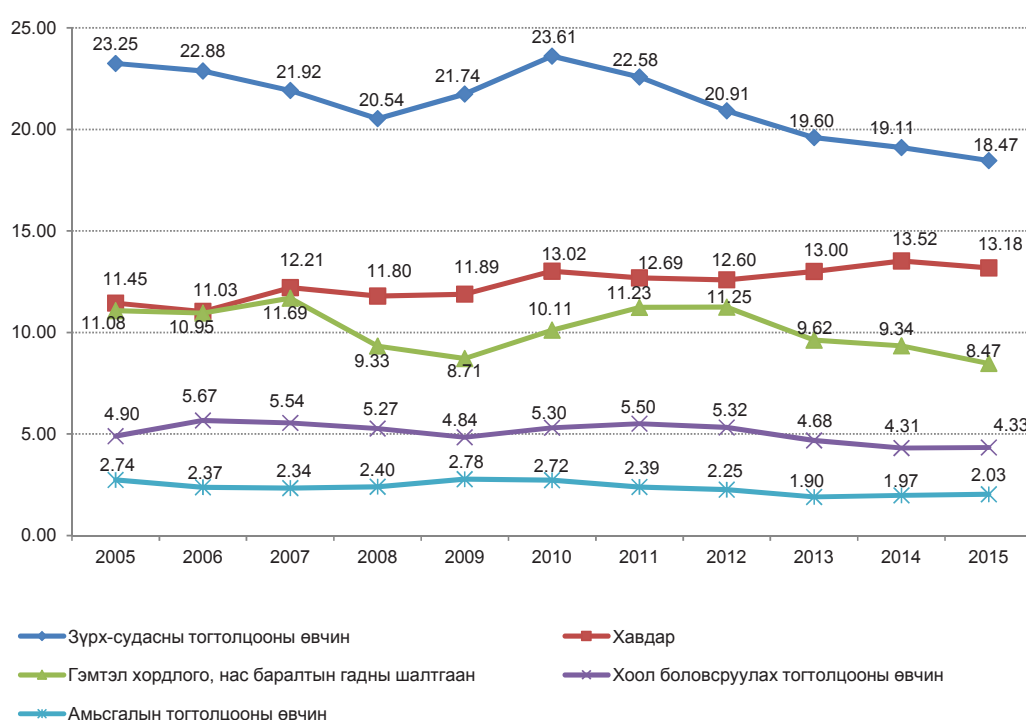
БҮЛЭГ 8.

ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ

1995 оноос хойш хүн амын нас баралтын шалтгаанд зүрх-судасны тогтолцооны өвчин, хавдар, өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаант нас баралт тэргүүлэх 3 байруудыг эзэлж жил ирэх тутам эдгээр өвчний улмаас нас барсан хүний тоо нэмэгдсээр байна.

2015 оны жилийн эцсийн байдлаар улсын хэмжээнд нас баралтын 16 374 тохиолдол бүртгэгдэж өнгөрсөн оны мөн үеэс 121 тохиолдлоор буюу 0.7 хувиар буурсан байна. Нийт нас барсан хүний 60.0 хувь нь эрэгтэй, 40.0 хувь эмэгтэй байна. Нийт нас баралтын 4414 тохиолдол буюу 26.9 хувь нь эмнэлэгт нас барсан бөгөөд үүнээс 22.6 хувь нь хоног болоогүй нас баралт байна.

Зураг 8.1. Нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10 000 хүн амд, 2015 он



2015 онд хүн амын нас баралтын шалтгааны 34.1 хувийг зүрх-судасны тогтолцооны өвчин, 24.6 хувийг хавдар, 15.7 хувийг өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан, 8.0 хувийг хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин, 3.7 хувийг амьсгалын тогтолцооны өвчин эзэлж байгаа бөгөөд нийт нас баралтын шалтгааны 85.9 хувь ногдож байна.

2015 оны нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаанаас авч үзвэл жилд дунджаар 5500-6000 гаруй хүн буюу нас барсан 3 хүний нэг нь зүрх-судасны тогтолцооны өвчин, 3500 гаруй хүн хавдараар, 2500 гаруй хүн буюу нас барсан 6 хүний нэг нь өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаант өвчний улмаас нас барж байна.

2015 оны байдлаар хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаанд:

- Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 18.47/
- Хавдар /10 000 хүн амд 13.18/
- Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан /10 000 хүн амд 8.47/
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 4.33/
- Амьсгалын тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 2.03/ орж байна.

Хүн амын нас баралтын түвшин 10 000 эрэгтэй хүн амд 66.14, 10 000 эмэгтэй хүн амд 42.49 ногдож байна. Нийт нас баралтад эрэгтэйчүүдийн нас баралтын эзлэх хувь эмэгтэйчүүдээс 1.5 дахин их байна. Нийт нас баралтын 7.5 хувь нь 1 хүртлэх насандаа, 9.0 хувь нь 5 хүртлэх насандаа, 1.3 хувийг 5-14 насны хүүхдийн эндэгдэл эзэлж байна.

ДЭМБ-аас нас баралтын хэтийн төлөвийг 2008 онд тооцоолсноор 2030 онд дэлхийн хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан нь зүрхний ишемийн өвчин, тархины судасны өвчин, уушгины архаг бөглөрөлт өвчин, амьсгалын доод замын халдварууд, замын осол гэмтэл байх тооцоо гарсан байна.

Хүснэгт 8.1. Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10 000 хүн амд, 2015 он

	Нийт өвчлөл	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Хавдар	Гэмтэл хордлого ба гадны шалтгаант нас баралт	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Амьсгалын тогтолцооны өвчин
Хүйс						
Эрэгтэй	66.14	21.66	14.81	13.94	4.59	2.48
Эмэгтэй	42.49	15.40	11.60	3.20	4.09	1.58
Насны бүлэг						
20 хүртэл	16.69	0.32	0.38	3.75	0.49	1.94
20-44	21.86	3.77	2.40	10.45	2.02	0.48
45-65	112.73	40.14	36.18	14.68	10.81	2.26
65 ба түүнээс дээш	528.63	266.05	158.22	9.12	39.88	19.12
Байршил						
Хот	53.70	15.74	12.63	9.89	4.83	2.03
Хөдөө	54.40	20.76	13.63	7.27	3.92	2.02
Бүсээр						
Баруун	53.06	20.58	14.25	5.37	2.99	2.25
Хангайн	58.40	22.70	13.55	8.02	3.79	2.04
Төв	52.77	18.82	13.46	8.21	4.25	1.56
Зүүн	54.57	18.16	14.53	6.97	5.27	2.57
Улсын дүн	54.10	18.47	13.18	8.47	4.33	2.03

8.1. ЗҮРХ-СУДАСНЫ ТОГТОЛЦООНЫ ӨВЧНИЙ ШАЛТГААНТ НАС БАРАЛТ

Зүрх-судасны тогтолцооны өвчний улмаас жил бүр 5 500-6 000 хүн буюу 3 хүний нэг нь нас барж байгаа бөгөөд хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан болсон хэвээр байна.

2015 онд зүрх-судасны тогтолцооны шалтгаант нас баралтын түвшин 10 000 эрэгтэй хүн амд

21.66, 10 000 эмэгтэй хүн амд 15.40 ногдож байна.

Зүрх-судасны тогтолцооны өвчний шалтгаант нас баралтын түвшин хангайн болон баруун бүсэд өндөр, зүүн бүсийн аймгуудад бага байна.

Шалтгаанаар тооцсон зүрх-судасны өвчний шалтгаант нас баралтын түвшинг насны бүлэг, хүйсээр харьцуулбал 45-64 насны бүлгийн эрэгтэйчүүдийн дунд 10 000 хүн амд ногдох зүрхний ишемийн өвчин 25.1, тархинд цус харвалт 21.7, цусны даралт ихсэх өвчин 2.0 ногдож байгаа бөгөөд тухайн насны эмэгтэйчүүдийн нас баралтын түвшинтэй харьцуулбал зүрхний ишемийн өвчний нас баралт 3.7 дахин, тархинд цус харвалтын өвчний шалтгаант нас баралт 1.9 дахин өндөр, цусны даралт ихсэх өвчний шалтгаант нас баралт 1.0 дахин их байна. /Хүснэгт 8.1.2/

Тархинд цус харвах өвчин Монгол эрэгтэйчүүдийн нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан болж байгаа бөгөөд 2015 оны байдлаар 10000 хүн амд 6.50 ногдож байгаа нь өмнөх оноос 0.26-оор буурсан байна. 2003 оныг хүртэл зүрхний ишеми, тархинд цус харвалтын шалтгаант нас баралтын түвшин ойролцоо байсан бол 2012 оноос тархинд цус харвах өвчний шалтгаант нас баралт тэргүүлэх хандлага ажиглагдаж байна.

Хүснэгт 8.1.1. Шалтгаанаар тооцсон зүрх-судасны тогтолцооны өвчний нас баралтын түвшин, 10 000 хүн амд, /насны бүлгээр/, 2015

	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Тархинд цус харвалт	Даралт ихсэх өвчин	Зүрхний ишеми өвчин
Нийт нас баралт	18.47	5.61	0.85	8.50
20 хүртэл	0.32	0.08	0.00	0.05
20-44	3.77	1.50	0.13	1.45
45-64	40.14	16.07	1.52	15.34
65-аас дээш	266.05	60.04	14.16	140.24
Эрэгтэй	21.66	6.50	0.87	10.34
20 хүртэл	0.36	0.09	0.00	0.09
20-44	5.50	1.98	0.21	2.28
45-64	59.00	21.69	2.00	25.10
65-аас дээш	320.68	69.98	14.82	172.22
Эмэгтэй	15.40	4.88	0.84	6.92
20 хүртэл	0.27	0.07	0.00	0.02
20-44	2.05	1.02	0.05	0.63
45-64	23.72	11.18	1.11	6.85
65-аас дээш	229.85	53.45	13.72	119.04

8.2. ХОРТ ХАВДРЫН ШАЛТГААНТ НАС БАРАЛТ

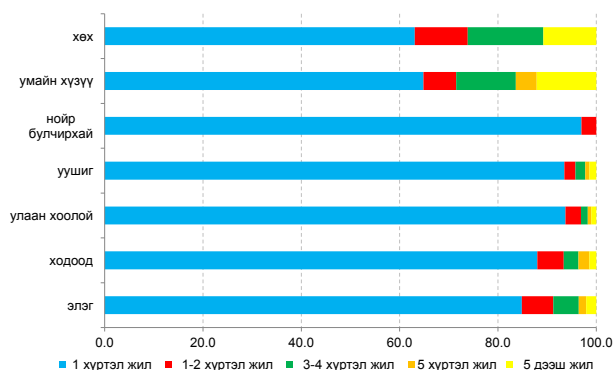
Хорт хавдар өвчний шалтгаант нас баралт нь 1990 оноос хойш хүн амын нас баралтын 2 дахь тэргүүлэх шалтгаан болсоор байна.

2015 оны байдлаар хорт хавдрын шалтгаант нас баралт нийт нас баралтын 24.4 хувийг эзэлж байгаа ба нас баралтын түвшин 10 000 эрэгтэй хүн амд 14.81, 10 000 эмэгтэй хүн амд 11.60 ногдож байна.

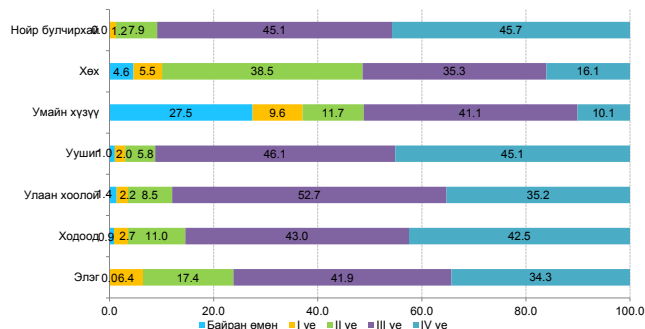
Эрэгтэйчүүдийн дунд элэг, ходоод, уушги, гуурсан хоолой, улаан хоолой, бүдүүн шулуун гэдэс, эмэгтэйчүүдийн дунд элэг, ходоод, умайн хүзүү, улаан хоолой, уушги, гуурсан хоолойн хорт хавдрын нас баралт тэргүүлэх 5 шалтгаан болж байна.

2015 оны байдлаар хорт хавдартай хэмээн оношлогдсон хүн амын 75.6 хувь нь өвчнийхөө III, IV үе шатанд орсон үедээ оношлогдож, нас барсан нийт хүн амын 85.2 хувь нь анх оношлогдсоноосоо хойш 1 жил хүртлэх хугацаанд амьдарсан байна.

Зураг 8.2.1. Зонхилон тохиолдох хорт хавдрын нас баралт /анх оношлогдсоноос хойшхи амьдарсан хугацаа хувиар/, 2015 он



Зураг 8.2.2. Зонхилон тохиолдох хорт хавдрын өвчлөл /анх оношлогдсон I-IV үе шатандаа/, 2015 он

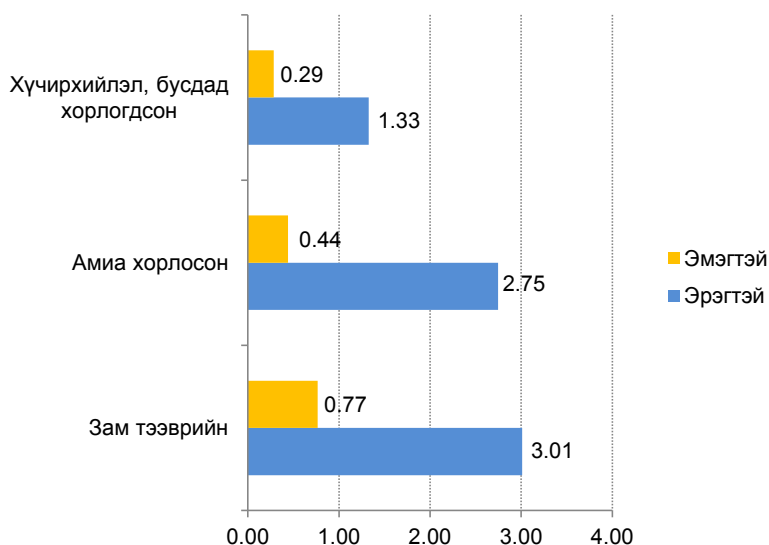


8.3 ГЭМТЭЛ ХОРДЛОГО, ГАДНЫ ШАЛТГААНТ НАС БАРАЛТ

Өвчлөл нас баралтын гадны шалтгааны улмаас нас барах тохиолдол сүүлийн жилүүдэд эрс нэмэгдэж, 1990 онд хүн амын нас баралтын 5 дахь, 2000 оноос хойш 3 дахь тэргүүлэх шалтгаан болсоор байна. 10000 хүн амд ногдох гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант нас баралт нь 1995 онд 6.0, 2000 онд 7.6, 2007 онд 11.7 болж, бараг 2 дахин нэмэгдсэн байна. Харин 2008 оноос сүүлийн 10 гаруй жилийн хугацаанд анх удаа гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант нас баралт буурч, 10 000 хүн амд 9.3, 2009 онд 8.7 болж байсан байна. Харин 2010 онд 10.1 байсан бол 2015 онд 8.47 болж 1.6-оор буурсан байна.

2015 онд өвчлөл нас баралтын гадны шалтгаанаар 2 563 тохиолдол бүртгэгдэж 10 000 хүн амд 8.47 байна. Хүйсээр авч үзэхэд 80.8 хувь нь эрэгтэйчүүд, 19.2 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. 10 000 эрэгтэй хүн амд ногдох нас баралтын түвшин 13.94 байгаа нь эмэгтэйчүүдээс 4.3 дахин их байна.

Зураг 8.3. Осол гэмтлийн шалтгаант нас баралтын хэлбэр, хүйсээр, 10 000 хүн амд, 2015 он

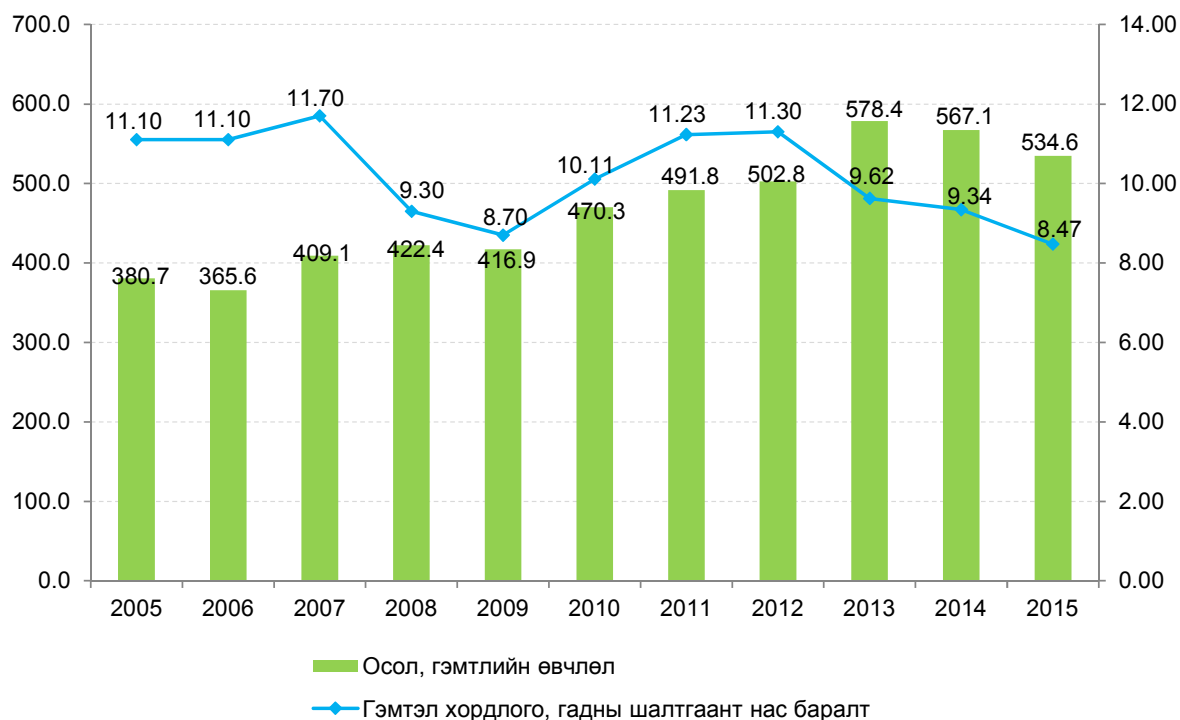


Өвчлөл нас баралтын гадны шалтгааныг хэлбэрээр авч үзвэл 22.0 хувь нь зам тээврийн осол, 18.7 хувь нь амиа хорлох, 9.4 хувь нь бусдад хорлогдсон, 49.9 хувь нь бусад ослын шалтгаанаар нас барсан байна.

Зам тээврийн ослын шалтгаант нас баралт өмнөх оноос 114 тохиолдлоор буурсан байна. Эрэгтэйчүүдийн амиа хорлох, бусдад хорлогдох, зам тээврийн осолд өртөж амь насаа алдах явдал эмэгтэйчүүдээс их байгаа бөгөөд үзүүлэлтүүдийг 10 000 хүн амд харьцуулан авч үзвэл: амиа хорлосон тохиолдлын тоо 5.7 дахин, хүчирхийлэл, бусдад хорлогдсон тохиолдлын тоо 4.5 дахин, зам тээврийн ослын тохиолдлын тоо 3.8 дахин их байна.

Сүүлийн жилүүдэд өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан нэмэгдэх хандлагатай байна. 2009 онд “Осол гэмтэл, хүчирхийллээс сэргийлэх” үндэсний хөтөлбөр батлагдан ажиллаж байна.

Зураг 8.3.2. Осол гэмтлийн өвчлөл, нас баралт, 10 000 хүн амд, 2005-2015

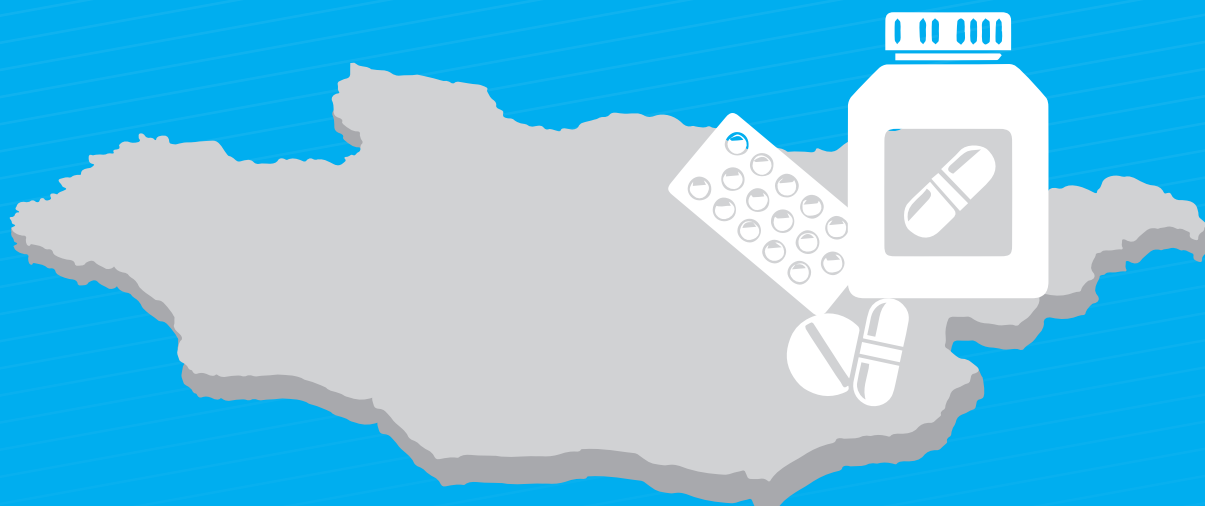


Хүснэгт 8.3.1 Дэлхийн хүн амын нас баралтын 2030 он дахь төлөв байдал, 2015 оны Монгол улсын нас баралтын үзүүлэлттэй харьцуулсан байдал

"2030 Өвчлөл ба гэмтэл"	Нас баралт хувиар	Байр	Байр	Нас баралт хувиар	"2015 Өвчлөл ба гэмтэл"
Зүрхний ишеми өвчин	14.2	1	1	15.7	Зүрхний ишеми өвчин
Тархины судасны өвчин	12.1	2	2	11.0	Тархины судасны өвчин
Уушгины архаг бөглөрөлт өвчин	8.6	3	3		
Амьсгалын доод замын халдварууд	3.8	4	4	3.8	Ходоодны хорт хавдар
Зам тээврийн осол	3.6	5	5	3.5	Зам тээврийн осол
Гуурсан хоолой, мөгөөрсөн хоолой, уушгины хорт хавдар	3.4	6	6	3.1	Амьсгалын доод замын халдварууд
Чихрийн шижин	3.3	7	7	2.9	Өөрийгөө санаатайгаар гэмтээх
Даралт ихсэх өвчин	2.1	8	8	2.2	Гуурсан хоолой, мөгөөрсөн хоолой, уушгины хорт хавдар
Ходоодны хорт хавдар	1.9	9	9	1.9	Нярайн амьсгалын дутагдал, төрөлтийн гэмтэл
ХДХВ/ДОХ	1.8	10	10	1.6	Улаан хоолойн хорт хавдар
Бөөрний өвчлөл	1.6	11	11	1.6	Даралт ихсэх өвчин
Өөрийгөө санаатайгаар гэмтээх	1.5	12	12	1.6	Сүрьеэ
Элэгний хорт хавдар	1.4	13	13	1.6	Бөөрний өвчлөл
Бүдүүн, шулуун гэдэсний хорт хавдар	1.4	14	14	1.5	Хүчирхийлэл
Улаан хоолойн хорт хавдар	1.3	15	15	1.2	Чихрийн шижин
Хүчирхийлэл	1.2	16	16	0.7	Уушгины архаг бөглөрөлт өвчин
	1.2	17	17	0.7	Элэгний хатуурал
Элэгний хатуурал	1.2	18	18	0.6	Бүдүүн, шулуун гэдэсний хорт хавдар
Хөхний хорт хавдар	1.1	19	19	0.4	Хөхний хорт хавдар
Сүрьеэ	1	20	20	0.3	Хугацаанаас өмнө эсвэл бага жинтэй төрөлт
Нярайн халдвар	0.9	21	21	0.2	Суулгалт өвчин
Хугацаанаас өмнө эсвэл бага жинтэй төрөлт	0.9	22	22	0.0	Нярайн халдвар
Нярайн амьсгалын дутагдал, төрөлтийн гэмтэл	0.7	23	23	0.0	ХДХВ/ДОХ
Малария	0.4	24	24	0.0	Малария

ДЭМБ-аас нас баралтын хэтийн төлөвийг 2008 онд тооцоолсноор 2030 онд дэлхийн хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан нь зүрхний ишемийн өвчин, тархины судасны өвчин, уушгины архаг бөглөрөлт өвчин, амьсгалын доод замын халдварууд, замын осол гэмтэл байх тооцоо гарсан байна.

2015 оны байдлаар манай улсын нийт нас баралтад эзлэх хувиар зүрхний ишеми өвчин, тархины судасны өвчин болон ходоодны хорт хавдрын шалтгаант нас баралт тэргүүлж байна.



БҮЛЭГ 9.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЭМЗҮЙН САЛБАРЫН
ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ

БҮЛЭГ 9.

МОНГОЛ УЛСЫН ЭМЗҮЙН САЛБАРЫН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ

9.1. ЭМ ХАНГАМЖИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Монгол улсын хэмжээнд 2015 оны байдлаар нийт 306 эргэлтийн эмийн сан, 1300 хувийн эмийн сан ажиллаж байгаагаас 327 нь 1-р зэрэглэл, 973 нь 2-р зэрэглэлийн эмийн сан байна.

Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2016 оны 3 дугаар сарын 25-ны өдрийн “Жагсаалт батлах тухай” 08 дугаар тогтоолоор ерөнхий нэршлээр 145, нийлмэл найрлагатай 28 нэрийн Зайлшгүй шаардлагатай эмийг Эрүүл мэндийн даатгалаас 40-83.3% хүртэл хөнгөлөлттэй үнээр олгож байна.

Эрүүл мэндийн даатгалаас 2015 онд давхардсан тоогоор 2273451 хүнд 48402339 ширхэг 16,056 тэрбум төгрөгийн эмийн үнэнд хөнгөлөлт үзүүлснээс Зүрх судасны болон хоол боловсруулах эрхтэн тогтолцооны өвчнийг эмчлэх эмэнд хамгийн их үнийн хөнгөлөлт үзүүлсэн байна.

9.2. ЭМ, ЭМНЭЛЭГИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ИМПОРТ

Монгол Улсын Засгийн Газрын 2011 оны 3 дугаар сарын 09-ний өдрийн 73 дугаар тогтоолын дагуу Буянт-Ухаа, Сүхбаатар, Алтанбулаг, Замын-Үүд гэсэн хилийн 4 боомтоор эм, эмнэлгийн хэрэгслийг нэвтрүүлж байна. 2015 онд нийт эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, урвалж оношлуур ханган нийлүүлэх байгууллагуудад 4330 лиценз, улсын хилээр төрийн хяналтан дор нэвтрүүлэх бараанд 107 лиценз олгосон байна.

Эм: 182.86 тэрбум төгрөгийн эмийн импорт, 164.94 төгрөгийн борлуулалт /бөөний үнээр/ хийсэн нь 2014 онтой харьцуулахад эмийн импорт 30.58, эмийн борлуулалт 16.21 тэрбум төгрөгөөр буурсан байна.

Эмийн түүхий эд: 3.04 тэрбум төгрөгийн эмийн түүхий эдийн импорт, 2.85 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад эмийн түүхий эдийн импорт 0.33, борлуулалт 0.17 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Эмнэлгийн хэрэгсэл: 44.5 тэрбум төгрөгийн эмнэлгийн хэрэгслийн импорт, 37.9 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь 2014 онтой харьцуулахад эмнэлгийн хэрэгслийн импорт 12.42, борлуулалт 13.17 тэрбум төгрөгөөр буурсан байна.

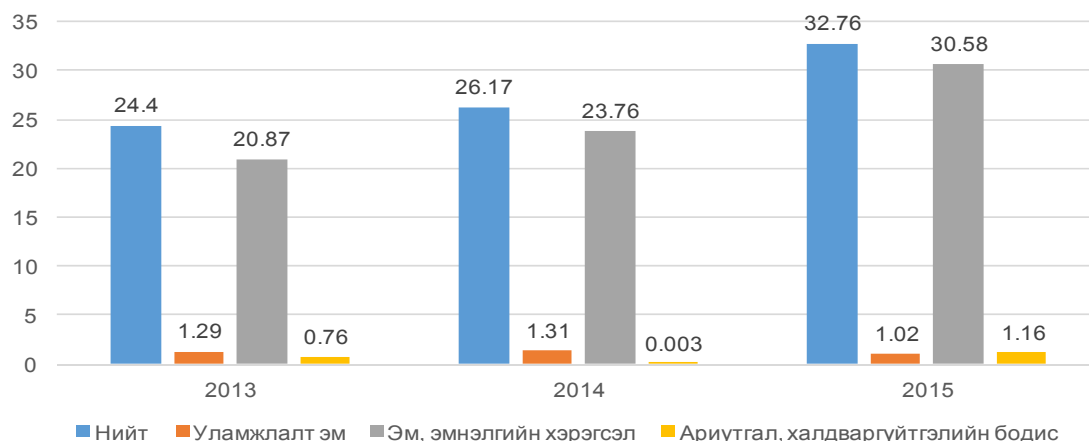
Урвалж, оношлуур: 18.19 тэрбум төгрөгийн урвалж, оношлуурын импорт, 16.25 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь 2014 онтой харьцуулахад импорт 9.15, борлуулалт 8.34 тэрбум төгрөгөөр буурсан байна. 2015 онд 8.44 тэрбум төгрөгийн урвалж, 9.75 тэрбум төгрөгийн оношлуур импортлон 7.85 төгрөгийн урвалж, 8.4 тэрбум төгрөгийн оношлуур борлуулсан байна.

Хандив тусламж: 2013 онд 4.75 тэрбум, 2014 онд 6.21 тэрбум, 2015 онд 6.39 төгрөгийн эмийг импортлосон байна. 2015 онд хандив тусламжийн импортын хэмжээ 0.18 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

9.3. ЭМИЙН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

Эх орны эмийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл сүүлийн 3 жилд өссөн байна.

Зураг 9.3.1. Эмийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний сүүлийн 3 жилийн үзүүлэлт

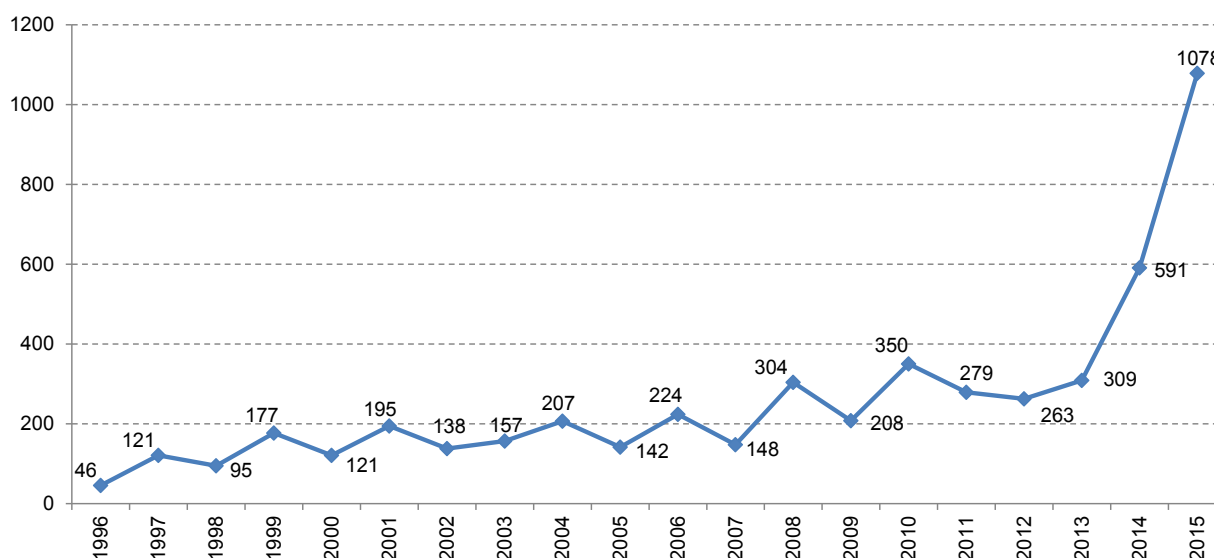


2015 онд эмийн үйлдвэрүүд нийт 1064 нэр төрлийн эм үйлдвэрлэснээс 425 нэрийн европ эм, эмнэлгийн хэрэгсэл /нийт эмийн бүтээгдэхүүний 40%/, 605 нэрийн уламжлалт эм /57%/, 34 нэрийн ариутгал халдваргүйтгэлийн бодис /3%/ үйлдвэрлэсэн байна.

9.4. ЭМИЙН БҮРТГЭЛ

Эмийн бүртгэлийн асуудал нь Монгол Улсын Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тухай хууль, Эрүүл мэнд, спортын сайдын 2015 оны 13 тоот тушаалаар батлагдсан “Эм, биологийн идэвхт бүтээгдэхүүний бүртгэлийн журам”-аар зохицуулагддаг. Монгол Улсын эмийн бүртгэл 1992 оноос эхлэн хийгдсэн ба одоогоор 56 улсын 527 үйлдвэрлэгчийн 4688 эм бүртгэлтэй байна. Эдгээрийн 76.7%-ийг импортын эм, 23.3%-ийг үндэсний үйлдвэрийн эм эзэлж байна.

Зураг 9.4.1. Монгол улсын эмийн бүртгэлд шинээр бүртгэгдсэн эмийн тоо, 2015 он

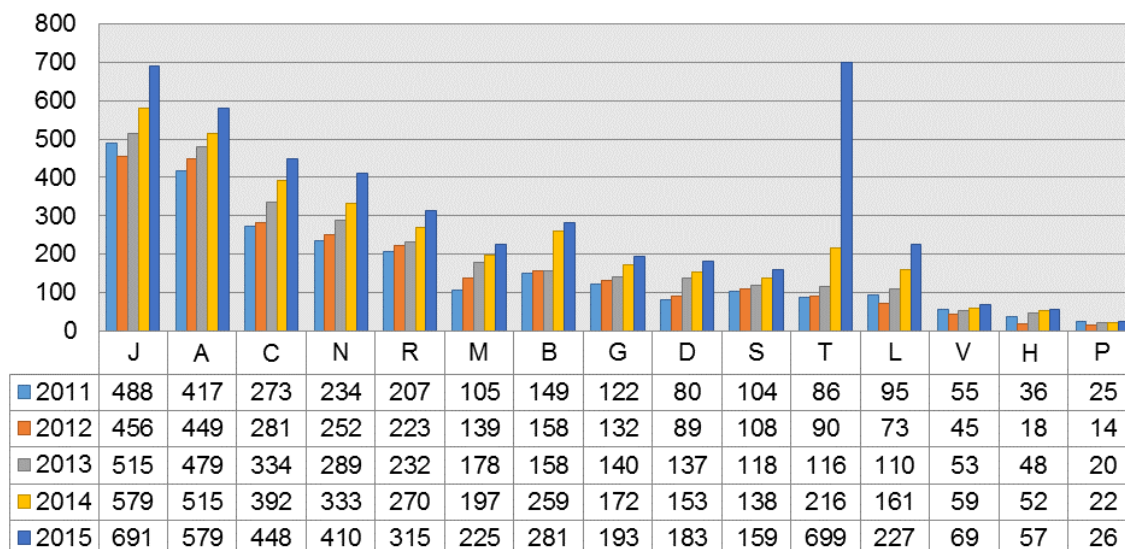


2015 онд 1078 нэрийн эм шинээр бүртгэж, 240 нэрийн эм, 5 эмийн түүхий эдийн бүртгэлийн хугацааг сунгаж, 185 нэрийн эмийн бүртгэлд өөрчлөлт оруулж, 15 нэрийн эмийг бүртгэлээс хассан байна. Үүнээс импортын 351 эм, уламжлалт 532 эм, эх орны 195 эм, 30 түүхий эдийг шинээр бүртгэсэн байна.

2015 онд 6 улсын 8 үйлдвэрлэгчийн 107 оношлуур бүртгэгдсэн байна.

Монгол Улсын эмийн бүртгэлд бүртгэгдсэн эмийг АТС ангиллаар авч үзвэл:

Зураг 9.4.2. Монгол улсын эмийн бүртгэлд бүртгэгдсэн эм, АТС ангиллаар, /2011-2015 он/



Монгол улсын эмийн бүртгэлд ерөнхий халдваргүйжүүлэх бэлдмэл /15.14%/, уламжлалт эм /15.32%/, хоол боловсруулах замын өвчинд хэрэглэх эм /12.70%/, зүрх судасны өвчинд хэрэглэх эм /9.80%/ хамгийн ихээр бүртгэгдсэн байна.

9.5. ЭМИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

Эрүүл мэндийн сайдын 2013 оны 415 дугаар тушаалаар батлагдсан “Эмийн гаж нөлөө болон аюулгүй байдлын мэдээллийг бүртгэн мэдээлэх журам”-ын дагуу эмийн гаж нөлөөг мэдээлэх, бүртгэх үйл ажиллагаа явагддаг. 2015 онд эмийн гаж нөлөөний 68 тохиолдлыг мэдээлсэн ба уг оны эцсээр гаж нөлөөний мэдээний санд нийт 595 тохиолдол бүртгэгдсэн байна.

Хүснэгт 9.5.1. Эмийн гаж нөлөөний болон мэдээлсэн эмнэлгийн тоо

Үзүүлэлт		2012	2013	2014	2015
Улаанбаатар хотын эмнэлэг, эмийн сан	Мэдээлсэн эрүүл мэндийн байгууллагын тоо	8	14	11	5
	Гаж нөлөөний тоо	57	111	98	44
Хөдөө орон нутгийн эмнэлэг, эмийн сан	Мэдээлсэн эрүүл мэндийн байгууллагын тоо	2	7	7	8
	Гаж нөлөөний тоо	8	66	60	24
Нийт	Мэдээлсэн эрүүл мэндийн байгууллагын тоо	10	21	18	13
	Гаж нөлөөний тоо	65	177	158	68

9.6. ЭМИЙН СОНГОЛТ, ЭМИЙН ЗОХИСТОЙ ХЭРЭГЛЭЭ

Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2, Эм эмнэлгийн хэрэгслийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.5 дахь заалтыг үндэслэн эмийн хангамж, хүртээмжийг сайжруулах, зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх зорилгоор Эрүүл мэндийн сайдын 2014 оны “Жагсаалт шинэчлэн батлах тухай” 215 дугаар тушаалаар зайлшгүй шаардлагатай эмийн 7 дахь жагсаалт батлагдсан. Уг жагсаалтад багтсан эмүүдээс 180 нэр төрлийн эмийг үндэсний эмийн үйлдвэрүүд үйлдвэрлэж байгаа нь 17%-тай байна.

2015 онд нийт 30 эм ханган нийлүүлэх байгууллага 18 бүлэг / давхардсан тоогоор/ бүхий 7760914 хайрцаг антибиотикийг 55 улсын 87 үйлдвэрлэгчээс 378 нэр төрлөөр импортолсон байна.

Хүний Эмийн Зөвлөлийн дэргэдэх Эм Судлалын Салбар Зөвлөл 2015 онд 656 нэрийн эмийн хэрэглэх заавар баталгаажуулж /импортын 502, үндэсний үйлдвэрийн 154/, эм, биологийн идэвхтэй бүтээгдэхүүний 52 зар сурталчилгааг хянаж зөвшөөрөл олгосон байна. 2015 онд Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвөөс эмч, эм зүйч, эмнэлгийн мэргэжилтэнд 7 сургалт явуулсан ба сургалтанд нийт 694 эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдсан байна.

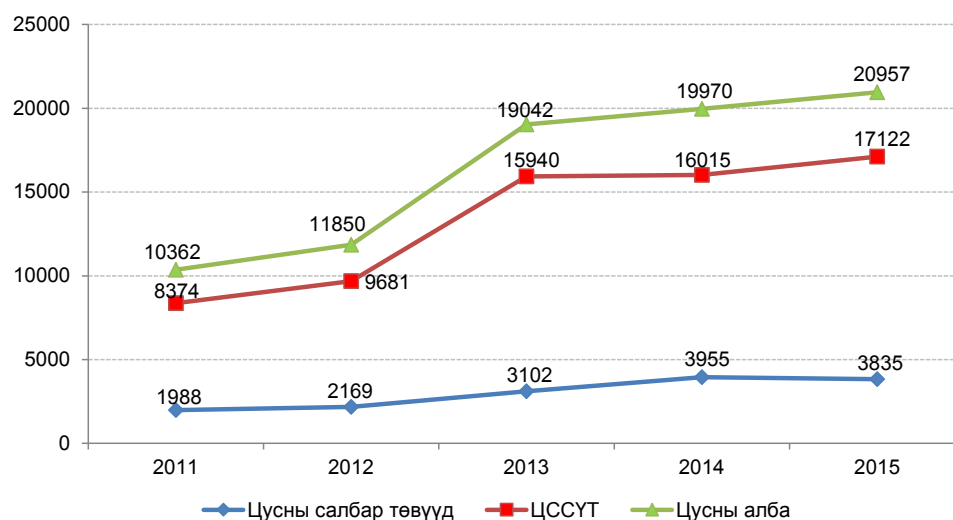
БҮЛЭГ 10.

ЦУСНЫ АЛБАНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

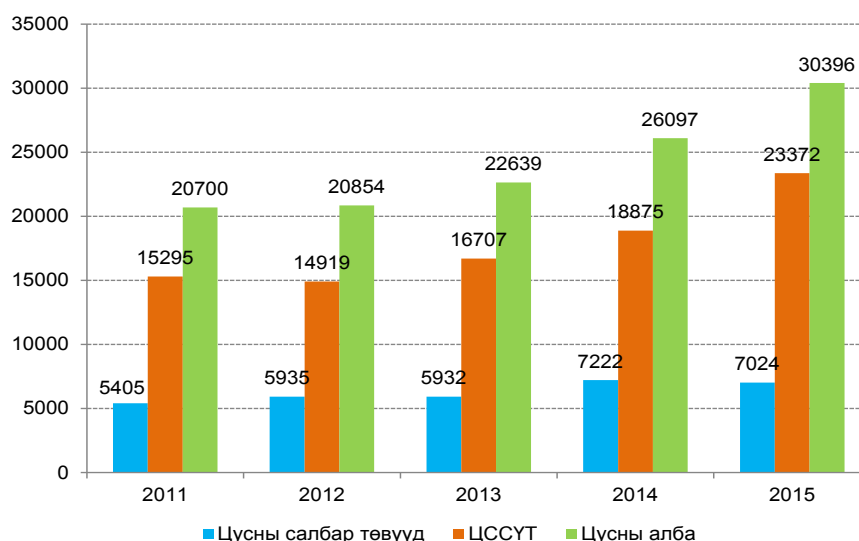
Цусны алба нь 2015 онд “Нийт доноруудын дунд байнгын доноруудын эзлэх хувийг нэмэгдүүлж, цусны аюулгүй байдлыг хангая” уриан дор улсын хэмжээнд эмнэлгүүдийг аюулгүй цус, цусан бүтээгдэхүүнээр хангаж ажилласан.

Нийт доноруудын дунд байнгын донорын тоо 2011 онд 10 436 байсан бол 2015 онд 14 755 болж 41.4 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Зураг 10.1. Шинээр нэмэгдсэн донорын тоо, сонгосон онуудаар

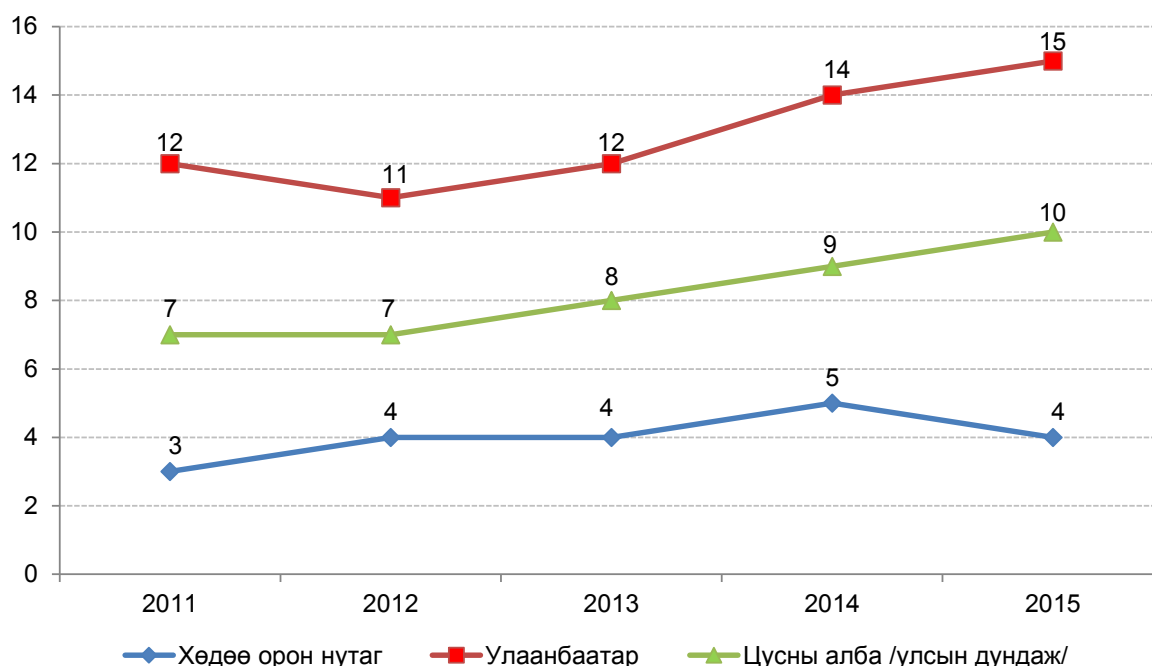


Зураг 10.2. Доноруудын цус өгөлтийн тоо, сонгосон онуудаар



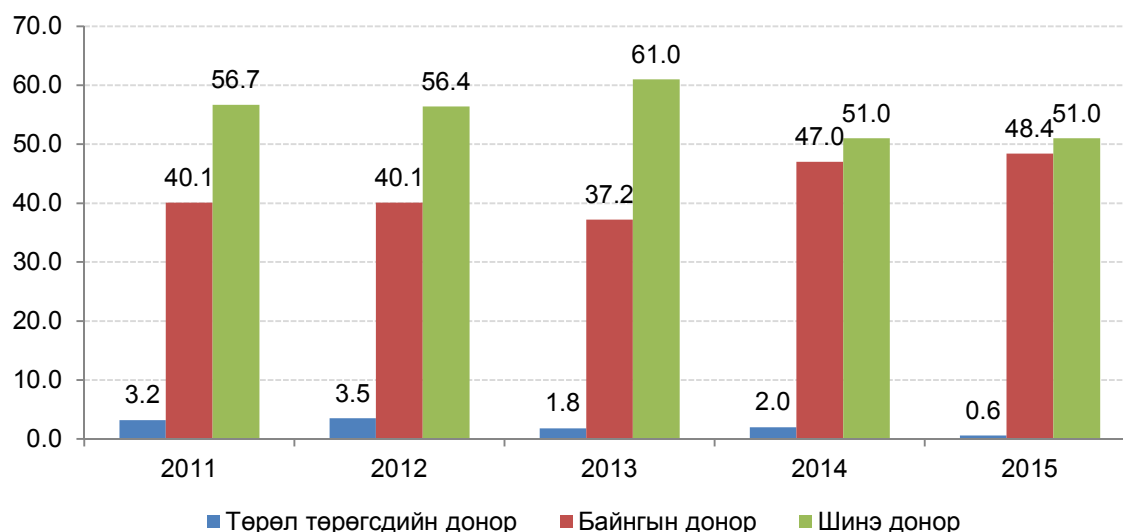
Доноруудын цус өгөлтийн тоо 2011 онд 20 700 байсан бол 2015 онд 30 396 болж 46.8 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Зураг 10.3. 1 000 хүн ам тутам дахь цус өгөлтийн тоо, сонгосон онуудаар



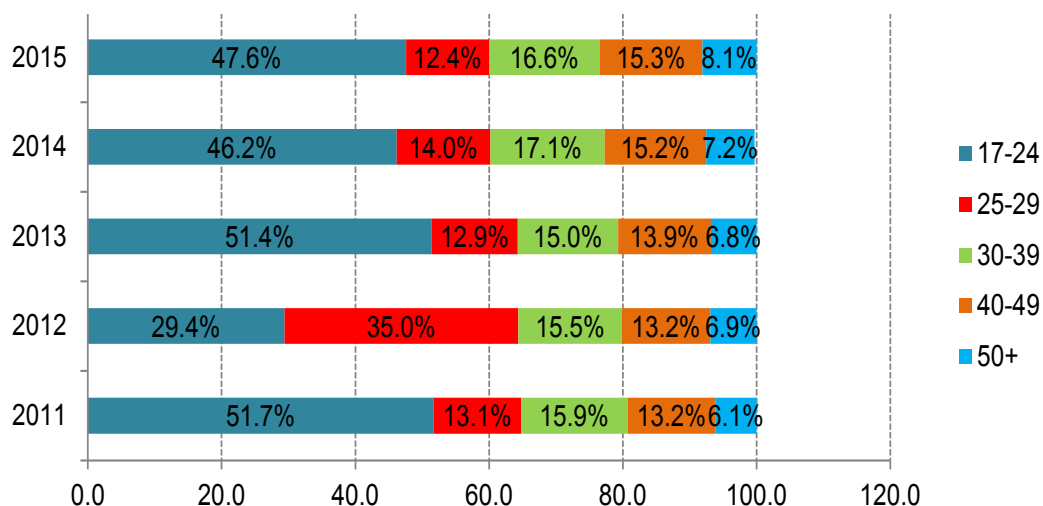
2015 онд Улаанбаатар хотын хэмжээнд 1 000 хүн ам тутам дахь цус өгөлт 15, хөдөө орон нутагт 4 болж өмнөх онуудаас өссөн үзүүлэлттэй байна.

Зураг 10.4. Цусны албанд цусаа бэлэглэсэн донорын төрөл /хувь/



2011 онд байнгын донорын эзлэх хувь 40.1% байсан бол 2015 онд 48.4% болж өссөн эерэг үзүүлэлттэй байна.

Зураг 10.5. Цусны албанд цусаа бэлэглэсэн доноруудын насны бүтэц, сонгосон онуудаар

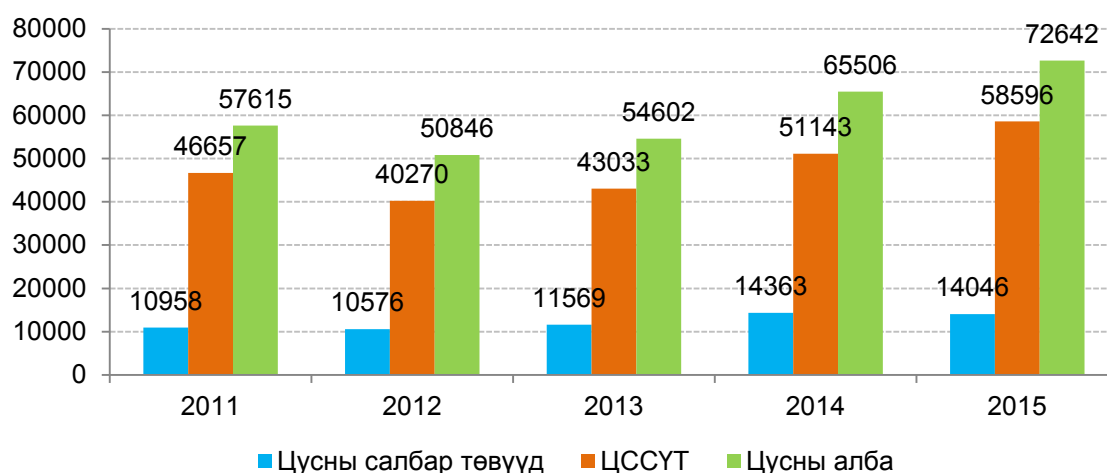


2011 онд 17-24 насны донорууд 51.7 хувь байсан бол 2015 онд 47.6 хувь болж 4.1 хувиар буурсан байна. Мөн 2015 онд 30-39, 40-49, 50+ насны доноруудын тоо өмнөх онуудтай харьцуулахад ихэссэн байна.

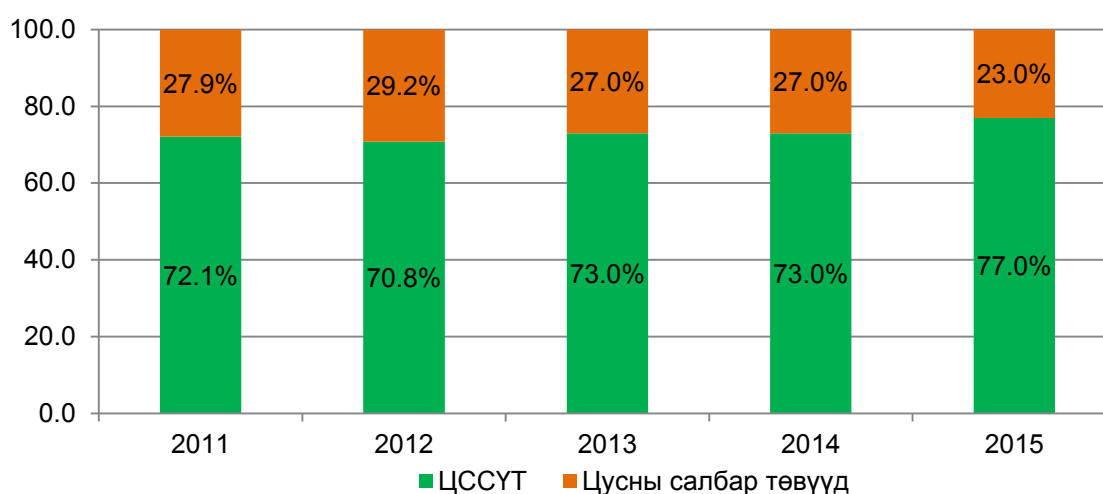
Зураг 10.6. Цусны албанд цусаа бэлэглэсэн доноруудын цус сэлбэлтээр



Ард иргэдийн дунд цусны донорын талаар сургалт, сурталчилгаа нэмэгдсэнтэй холбоотой цус сэлбэлтээр дамжих халдвар илрүүлэх шинжилгээгээр хасагдалтын хувь 2011 онд 10.4 хувь байсан бол 2015 онд 7.2 хувь болж 3.2 хувиар буурсан эерэг үзүүлэлттэй байна.

Зураг 10.7. Цус, цусан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл /нэгж/, сонгосон онуудаар

Нийт үйлдвэрлэсэн цус, цусан бүтээгдэхүүн 2015 онд 72 642 нэгж¹-д хүрч, өмнөх оноос 10.9 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Зураг 10. 8. ЦССҮТ болон Цусны салбар төвүүдийн ЦЦБ үйлдвэрлэл /хувиар/, 2011-2015

¹ Цус, цусан бүтээгдэхүүний савлалтын тоо буюу нэг хүүдийнд савласан цус, цусан бүтээгдэхүүний хэмжээ



БҮЛЭГ 11.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН
ЭДИЙН ЗАСАГ

БҮЛЭГ 11.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ

Энэхүү бүлгийг эрүүл мэнд, спортын асуудал эрхэлсэн төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан болон эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого, зардлын мэдээлэлд үндэслэн боловсрууллаа.

11.1. ЭРҮҮЛ МЭНД, СПОРТЫН САЛБАРЫН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

Зураг 11.1.1. ДНБ-д эрүүл мэнд, спортын салбарын зардлын эзлэх хувь



Эх үүсвэр: ЭМСЯ-ны Санхүү, эдийн засгийн хэлтэс; УБСЕГ

Улсын бүртгэл, статистикийн ерөнхий газраас дотоодын нийт бүтээгдэхүүнийг тооцохдоо 2006, 2010, 2014 онуудад нийт 3 удаа тодотгол хийж, дотоодын нийт бүтээгдэхүүн болон үндэсний нийт орлогыг тооцох аргачлалыг 2007, 2013 онуудад тус тус шинэчлэн баталж, нийт 5 удаагийн өөрчлөлт хийсэн байна.

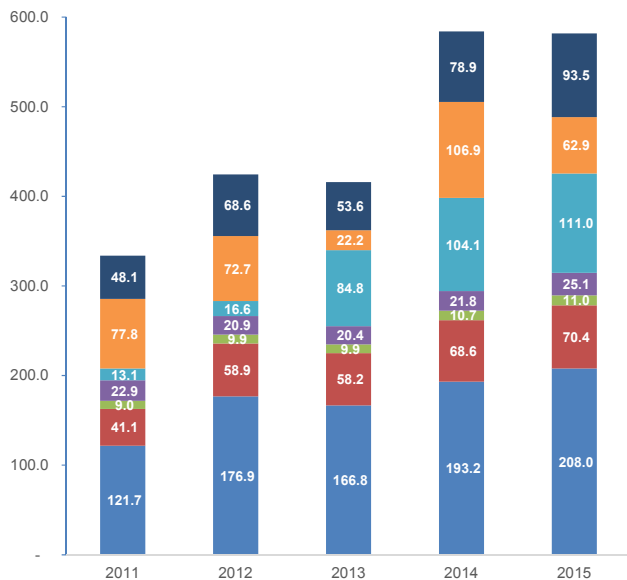
Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн болон үндэсний нийт орлогыг тооцох шинэчилсэн аргачлал болон тодотгол хийсэн тооцооллоор дотоодын нийт бүтээгдэхүүний хэмжээ өссөн байна.

Шинэчлэн тооцсон дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эрүүл мэнд, спортын салбарын зардлын эзлэх хувийг тооцож үзэхэд хуучин тооцооллуудаас буурсан дүнтэй гарч байна. Өөрөөр хэлбэл, шинэчлэн тооцсон ДНБ-д эзлэх эрүүл мэнд, спортын салбарын зардлын эзлэх хувь хуучин тооцооллоос 0.2-1.0 хувиар буурч байна.

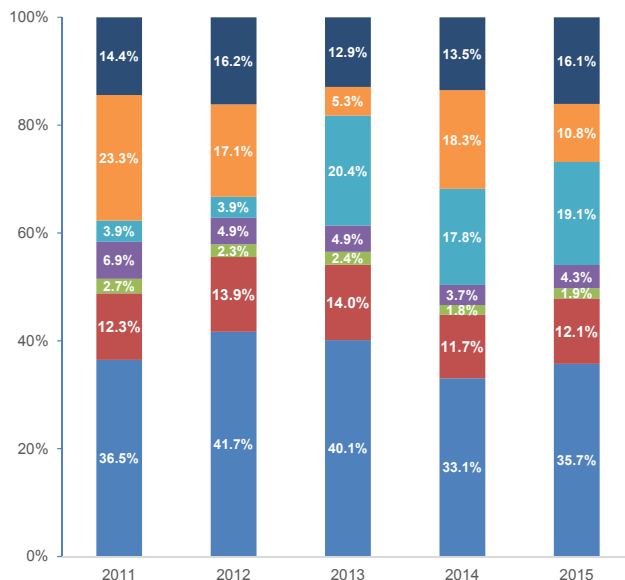
Эрүүл мэнд, спортын салбарын зардлын ерөнхий хандлага мөнгөн дүнгээрээ өсч байгаа хэдий ч сүүлийн 6 жилийн 2013 оноос бусад онуудад ДНБ-д эзлэх хувь

харьцангуй тогтмол буюу 2.5-2.6 хувь байна. Харин 2013 онд эрүүл мэнд, спортын салбарын зардал болон ДНБ-д эзлэх хувь буурсан нь тус онд спортын асуудал нь тухайн үеийн Соёл, спорт, аялал жуулчлалын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд харъяалагдаж байсантай холбоотой байна.

Зураг 11.1.2.А. Эрүүл мэнд, спортын салбарын зардал, эдийн засгийн ангиллаар (тэрбум төгрөгөөр)



Зураг 11.1.2.Б. Эрүүл мэнд, спортын салбарын зардал, эдийн засгийн ангиллаар (хувиар)



■ Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал
■ Хоол
■ Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг
■ Бусад зардал

■ Эм
■ Ашиглалтын зардал
■ Хөрөнгийн зардал

Эх үүсвэр: ЭМСЯ-ны Санхүү, эдийн засгийн хэлтэс

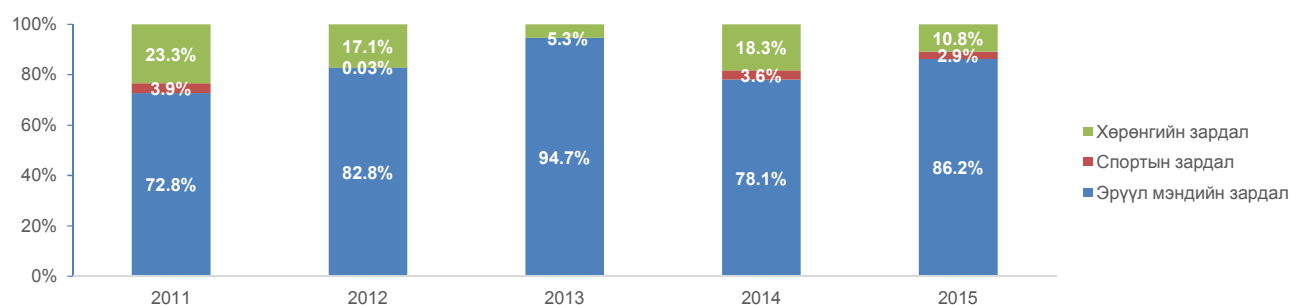
Сүүлийн 5 жилийн эрүүл мэнд, спортын салбарын зардлыг эдийн засгийн ангиллаар авч үзвэл, хөрөнгийн зардлаас бусад зардал жил бүр мөнгөн дүнгээрээ тогтмол өсч байна.

Хөрөнгийн зардлын хувьд, 2013 онд өмнөх оноос 3.3 дахин буурч, 2014 онд 2013 онтой харьцуулахад 4.8 дахин өсч, 2015 онд 2014 онтой харьцуулахад 1.7 дахин буурсан байна.

Засгийн газрын дотоод шилжүүлгийн зардалд 2012 он хүртэл “Нэг иргэнд нормативаар тооцсон зардал” буюу өрхийн эрүүл мэндийн төвийн зардлыг авч үзсэн. Харин 2013 оноос тус зардалд “Төсвийн тухай” хууль, Сангийн сайдын 2012 оны 244 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Орон нутгийн төсвийн төсөл боловсруулах журам”, Сангийн сайдын 2013 оны 73 дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралтаар батлагдсан “Төсвийн санхүүжилтийн болон зарцуулалтын эрхийн тухай журам”-ын дагуу сумын эрүүл мэндийн төв болон орон нутаг дахь биеийн тамир, спортын хороо, клубуудын зардал нэмэгдсэнтэй холбоотойгоор эрс өссөн байна.

Хөрөнгийн зардлаас бусад зардал мөнгөн дүнгээрээ өсч байгаа хэдий ч эрүүл мэнд, спортын салбарын нийт зардалд эзлэх хувь нь хэлбэлзэлтэй байна. Энэ нь хөрөнгийн зардал болон засгийн газрын дотоод шилжүүлгийн зардлын хэлбэлзлээс хамаарч байна.

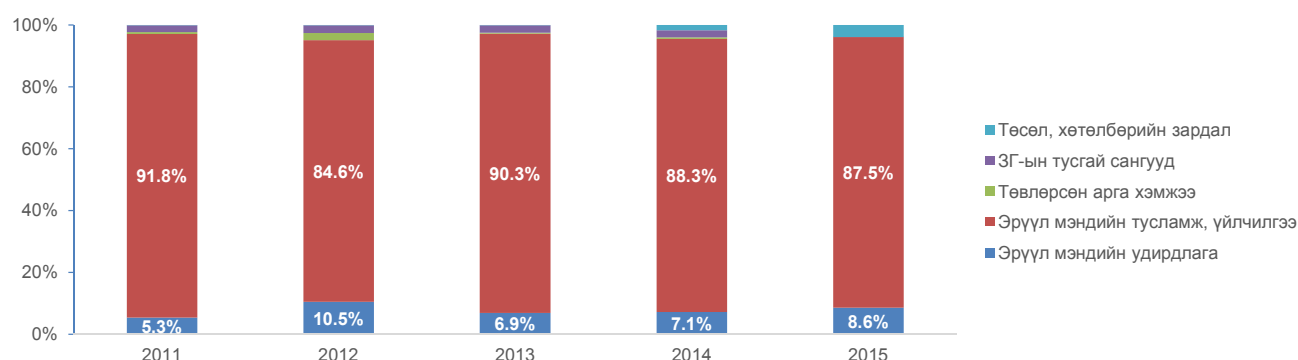
Зураг 11.1.3. Эрүүл мэнд, спортын салбарын зардал, үндсэн үйл ажиллагааны чиглэлээр (хувиар)



Эх үүсвэр: ЭМСЯ-ны Санхүү, эдийн засгийн хэлтэс

Сүүлийн 5 жилийн динамикаас харахад эрүүл мэнд, спортын салбарын зардлын дийлэнхи буюу 72.8-94.7 хувийг эрүүл мэндийн зардал, хамгийн бага буюу 0.0-3.9 хувийг спортын зардал, 5.3-23.3 хувийг хөрөнгийн зардал тус тус эзэлж байна.

Зураг 11.1.4. Эрүүл мэндийн зардал, дэд бүлгээр (хувиар)



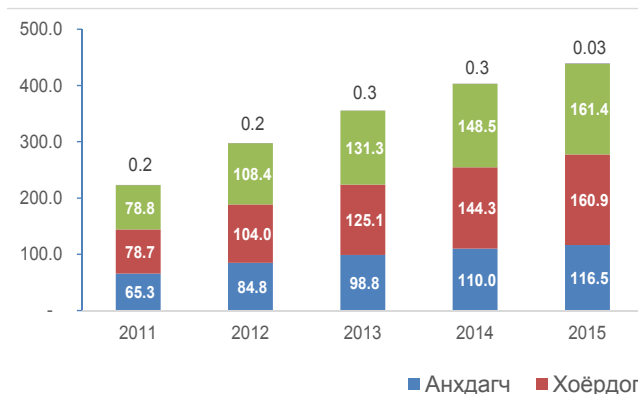
Эх үүсвэр: ЭМСЯ-ны Санхүү, эдийн засгийн хэлтэс

Эрүүл мэндийн зардлыг дэд бүлгээр авч үзвэл, дийлэнхи буюу 84.6-91.8 хувийг эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд¹, 5.3-10.5 хувийг эрүүл мэндийн удирдлагын үйл ажиллагаанд², 2.8-4.9 хувийг төвлөрсөн арга хэмжээ³, ЗГ-ын тусгай сангууд⁴, төсөл хөтөлбөрийн зардалд⁵ зарцуулсан байна.

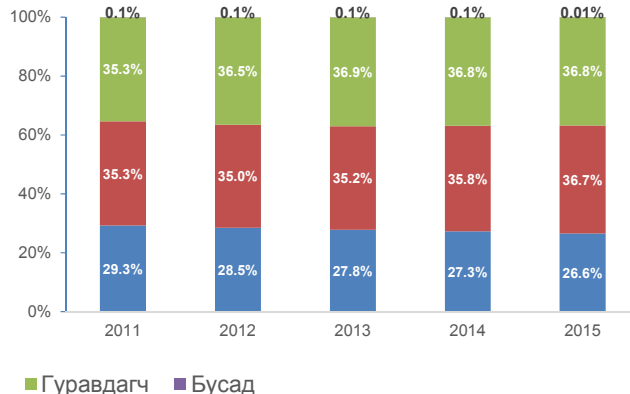
Дээрх зардлуудыг сүүлийн 5 жилийн дунджаар авч үзвэл, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд 88.5 хувийг, эрүүл мэндийн удирдлагын үйл ажиллагаанд 7.7 хувийг, бусад зардалд 3.8 хувийг тус тус зарцуулсан байна.

- 1 Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний зардалд өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлэг, аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, дүүргийн эрүүл мэндийн төв, хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг, амаржих газар, түргэн тусламжийн төв, НЭМГ-ын харъяа бусад эмнэлэг, орон нутаг дахь уламжлалт анагаах ухааны төв, рашаан сувилал, орон нутаг дахь зоонозын өвчин судлалын төв, БОЭТ, төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төв, УАУТХ, шим тэжээлийн сорилтын лаборатори, эмийн сорилтын лаборатори, хор судлалын лабораторийн зардлыг,
- 2 Эрүүл мэндийн удирдлагын зардалд ЭМСЯ, ЭМХТ, аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын зардлыг,
- 3 Төвлөрсөн арга хэмжээний зардал нь төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд тусдаа бүлэг болж ордог ба тэрхүү зардлыг дангаар нь.,
- 4 Засгийн газрын тусгай сангийн зардалд эрүүл мэндийг дэмжих сан, дархлаажуулалтын сангийн зардлыг,
- 5 АХБ-ны ЭМСХХ-ийн зардал, глобал сангийн төслийн зардал, үндэсний оношилгоо, эмчилгээний төслийн зардлыг тус тус оруулж тооцсон болно

Зураг 11.1.5.А. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний зардал, тусламж, үйлчилгээний шатлалаар (тэрбум төгрөгөөр)



Зураг 11.1.5.Б. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний зардал, тусламж, үйлчилгээний шатлалаар (хувиар)



Эх үүсвэр: ЭМСЯ-ны Санхүү, эдийн засгийн хэлтэс

Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний зардлыг тусламж, үйлчилгээний шатлалаар авч үзвэл, сүүлийн 5 жилийн хугацаанд анхдагч шатлалын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын зардал⁶ жилд дунджаар 15.9 хувиар, хоёрдогч шатлалын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын зардал⁷ дунджаар 19.8 хувиар, гуравдагч шатлалын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын зардал⁸ дунджаар 20.1 хувиар тус тус өссөн байна.

Мөн сүүлийн 5 жилийн динамикаар харвал анхдагч шатлалын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын зардалд 26.6-29.3 хувийг, хоёрдогч шатлалын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын зардалд 35.0-36.7 хувийг, гуравдагч шатлалын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын зардалд 35.3-36.9 хувь, бусад байгууллагын зардал⁹ 0.01-0.1 хувийг тус тус зарцуулсан байна.

Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний зардалд анхдагч шатлалын эрүүл мэндийн байгууллагын зардлын эзлэх хувь 2011 онд 29.3 хувь байсан бол 2015 онд 26.6 хувь болж 2.7 хувиар буурсан, хоёрдогч шатлалын эрүүл мэндийн байгууллагын зардлын эзлэх хувь 2011 онд 35.3 хувь байсан бол 2015 онд 36.7 хувь болж 1.4 хувиар өссөн, гуравдагч шатлалын эрүүл мэндийн байгууллагын зардлын эзлэх хувь 2011 онд 35.3 хувь байсан бол 2015 онд 36.8 хувь болж 1.5 хувиар өссөн байна.

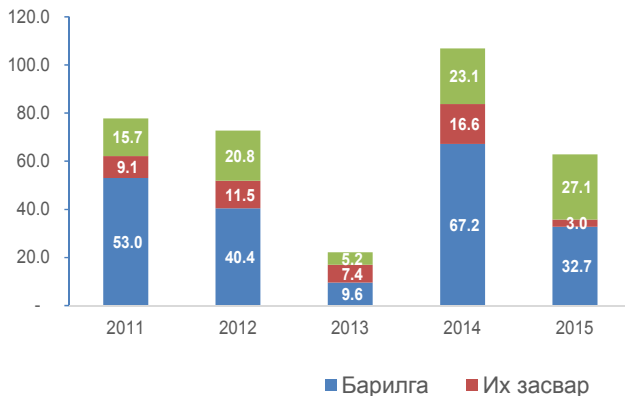
6 Анхдагч шатлалын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын зардалд өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлгийн зардлыг,

7 Хоёрдогч шатлалын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын зардалд аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, дүүргийн эрүүл мэндийн төв, хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг, амаржих газар, түргэн тусламжийн төв, НЭМГ-ын харъяа бусад эмнэлэг, орон нутаг дахь уламжлалт анагаах ухааны төв, рашаан сувилал, орон нутаг дахь зоонозын өвчин судлалын төвийн зардлыг,

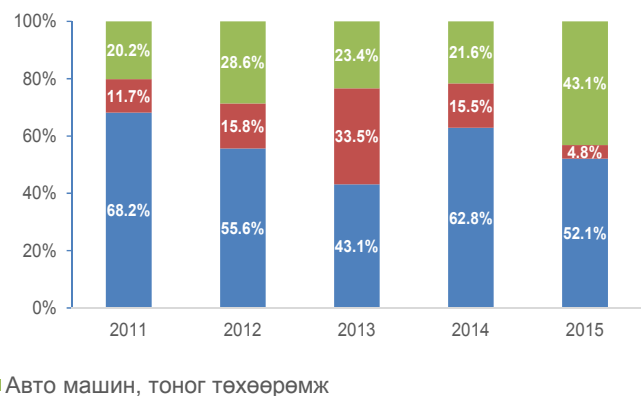
8 Гуравдагч шатлалын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын зардалд БОЭТ, төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төв, УАШУТҮК-ын зардлыг,

9 Бусад байгууллагын зардалд шим тэжээлийн сорилтын лаборатори, эмийн сорилтын лаборатори, хор судлалын лабораторийн зардлыг тус тус оруулан тооцсон болно

Зураг 11.1.6.А. Хөрөнгийн зардал, хөрөнгө оруулалтын төрлөөр (тэрбум төгрөгөөр)



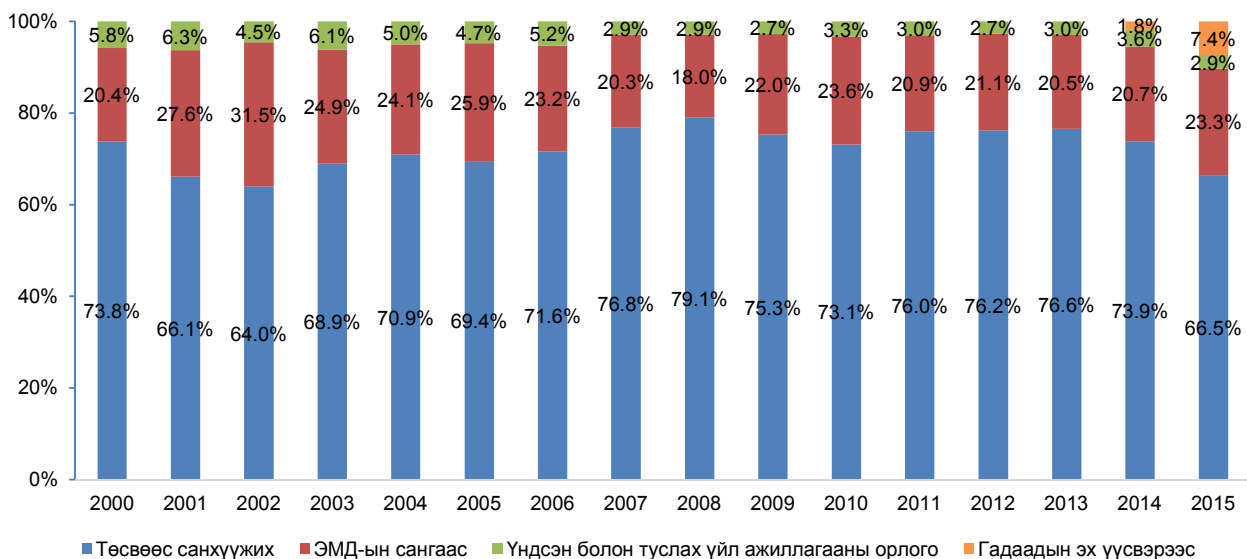
Зураг 11.1.6.Б. Хөрөнгийн зардал, хөрөнгө оруулалтын төрлөөр (хувиар)



Эх үүсвэр: ЭМСЯ-ны Санхүү, эдийн засгийн хэлтэс

Хөрөнгө оруулалтын сүүлийн 5 жилийн үзүүлэлтээс харахад бүх төрлийн хөрөнгө оруулалтын зардал мөнгөн дүн болон нийт хөрөнгө оруулалтад эзлэх хувийн аль аль нь хэлбэлзэлтэй байна. Барилгын хөрөнгө оруулалт нийт хөрөнгө оруулалтын 43.1-68.2 хувийг, их засвар, 4.8-33.5 хувийг, авто машин, тоног төхөөрөмжийн зардал 20.2-43.1 хувийг тус тус эзэлж байна.

Зураг.11.1.7. Эрүүл мэнд, спортын салбарын зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр (хувиар)

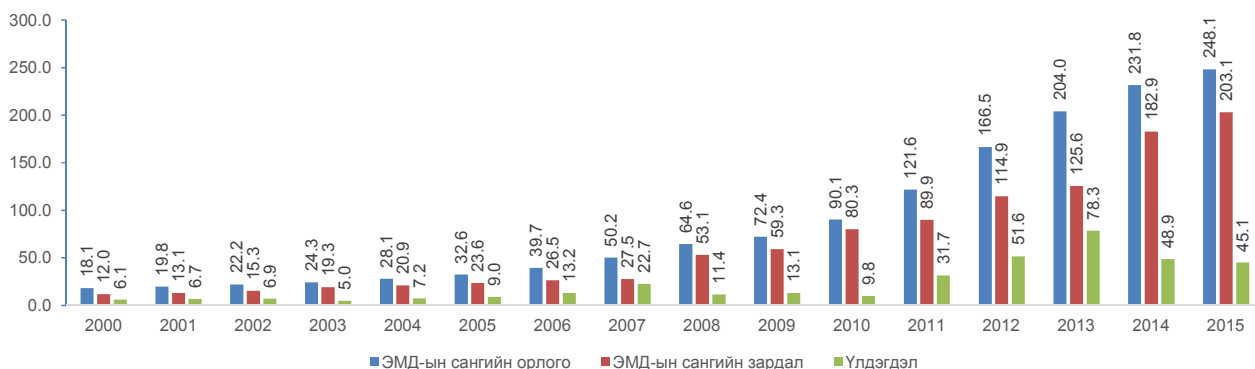


Эх үүсвэр: ЭМСЯ-ны Санхүү, эдийн засгийн хэлтэс

Эрүүл мэнд, спортын салбарын зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийн хувьд авч үзвэл, 2014, 2015 онуудад гадаад эх үүсвэрээс санхүүжүүлэх эх үүсвэр бүртгэгдсэн байна. Энэхүү гадаад эх үүсвэрээр төсөл, хөтөлбөр болон хөрөнгийн зардлыг санхүүжүүлсэн байна

11.2. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, ЗАРДАЛ

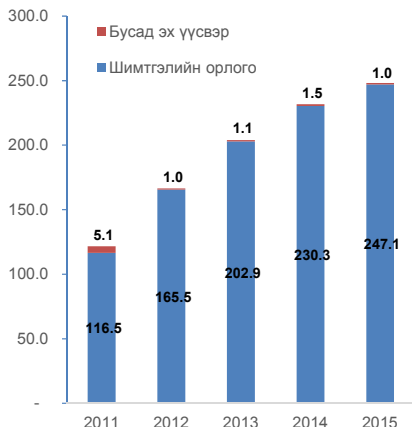
Зураг 11.2.1. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого, зардал (тэрбум төгрөгөөр)



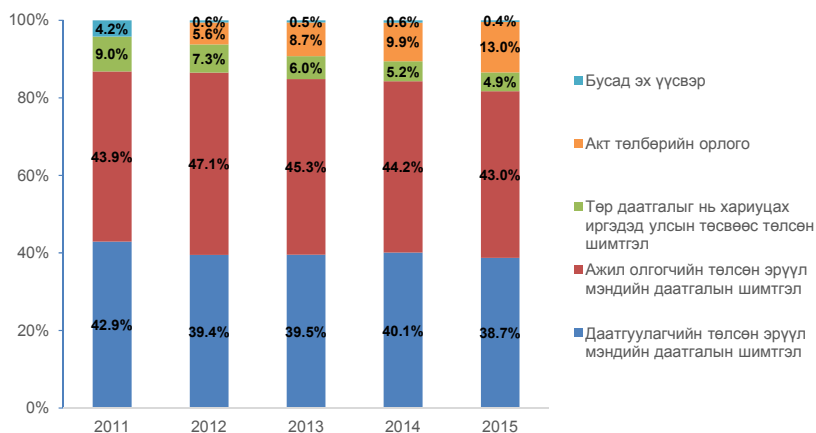
Эх үүсвэр: НДЕГ-ын дэргэдэх Эрүүл мэндийн даатгалын газар

Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого, зардал жил ахих тусам нэмэгдэх хандлагатай байна. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлогод эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зардлын эзлэх хувийг 16 жилийн дунджаар авч үзвэл жилд дунджаар нийт орлогын 73.0 хувийг зарцуулдаг байна. Үүнээс, 2007 онд хамгийн бага буюу нийт орлогын 54.8 хувийг 2010 онд хамгийн өндөр буюу 89.1 хувийг тус тус зарцуулсан байна.

Зураг 11.2.2.А. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого, орлогын эх үүсвэрээр (тэрбум төгрөгөөр)



Зураг 11.2.2.Б. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого, орлогын эх үүсвэрээр (хувиар)



Эх үүсвэр: НДЕГ-ын дэргэдэх Эрүүл мэндийн даатгалын газар

2011 онд эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого 121.6 тэрбум төгрөг байгаагаас 116.5 тэрбум төгрөг нь шимтгэлийн орлогоос¹⁰, 5.1 тэрбум төгрөг нь орлогын бусад эх үүсвэрээс¹¹ бүрдсэн бол 2015 онд нийт орлого 248.1 тэрбум төгрөг байгаагаас 247.1 тэрбум төгрөг нь шимтгэлийн орлогоос, 1.0 тэрбум төгрөг нь бусад орлогын эх үүсвэрээс бүрдсэн байна.

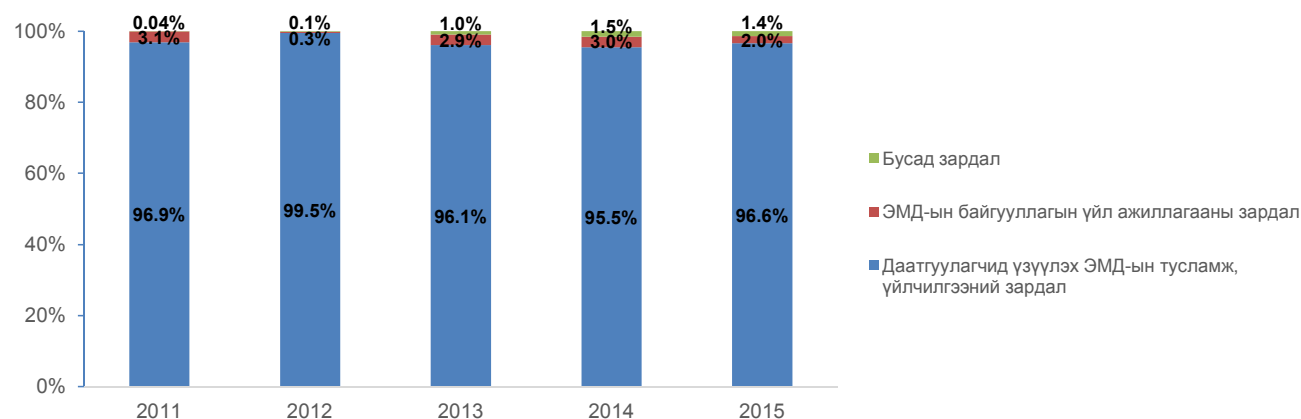
Ажил олгогчийн төлсөн эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл нь эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нийт орлогын хамгийн их буюу 43.0-47.1 хувийг бүрдүүлж байна. Удаах орлогын эх үүсвэр нь даатгуулагчийн төлсөн эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлийн орлого байгаа ба нийт орлогын

¹⁰ Шимтгэлийн орлогод даатгуулагчийн төлсөн эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл, ажил олгогчийн төлсөн эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл, төр даатгалыг нь хариуцах иргэдэд улсын төсвөөс төлсөн шимтгэл, акт төлбөрийн орлогыг,

¹¹ Бусад эх үүсвэрт сангийн чөлөөт үлдэгдлийг банкинд хадгалуулсаны хүү, эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл төлөх хугацааг хэтрүүлсэнд ногдуулсан алданги болон торгууль, залруулга хийгдсэн орлого, шилжүүлсэн орлого гэх мэт орлогыг оруулан тооцно.

38.7-42.9 хувийг эзэлж байна. Акт төлбөрийн орлого¹² нь 5.6-13.0 хувийг эзэлж байна

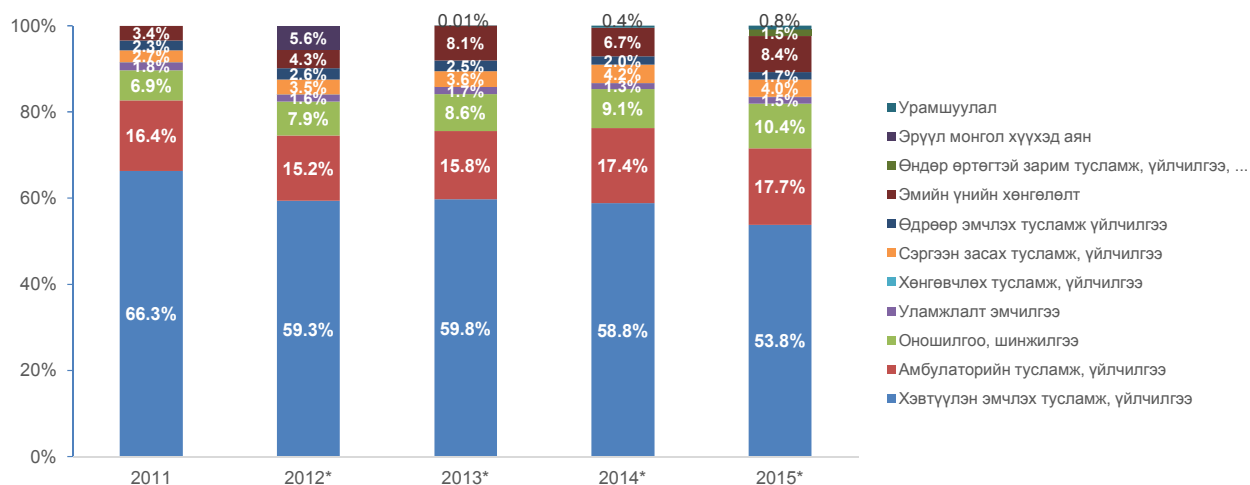
Зураг 11.2.3. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зардал (хувиар)



Эх үүсвэр: НДЕГ-ын дэргэдэх Эрүүл мэндийн даатгалын газар

Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн сүүлийн 5 жилийн зардлын үзүүлэлтээс харахад 95.5-99.5 хувь нь даатгуулагчид үзүүлэх тусламж, үйлчилгээний зардал эзэлж байна. Эрүүл мэндийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааны зардалд нийт зардлын 0.3-3.1 хувийг зарцуулсан байна.

Зураг 11.2.4. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн даатгуулагчид үзүүлэх тусламж үйлчилгээний зардал, даатгалын тусламж, үйлчилгээний ангилалаар (хувиар)



Тайлбар: * Олгохоор тооцсоноор

Эх үүсвэр: НДЕГ-ын дэргэдэх Эрүүл мэндийн даатгалын газар

Даатгуулагчид үзүүлэх тусламж, үйлчилгээний зардлыг тусламж, үйлчилгээний ангиллаар авч үзвэл, 53.8-66.3 хувийг хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээнд, 15.2-17.7 хувийг амбулаторийн тусламж, үйлчилгээнд, 6.9-10.4 хувийг оношилгоо, шинжилгээнд, 3.4-8.4 хувийг эмийн үнийн хөнгөлөлтөд, 2.7-4.2 хувийг сэргээн засах тусламж, үйлчилгээнд, 1.7-2.6 хувийг өдрөөр эмчлэх тусламж, үйлчилгээнд, 1.3-1.8 хувийг уламжлалт эмчилгээнд, 0.01-0.1 хувийг хөнгөвчлөх тусламж, үйлчилгээнд тус тус зарцуулсан байна.

Мөн 2012 онд даатгуулагчид үзүүлэх тусламж, үйлчилгээний нийт зардлын 5.6 хувийг “Эрүүл хүүхэд” аянд, 2013 онд мөн зардлын 0.01 хувь, 2014 онд 0.4 хувь, 2015 онд 0.8 хувийг дараалсан 3

¹² Акт төлбөрийн орлого гэдэг нь эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийг зөрчсөн байгууллага, холбогдох албан тушаалтанд даатгалын байцаагчийн тавьсан актын дагуу төлөх шимтгэл, төлбөр.

жилийн хугацаанд тусламж үйлчилгээний зардал гаргаагүй даатгуулагчийг нэг удаа эрүүл мэндийн бүрэн үзлэгт хамруулах үйлчилгээнд, 2015 онд мөн зардлын 1.5 хувийг өндөр өртөгтэй зарим тусламж, үйлчилгээ, шаардлагатай эмнэлгийн хэрэгсэл, зарим төрлийн хиймэл цорго, сэргээн засах зориулалтаар хийгдэх протез, ортопедийн хэрэгслийн зардалд тус тус зарцуулсан байна.

Хүснэгт 11.2.1. 2015 онд эрүүл мэндийн даатгалын сангаас даатгуулагчид үзүүлэх хэвтүүлэн эмчлэх болон өдрөөр эмчлэх тусламж, үйлчилгээний зардал, олгохоор тооцсоноор (хамгийн өндөр зардал бүхий 10 оношийн бүлэг)

Байр	Оношийн бүлгийн нэр	Хүний тоо (мянган хүн)	Мөнгөн дүн (тэрбум төгрөг)
1	Даралт ихсэх өвчнүүд	36.2	9.1
2	Бөөр, шээсний замын үрэвсэл, нефрит	40.2	8.8
3	Хатгаа, уушгины үрэвсэл	33.4	7.9
4	Амьсгалын замын үрэвсэлт өвчнүүд	19.9	4.6
5	Мэдрэлийн тогтолцооны бусад эмгэг	21.6	4.5
6	Нуруу, үе мөчний ба бусад эд эрхтэний гэмтэл бэртлийн үеийн мэс засал	8.3	3.8
7	Зүрхний шигдээс, ишеми эмболизм, перикардит	14.7	3.6
8	Халдварын бус ходоод гэдэсний үрэвсэлт өвчин	11.8	3.1
9	Артрит, артропати, үе холбох эдийн бусад эмгэг	13.5	3.1
10	Элэгний архаг үрэвсэл ба бусад эмгэг	13.6	3.1
	Нийт	213.2	51.7

Эх үүсвэр: НДЕГ-ын дэргэдэх Эрүүл мэндийн даатгалын газар

2015 оны байдлаар Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжүүлэх хэвтүүлэн эмчлэх тусламж үйлчилгээ болон өдрөөр эмчлэх тусламж, үйлчилгээний нийт зардалд хүснэгт 10.2.1-д үзүүлсэн 10 оношийн бүлгийн зардал хамгийн их зардлыг эзэлж байна.

Зардлын хувьд эхний 10 байранд орж буй оношийн бүлгийн нийт зардал, тухайн тусламж үйлчилгээнд олгохоор тооцсон нийт зардлын 47.4 хувийг эзэлж байна.

Хүснэгт 1. Эрүүл мэнд, спортын сайдын багцын санхүүжилтийн үндсэн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ДНБ, үйлдвэрлэлийн аргаар, оны үнээр (сая.төг)*	1,224,062.1	1 391 878.2	1 550 609.9	1 829 072.2	2 361 156.9	3 041 405.7	4 027 558.6	4 956 647.2	6 555 569.4	6 590 637.1	9 756 588.4	13 173 763.4	16 688 419.6	19 174 242.6	22 227 054.3	23 166 779.1
Эрүүл мэнд, спортын салбарын нийт зардал (сая.төг)	48,860.6	54 281.1	57 662.2	62 067.2	77 571.3	83 725.9	103 168.0	155 400.0	211 497.1	206 429.3	250 264.7	333 702.5	424 387.9	415 823.8	584 164.7	581 851.5
ДНБ-д эрүүл мэнд, спортын салбарын зардлын эзлэх хувь	3.8	3.9	3.7	3.4	3.3	2.8	2.6	3.1	3.2	3.1	2.6	2.5	2.5	2.2	2.6	2.5
Нэг хүнд ногдох эрүүл мэндийн зардал (төг)	19,602.8	22 137.5	23 449.5	24 929.6	30 799.4	32 862.0	40 029.1	43 092.0	79 529.7	76 183.0	90 732.5	119 764.5	149 447.6	143 436.4	197 145.6	192 229.2
Зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр (сая төгрөг)																
Улсын төсвөөс	34,578.9	35 891.1	36 892.8	42 811.3	55 284.1	58 675.0	74 843.5	118 900.0	167 680.3	154 356.2	183 939.8	236 443.9	310 604.8	318 346.3	438 232.1	386 847.1
ЭМД-ын сангаас	9,553.3	14 970.3	18 173.0	15 469.0	18 793.4	21 929.1	24 196.6	31 400.0	38 212.4	45 086.7	59 457.4	65 127.3	85 955.7	85 133.5	122 842.7	135 363.3
Үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос	2,728.4	3 419.7	2 596.4	3 811.9	3 869.2	3 998.7	5 462.5	4 500.0	6 178.5	5 630.0	8 199.1	9 467.8	11 073.2	12 339.1	21 351.3	16 995.7
Гадаад эх үүсвэрээс	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10 850.8	42 821.2

Тайлбар: * УБСЕГ-ын статистикийн мэдээллийн нэгдсэн сан /www.1212.mn/stat.html/stat.html.do

Хүснэгт 2. Эрүүл мэнд, спортын салбарын зардал, эдийн засгийн ангиллаар (сая төгрөг)

Эдийн засгийн ангилал	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Нийт зардал	46 860.6	54 281.1	57 662.2	62 067.2	77 571.3	83 725.9	103 168.3	155 400.0	211 497.1	206 429.3	250 264.7	333 702.5	424 387.9	415 823.8	584 164.7	581 851.5
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал	13 966.9	15 024.5	17 725.3	17 194.4	22 292.5	24 194.6	33 437.3	63 300.0	92 982.4	92 743.8	100 363.8	121 680.3	176 880.1	166 808.4	193 195.5	207 980.8
Эм	7 960.4	9 536.2	9 379.7	9 504.0	11 235.9	11 881.4	13 361.1	15 600.0	23 298.1	25 415.6	34 982.2	41 101.3	58 893.5	58 227.2	68 589.4	70 433.6
Хоол	2 299.8	2 658.8	3 096.6	2 648.8	3 160.6	3 317.7	3 577.1	4 100.0	5 814.1	6 911.5	7 777.9	9 011.3	9 933.1	9 859.1	10 677.2	11 041.4
Ашиглалтын зардал	7 557.3	8 733.2	9 394.6	8 800.6	9 409.1	10 858.2	12 118.7	14 400.0	14 974.6	15 096.3	19 576.8	22 896.9	20 871.8	20 355.7	21 828.3	25 110.3
Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг*				1 788.1	2 202.3	3 455.1	4 056.2		9 230.1	9 674.1	10 209.8	13 125.7	16 557.3	84 776.0	104 056.9	110 959.1
Хөрөнгийн зардал	1 399.5	1 162.9	1 929.6	3 168.2	3 576.1	3 459.8	5 799.5	10 846.1	15 758.7	20 591.4	41 112.8	77 765.9	72 684.5	22 161.8	106 870.7	62 870.5
Барилга				1 747.8	1 887.3	1 818.1	2 054.3	6 603.5	7 378.8	12 156.9	24 299.8	53 023.2	40 440.3	9 558.4	67 160.1	32 740.2
Их засвар				1 085.7	1 147.9	1 096.1	886.9	1 756.5	4 593.2	5 434.9	7 631.0	9 060.3	11 457.2	7 426.6	16 589.5	3 003.3
Авто машин, тоног төхөөрөмж				334.8	540.9	545.6	2 858.3	2 486.1	3 786.7	2 999.6	9 181.9	15 682.4	20 797.0	5 176.7	23 121.0	27 127.1
Бусад зардал	13 676.7	17 163.5	16 136.4	18 963.2	25 694.8	26 559.0	30 818.5	47 153.9	49 439.1	35 996.6	36 241.5	48 121.2	68 557.5	53 635.5	78 946.7	93 455.8

Тайлбар: * Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг нь 2000, 2001, 2002, 2007 онуудад бусад зардалд бүртгэгдсэн болно.

Хүснэгт 3. Эрүүл мэнд, спортын сайдын багцын зардлын бүтэц (сая төгрөг)

Эрүүл мэнд, спортын салбарын зардал	2011	2012	2013	2014	2015
Эрүүл мэндийн зардал	242 932.4	351 569.6	393 662.0	456 415.3	501 823.2
Эрүүл мэндийн удирдлага	12 988.4	36 767.2	27 034.2	32 618.0	43 150.3
Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ	223 016.8	297 421.5	355 565.6	403 125.5	438 897.0
Өрхийн эрүүл мэндийн төв	13 272.7	16 697.2	84 776.0	94 655.2	101 279.3
Сумын эрүүл мэндийн төв	46 482.2	55 853.6			
Тосгоны эрүүл мэндийн төв	447.9	904.4			
Сум дундын эмнэлэг	5 130.5	11 311.7	12 982.2	14 187.3	15 260.5
Түргэн тусламжийн төв	3 100.3	4 687.2	5 494.7	5 766.4	6 151.3
Орон нутаг дахь зоонозын өвчин судлалын төв	1 824.1	2 378.1	2 818.3	2 982.6	3 156.7
Орон нутаг дахь уламжлалт анагаах ухааны төв, рашаан сувилал	1 117.7	1 276.9	1 471.7	1 741.8	1 838.6
Амаржих газар	4 712.5	6 526.5	9 766.7	12 094.3	13 634.2
Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	42 730.9	55 335.0	66 142.4	7 969.7	9 126.4
Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг				70 825.3	78 901.8
Дүүргийн эрүүл мэндийн төв, нэгдсэн эмнэлэг	22 086.9	29 619.6	34 521.6	37 697.3	42 103.8
НЭМГ-ын харъяа бусад эмнэлэг	3 167.4	4 196.6	4 920.8	5 268.3	5 989.9
БОЭТ	14 209.7	22 586.9	26 455.2	28 275.1	30 958.2
Төв эмнэлэг	23 623.1	30 372.3	34 129.5	38 571.0	44 828.8
Тусгай мэргэжлийн төв	39 913.0	54 178.5	69 389.5	80 182.3	84 130.1
Уламжлалт анагаахын шинжлэх ухаан, технологи, үйлдвэрлэлийн корпораци	1 036.3	1 274.4	1 363.9	1 504.6	1 510.0
Бусад	161.6	222.7	251.4	257.0	27.4
Төвлөрсөн арга хэмжээ	1 221.4	8 277.4	1 023.7	2 271.9	-
ЗГ-ын тусгай сангууд	5 422.0	8 792.6	9 410.7	10 375.0	128.9
Төсөл, хөтөлбөрийн зардал	283.9	310.9	627.8	8 024.9	19 646.9
Спортын зардал	13 004.3	123.8	-	20 878.7	17 157.8
Хөрөнгийн зардал	77 765.9	72 694.5	22 161.8	106 870.7	62 870.5
Нийт зардал	333 702.5	424 387.9	415 823.8	584 164.7	581 851.5

Хүснэгт 4. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого, зардал

ЭМД-ын сангийн орлого, зардлын үзүүлэлт	2000 Мөнгөн дүн (сая төгрөг)	2001 Мөнгөн дүн (сая төгрөг)	2002 Мөнгөн дүн (сая төгрөг)	2003 Мөнгөн дүн (сая төгрөг)	2004 Мөнгөн дүн (сая төгрөг)	2005 Мөнгөн дүн (сая төгрөг)	2006 Мөнгөн дүн (сая төгрөг)	2007 Мөнгөн дүн (сая төгрөг)	2008		2009	
									Хүний тоо (мянган хүн)	Мөнгөн дүн (сая төгрөг)	Хүний тоо (мянган хүн)	Мөнгөн дүн (сая төгрөг)
ЭМД-ын сангийн орлого	18 111.2	19 802.6	22 188.3	24 312.5	28 124.6	32 574.2	39 660.0	50 263.7	2 233.7	64 558.8	2 122.9	72 359.4
Даатгуулагчийн төлсөн эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл									880.5	28 484.3	887.9	31 577.7
Ажиллагсдаас төлсөн шимтгэл												
Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч иргэн, малчин, тодорхой ажил хөдөлмөр эрхлээгүй иргэнээс төлсөн шимтгэл												
Ажил олгогчийн төлсөн эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл									539.7	25 980.6	546.0	28 852.4
Төр даатгалыг нь хариуцах иргэдэд улсын төсвөөс төлсөн шимтгэл									1 353.2	8 094.3	1 235.0	8 094.3
Акт төлбөрийн орлого												
Сангийн чөлөөт үлдэгдлийн банкинд хадгалуулсны хүү										1 841.0		3 569.6
Эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл төлөх хугацааг хэтрүүлсэнд ногдуулсан алданги										70.3		74.1
Бусад эх үүсвэр										88.3		191.3
ЭМД-ын сангийн зардал, тусламж, үйлчилгээний ангиллаар	12 024.1	13 057.6	15 320.1	19 264.9	20 901.4	23 581.3	26 528.1	27 542.5	1 617.9	53 113.4	1 736.6	59 295.3
Даатгуулагчид үзүүлэх ЭМД-ын тусламж, үйлчилгээний зардал, гүйцэтгэлээр	12 024.1	13 057.6	15 320.1	18 658.4	20 652.5	23 581.3	26 036.7	26 185.3	1 617.9	50 840.4	1 736.6	56 942.6
Даатгуулагчид үзүүлэх ЭМД-ын тусламж, үйлчилгээний зардал, олгохоор тооцсоноор												
Хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээ	11 352.7	12 010.7	13 997.6	15 227.5	16 792.6	18 794.0	20 528.5	22 893.4	356.0	39 981.0	340.1	47 500.5
Амбулаторийн тусламж, үйлчилгээ	191.7	416.0	607.4	1 097.5	1 115.2	1 766.4	3 339.9	2 154.5	920.1	8 605.5	853.7	6 306.3
Оношилгоо, шинжилгээ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Уламжлалт эмчилгээ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хөнгөвчлөх тусламж, үйлчилгээ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ												
Рашаан сувиллын үйлчилгээ	229.1	252.2	290.6	342.8	389.1	462.7	558.5	573.0	31.2	1 190.8	36.7	1 507.6
Клиник сувиллын үйлчилгээ												
Өдрөөр эмчлэх тусламж үйлчилгээ	-	-	-	-	-	-	-	-	4.6	178.8	3.7	145.6
Эмийн үнийн хөнгөлөлт	250.6	378.7	424.5	381.8	526.9	571.1	564.5	564.4	306.0	884.3	502.4	1 482.6
Өндөр өртөгтэй зарим тусламж, үйлчилгээ, шаардлагатай эмнэлгийн хэрэгсэл, зарим төрлийн хиймэл цорго, сэргээн засах зориулалтаар хийгдэх протез, ортопедийн хэрэгсэл	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өрхийн эмнэлэг	-	-	-	1 608.8	1 828.7	1 987.1	1 045.3	-	-	-	-	-
Эрүүл монгол хүүхэд	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Урамшуулал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ЭМД-ын байгууллагын үйл ажиллагааны зардал	-	-	-	606.5	248.9	-	491.4	1 357.2		2 273.0		2 352.7
Бусад зардал	-	-	-	-	-	-	-	-		-		-
ЭМД-ын сангийн зардал, салбараар*	12 024.1	13 057.6	15 320.1	19 264.9	20 901.4	23 581.3	26 528.1	27 542.5	1 617.9	53 113.4	1 736.6	59 295.3
Улсын салбар	11 484.5	12 251.3	14 003.7	17 981.7	18 889.6	21 427.3	24 145.4	25 034.3		43 168.7		47 785.9
Хувийн салбар	539.6	806.3	1 316.4	1 283.2	2 011.8	2 154.0	2 382.7	2 058.2		7 671.7		9 156.7
Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн тухайн оны үлдэгдэл	6 087.1	6 745.0	6 868.2	5 047.6	7 223.2	8 992.9	13 131.9	22 721.2		11 445.4		13 064.1
Даатгалын хамралтын хувь	87.6%	81.2%	77.7%	83.0%	85.9%	76.5%	74.0%	78.3%	82.3%		77.6%	

Тайлбар: * 2012-2015 оны "ЭМД-ын сангийн зардал, салбараар" үзүүлэлтийн задаргаа олгохоор тооцсоноор гарсан

Хүснэгт 4. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого, зардал /үргэлжлэл/

ЭМД-ын сангийн орлого, зардлын үзүүлэлт	2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Хүний тоо (мянган хүн)	Мөнгөн дүн (сая төгрөг)	Хүний тоо (мянган хүн)	Мөнгөн дүн (сая төгрөг)	Хүний тоо (мянган хүн)	Мөнгөн дүн (сая төгрөг)	Хүний тоо (мянган хүн)	Мөнгөн дүн (сая төгрөг)	Хүний тоо (мянган хүн)	Мөнгөн дүн (сая төгрөг)	Хүний тоо (мянган хүн)	Мөнгөн дүн (сая төгрөг)
ЭМД-ын сангийн орлого	2 267.6	90 131.9	2 793.2	121 576.4	2 593.6	166 500.8	2 864.5	203 954.2	3 064.8	231 800.2	3 003.7	248 130.7
Даатгуулагчийн төлсөн эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл	961.1	39 310.1	1 439.3	52 162.8	1 123.8	65 681.0	1 206.3	80 596.0	1 241.3	92 995.2	1 204.8	96 114.6
Ажиллагсадаас төлсөн шимтгэл					742.0	61 639.5	803.9	75 943.9	832.9	87 980.2	799.8	91 111.7
Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч иргэн, малчин, тодорхой ажил хөдөлмөр эрхлээгүй иргэнээс төлсөн шимтгэл					381.8	4 041.5	402.4	4 652.1	408.4	5 015.1	405.0	5 003.0
Ажил олгогчийн төлсөн эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл	580.8	35 965.7	659.3	53 421.3		78 375.0		92 417.1		102 420.0		106 726.7
Төр даатгалыг нь хариуцах иргэдэд улсын төсвөөс төлсөн шимтгэл	1 306.5	10 906.1	1 353.9	10 906.1	1 469.8	12 151.5	1 658.3	12 151.5	1 823.5	12 033.2	1 798.9	12 040.2
Акт төлбөрийн орлого						9 341.8		17 695.7		22 896.8		32 249.6
Сангийн чөлөөт үлдэгдлийн банкинд хадгалуулсны хүү		3 823.2		4 833.8		669.6		590.3		883.9		643.7
Эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл төлөх хугацааг хэтрүүлсэнд ногдуулсан алданги		75.0		115.9		215.4		308.2		468.3		279.8
Бусад эх үүсвэр		51.7		136.5		66.4		195.4		102.6		76.1
ЭМД-ын сангийн зардал, тусламж, үйлчилгээний ангиллаар	2 657.4	80 333.7	3 198.4	89 949.3		114 898.9		125 636.0		182 919.3		203 070.5
Даатгуулагчид үзүүлэх ЭМД-ын тусламж, үйлчилгээний зардал, гүйцэтгэлээр	2 656.6	78 121.2	3 196.7	87 145.7		114 357.7		120 737.4		174 680.9		196 133.5
Даатгуулагчид үзүүлэх ЭМД-ын тусламж, үйлчилгээний зардал, олгохоор тооцсоноор					4 126.4	113 786.6	3 843.2	120 813.5	4 452.1	174 592.7	5 042.6	196 392.1
Хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээ	333.9	55 201.0	351.8	57 781.9	362.3	67 516.9	374.1	72 187.8	419.1	102 733.1	427.0	105 733.6
Амбулаторийн тусламж, үйлчилгээ	1 259.3	11 711.4	1 537.8	14 319.1	1 636.8	17 286.4	1 755.1	19 091.2	1 971.6	30 434.3	2 242.0	34 849.2
Оношилгоо, шинжилгээ	417.8	3 846.2	593.5	6 031.9	716.0	8 947.6	753.6	10 369.9	861.9	15 808.8	939.1	20 371.3
Уламжлалт эмчилгээ	18.7	1 467.6	20.6	1 609.7	20.6	1 853.7	22.0	2 044.0	20.6	2 327.8	26.0	2 966.2
Хөнгөвчлөх тусламж, үйлчилгээ	0.3	20.7	0.6	32.3	0.1	11.5	0.1	10.8	0.2	61.1	0.4	123.9
Сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ					55.8	4 017.8	58.7	4 342.8	67.7	7 402.3	71.4	7 847.3
Рашаан сувиллын үйлчилгээ	42.0	2 062.1	50.3	2 388.4	54.9	3 955.3	57.4	4 244.9	66.8	7 298.1	70.5	7 748.1
Клиник сувиллын үйлчилгээ					0.9	62.6	1.3	97.8	0.9	104.2	0.9	99.2
Өдрөөр эмчлэх тусламж үйлчилгээ	17.2	1 766.8	19.4	1 994.1	24.5	2 931.3	24.8	3 033.2	28.4	3 444.4	27.8	3 383.6
Эмийн үнийн хөнгөлөлт	567.4	2 045.4	622.8	2 988.3	706.9	4 886.4	854.5	9 727.4	1 073.3	11 634.6	1 286.3	16 450.8
Өндөр өртөгтэй зарим тусламж, үйлчилгээ, шаардлагатай эмнэлгийн хэрэгсэл, зарим төрлийн хиймэл цорго, сэргээн засах зориулалтаар хийгдэх протез, ортопедийн хэрэгсэл	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.1	3 036.4
Өрхийн эмнэлэг	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Эрүүл монгол хүүхэд	-	-	-	-	603.3	6 335.1	-	-	-	-	-	-
Урамшуулал	-	-	-	-	-	-	0.3	6.4	9.3	746.4	20.4	1 629.7
ЭМД-ын байгууллагын үйл ажиллагааны зардал		2 196.1		2 766.9		398.2		3 693.7		5 491.0		4 114.0
Бусад зардал	0.8	16.5	1.7	36.7		143.0		1 204.9		2 747.4		2 823.0
ЭМД-ын сангийн зардал, салбараар*	2 657.4	80 333.7	3 198.4	89 949.3		113 786.6		120 813.5		174 592.7		196 392.1
Улсын салбар		62 807.1		68 905.6		89 374.7		89 760.2		128 768.0		141 626.2
Хувийн салбар		15 320.3		18 276.9		24 411.9		31 053.4		45 824.8		54 765.8
Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн тухайн оны үлдэгдэл		9 798.2		31 627.1		51 601.9		78 318.2		48 880.9		45 060.2
Даатгалын хамралтын хувь	82.6%		98.6%		90.4%		97.7%		102.3%		98.1%	

Тайлбар: * 2012-2015 оны "ЭМД-ын сангийн зардал, салбараар" үзүүлэлтийн задаргаа олгохоор тооцсоноор гарсан

Хүснэгт 5. 2015 оны эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зардал, олгохоор тооцсоноор, өртөг ойролцоо оношийн бүлгээр

Оношийн бүлгийн код	Оношийн бүлгийн нэр	Хүний тоо	Мөнгөн дүн
1	Цус харвалт, тархины шигдээс	4 130.0	1 042 831 575.5
2	Тархины судасны эмгэг, инсульт, түүний үлдэц	12 714.0	2 980 920 580.0
3	Тархи, нугас, захын мэдрэлийн эмгэг	7 428.0	1 554 603 860.0
4	Мэнэн	233.0	84 542 772.0
5	Уналт, таталт, эпилепсийн байдал	4 678.0	1 446 286 200.5
6	Мигрень ба толгойн бусад өвдөлт	10 630.0	2 290 961 999.5
7	Мэдрэлийн тогтолцооны бусад эмгэг	21 591.0	4 506 650 886.5
8	Тархи нугас, захын мэдрэлийн мэс засал	227.0	141 160 198.0
9	Нүдний алимны ба болрын эмгэг	802.0	147 098 709.0
10	Нүдний томоохон үрэвсэлт өвчин	863.0	156 130 945.0
11	Мэдрэлийн гаралтай нүдний эмгэг	256.0	41 735 250.0
12	Нүдний бусад эмгэг	578.0	108 454 764.0
13	Нүдний мэс засал	5 325.0	1 392 386 109.5
14	Тэнцвэрийн үйлийн эмгэг ба дүлийрэл	977.0	134 367 084.0
15	Чих хамар хоолойн үрэвсэлт өвчнүүд	6 185.0	1 307 295 230.5
16	Чих, хамар, ам, хоолойн бусад өвчнүүд	11 417.0	2 210 349 115.5
17	Чих, хамар, ам, хоолой, амьсгалын дээд замын мэс засал	2 194.0	532 789 032.0
18	Чих, хамар, ам, хоолой, сонсголын эрхтний бусад мэс засал	3 621.0	913 095 452.0
19	Амьсгалын замын үрэвсэлт өвчнүүд	19 917.0	4 595 448 453.0
20	Хатгаа, уушгины үрэвсэл	33 367.0	7 898 617 819.0
21	Багтраа, багтраат байдал, бронхиектази	2 319.0	430 346 501.5
22	Уушгины завсрын эдийн эмгэг, хэнхдэг идээрлэх	239.0	49 330 031.0
23	Эмфизема, пневмоторакс, нэвчээс ба бусад өвчин	3 463.0	887 360 291.5
24	Цээжний хөндийн мэс засал	102.0	39 872 729.5
25	Цээжин доторх болон дотор эрхтний гэмтэл бэртэл	218.0	55 851 147.0
26	Зүрхний шигдээс, ишеми эмболизм, перикардит	14 734.0	3 635 410 576.0
27	Зүрхний дутагдал, хүндрэлүүд	267.0	60 657 300.0
28	Вений судасны эмгэгүүд, тромбоз, тромбофлебит	1 322.0	168 290 915.0
29	Гол судас, артерийн судасны эмгэгүүд	168.0	36 177 650.0
30	Атеросклероз	1 868.0	400 565 256.0
31	Даралт ихсэх өвчнүүд	36 153.0	9 135 166 998.5
32	Зүрхний хэрхт болон хавхлагын эмгэг	1 647.0	321 618 241.0
33	Зүрхний хэм алдагдал ба дамжуулалтын эмгэг	344.0	63 054 636.0
34	Цээжний бах, цээжээр өвдөх	5 209.0	1 049 779 331.0
35	Кардиомиопати, миокардит, хэрхэт өвчин	5 420.0	1 078 124 565.0
36	Цусны эргэлтийн тогтолцооны бусад онош	178.0	33 020 602.0
37	Зүрхний мэс засал	42.0	31 654 312.0
38	Судасны мэс засал	2 897.0	936 139 493.5
39	Шүд ба амны хөндийн өвчин, кариесийн эмчилгээ	1 911.0	284 500 622.0
40	Эрүү нүүрний мэс засал	344.0	149 404 682.0
41	Перитонит, гэдэсний эмгэг	128.0	34 636 140.0
42	Мухар олгойн эмгэг	240.0	59 933 952.0
43	Цочмог мухар олгойн мэс засал	11 573.0	2 917 927 660.0
44	Цавь гуяны ивэрхий	109.0	23 041 875.0
45	Бусад ивэрхий	61.0	15 760 767.0
46	Ивэрхийн мэс засал	1 570.0	427 436 332.0
47	Ходоод, гэдэсний шархлаа, үрэвсэл, цүлхэнт өвчнүүд	10 904.0	2 218 373 092.0
48	Ходоодны шархлааны мэс засал	169.0	71 440 734.0
49	Улаанхоолойн эмгэг	563.0	109 381 793.0
50	Гэдэсний судасны болон бусад онош	100.0	27 045 774.0
51	Гэдэс түгжрэх, бөглөрөх	323.0	69 283 612.0
52	Халдварын бус ходоод гэдэсний үрэвсэлт өвчин	11 798.0	3 148 086 734.5
53	Хоол шингээх тогтолцооны бусад өвчин	1 303.0	283 485 995.0
54	Нарийн бүдүүн гэдэсний мэс засал	846.0	275 998 704.0
55	Элэгний хордлого, хатуурал дутагдал	9 199.0	2 221 761 495.5
56	Нойр булчирхайн эмгэг	4 515.0	1 019 744 759.0
57	Элэг ба нойр булчирхайн мэс засал	149.0	89 747 195.0
58	Элэгний архаг үрэвсэл ба бусад эмгэг	13 567.0	3 075 510 767.0
59	Цөсний замын эмгэг	4 536.0	950 300 876.5
60	Цөсний замын мэс засал	3 040.0	1 497 770 014.5

Оношийн бүлгийн код	Оношийн бүлгийн нэр	Хүний тоо	Мөнгөн дүн
61	Хоол боловсруулах замын дурангийн мэс засал	3 457.0	988 556 345.0
62	Хоол боловсруулах замын бусад мэс засал	1 930.0	598 788 032.0
63	Эд эрхтэн гэмтэх, тайрах, няцрах, бэртэх	241.0	66 437 256.0
64	Нуруу, үе мөчний ба бусад эд эрхтэний гэмтэл бэртлийн үеийн мэс засал	8 346.0	3 836 989 600.0
65	Эд эрхтэн өнгөц бэртэх, ил шарх, мэдрэл, судас, шөрмөс бэртэх	6 879.0	1 831 963 847.0
66	Хугаралт, мултралт, сунах, тулах	4 866.0	1 456 200 294.0
67	Остеомиелит, яс сийрэгжих, зөөлрөх болон ясны бусад эмгэг	815.0	193 951 588.0
68	Эмийн эмчилгээ шаардсан нурууны эмгэг	6 265.0	1 188 763 672.0
69	Артрит, артропати, үе холбох эдийн бусад эмгэг	13 496.0	3 091 310 757.5
70	Бусад гэмтэл бэртэл ба түүний үлдэц	1 647.0	365 456 015.0
71	Өөр бүлэгт ангилаагүй бусад мэс засал	4 955.0	1 407 446 964.0
72	Арьсны идээт болон мөөгөнцөрт өвчнүүд	5 541.0	1 244 210 681.0
73	Арьсны цэврүүтэх өвчнүүд	286.0	54 412 344.0
74	Харшлын гаралтай арьсны өвчин	10 494.0	2 058 309 082.5
75	Арьсны дайврын өвчнүүд	101.0	18 530 074.0
76	Арьсны бусад өвчнүүд	1 394.0	284 305 421.0
77	Чихрийн шижин, хоол тэжээлийн ба бодисын солилцооны эмгэг	9 578.0	2 927 023 293.5
78	Дотоод шүүрлийн бусад эмгэг	595.0	175 961 751.0
79	Бамбай булчирхайн мэс засал	354.0	75 703 417.0
80	Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүдийн мэс засал	45.0	17 427 840.0
81	Бөөрний дутмагшил	761.0	204 684 138.0
82	Бөөр, шээсний замын үрэвсэл, нефрит	40 207.0	8 757 319 574.0
83	Бөөрний мэс засал	227.0	81 808 285.0
84	Бөөр шээсний замын чулуу	327.0	86 006 634.0
85	Бөөрний чулуу авах мэс засал	32.0	15 630 030.0
86	Бөөр шээсний замын хам шинж, түүдгэнцэрийн эмгэг	606.0	150 821 182.0
87	Бөөр шээсний замын бусад эмгэг	929.0	221 894 996.0
88	Шээс, бэлгэсийн эрхтний дурангийн мэс засал	1 028.0	296 267 807.0
89	Давсагны мэс засал	67.0	22 502 345.0
90	Бөөр шээсний замын бусад мэс засал	119.0	39 321 169.5
91	Эрэгтэйн нөхөн үржихүйн эрхтний эмгэг	1 163.0	290 506 528.0
92	Түрүү булчирхайн мэс засал	273.0	98 061 380.0
93	Эр бэлэг эрхтний бусад мэс засал	1 252.0	412 273 338.5
94	Эмэгтэйн нөхөн үржихүйн эрхтний үрэвсэл	7 857.0	1 404 139 157.0
95	Эмэгтэйн нөхөн үржихүйн эрхтний бусад эмгэг	5 921.0	1 250 919 758.0
96	Бага аарцгийн хөндийн мэс засал	522.0	177 718 504.0
97	Эмэгтэйчүүдийн дурангийн мэс засал	747.0	126 707 113.0
98	Эмэгтэйчүүдийн бусад мэс засал	1 732.0	379 085 520.0
99	Хоргүй хавдар, ур	2 151.0	450 677 893.0
100	Цусны бүлэгнэлтийн эмгэг	295.0	72 694 693.0
101	Цус багадалтын эмгэгүүд	834.0	169 438 844.0
102	Цус ба цус төлжүүлэх эрхтний бусад эмгэг	1 039.0	185 995 395.0
103	Эмийн болон бусад хордлого, хорт нөлөө	308.0	91 426 584.0
104	Түлэгдэлт, хөлдөлт, осгох, оглорол, корризи	1 989.0	674 955 938.0
105	Эд эрхтэнд гадны биет орох, тодорхойгүй бэртлүүд	153.0	46 485 963.5
106	Төрөлхийн гажиг, согогийн хам шинжүүд	1 985.0	576 572 256.5
107	Эрүүл мэндийн байдалд нөлөөлөх бусад эмгэг	358.0	82 857 852.0
108	Мэс заслын бус чиглэлийн амбулаторын үзлэг, зөвлөгөө	1 226 477.0	18 397 155 362.0
109	Мэс заслын чиглэлийн амбулаторын үзлэг, зөвлөгөө, ажилбар	1 015 561.0	16 452 039 000.0
110	Оношилгоо шинжилгээ	939 122.0	20 371 348 398.0
111	Уламжлалт эмчилгээ	25 958.0	2 966 239 095.0
112	Хөнгөвчлөх эмчилгээ, үйлчилгээ	416.0	123 885 000.0
113/114	Аршаан сувиллын үйлчилгээ	71 393.0	7 847 257 531.0
114	Клиник сувиллын үйлчилгээ	846.0	98 355 725.0
115	Удаан хугацааны сэргээн засах эмчилгээ үйлчилгээ	-	-
300	Дараалсан 3 жилийн хугацаанд тусламж үйлчилгээний зардал гаргаагүй даатгуулагчийг нэг удаа эрүүл мэндийн бүрэн үзлэгт хамруулах үйлчилгээ	20 378.0	1 629 655 000.0
Өндөр өртөгтэй зарим тусламж, үйлчилгээ, шаардлагатай эмнэлгийн хэрэгсэл, зарим төрлийн хиймэл цорго, сэргээн засах зориулалтаар хийгдэх протез, ортопедийн хэрэгсэл		2 133.0	3 036 415 794.0
Эрүүл хүүхэд аян		-	-
Эмийн үнийн хөнгөлөлт		1 286 297.0	16 450 825 102.0
Нийт		5 042 575	196 392 061 622.5

Тайлбар: Оношийн бүлгийн 116 кодтой өдрийн эмчилгээний зардал 1-107 дугаар оношийн бүлгийн зардалд шингэсэн болно.



БҮЛЭГ 12.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЗАРИМ
ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД СҮҮЛИЙН
10 ЖИЛИЙН БАЙДЛААР

ТӨРСӨН ЭХ, /БОДИТ ТОО/

№	Аймаг/хот	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Архангай	1556	1742	1989	2045	1946	2005	1973	2101	2170	2037
2	Баян-Өлгий	2405	2520	2647	2558	2459	2569	2568	2783	2801	2761
3	Баянхонгор	1455	1725	2046	2047	1874	2098	2119	2308	2174	2125
4	Булган	730	814	942	1060	975	962	953	1023	999	985
5	Говь-Алтай	1168	1209	1365	1374	1303	1310	1373	1376	1265	1284
6	Говьсүмбэр	262	286	304	361	379	352	443	478	488	442
7	Дархан-Уул	1603	1951	2163	2592	2469	2496	2609	2680	2843	2628
8	Дорноговь	963	1119	1239	1337	1288	1348	1405	1502	1483	1534
9	Дорнод	1363	1481	1796	1927	1842	1993	1923	1972	1982	1958
10	Дундговь	792	894	978	1085	884	766	811	890	947	996
11	Завхан	1469	1553	1811	1878	1656	1383	1448	1501	1612	1628
12	Орхон	1446	1875	2232	2489	2294	2570	2581	2891	2826	2680
13	Өвөрхангай	2146	2424	2734	2942	2752	2511	2582	2779	2742	2741
14	Өмнөговь	790	908	1176	1280	1167	1213	1293	1536	1439	1509
15	Сүхбаатар	868	945	1038	1192	1149	1288	1248	1217	1329	1395
16	Сэлэнгэ	1199	1518	1713	1848	1896	1859	1932	1924	2024	1945
17	Төв	725	765	911	934	922	923	1126	1238	1325	1279
18	Увс	1810	1792	2253	2379	1953	1964	2041	1994	2110	1996
19	Ховд	1835	2012	2240	2227	2076	2396	2346	2364	2306	2312
20	Хөвсгөл	2229	2513	3043	3149	2933	3108	3186	3297	3306	3119
21	Хэнтий	1130	1304	1441	1560	1388	1483	1490	1611	1630	1633
22	Аймгийн дүн	27944	31350	36061	38264	35585	36597	37450	39465	39801	38987
23	Улаанбаатар	19417	24284	27026	30280	30075	33731	37024	39906	41427	41447
24	Улсын дүн	47361	55634	63087	68544	65660	70328	74474	79371	81228	80434

АМЬД ТӨРСӨН ХҮҮХЭД, / БОДИТ ТОО /

№	Аймаг/хот	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Архангай	1549	1741	1990	2049	1950	2013	1985	2115	2180	2051
2	Баян-Өлгий	2358	2486	2609	2518	2415	2546	2546	2762	2789	2770
3	Баянхонгор	1460	1725	2043	2058	1884	2107	2124	2316	2183	2133
4	Булган	731	819	946	1068	978	964	962	1024	1008	991
5	Говь-Алтай	1164	1214	1358	1379	1303	1315	1370	1387	1265	1293
6	Говьсүмбэр	260	285	304	360	377	354	443	479	491	446
7	Дархан-Уул	1614	1963	2173	2612	2477	2500	2634	2698	2855	2644
8	Дорноговь	957	1131	1243	1332	1296	1355	1414	1509	1488	1549
9	Дорнод	1372	1485	1797	1930	1847	1999	1922	1984	1984	1970
10	Дундговь	791	897	985	1093	867	764	817	890	948	1001
11	Завхан	1466	1547	1804	1877	1651	1377	1452	1512	1615	1631
12	Орхон	1444	1867	2243	2506	2306	2585	2589	2911	2831	2696
13	Өвөрхангай	2153	2432	2734	2946	2752	2510	2590	2783	2757	2755
14	Өмнөговь	794	911	1180	1282	1178	1221	1301	1544	1441	1505
15	Сүхбаатар	866	951	1039	1190	1160	1297	1259	1224	1330	1395
16	Сэлэнгэ	1199	1519	1711	1845	1909	1858	1940	1934	2029	1956
17	Төв	721	766	919	932	927	923	1127	1240	1334	1274
18	Увс	1808	1794	2262	2386	1946	1964	2045	1999	2127	2009
19	Ховд	1827	2020	2240	2227	2075	2391	2351	2372	2320	2313
20	Хөвсгөл	2218	2506	3054	3160	2932	3114	3197	3295	3317	3128
21	Хэнтий	1125	1304	1445	1575	1386	1495	1496	1615	1637	1634
22	Аймгийн дүн	27877	31363	36079	38325	35616	36652	37564	39593	39929	39144
23	Улаанбаатар	19499	24411	27183	30437	30273	33924	37214	40187	41786	41731
24	Улсын дүн	47376	55774	63262	68762	65889	70576	74778	79780	81715	80875

ЭХИЙН ЭНДЭГДЭЛ, / 100 000 АМЬД ТӨРӨЛТӨД /

№	Аймаг/хот	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Архангай	0.0	57.4	0.0	48.8	51.3	49.7	50.4	0.0	45.9	0.0
2	Баян-Өлгий	127.2	241.4	76.7	198.6	41.4	78.6	117.8	144.8	35.9	72.2
3	Баянхонгор	68.5	173.9	48.9	97.2	0.0	0.0	188.3	0.0	137.4	46.9
4	Булган	0.0	0.0	0.0	187.3	0.0	103.7	0.0	0.0	0.0	0.0
5	Говь-Алтай	171.8	411.9	0.0	72.5	76.7	76.0	0.0	0.0	0.0	0.0
6	Говьсүмбэр	384.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
7	Дархан-Уул	62.0	50.9	46.0	0.0	0.0	0.0	38.0	37.1	0.0	0.0
8	Дорноговь	104.5	0.0	80.5	0.0	0.0	0.0	0.0	66.3	0.0	0.0
9	Дорнод	218.7	67.3	55.6	0.0	0.0	50.0	52.0	0.0	0.0	0.0
10	Дундговь	0.0	111.5	101.5	91.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
11	Завхан	68.2	64.6	110.9	159.8	60.6	72.6	206.6	66.1	0.0	0.0
12	Орхон	69.3	107.1	0.0	39.9	86.7	38.7	38.6	0.0	35.3	0.0
13	Өвөрхангай	0.0	123.4	36.6	67.9	0.0	159.4	38.6	35.9	0.0	36.3
14	Өмнөговь	0.0	329.3	0.0	78.0	169.8	0.0	0.0	0.0	69.4	66.4
15	Сүхбаатар	115.5	0.0	0.0	168.1	0.0	77.1	79.4	0.0	0.0	0.0
16	Сэлэнгэ	83.4	0.0	58.4	54.2	52.4	107.6	51.5	0.0	0.0	51.1
17	Төв	0.0	0.0	0.0	321.9	0.0	0.0	177.5	0.0	0.0	78.5
18	Увс	55.3	55.7	44.2	0.0	205.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
19	Ховд	54.7	99.0	44.6	89.8	96.4	83.6	0.0	84.3	86.2	0.0
20	Хөвсгөл	0.0	39.9	32.7	94.9	34.1	64.2	31.3	91.0	30.1	32.0
21	Хэнтий	88.9	76.7	138.4	127.0	0.0	0.0	133.7	0.0	0.0	61.2
22	Аймгийн дүн	68.2	102.0	44.3	83.5	44.9	51.8	58.6	32.8	25.0	23.0
23	Улаанбаатар	71.8	73.7	55.2	78.9	46.2	44.2	43.0	52.3	35.9	28.8
24	Улсын дүн	69.7	89.6	49.0	81.4	45.5	48.2	50.8	42.6	30.6	26.0

НЯЛХАСЫН ЭНДЭГДЭЛ, / 1000 АМЬД ТӨРӨЛТӨД /

№	Аймаг/хот	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Архангай	16.8	17.8	28.6	25.9	26.2	16.4	19.6	18.4	13.3	14.1
2	Баян-Өлгий	17.4	18.5	17.6	27.0	22.8	24.7	23.2	17.4	23.7	24.9
3	Баянхонгор	30.1	20.9	26.9	22.8	26.5	19.5	14.1	18.1	15.1	14.1
4	Булган	16.4	22.0	13.7	18.7	20.4	11.4	18.7	17.6	20.8	17.2
5	Говь-Алтай	20.6	30.5	25.8	26.8	20.7	24.3	20.4	25.2	24.5	13.1
6	Говьсүмбэр	23.1	3.5	29.6	22.2	2.7	8.5	11.3	14.6	6.1	13.5
7	Дархан-Уул	13.6	8.2	10.6	9.6	8.1	9.2	8.0	8.2	7.0	10.2
8	Дорноговь	26.1	23.0	30.6	21.8	24.7	13.3	16.3	15.2	13.4	12.3
9	Дорнод	21.1	18.9	16.7	17.1	20.0	20.0	14.6	13.1	9.6	7.6
10	Дундговь	15.2	14.5	14.2	20.1	21.9	13.1	11.0	10.1	16.9	7.0
11	Завхан	21.1	19.4	20.5	22.9	26.7	22.5	22.7	17.9	23.5	25.8
12	Орхон	18.0	16.1	17.8	15.6	14.7	13.5	14.7	11.3	14.5	12.2
13	Өвөрхангай	23.2	28.4	31.5	23.1	28.3	27.1	23.2	14.7	12.7	14.2
14	Өмнөговь	27.7	22.0	23.7	21.1	22.1	19.7	16.9	16.8	20.1	16.6
15	Сүхбаатар	19.6	20.0	23.1	18.5	21.6	18.5	22.2	15.5	20.3	18.6
16	Сэлэнгэ	15.0	9.2	7.6	14.1	8.4	5.4	6.7	7.8	6.4	8.2
17	Төв	12.5	5.2	7.6	18.2	25.9	27.1	19.5	13.7	16.5	13.3
18	Увс	21.6	35.1	22.1	30.6	33.4	23.4	15.2	17.0	18.8	20.4
19	Ховд	16.4	18.8	16.1	18.9	24.1	18.4	18.3	14.3	19.4	20.8
20	Хөвсгөл	27.1	29.5	27.2	29.4	29.7	29.9	26.0	23.1	16.0	22.4
21	Хэнтий	20.4	17.6	27.7	29.2	19.5	18.7	16.0	18.0	15.3	17.1
22	Аймгийн дүн	20.3	20.3	21.2	21.9	22.1	19.2	17.5	15.7	15.7	15.9
23	Улаанбаатар	19.0	14.7	17.5	18.0	16.1	13.3	13.1	13.6	15.0	14.7
24	Улсын дүн	19.8	17.8	19.6	20.2	19.4	16.3	15.3	14.6	15.3	15.3

ПЕРИНАТАЛЬ ЭНДЭГДЭЛ, / 1000 НИЙТ ТӨРӨЛТӨД /

№	Аймаг/хот	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Архангай	16.6	15.9	18.5	17.0	20.4	13.8	12.5	15.1	13.2	9.7
2	Баян-Өлгий	35.0	36.0	29.6	28.3	30.7	33.9	23.5	22.8	18.5	16.9
3	Баянхонгор	25.1	18.4	24.7	16.9	20.0	16.0	13.1	15.8	17.7	14.0
4	Булган	13.6	20.6	7.4	12.1	8.2	16.4	14.5	12.6	13.8	16.1
5	Говь-Алтай	22.0	20.5	27.6	16.5	18.3	21.1	18.8	18.0	22.7	9.2
6	Говьсүмбэр	19.1	7.0	19.5	11.1	7.9	5.6	6.8	12.5	8.1	8.9
7	Дархан-Уул	6.8	3.1	6.9	8.8	8.4	9.5	7.2	9.6	7.7	9.4
8	Дорноговь	23.8	20.2	28.7	25.3	20.7	11.0	8.5	15.2	10.7	9.7
9	Дорнод	19.6	15.4	18.2	17.5	15.6	14.9	16.5	12.0	13.5	8.6
10	Дундговь	11.3	11.1	7.1	12.8	13.8	16.9	12.2	8.9	13.6	4.0
11	Завхан	23.6	19.2	19.7	16.9	22.2	28.0	23.2	12.5	14.8	17.6
12	Орхон	17.9	21.2	16.8	13.1	16.4	16.5	14.2	14.0	14.4	13.3
13	Өвөрхангай	16.1	22.9	21.4	17.2	19.4	21.7	19.6	12.9	12.6	11.6
14	Өмнөговь	12.6	12.0	16.0	15.5	19.4	13.1	14.6	16.1	18.6	17.1
15	Сүхбаатар	21.7	13.6	18.1	20.0	12.0	16.8	13.5	10.6	13.4	16.4
16	Сэлэнгэ	14.1	11.8	8.1	11.3	9.4	8.6	9.8	7.2	9.3	8.1
17	Төв	17.8	10.4	14.0	18.1	17.2	21.5	14.1	16.0	9.7	18.6
18	Увс	22.4	24.2	17.5	18.3	25.9	18.2	17.9	16.4	15.9	14.9
19	Ховд	21.1	13.3	17.3	18.2	22.5	18.6	16.8	16.7	15.5	19.3
20	Хөвсгөл	20.1	20.9	17.6	18.5	18.6	17.2	19.3	17.1	17.3	18.1
21	Хэнтий	17.6	13.7	19.2	17.1	17.2	12.7	12.6	12.3	15.8	12.8
22	Аймгийн дүн	19.8	18.2	18.3	17.0	18.2	17.4	15.4	14.4	14.3	13.4
23	Улаанбаатар	19.0	14.1	16.2	16.8	15.4	13.2	14.4	14.3	14.7	15.6
24	Улсын дүн	19.5	16.4	17.4	16.9	16.9	15.4	14.9	14.4	14.5	14.6

ТАВ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ, / 1000 АМЬД ТӨРӨЛТӨД /

№	Аймаг/хот	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Архангай	21.9	20.1	31.7	28.8	31.3	20.9	23.7	22.7	18.3	18.0
2	Баян-Өлгий	24.6	26.1	23.8	36.9	33.1	29.1	27.9	23.9	26.5	31.4
3	Баянхонгор	38.4	23.8	28.9	26.7	32.9	25.6	17.9	20.7	19.7	18.3
4	Булган	21.9	28.1	13.7	21.5	24.5	13.5	19.8	20.5	23.8	19.2
5	Говь-Алтай	25.8	36.2	33.1	35.5	26.9	25.9	22.6	30.3	26.9	15.5
6	Говьсүмбэр	23.1	17.5	32.9	27.8	5.3	8.5	11.3	14.6	6.1	15.7
7	Дархан-Уул	17.3	10.7	14.3	11.9	11.7	12.8	11.0	10.7	8.4	12.1
8	Дорноговь	30.3	25.6	33.8	24.0	28.5	19.2	18.4	21.9	19.5	12.3
9	Дорнод	27.0	26.9	22.3	20.2	23.8	25.5	16.6	19.2	13.1	10.2
10	Дундговь	19.0	15.6	16.2	22.9	30.0	15.7	12.2	14.6	20.0	10.0
11	Завхан	24.6	23.9	25.5	24.5	32.7	26.1	28.2	21.2	26.6	28.2
12	Орхон	22.2	17.7	18.3	16.8	18.2	15.9	16.6	13.4	16.2	15.2
13	Өвөрхангай	26.5	31.3	35.1	25.8	33.1	33.1	27.0	19.4	16.0	18.9
14	Өмнөговь	30.2	27.4	28.8	23.4	26.3	22.9	23.1	19.4	26.4	19.9
15	Сүхбаатар	24.2	27.3	26.0	22.7	25.9	24.7	26.2	21.2	24.8	22.9
16	Сэлэнгэ	24.2	14.5	12.9	16.3	13.1	9.7	10.3	11.4	8.9	11.8
17	Төв	16.6	7.8	9.8	20.4	30.2	32.5	29.3	14.5	17.2	17.3
18	Увс	26.5	40.1	26.5	36.5	43.2	27.5	19.6	20.0	23.0	23.4
19	Ховд	21.9	23.3	21.0	25.1	29.9	22.6	22.5	17.7	24.1	23.3
20	Хөвсгөл	35.2	33.9	31.8	33.9	37.9	32.8	29.1	28.8	19.3	27.5
21	Хэнтий	24.0	20.7	37.4	31.7	28.1	27.4	23.4	23.5	18.3	18.4
22	Аймгийн дүн	25.6	24.6	25.3	25.7	28.0	23.5	21.3	19.7	19.0	19.2
23	Улаанбаатар	21.8	18.8	20.8	21.0	20.6	16.2	16.0	16.3	17.8	17.3
24	Улсын дүн	24.0	22.1	23.4	23.6	24.6	20.0	18.7	18.0	18.4	18.3

НИЙТ ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, / 10000 ХҮН АМД /

№	Аймаг/хот	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Архангай	65.3	104.8	89.0	61.0	68.1	127.4	89.7	82.0	62.6	64.1
2	Баян-Өлгий	40.4	48.0	112.5	86.1	72.1	53.0	33.4	45.5	40.7	65.5
3	Баянхонгор	102.0	183.2	207.0	266.4	339.6	272.0	161.0	126.4	142.5	183.1
4	Булган	106.4	149.9	226.6	191.0	135.2	207.4	161.6	90.9	73.4	68.5
5	Говь-Алтай	77.6	159.8	174.8	72.3	161.4	125.0	80.8	49.2	88.1	75.8
6	Говьсүмбэр	185.7	244.4	225.0	113.9	206.2	213.4	140.6	137.2	106.1	74.5
7	Дархан-Уул	131.6	199.6	206.7	176.8	144.8	153.9	114.1	96.2	101.0	77.3
8	Дорноговь	167.9	271.5	205.0	190.7	238.6	209.3	166.9	172.5	134.6	139.8
9	Дорнод	335.7	226.4	298.1	281.4	257.9	332.8	315.8	421.7	334.5	337.8
10	Дундговь	109.9	103.9	54.2	44.4	75.8	171.3	116.0	80.7	91.0	125.3
11	Завхан	75.8	92.0	96.4	81.3	96.9	143.1	108.0	107.9	66.7	75.2
12	Орхон	165.5	171.2	174.7	148.4	132.4	147.9	107.2	74.0	68.5	104.2
13	Өвөрхангай	141.1	224.2	178.1	140.1	103.0	128.7	94.6	105.5	57.7	81.2
14	Өмнөговь	60.3	184.8	119.4	64.5	60.6	166.7	84.3	91.8	82.7	155.9
15	Сүхбаатар	127.5	101.9	237.0	164.5	145.1	155.8	146.9	182.2	102.4	142.5
16	Сэлэнгэ	111.9	138.7	127.8	123.2	99.7	115.2	92.9	83.7	81.7	84.9
17	Төв	108.9	77.4	98.4	53.6	70.7	116.6	100.9	81.0	57.0	136.6
18	Увс	80.5	91.0	113.2	107.9	108.8	167.3	86.9	63.7	64.8	109.8
19	Ховд	78.4	45.9	124.6	88.0	72.4	114.0	175.2	93.3	71.8	102.7
20	Хөвсгөл	123.8	124.6	229.2	220.5	192.1	150.3	115.4	144.9	120.1	151.2
21	Хэнтий	104.1	307.7	200.7	134.8	169.5	193.8	148.3	132.1	98.8	142.0
22	Аймгийн дүн	115.5	147.3	164.0	137.3	136.9	158.3	121.7	114.3	95.4	118.7
23	Улаанбаатар	202.8	228.1	228.1	205.5	216.1	179.7	204.2	158.0	136.0	295.9
24	Улсын дүн	148.9	178.7	239.6	164.8	169.4	168.0	159.5	132.7	114.4	200.5

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН АЖИЛЛАГСАД, / 10 000 ХҮН АМД /

№	Аймаг/хот	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Архангай	99.6	107.4	111.7	114.0	121.6	135.1	134.8	137.3	134.3	135.6
2	Баян-Өлгий	94.2	102.8	98.0	99.2	103.3	118.4	118.4	124.1	123.9	122.1
3	Баянхонгор	114.3	120.4	122.8	120.9	120.5	140.9	146.2	151.9	146.5	139.8
4	Булган	119.9	129.0	129.1	126.7	123.9	145.6	147.4	141.4	138.1	127.5
5	Говь-Алтай	147.6	148.3	162.7	167.6	174.5	194.5	196.1	203.5	195.9	190.5
6	Говьсүмбэр	148.7	154.8	167.6	168.1	167.0	172.9	169.7	175.2	168.5	160.2
7	Дархан-Уул	130.9	128.0	131.1	129.9	126.3	128.0	133.2	131.5	131.8	136.7
8	Дорноговь	137.3	139.8	147.1	141.9	145.3	145.8	152.3	157.0	149.9	150.6
9	Дорнод	120.0	118.2	124.1	129.6	128.8	136.8	142.3	142.4	139.6	136.3
10	Дундговь	118.9	121.3	129.9	139.1	140.2	165.6	182.8	185.3	169.9	157.9
11	Завхан	119.8	127.7	131.6	136.0	138.9	169.0	176.3	182.8	177.4	168.1
12	Орхон	123.0	114.9	130.2	121.6	138.0	126.2	134.1	137.5	135.3	133.0
13	Өвөрхангай	95.6	98.0	98.2	101.5	104.1	121.9	123.3	126.4	125.0	123.6
14	Өмнөговь	107.9	112.1	123.3	124.5	125.4	106.2	108.7	110.2	118.7	128.1
15	Сүхбаатар	119.4	124.6	128.7	136.3	138.8	148.8	150.0	151.2	136.7	136.2
16	Сэлэнгэ	106.8	108.7	109.1	108.6	107.7	110.2	107.5	116.7	112.6	112.6
17	Төв	106.9	110.9	120.5	120.0	118.6	132.5	135.4	141.6	145.3	135.2
18	Увс	111.6	118.2	118.7	121.8	124.6	134.3	138.4	146.0	148.5	146.4
19	Ховд	102.6	101.7	107.4	109.4	113.3	130.0	135.9	136.4	134.9	134.1
20	Хөвсгөл	97.4	98.6	110.8	110.9	111.9	120.8	125.8	125.3	122.6	119.7
21	Хэнтий	129.8	137.8	138.0	135.2	134.9	146.2	147.1	147.5	146.2	140.6
22	Аймгийн дүн	113.1	116.4	121.2	122.1	124.4	134.7	138.1	141.1	138.7	136.2
23	Улаанбаатар	164.7	167.3	175.6	173.5	171.2	163.1	172.0	172.2	174.9	181.2
24	Улсын дүн	132.7	136.1	142.7	142.8	143.6	147.6	153.6	155.5	155.4	156.7

ИХ ЭМЧ, / 10 000 ХҮН АМД /

№	Аймаг/хот	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Архангай	13.9	14.7	15.8	13.5	14.8	16.9	17.3	17.7	17.9	18.0
2	Баян-Өлгий	14.1	15.0	14.0	13.0	14.2	16.4	16.2	16.3	16.6	17.0
3	Баянхонгор	12.1	13.5	14.5	12.2	13.0	16.4	17.3	18.7	20.4	19.0
4	Булган	17.6	17.8	18.0	15.2	14.6	18.7	19.9	18.5	18.4	18.4
5	Говь-Алтай	17.6	17.9	18.8	19.3	21.1	25.9	27.9	29.3	29.3	30.5
6	Говьсүмбэр	30.7	31.9	33.8	31.3	28.8	33.1	34.1	38.5	37.6	34.4
7	Дархан-Уул	25.2	24.7	27.0	25.9	25.4	25.3	25.6	25.4	25.3	26.2
8	Дорноговь	28.6	28.4	33.7	30.8	31.2	30.1	30.1	33.1	31.0	32.5
9	Дорнод	17.8	18.0	18.2	18.7	18.2	19.7	22.5	24.1	23.2	22.3
10	Дундговь	16.0	17.9	19.2	19.0	18.7	22.0	26.2	28.2	27.2	27.7
11	Завхан	13.1	14.3	15.7	14.8	15.4	19.8	22.2	23.2	22.8	23.1
12	Орхон	29.9	28.8	31.1	27.1	29.1	27.6	27.9	28.7	27.5	27.4
13	Өвөрхангай	15.1	16.6	16.0	14.8	15.0	17.8	19.1	20.9	20.3	22.0
14	Өмнөговь	19.2	20.3	23.0	21.8	23.3	19.0	21.0	22.2	25.1	28.0
15	Сүхбаатар	17.6	20.0	20.0	18.4	19.3	21.7	22.0	22.9	21.9	24.0
16	Сэлэнгэ	17.8	19.0	18.5	16.1	15.3	16.8	15.8	17.6	18.1	19.7
17	Төв	14.6	14.9	16.0	14.9	15.4	18.0	18.4	20.8	20.9	20.9
18	Увс	15.8	17.1	17.2	14.6	15.5	16.4	18.5	18.7	19.1	21.6
19	Ховд	14.5	14.1	14.0	13.9	16.7	19.3	21.7	21.2	22.2	23.5
20	Хөвсгөл	13.2	13.9	14.1	12.9	14.1	14.9	17.0	17.3	17.7	18.2
21	Хэнтий	17.8	20.6	21.1	20.5	19.7	21.8	22.7	22.7	21.8	21.6
22	Аймгийн дүн	17.2	18.1	18.8	17.4	18.0	20.0	21.1	22.0	22.0	22.6
23	Улаанбаатар	44.1	44.4	43.4	39.6	40.3	38.8	41.1	40.9	42.4	42.3
24	Улсын дүн	27.5	28.3	28.5	26.4	27.2	28.5	30.3	30.7	31.4	31.6

СУВИЛАГЧ, / 10 000 ХҮН АМД /

№	Аймаг/хот	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Архангай	24.0	25.5	27.1	28.0	27.8	30.1	30.9	30.6	30.2	29.5
2	Баян-Өлгий	23.2	22.6	22.9	24.3	24.9	27.5	27.3	27.5	30.2	30.4
3	Баянхонгор	26.4	27.6	29.3	28.8	29.1	33.1	35.3	36.2	36.8	35.0
4	Булган	29.2	29.5	30.3	30.1	29.7	36.4	36.4	35.4	35.8	32.9
5	Говь-Алтай	27.9	34.6	36.8	37.4	38.2	42.5	42.9	44.5	44.3	43.6
6	Говьсүмбэр	35.8	38.6	45.6	40.5	37.8	39.0	41.2	38.5	42.1	37.4
7	Дархан-Уул	30.9	39.5	37.2	36.7	35.6	35.3	36.6	37.9	37.5	39.7
8	Дорноговь	18.0	30.1	31.2	30.1	31.1	30.1	29.3	31.7	31.3	32.2
9	Дорнод	27.7	30.5	30.9	30.8	31.4	34.5	34.3	36.3	36.5	35.6
10	Дундговь	27.4	29.4	29.3	30.7	32.0	36.1	38.1	39.7	37.0	35.6
11	Завхан	24.9	26.3	28.3	31.0	28.9	34.6	37.6	39.5	38.7	39.2
12	Орхон	32.5	37.0	37.9	38.9	38.1	34.5	35.5	35.2	36.2	36.3
13	Өвөрхангай	21.6	22.7	23.3	23.7	24.5	28.1	28.7	28.7	29.1	28.7
14	Өмнөговь	23.1	26.2	28.3	25.8	24.1	22.1	24.4	23.1	26.8	27.9
15	Сүхбаатар	27.4	27.8	27.4	30.4	29.1	30.4	31.8	32.5	36.7	36.6
16	Сэлэнгэ	28.2	27.0	26.0	27.3	26.0	26.6	25.9	29.3	26.9	27.5
17	Төв	25.5	26.0	27.1	26.8	25.8	28.4	29.3	29.9	33.5	31.1
18	Увс	27.0	29.2	32.2	30.5	31.2	33.0	31.5	36.3	36.2	34.4
19	Ховд	24.8	26.7	28.6	28.4	28.1	30.3	29.8	29.7	34.4	33.5
20	Хөвсгөл	22.4	25.8	26.2	26.1	26.8	26.4	28.3	28.3	28.5	28.6
21	Хэнтий	27.9	29.9	30.5	31.0	30.8	34.0	34.9	35.0	34.0	33.7
22	Аймгийн дүн	26.0	28.4	29.2	29.5	29.4	31.2	32.0	32.8	33.5	33.1
23	Улаанбаатар	32.8	39.0	40.1	38.8	38.2	36.9	38.4	37.6	40.9	42.8
24	Улсын дүн	28.6	32.4	33.5	33.3	33.0	33.8	34.9	35.0	36.9	37.5

ОРНЫ ТОО, / 10 000 ХҮН АМД /

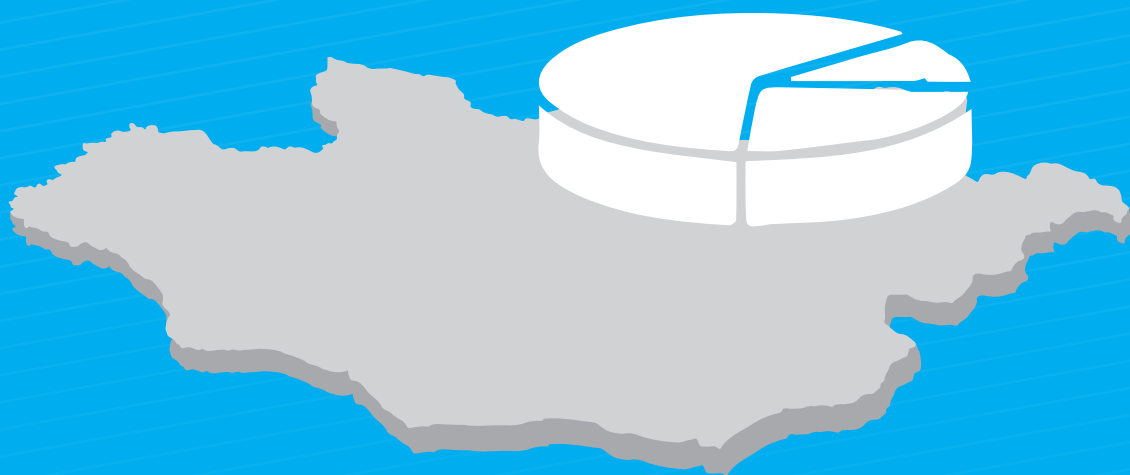
№	Аймаг/хот	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Архангай	66.0	64.1	61.9	62.1	60.7	79.2	80.1	66.6	57.2	55.2
2	Баян-Өлгий	56.1	59.2	55.5	58.7	60.8	70.9	82.1	74.8	70.5	68.9
3	Баянхонгор	65.2	63.1	60.9	58.5	58.5	65.3	64.6	66.5	57.8	57.1
4	Булган	57.9	60.7	57.1	60.0	59.2	72.3	71.8	73.0	57.7	55.1
5	Говь-Алтай	77.7	76.7	77.3	77.2	73.9	85.6	84.4	84.1	68.1	66.4
6	Говьсүмбэр	96.8	93.4	96.8	81.0	78.3	77.3	74.6	85.9	55.7	64.5
7	Дархан-Уул	58.8	57.3	58.6	56.9	57.4	57.8	58.7	57.8	66.0	67.1
8	Дорноговь	73.5	66.7	64.3	61.6	62.1	61.5	60.2	59.1	62.8	62.6
9	Дорнод	66.1	65.3	64.9	65.2	65.2	70.1	69.3	70.7	58.3	56.4
10	Дундговь	70.9	71.1	72.2	62.1	63.4	78.0	78.9	79.3	55.6	51.1
11	Завхан	85.4	88.2	84.0	66.6	68.9	96.6	93.4	104.3	66.4	71.2
12	Орхон	52.1	47.4	53.7	50.9	50.9	51.4	55.2	58.3	62.7	61.4
13	Өвөрхангай	53.0	57.0	54.3	54.4	54.1	62.3	61.9	62.9	63.7	60.7
14	Өмнөговь	64.4	63.6	63.0	55.9	56.0	46.6	45.2	43.9	69.1	73.5
15	Сүхбаатар	60.8	61.3	58.5	57.7	57.6	61.4	60.7	60.3	66.0	62.7
16	Сэлэнгэ	62.9	71.5	62.2	63.0	61.5	63.3	65.2	60.4	59.3	58.4
17	Төв	59.1	57.2	56.4	48.3	47.3	49.6	49.2	49.1	59.2	57.7
18	Увс	73.6	67.6	67.8	60.3	60.9	65.4	65.1	66.4	68.8	69.0
19	Ховд	64.5	62.7	64.3	63.1	65.8	71.4	74.7	73.6	70.5	67.6
20	Хөвсгөл	59.8	59.1	59.4	48.9	49.7	54.4	52.9	56.7	54.8	60.2
21	Хэнтий	66.5	64.2	61.9	60.9	60.6	65.6	64.8	64.3	58.4	60.2
22	Аймгийн дүн	64.1	63.8	62.5	59.1	59.2	65.3	65.9	65.5	62.4	62.1
23	Улаанбаатар	82.5	78.6	76.4	74.8	72.3	71.5	72.6	72.0	77.6	83.2
24	Улсын дүн	71.1	69.5	68.0	65.4	64.6	68.1	69.0	68.5	69.4	71.8

ХЭВТЭН ЭМЧЛҮҮЛСЭН ХҮНИЙ ТОО, / 10 000 ХҮН АМД /

№	Аймаг/хот	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Архангай	2370.2	2487.8	2498.4	2428.0	2525.3	2585.3	2524.5	2410.6	2319.9	2052.7
2	Баян-Өлгий	2168.4	2300.3	2301.9	2256.9	2327.6	2665.0	2679.5	2775.1	2831.9	2793.4
3	Баянхонгор	2330.1	2472.5	2334.2	2216.6	2272.8	2625.9	2518.9	2513.0	2481.0	2280.9
4	Булган	2041.3	2067.8	2097.6	2118.8	2048.1	2380.9	2420.3	2316.5	2075.7	1931.3
5	Говь-Алтай	2508.4	2456.2	2507.9	2291.1	2334.4	2767.8	2682.1	2713.1	2669.5	2562.2
6	Говьсүмбэр	3230.7	3143.2	3263.1	3251.1	3434.7	3336.8	3213.7	3050.6	3399.9	2804.2
7	Дархан-Уул	2056.9	2085.5	2284.0	2336.6	2525.1	2409.5	2401.9	2465.0	2891.5	2818.1
8	Дорноговь	2326.1	2379.0	2381.6	2236.8	2345.6	2279.4	2184.2	2074.1	2220.0	2103.9
9	Дорнод	2121.4	2096.2	2290.3	2293.1	2214.0	2489.7	2473.0	2400.5	2327.0	2238.1
10	Дундговь	2081.3	2121.0	2260.9	2232.6	2269.5	2634.5	2879.8	2736.1	2662.7	2271.0
11	Завхан	2155.0	2206.9	2244.9	2296.9	2337.4	2771.3	2767.2	2668.9	2485.0	2339.3
12	Орхон	1703.3	1731.7	1980.6	1935.7	2030.5	1956.4	2072.7	2070.8	2124.9	2073.9
13	Өвөрхангай	1719.0	1920.5	1813.6	1842.1	1961.9	2073.4	2183.7	2162.0	2206.7	2076.2
14	Өмнөговь	2025.0	2177.7	2285.4	2143.6	1941.7	1593.1	1615.4	1620.7	1877.3	2008.9
15	Сүхбаатар	2082.2	2232.6	2336.0	2354.7	2314.9	2444.3	2354.0	2306.2	2342.6	2167.6
16	Сэлэнгэ	2139.4	2288.3	2141.7	2126.6	2222.8	2222.2	2182.7	1959.7	2029.8	1935.6
17	Төв	1738.3	1754.9	1866.8	1789.7	1760.5	1823.6	1789.4	1746.8	1812.8	1615.5
18	Увс	2434.7	2284.0	2576.9	2384.6	2467.4	2724.0	2617.2	2654.7	2663.9	2401.1
19	Ховд	2367.9	2269.7	2458.7	2530.4	2523.6	2714.6	2765.2	2921.4	2958.2	2773.8
20	Хөвсгөл	2074.7	2117.0	2176.7	2163.0	2159.8	2272.3	2285.8	2246.6	2200.2	2149.3
21	Хэнтий	2139.8	2486.4	2382.9	2279.9	2304.1	2475.4	2475.8	2341.2	2376.5	2147.9
22	Аймгийн дүн	2127.7	2191.5	2251.8	2210.2	2251.4	2380.5	2375.7	2339.6	2378.2	2242.0
23	Улаанбаатар	2596.5	2707.3	2628.0	2672.5	2769.4	2625.2	2712.8	2750.2	2872.1	3012.2
24	Улсын дүн	2307.3	2391.9	2400.6	2396.5	2464.0	2491.6	2530.4	2530.1	2606.1	2593.1

АМБУЛАТОРТ БҮРТГЭГДСЭН ХҮН АМЫН ӨВЧЛӨЛ, / 10 000 ХҮН АМД /

№	Аймаг/хот	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Архангай	4844.7	5066.9	5624.6	6619.1	6460.4	7500.0	7766.6	6722.2	7996.4	7977.1
2	Баян-Өлгий	3490.9	3560.3	3455.3	3513.3	3493.6	4459.4	4541.3	4594.0	5155.5	4711.8
3	Баянхонгор	4250.5	5047.8	6250.6	7379.4	8010.9	9872.4	8642.9	9389.0	9639.1	9644.5
4	Булган	3895.7	5059.3	4822.3	4403.3	4282.2	4318.8	4965.2	5888.1	7309.8	8042.1
5	Говь-Алтай	5820.9	5846.6	5841.1	5930.6	6967.4	7480.1	7262.7	6865.1	6592.9	5646.5
6	Говьсүмбэр	7836.5	7369.5	8755.5	9228.1	13085.5	12232.4	9023.3	6396.6	6743.4	6415.0
7	Дархан-Уул	6397.2	6650.3	6877.8	7899.2	7337.7	7178.6	7246.7	7787.0	8668.3	7998.5
8	Дорноговь	5454.3	4999.1	5311.6	5534.0	6078.2	6131.2	6239.6	6374.9	7232.2	7821.0
9	Дорнод	4897.4	5290.8	6179.4	7281.9	6753.0	7306.1	7676.5	7430.7	6779.5	8009.9
10	Дундговь	3509.0	3605.0	3638.1	3656.6	3991.7	5200.0	5397.4	5974.4	6064.3	5392.2
11	Завхан	3514.1	3499.9	3614.5	3760.7	3877.4	4592.0	6604.6	4686.1	5501.9	5559.1
12	Орхон	3957.9	4135.7	4524.5	4560.7	4773.7	4358.2	4259.1	4180.8	4496.2	5813.7
13	Өвөрхангай	4542.8	5802.6	6231.1	5944.1	6242.5	7051.8	6845.7	7152.3	6982.1	6691.5
14	Өмнөговь	4975.3	5910.4	6233.3	6845.6	8427.2	7143.1	7251.9	7597.4	8094.4	9652.7
15	Сүхбаатар	3769.3	4396.1	5673.7	5234.2	5286.4	4889.7	5307.6	5561.6	5508.2	7832.5
16	Сэлэнгэ	4269.2	5065.6	4786.7	4168.8	5065.1	5326.1	4962.3	4874.9	4950.3	4543.7
17	Төв	3093.9	3214.5	5504.8	7062.2	5948.7	5985.9	7104.8	6968.1	7923.9	8298.5
18	Увс	5397.7	5555.5	5621.4	6059.3	5661.0	6420.5	6578.9	7223.3	6938.8	7439.0
19	Ховд	3905.1	3999.4	4153.0	3979.4	4235.9	7008.4	6696.0	5966.4	5459.2	5566.8
20	Хөвсгөл	3786.5	4951.5	5604.2	5524.1	5202.8	4499.3	6154.3	5866.9	5911.4	5542.4
21	Хэнтий	4173.4	5092.0	5159.2	5429.0	5375.5	6646.0	6299.0	6199.3	6348.9	6016.5
22	Аймгийн дүн	4390.5	4853.1	5291.5	5575.4	5695.7	6217.2	6417.6	6349.0	6658.7	6816.5
23	Улаанбаатар	4741.2	5610.8	6712.3	6601.0	6405.5	6151.2	6879.2	7949.9	8770.3	8644.1
24	Улсын дүн	4524.9	5147.5	5853.2	5988.7	5987.0	6187.2	6629.3	7091.8	7633.2	7649.5



БҮЛЭГ 13.

ҮНДЭСНИЙ
ХӨТӨЛБӨРҮҮД

“НӨХӨН ҮРЖИХҮЙН ЭРҮҮЛ МЭНД ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	Засгийн газрын 2012оны 61 дүгээр тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2012-2016 он
Гол зорилт	Эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүд, өсвөр үеийнхэнд нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэй үзүүлж, хүн амын тогтвортой өсөлтийг дэмжих замаар монгол хүний хөгжлийг хангах таатай орчинг бүрдүүлж, Мянганы хөгжлийн зорилтыг хангахад оршино.

Үзүүлэлтүүд		Эх сурвалж ба шалгуурын мөн чанар	Хүрэх түвшин			2015 оны хүрсэн түвшин
			Суурь үзүүлэлт	2014	2016	
1. Эхийн эрүүл мэндийн үзүүлэлтүүд						
1.1	Эхийн эндэгдлийн түвшин /100 000 амьд төрөлтөд /	ЭМСҮ	45.5 (2010)	44.0	40.0	26.0
1.2	Перинаталь эндэгдийн түвшин /1000 амьд төрөлтөд/	ЭМСҮ	16.9 (2010)	16.9	16.9	14.6
1.3	Жирэмсний хяналтад байх хугацаандаа 6 болон түүнээс дээш удаа үзүүлсэн жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн хувь	ЭМСҮ	93.7(2010)	99.0	99.5	84.2
1.4	Эмнэлэгт төрсөн эхчүүдийн эзлэх хувь	ЭМСҮ	99.0 (2010)	99.3	99.5	99.6
1.5	Жирэмсний хяналтад эрт орсон голч хугацаа	судалгаа	2.9 (2008)	2.6	2.1	-
1.6	Эхийн эндэгдэлд халдварт өвчний шалтгаант нас баралтын эзлэх хувь	судалгаа	23.3(2010)	20.0	18.0	-
1.7	Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн нэн чухал 10 эмийн нөөцтэй үйлчилгээ үзүүлэх цэг	судалгаа	76.0(2010)	85.0	90.0	-
1.8	Эхчүүдийн амрах байранд амарвал зохих эхчүүдээс амрах байраар үйлчлүүлсэн эхчүүдийн эзлэх хувь	ЭМСҮ	78.0(2010)	80.0	75.0	76.3
2. Гэр бүл төлөвлөлтийн үзүүлэлт :						
2.1	Гэр бүл төлөвлөлтийн орчин үеийн аргын хэрэглээний хувь	ЭМСҮ	53.4 (2010)	54.0	55.0	54.1
2.2	Гэр бүл төлөвлөлтийн хангагдаагүй хэрэгцээний хувь	судалгаа	13.9(2008)	10.0	7.5	-
2.3	Жирэмслэхээс хамгаалах орчин үеийн гурваас доошгүй эм хэрэгслийг санал болгодог болсон эмнэлгийн эзлэх хувь	судалгаа	93.5(2010)	94.0	95.0	-
3. Аюултай үр хөндөлтөөс сэргийлэх үйл ажиллагааны үзүүлэлт :						
3.1	Үр хөндөлт (1000 амьд төрөлтөд)	ЭМСҮ	18.6(2010)	180	160	224.6
3.2	Нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэйд ноогдох үр хөндөлт	ЭМСҮ	14.8(2010)	12.0	10.0	22.0
3.3	Үр хөндөлтийн өмнөх болон дараахь зөвлөгөөг өгдөг байгууллагын эзлэх хувь	судалгаа	72.2(2010)	90.0	100.0	-
4. Бэлгийн замаар дамжих халдварын хяналт ба урьдчилан сэргийлэлтийн үзүүлэлт:						
4.1	Сүүлийн удаа бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн 15-24 насны залуусын хувь	судалгаа	58.6(2007)	63	65	-
4.2	Халдвар дамжих замыг зөв нэрлэсэн,буруу ойлголтыг үгүйсгэж чадсан 15-24 насны залуусын хувь	судалгаа	24.5(2007)	45.0	48.0	-
4.3	Умайн хүзүүний хавдрын эрт илрүүлэлтэд хамрагдсан эмэгтэйн эзлэх хувь	судалгаа	тогтооно	50.0	70.0	-
5. Бэлгийн боловсролын үзүүлэлт :						
5.1	15-19 насны охидын төрөлтийн түвшин /эзлэх хувь /	ЭМСҮ	6.0(2010)	5.5	5.0	5.5
6. Хүчирхийллээс сэргийлэх ба үйлчилгээний үзүүлэлт:						
6.1	Гэр бүлийн болон бэлгийн хүчирхийлэлд өртсөн эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	судалгаа	тогтооно	жил дараалан бууруулна		-
6.2	Гэр бүлийн болон бэлгийн хүчирхийлэлд өртөгсдөд тусламж үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын тоо / Өссөн дүнгээр /	ЭМСҮ	4(2011)	5.0	7.0	-

“ХАЛДВАРТ ӨВЧИНТЭЙ ТЭМЦЭХ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2011 оны 108-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2011-2015 он
Гол зорилт	"Олон улсын эрүүл мэндийн дүрэм"-ийг хэрэгжүүлэх чадавхийг үндэсний болон орон нутгийн түвшинд бэхжүүлэх, Халдварт өвчинтэй тэмцэх, сэргийлэх эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох

№	Шалгуур үзүүлэлт	2010 оны суурь үзүүлэлт	Хүрэх үр дүнгийн үзүүлэлт (оноор)							
			2012 оны түвшин	2012 оны хүрсэн түвшин	2013 оны түвшин	2013 оны хүрсэн түвшин	2014 оны түвшин	2014 оны хүрсэн түвшин	2015 оны түвшин	2015 оны хүрсэн түвшин
1	Халдварт өвчний дэгдэлтийн үед шуурхай хариу арга хэмжээ авах талаар сургагдсан баг	15	30	34	40	34	50	40	60	66
2	Халдварт өвчний дэгдэлтийн голомтод 24-48 цагийн дотор хариу арга хэмжээ авсан тохиолдол	40	70	88	75	85	80	90	85	95.00%
3	Халдварт өвчний хамшинж, сэжигтэй, өвөрмөц тохиолдлын оношийн лабораторийн баталгаажилт	40	50	68.4	60	70	70	75	80	80.00%
4	Эрсдэлийн үеийн харилцаа холбооны чиглэлээр сургагдсан мэргэжилтэн	50	150	150	200	150	250	200	300	330
5	Шинэ болон сэргэж байгаа халдварт өвчний дэгдэлт, томуугийн цартахлын үед хариу арга хэмжээ авах талаар хамтран хийсэн үзүүлэх сургууль	3	5	5	10	8	10	8	15	7
6	Халдварт өвчний дэгдэлтийн үеийн харилцаа холбооны чиглэлээр сургагдсан баг	-	10	34	15	23	20	23	20	20
7	Халдварт өвчний үед хэрэглэх хувийн хамгаалах хэрэгслээр хангагдсан эрүүл мэндийн байгууллага	10	30	30	40	35	60	0.9	80	90.00%
8	Лабораторийн сорьц цуглуулах багцаар хангагдсан эрүүл мэндийн байгууллага	10	30	30	40	37	60		80	80
9	Халдварт өвчний оношилгооны чиглэлээр магадлан итгэмжлэгдсэн лаборатори	2	5	5	6	5	7	7	8	9
10	Халдварт өвчний оношилгоонд нэвтэрсэн молекул-биологийн шинжилгээний арга	1	3	3	4	9	5	5	6	6
11	Олон улсын лавлагаа лабораторийн чанарын хяналтын сүлжээнд хамрагдсан лаборатори	2	4	4	6	6	6	7	6	6
12	В вируст гепатитаас сэргийлэх вакцинд хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтэн	5	30	30	40	36	50	0.8	60	85.00%
13	Томуугийн эсрэг дархлаажуулалтад хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтэн	10	30	30	40	55	50	62.8	60	27039
14	Эмнэлгийн ажиллагсдын халдварт өртсөн байдлыг тогтмол мэдээлдэг эрүүл мэндийн байгууллага	6	25	25	40	35	50	50	60	80.00%
15	Цус, цусан бүтээгдэхүүний эргэх талоныг хэрэглэж хэвшсэн эрүүл мэндийн байгууллага	-	40	40	60	51	80	80	100	100%
16	Халдварт өвчний тандалт, сэргийлэлт, оношилгоо, эмчилгээний талаар хийсэн судалгаа	9	15	12	17	16	20	2	22	4
17	Халдварт өвчний тандалт, хариу арга хэмжээний талаар хийсэн дэмжлэгт хяналт	10	30	30	40	32	50	30	60	75
18	Шинээр нэвтрүүлсэн вакцин	-	-	0	1		-	0	1	0
	Биобэлдмэл	-	1	1	1		1	0	1	0
	Оношлуур	-	1	1	1		1	0	1	0
19	Халдварт өвчин 10.000 хүн амд (промилиэр)									
	Цусан суулга	11.2	10.0	7.4	9.0	7.0	9.0	7.9	9.0	9.2
	Сальмонеллөз	0.8	0.6	0.4	0.6	0.3	0.6	0.3	0.5	0.5
	А вируст гепатит	33.8	21.0	21.2	15.8	5.7	13.0	1.1	10.0	0.3
	Улаанбурхан	0.1	-	0.0	-	0.0	-	0.0	-	79.2
	Улаанууд	5.9	4.5	0.8	4.0	0.1	3.5	0.0	3.0	0.2
	Гахай хавдар	7.9	7.0	32.6	7.0	18.7	6.5	1.5	6.0	0.8
20	Сүрьеэгийн нас баралт (100.000 хүн амд)	2.5	2.1	2.1	1.9	2.0	1.7	1.9	1.5	1.7
21	Түрхэц эерэг сүрьеэгийн тохиолдлын илрүүлэлт	83.7	84.3	74.1	84.5	57.0	84.7	76.4	85.0	77.6
22	Түрхэц эерэг сүрьеэгийн шинэ тохиолдлын эдгэрэлт	83.4	82.7	82.7	84.4	80.1	84.7	80.7	85.0	79.5
23	ХДХВ-ийн халдварыг илрүүлэх шинжилгээ хийлгэсэн сүрьеэтэй өвчтөн	35	51	90.6	59	60.4	67	84.4	75	97
24	Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дунд дахь тэмбүүгийн тархалт (судалгаагаар)	1.7	1.3	-	-	1.1	-	2.5	-	-

“ОСОЛ, ГЭМТЭЛ, ХҮЧИРХИЙЛЛЭЭС СЭРГИЙЛЭХ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2009 оны 279-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	I үе шат 2010-2012 он, II үе шат 2013-2016 он
Гол зорилт	Хүн ам осол, гэмтлийн улмаас тахир дутуу болох, хөдөлмөрийн чадвар алдах, нас барах явдлыг бууруулах

№	Шалгуур үзүүлэлт	2010 оны түвшин	2011 оны түвшин	2012 онд түвшин	2013 оны түвшин	2014 онд түвшин	2015 онд хүрсэн түвшин
1	Зам, тээврийн ослын улмаас нас барсан тохиолдол/100000 хүн амд/	17.8	19.7	20.9	19.9	22.9	18.1
2	Хүүхдийн осол гэмтлийн тохиолдол/10000 хүн ам тутамд/	94.3	96.4	99.4	124.4	124.3	121.9
3	Түлэгдэл/10000 хүн амд/	26.9	30.2	29.2	35.1	37.6	30.0
4	Гэмтэл согог, судлалын кабинеттэй аймгийн тоо	11	11	12	15	16	19
5	Гэмтэл согогын тусламж, үйлчилгээний ор гаргаагүй аймгийн тоо	11	10	9	6	5	0
6	Гэмтэл, согог судлалын эмчгүй аймгийн тоо	3	3	2	3	1	0

“ОРЧНЫ ЭРҮҮЛ МЭНД” ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2005 оны 245 дугаар тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2006-2015 он Нэгдүгээр үе шат-2006-2010 он Хоёрдугаар үе шат-2010-2015 он
Гол зорилт	Хүрээлэн буй орчныг бохирдуулж байгаа хүчин зүйлсийг багасгах, орчны эрүүл мэндийг сайжруулахад чиглэсэн үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх, салбар хоорондын зохицуулалт, хамтын ажиллагааг сайжруулах замаар хүн амыг эрүүл аюулгүй орчинд ажиллах, амьдрах нөхцлийг бүрдүүлэхэд оршино.

№	Шалгуур үзүүлэлт	2006 оны түвшин	2007 оны түвшин	2009 оны түвшин	2010 оны түвшин	2011 оны түвшин	2012 оны түвшин	2013 оны түвшин	2014 оны түвшин	2015 оны түвшин
I. Гэдэсний халдварт өвчин /10 000 хүн амд/										
1	Балнад	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2	Сальмонеллөз	0.0	0.7	0.5	0.5	0.4	0.4	0.3	0.3	0.5
3	Цусан суулга	7.3	9.2	11.7	12.5	7.6	7.4	7.0	7.9	9.2
4	Вирүст гепатит А	21.7	34.2	22.1	29.4	49.0	21.2	5.7	1.1	0.3
II. "Амьсгалын дээд замын үрэвсэлт өвчин /10 000 хүн амд/"										
1	Цочмог төвөнхтөс, мөгөөрсөн хоолойтос	33.25	40.57	49.7	56.7	46.9	46.5	53.5	56.5	63.3
2	Гуурсан хоолойн багтраа	14.46	15.8	20.1	19.8	19.1	20.0	18.9	19.4	19.0

“АМЬДРАЛЫН БУРУУ ХЭВШЛЭЭС ҮҮДЭЛТЭЙ ӨВЧНӨӨС СЭРГИЙЛЭХ, ХЯНАХ”

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2014 оны 2 дугаар сарын 7-ны 34 дугаар тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2014-2021 он Нэгдүгээр үе шат-2014-2017 он Хоёрдугаар үе шат-2017-2021 он
Гол зорилт	Хувь хүн, гэр бүл, байгууллага хамт олонд эрүүл аж төрөх дадал, зан үйлийг төлөвшүүлэх, амьдралын буруу хэвшлээс үүдэлтэй зонхилон тохиолддог халдварт бус өвчний хяналт, тандалт, менежментийг сайжруулах замаар урьдчилан сэргийлэх боломжтой халдварт бус өвчний өвчлөл, чадвар алдалт, цаг бусын эндэгдлийг бууруулах орчин бүрдүүлэхэд энэхүү хөтөлбөрийн зорилго оршино.

№	Шалгуур үзүүлэлт	Эх үүсвэр	2013 оны түвшин	2015 оны түвшин	Хүрэх үзүүлэлт	
					2017 он	2021 он
I. Хүний зан үйлтэй холбоотой халдварт бус өвчний анхдагч эрсдэлт хүчин зүйлсийн үзүүлэлт:						
1	Хүн амын тамхины хэрэглээ, хувиар	*	27.1	27.1	27	21.7
2	Сүүлийн 30 хоногт тамхийг 1-2 удаа хэрэглэсэн 13-15 насны хүүхэд, хувиар	**	5.9	5.9	5.4	4.9
3	Сүүлийн 30 хоногт тамхийг 1-2 удаа хэрэглэсэн 16-17 насны хүүхэд, хувиар	**	17.5	17.5	16	14.5
4	Сүүлийн 30 хоногт ажлын байрандаа тамхины утаанд өртөгсөд, хувиар	*	25.5	25.5	23.4	21.3
5	15-аас дээш насны нэг хүнд ногдох бүртгэгдсэн согтууруулах ундаа, литр (архинд шилжүүлснээр)	*****	9.8	9.8	8.8	7.9
6	Согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэгчид, хувиар	*	10.3	23.5	10	9.6
7	Согтууруулах ундааг 1-2 удаа хэтрүүлэн хэрэглэж үзсэн сурагчид, 15-17 нас, хувиар	**	23.1	23.1	22.3	21.6
8	25-64 насны хүн амын давсны хоногийн дундаж хэрэглээ (гр/хоног)	****	11.1	11.1	10	8.9
9	Жимс, ногоог хоногт 5 нэгж (400гр) хэрэглэж чадахгүй байгаа хүн ам, хувиар	*	96.4	96.4	88.4	80.3
10	Хөдөлгөөний хомсдолтой хүн ам, хувиар	*	22.3	22.3	21.6	20.8
II. Хүний зан үйлтэй холбоотой халдварт бус өвчний хоёрдогч эрсдэлт хүчин зүйлсийн үзүүлэлт:						
1	Илүүдэл жин, таргалалттай хүн амын эзлэх хувь (БЖИ ≥25кг/м2)	*	54.4	54.4	49.9	45.3
2	Цусны даралт ихсэлт (артерийн дээд даралт ≥140, доод даралт ≥90 ба даралт бууруулах эм хэрэглэж байгаа)-ийн тархалт, хувиар	*	27.5	27.5	25.2	22,9
3	Цусан дахь нийт холестерины хэмжээ 5 ммол/л ба түүнээс их хүн амын эзлэх хувь	*	61.9	5.1	56.7	51.9
4	Захын цусан дахь глюкозын хэмжээ 5.6-6.0 ммол/л байгаа хүн амын эзлэх хувь	*	8.3	8.3	7.6	6.9
5	Цусан дахь глюкозын хэмжээ ихэссэн (6.1 ммол/л ба түүнээс их), глюкоз бууруулах эм хэрэглэж байгаа хүн ам, хувиар	*	6.9	6.9	6.3	5.8
III. Хүний зан үйлтэй холбоотой халдварт бус өвчний эрт илрүүлэлт, өвчлөлийн үзүүлэлт:						
1	Умайн хүзүүний хорт хавдрын эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан хүн ам, хувиар (30-60 нас)	***	35.6	38.3	61	80.4
2	Хөхний хорт хавдрын эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан хүн ам, хувиар (30-60 нас)	***	25.9	0	55.4	77.8
3	Артерийн гипертензийн эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан хүн ам, хувиар (40-64 нас)	***	41.5	65.1	59	79.5
4	Чихрийн шижингийн эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан хүн ам, хувиар (40-64 нас)	***	38.0	60.3	55	77.5
IV. Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчлөл, нас баралтын үзүүлэлт:						
1	"Хорт хавдраас шалтгаалсан нас баралт (10 000 хүн амд)"	***	13.4	13.8	11.6	10.5
2	Зүрх судасны тогтолцооны шалтгаант нас баралт (10000 хүн амд)	***	19.1	18.47	19.2	17.4

“СЭТГЭЦИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД” ҮНДЭСНИЙ ХОЁР ДАХЬ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2009 оны 303 дугаар тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2010-2019 он
	Нэгдүгээр үе шат-2010-2014 он
	Хоёрдугаар үе шат-2015-2019 он
Гол зорилт	Хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны болон нийгэм хамт олонд тулгуурласан тусламж, үйлчилгээг өргөжүүлэх замаар сэтгэц, зан үйлийн эмгэгийн тархалтыг бууруулах нөхцөл бүрдүүлэхэд оршино.

№	Үзүүлэлтүүд	2009 оны түвшин	2010 оны түвшин	2011 оны түвшин	2012 оны түвшин	2013 оны түвшин	2014 оны түвшин	2015 оны түвшин	2019 онд хүрэх түвшин
Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг боловсронгуй болгож хүртээмж, чанарыг сайжруулах талаар									
1	Сэтгэцийн төрөлжсөн мэргэжлийн эмнэлгийн орны тоо (10000 хүн амд)	2.2	2.2	2.2	2.2	2.1	2.3	2.4	15%-иар буурна
2	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн сэтгэцийн орны тоо (10000 хүн амд)	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7	15%-иар нэмэгдэнэ
3	Нийгэм хамт олны дунд ажиллаж байгаа гэр төвийн тоо	12	12	14	14	14	14	12	16
4	Аймаг, дүүргийн сэтгэцийн эмчийн тоо (10000 хүн амд)	0.1	0.1	0.43	0.4	0.4	0.1	0.2	0.3
5	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээний талаарх сургалтад хамрагдсан сум, өрхийн эмчийн эзлэх хувь	25.0	32.0	32.0	25.0	25.0	25	50	85
6	Анагаах ухааны болон сувилахуйн сургалтын хөтөлбөрт сэтгэцийн эрүүл мэндийн хичээлийн цагийн эзлэх хувь	5.0	5.5	5.5	5.5	2.7	5.5	5.5	15
7	Зайлшгүй шаардлагатай эмийн үндэсний жагсаалтад орсон сэтгэц нөлөөт эмээр хангагдсан аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, сум, өрхийн эмнэлгийн эзлэх хувь	86.0	41.0	45.0	41.0	20.0	29	29	100

“АМНЫ ХӨНДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД” ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2006 оны 150 дугаар тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2006-2015 он
	Нэгдүгээр үе шат-2006-2010 он
	Хоёрдугаар үе шат-2011-2015 он
Гол зорилт	Шүд цоорох өвчин, түүнд нөлөөлөгч эрсдэлт хүчин зүйлийн хяналт, тандалтыг сайжруулах, шүд амны хөндийн эрүүл мэндээ иргэд өөрсдөө хянаж сайжруулах, эрүүл зан үйл төлөвшихөд дэмжлэг үзүүлэх орчин бүрдүүлэх, нийгэм, хамт олонд тулгуурласан амны хөндийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хүртээмж, чанарыг дээшлүүлэх замаар хүн амын шүд цоорох өвчний тархалтыг бууруулах

№	Үзүүлэлт		"2004 оны түвшин"	2010 оны түвшин	2011 оны түвшин	2015 оны түвшин
Шүд цоорлын тархалт, эрчим						
1	Шүд цоорлын тархалт	5-6 настай хүүхдүүдийн дунд	80.1	79.0	89.3	78.0
2		12 настай хүүхдүүдийн дунд	62.0	61.0	65.3	60.0
3		Нийт хүн амын дунд	71.6	71.0	69.9	70.0
4	Шүд цоорлын эрчим	5-6 настай хүүхдүүдийн дунд	4.6	4.5	6.9	4.3
5		12 настай хүүхдүүдийн дунд	1.9	1.9	2.3	1.8
6		Нийт хүн амын дунд	3.1	3.0	69.9	2.8
7	3.18 настай хүүхдийн дунд бүрэн шүдтэй хүүхдийн эзлэх хувь		67.5	70.0	69.9	72.5



БҮЛЭГ 14.

ДЭМБ-ын Номхон далайн
баруун бүсийн мэдээний
санд орох Монгол улсын
үзүүлэлтүүд, 2015

**ДЭМБ-ЫН НОМХОН ДАЛАЙН БАРУУН БҮСИЙН МЭДЭЭНИЙ САНД ОРОХ МОНГОЛ
УЛСЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, 2015 ОН**

Үзүүлэлтүүд		Тоон мэдээлэл			Он	"Эх үүсвэр"
I Хүн ам зүйн үзүүлэлтүүд		Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй		
1	Газар нутгийн хэмжээ (1 000 км ²)	1 567.00	...	...	2015	
2	Хүн амын тоо ('000)	3 057.7	1 503.6	1 554.1	2015	УБСЕГ
3	Хүн амын тоо насны бүлгээр (%)					УБСЕГ
	- 0–4 нас	12.7	13.2	12.1	2015	УБСЕГ
	- 5–14 нас	16.9	17.5	16.3	2015	УБСЕГ
	- 60 ба түүнээс дээш нас	5.9	4.9	6.8	2015	УБСЕГ
	- 65 ба түүнээс дээш нас	3.8	3.0	4.5	2015	УБСЕГ
	- 80 ба түүнээс дээш нас	0.6	0.4	0.8	2015	УБСЕГ
4	Хүн амын цэвэр өсөлт (%)	2.1	...	...	2015	УБСЕГ
5	Хотын хүн ам (%)	68.0	67.5	69.6	2015	УБСЕГ
6	Төрөлтийн түвшин (1000 хүн амд)	26.7	...	...	2015	ЭМХТ
7	Нас баралтын түвшин (1000 хүн амд)	5.4	6.6	4.2	2015	ЭМХТ
8	"Төрөлтийн нийлбэр коэффициент (15–49 насны эмэгтэйчүүд)"	3.1	...	...	2015	УБСЕГ
9	Насанд хүрэгчдийн бичиг үсэг тайлагдалтын хувь	96.6	95.2	97.5	2013	НҮТС
10	Одоогийн зах зээлийн ханшаар нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүний өсөлт (US\$)	4512	...	...	2014	УБСЕГ
11	Нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүний үнийн өсөлт (%)	10.1	...	...	2014	УБСЕГ
12	Бүртгэгдсэн нас баралт (%)					
II Эрүүл мэндийн байгууллагын тоо		Бүгд	Улсын	Хувийн		
1	Эрүүл мэндийн байгууллагын тоо	1877	647	1230	2015	ЭМХТ
2	Эрүүл мэндийн төвүүд	509	509		2015	ЭМХТ
3	Дүүргийн эмнэлгүүд	12	12		2015	ЭМХТ
4	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	16	16		2015	ЭМХТ
5	Бүсийн оношлогоо, эмчилгээний төв, Төв эмнэлэг тусгай мэргэжлийн төвүүд	5	5		2015	ЭМХТ
6	Эмнэлгийн орны тоо	21720	16458	5262	2015	ЭМХТ
III Эрүүл мэндийн үйлчилгээний хүртээмж, чанар		Бүгд	Улсын	Хувийн		
3	Нэг иргэний жилд үзүүлсэн дундаж тоо	5.5	4.9	0.6	2015	ЭМХТ
4	Зүрхний цочмог шигдээсээр нас барсан тохиолдолын тоо	809	805	4	2015	ЭМХТ
IV Эрүүл мэндийн үйлчилгээний хангамж		Бүгд	Хот	Хөдөө		
1	Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэглэдэг эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	54.1			2015	ЭМХТ
2	Жирэмслэлтээс сэргийлэх орчин үеийн арга хэрэглэдэг эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	48.2			2012	ХХС
3	"Гэр бүл төлөвлөлтийн хангагдаагүй хэрэгцээ (%)"	22.3	24.1	18.9	2012	ХХС

4	Жирэмсний эрт хяналтын хувь		84.2	83.1	86.6	2015	ЭМХТ
5	Эрүүл мэндийн мэргэжилтний эх барьсан төрөлтийн хувь (%)	Гэрт	53.2	...	...	2015	ЭМХТ
		Эмнэлэгт	100.0	...	...	2015	ЭМХТ
6	Мэс заслын аргаар төрсөн төрөлтийн эзлэх хувь (%)		24.8	26.5	8.3	2015	ЭМХТ
7	Төрсний дараах эх, нярайн хяналтын гэрийн үзлэгийн хувь (%)						
			Бүгд	Эрэгтэй	Хот		
8	Төрсний дараах нярайн таталтын эсрэг вакцинжуулалт хийгдсэн нярайн хувь (%)		97.6	98.0	98.8	2013	НҮТС
9	Суулгалтаар өвдсөн 2-59 сартай хүүхдийн цинкийн бэлдмэл хүлээж авсан тоо						
10	6-23 сартай хүүхдийн сүүлийн 6 сар А витамин хүлээж авсан хүүхдийн хувь		82.90	82.10	84.3	2013	НҮТС
11	5-аас доош насны амьсгалын замын хурц өвчнөөр өвдсөн хүүхдийн тоо		175624	93441	...	2015	ЭМХТ
V Эрүүл мэндийн үзүүлэлтүүд			Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй		
1	Дундаж наслалт (жилээр)		69.89	66.02	75.84	2015	УБСЕГ
2	Хүн амын нас баралт /100 000 хүн амд/		540.9	661.4	424.9	2015	ЭМХТ
			Бүгд	Хот	Хөдөө		
3	Нөхөн үржихүйн насны цус багадалттай эмэгтэйчүүдийн хувь (15-49 нас)		...	...	...		
4	" Цус багадалттай жирэмсэн эхчүүдийн хувь"		3.9	...	...	2015	ЭМХТ
5	Өсвөр насны охидын төрөлтийн хувь		5.5	5.5	4.4	2015	ЭМХТ
	Өсвөр насны охидын төрөлт (15-19 насны 1000 охид тутамд)		37.3	...	...	2015	ЭМХТ
6	"Төрсний дараах цус алдалтын тохиолдлын тоо"		1073	867	206	2015	ЭМХТ
7	Төрсний дараах цус алдалтаар нас барсан эхийн эндэгдэлийн тоо		2	1	1	2015	ЭМХТ
8	Жирэмсний хожуу үеийн хордлого болон төрөх үеийн хүндрэлүүдийн тохиолдолын тоо		5674	5441	233	2015	ЭМХТ
9	Жирэмсний хожуу үеийн хордлого болон төрөх үеийн хүндрэлээс шалтгаалсан эхийн эндэгдлийн тоо		2	2	...	2015	ЭМХТ
10	Эхийн эндэгдлийн тоо		21	18	3	2015	ЭМХТ
11	Эхийн эндэгдэл (100 000 амьд төрөлтөд)		26.0	...	...	2015	ЭМХТ
			Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй		
12	Нярайн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд)		10.2	11.6	8.7	2015	ЭМХТ
13	Нялхсын эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлтөд/		15.3	17.4	13.0	2015	ЭМХТ
14	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлтөд/		18.3	20.7	15.7	2015	ЭМХТ
17	Осол гэмтлийн тохиолдлын тоо		161831	101729	60102	2015	ЭМХТ
18	Осол гэмтлийн нас баралтын тоо		2563	2070	493	2015	ЭМХТ
19	Бусдад хорлогдсон ба хүчирхийлэлийн тохиолдолын тоо		...	...	...		
20	Бусдад хорлогдсон ба хүчирхийлэлээс шалтгаалсан нас баралтын тоо		241	197	44	2015	ЭМХТ
21	Зам тээврийн ослын тохиолдолын тоо		4 722	2 934	1 788	2015	ЭМХТ
22	Зам тээврийн ослын нас баралтын тоо		565	447	118	2015	ЭМХТ

23	Амиа хорлосон тохиолдолын тоо	...	...	...		
24	Амиа хорлосон нас баралтын тоо	479	408	71	2015	ЭМХТ
25	Амиа хорлолтын хувь	...	...	...		
26	"Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн тархалтын түвшин /10 000 хүн амд/ "	330.3	355.6	305.8	2015	ЭМХТ
27	"Хумхаа өвчний нас баралтын хувь (100 000 хүн амд)"	...	...	...		
28	Хумхаа өвчний тохиолдолын хувь (эрсдэлтэй орчны 1000 хүн амд)	...	...	...		
29	Plasmodium falciparum -аар үүсгэгдсэн хумхаа өвчний нотлогдсон тохиолдолын тоо	...	...	...		
30	Plasmodium vivax-аар үүсгэгдсэн хумхаа өвчний нотлогдсон тоо	...	...	...		
31	Хумхаа өвчний тохиолдолын баталгаажсан тоо	1	0	1	2015	ЭМХТ
32	Хумхаа өвчнөөр нас барсан тохиолдолын тоо	...	...	...		
33	Зүрх судасны өвчний нас баралт (100 000 хүн амд)	184.7	216.6	154.0	2015	ЭМХТ
34	Хорт хавдрын нас баралт (100 000 хүн амд)	131.8	148.1	116.0	2015	ХСҮТ
35	"Чихрийн шижингийн нас баралт (100 000 хүн ам) "	6.2	6.6	5.9	2015	ЭМХТ
36	Амьсгалын замын өвчний нас баралт (100 000 хүн амд)	20.3	24.8	15.8	2015	ЭМХТ
VI Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөц		Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй		
1	Их эмчийн тоо	9563	2187	7376	2015	ЭМХТ
	30-аас доош насны	2815	734	2081	2015	ЭМХТ
	30-39 насны	2528	635	1893	2015	ЭМХТ
	40-49 насны	2104	410	1694	2015	ЭМХТ
	50-59 насны	1663	257	1406	2015	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны	453	151	302	2015	ЭМХТ
2	Сувилагчын тоо	11357	317	11040	2015	ЭМХТ
	30-аас доош насны	3407	191	3216	2015	ЭМХТ
	30-39 насны	2637	66	2571	2015	ЭМХТ
	40-49 насны	3342	39	3303	2015	ЭМХТ
	50-59 насны	1917	22	1895	2015	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны		0		2015	ЭМХТ
3	Эх баригч бага эмчийн тоо	916	26	890	2015	ЭМХТ
	30-аас доош насны	343	20	323	2015	ЭМХТ
	30-39 насны	125	2	123	2015	ЭМХТ
	40-49 насны	315	2	313	2015	ЭМХТ
	50-59 насны	129	2	127	2015	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны	4	0	4	2015	ЭМХТ

4	Шүдний эмчийн тоо	1018	164	854	2015	ЭМХТ
	30-аас доош насны	390	64	326	2015	ЭМХТ
	30-39 насны	280	51	229	2015	ЭМХТ
	40-49 насны	212	31	181	2015	ЭМХТ
	50-59 насны	102	11	91	2015	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны	34	7	27	2015	ЭМХТ
5	Эм зүйчийн тоо	1504	118	1386	2015	ЭМХТ
	30-аас доош насны	526	44	482	2015	ЭМХТ
	30-39 насны	435	38	397	2015	ЭМХТ
	40-49 насны	264	24	240	2015	ЭМХТ
	50-59 насны	219	7	212	2015	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны	60	5	55	2015	ЭМХТ
6	Нийгмийн эрүүл мэндийн ба орчны эрүүл ахуйн мэргэжилтний тоо	932	139	793	2015	ЭМХТ
	30-аас доош насны	343	77	266	2015	ЭМХТ
	30-39 насны	249	38	211	2015	ЭМХТ
	40-49 насны	194	12	182	2015	ЭМХТ
	50-59 насны	132	9	123	2015	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны	14	3	11	2015	ЭМХТ
7	Эрүүл мэндийн удирдах ажилтан	871	343	528	2015	ЭМХТ
	30-аас доош насны	54	16	38	2015	ЭМХТ
	30-39 насны	168	78	90	2015	ЭМХТ
	40-49 насны	319	116	203	2015	ЭМХТ
	50-59 насны	267	98	169	2015	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны	63	35	28	2015	ЭМХТ
8	Лаборантын тоо	1107	87	1020	2015	ЭМХТ
	30-аас доош насны	330	53	277	2015	ЭМХТ
	30-39 насны	246	13	233	2015	ЭМХТ
	40-49 насны	342	13	329	2015	ЭМХТ
	50-59 насны	176	8	168	2015	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны	13	0	13	2015	ЭМХТ
9	Сэргээн засах эмчилгээний эмчийн тоо	127	...	...	2015	ЭМХТ
	30-аас доош насны	...	...	...	2015	ЭМХТ
	30-39 насны	...	...	...	2015	ЭМХТ
	40-49 насны	...	...	...	2015	ЭМХТ
	50-59 насны	...	...	...	2015	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны	...	...	...	2015	ЭМХТ

10	Эрүүл мэндийн бусад ажиллагчдын тоо	12322	3744	8578	2015	ЭМХТ
	30-аас доош насны	1768	493	1275	2015	ЭМХТ
	30-39 насны	3399	895	2504	2015	ЭМХТ
	40-49 насны	4376	1247	3129	2015	ЭМХТ
	50-59 насны	2663	1054	1609	2015	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны	116	55	61	2015	ЭМХТ
		Бүгд	Эрэгтэй	Улсын		
11	Анагаах ухааны сургууль төгсөгчидийн тоо	2819	416	1624	2015	БСШУЯ
12	Сувилагч	463	23	220	2015	БСШУЯ
13	Эх баригч	190	13	126	2015	БСШУЯ
14	Шүдний эмч	177	25	141	2015	БСШУЯ
15	Эм зүйч	236	19	72	2015	БСШУЯ
VII Зан үйлийн эрсдэлтэй хүчин зүйлүүд		Бүгд	хот	хөдөө		
1	Баталгаат усан хангамжын эх үүсвэрээс ус хэрэглэж байгаа хүн амын хувь	84.8	98.0	61.8	2013	НҮТС
2	Эрүүл ахуйн шаардлага хангахуйц нөхцөлд амьдарч байгаа хүн амын хувь	58.3	69.1	39.4	2013	НҮТС
3	Хүрээлэн буй орчины агаарын чанардах үндэсний стандартын хувь	...	...	...		
4	Бага жинтэй төрсөн нярайн тохиолдол	3541			2015	ЭМХТ
5	Төрсний дараа 1 цагийн дотор хөхөө амласан хүүхдийн эзлэх хувь	94.8			2015	ЭМХТ
6	Дан хөхөөр хооллосон 6 сар хүртэлх насны хүүхдийн эзлэх хувь	47.1	45.8	49.7	2013	НҮТС
7	Хөхөөр болон нэмэлт хоол хэрэглэдэг 6-8 сартай нялхасын хувь	94.8	96.5	91.9	2013	НҮТС
		Бүгд	эрэгтэй	хот		
8	5 хүртэлх насны тураалтай хүүхдийн эзлэх хувь	1.6	1.4	1.2	2013	НҮТС
9	5 хүртэлх насны туранхай хүүхдийн эзлэх хувь	1.0	1.2	0.9	2013	НҮТС
10	5 хүртэлх насны өсөлтийн хоцролттой хүүхдийн эзлэх хувь	10.8	11.1	8.4	2013	НҮТС
11	Согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэгчид, хувиар	23.5	37.5		2013	НҮТС
12	15-аас дээш насны хүмүүсийн архины хэрэглээний тархалтын түвшин	64.6	74.5		2013	ХБӨС
13	Тамхи татдаг хүмүүсийн эзлэх хувь	27.1	49.1		2013	ХБӨС
	13-15 насны тамхи татдаг хүний тоо	...				
	"15-аас дээш насны тамхи татдаг хүний эзлэх хувь"	27.1	49.1	...	2013	ХБӨС
14	Цусны даралт ихсэх өвчтэй 18-аас дээш насны хүний тархалтын түвшин	27.5	30.5	...	2013	ХБӨС
15	18-аас дээш насны хүмүүсийн нэг өдөрт хэрэглэх давсны хэрэглээ грамаар (гр/өдөрт)	...	...	...		
16	18-аас дээш насны хөдөлгөөний дутагдалтай хүмүүсийн тархалтын түвшин	22.3	21.3	...	2013	ХБӨС
17	18-аас дээш насны чихрийн шижин өвчний тархалтын түвшин	6.9	7.6	...	2013	ХБӨС



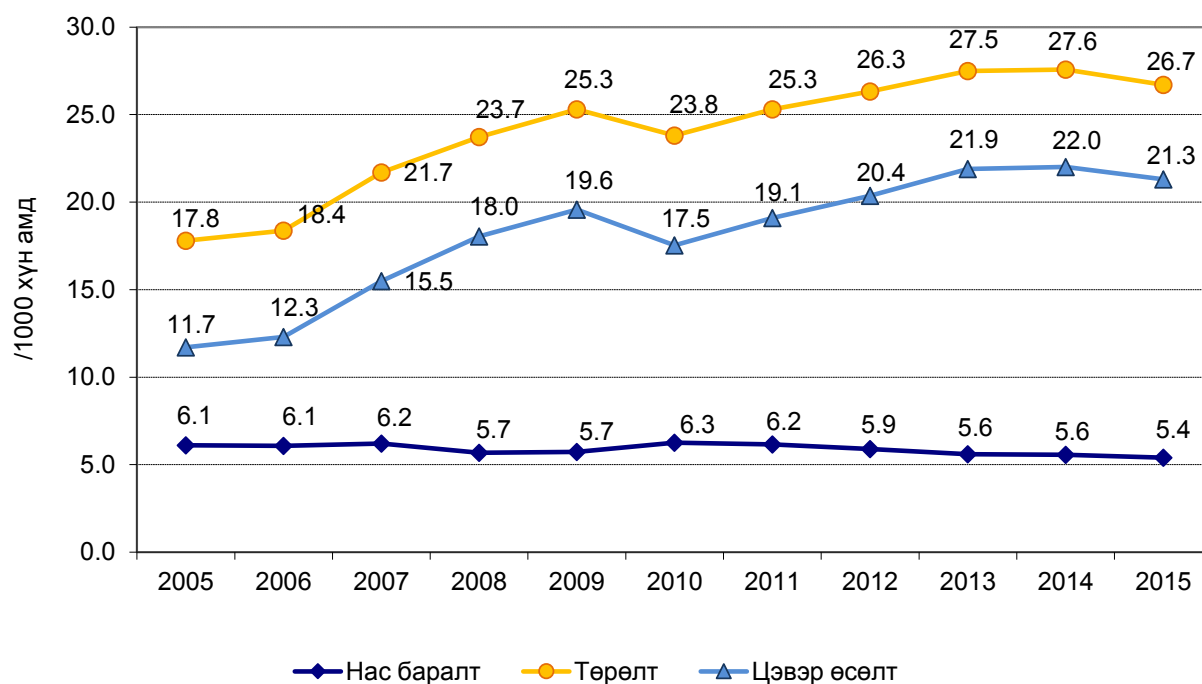
БҮЛЭГ 15.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЗАРИМ
ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

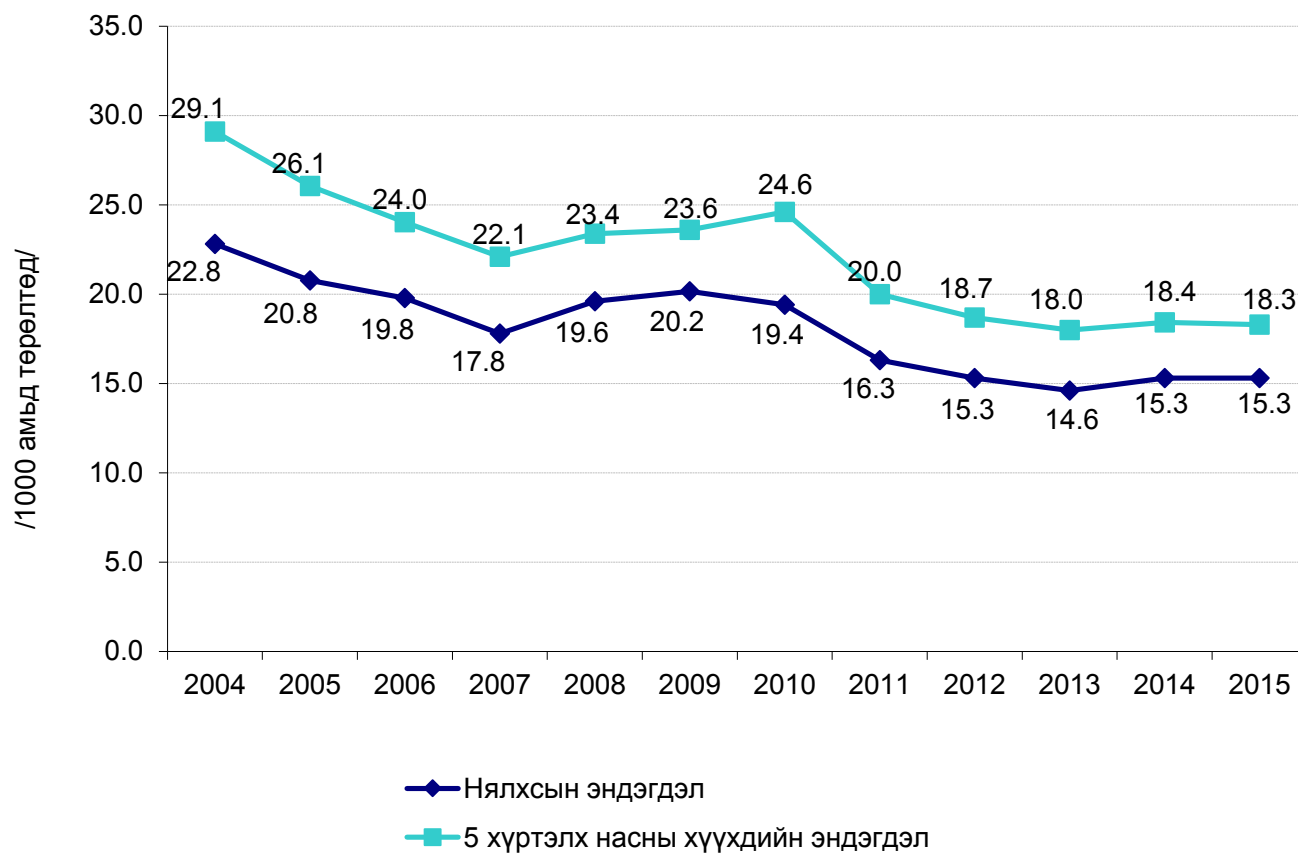
Эрүүл мэндийн зарим үндсэн үзүүлэлтүүд, 2015

№	Аймаг/ хотын нэр	2015 оны жилийн эцсийн хүн амын тоо	10.000 хүн амд					Эмнэлгийн нэг онгод ногдох хүний тоо	Нэг их эмчид ногдох хүний тоо	Нэг их эмчид ногдох дундаж мэргэжилтэн	Жилд нэг иргэний үзүүлсэн дундаж тоо	1000 хүнд ногдох			1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	
			Орны тоо	Хүний их эмч	Сувлагч	Эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн ажилтан-бүгд	Бүх ажиллагсад					Төрөлт	Нас бараал	Цэвэр өсөлт		Мөн насны 1000 хүүхдэд	Амьд төрсөн 1000 хүүхдэд
	A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Архангай	92059	55.2	18.0	29.5	31.7	135.6	181.2	554.3	1.8	3.1	22.2	5.4	16.8	14.1	3.4	18.0
2	Баян-Өлгий	100189	68.9	17.0	30.4	25.1	122.1	145.1	588.4	1.5	3.8	28.4	5.5	22.9	24.9	6.7	31.4
3	Баянхонгор	83936	57.1	19.0	35.0	31.0	139.8	175.0	525.1	1.6	2.9	25.5	5.7	19.8	14.1	3.7	18.3
4	Булган	60014	55.1	18.4	32.9	31.4	127.5	181.5	542.8	1.7	2.7	16.4	5.8	10.7	17.2	2.8	19.2
5	Говь-Алтай	56209	66.4	30.5	43.6	45.9	190.5	150.6	328.3	1.5	3.8	22.9	4.9	18.0	13.1	3.2	15.5
6	Говь-Сүмбэр	16522	64.5	34.4	37.4	38.1	160.2	155.1	290.9	1.1	7.4	27.4	5.0	22.4	13.5	3.1	15.7
7	Дархан-Уул	100939	67.1	26.2	39.7	24.2	136.7	149.0	381.9	0.9	5.7	26.3	5.4	20.9	10.2	2.7	12.1
8	Дорноговь	65267	62.6	32.5	32.2	25.3	150.6	159.7	307.3	0.8	5.9	24.0	5.3	18.7	12.3	2.3	12.3
9	Дорнод	76476	56.4	22.3	35.6	24.0	136.3	177.2	448.7	1.1	4.4	26.0	6.0	19.9	7.6	2.1	10.2
10	Дундговь	44429	51.1	27.7	35.6	34.0	157.9	195.6	360.9	1.2	3.9	22.6	5.9	16.7	7.0	2.1	10.0
11	Завхан	69916	71.2	23.1	39.2	41.8	168.1	140.5	433.7	1.8	4.3	23.4	5.6	17.8	25.8	5.9	28.2
12	Орхон	100731	61.4	27.4	36.3	26.7	133.0	162.9	365.5	1.0	5.7	27.6	5.4	22.2	12.2	3.4	15.2
13	Өвөрхангай	112353	60.7	22.0	28.7	26.4	123.6	164.7	454.3	1.2	3.4	24.5	5.5	18.9	14.2	3.9	18.9
14	Өмнөговь	61655	73.5	28.0	27.9	29.8	128.1	136.0	356.9	1.1	5.1	24.8	5.4	19.4	16.6	3.8	19.9
15	Сүхбаатар	59034	62.7	24.0	36.6	31.1	136.2	159.5	415.9	1.3	4.3	24.0	5.6	18.4	18.6	4.3	22.9
16	Сэлэнгэ	106292	58.4	19.7	27.5	22.9	112.6	171.1	508.4	1.2	3.5	18.4	5.0	13.4	8.2	1.9	11.8
17	Төв	90421	57.7	20.9	31.1	24.7	135.2	173.3	477.6	1.2	2.6	14.1	5.0	9.1	13.3	2.0	17.3
18	Увс	80763	69.0	21.6	34.4	42.9	146.4	145.0	463.2	2.0	4.2	25.7	5.6	20.0	20.4	4.6	23.4
19	Ховд	83517	67.6	23.5	33.5	33.5	134.1	147.8	425.2	1.4	4.3	28.0	4.9	23.1	20.8	4.9	23.3
20	Хөвсгөл	128159	60.2	18.2	28.6	33.5	119.7	166.1	550.2	1.8	2.9	24.6	6.2	18.4	22.4	5.5	27.5
21	Хэнтий	72609	60.2	21.6	33.7	27.1	140.6	166.1	463.9	1.3	4.2	22.7	4.7	18.0	17.1	3.5	18.4
22	Аймгийн дундаж	1661490	62.1	22.6	33.1	30.1	136.2	160.9	441.7	1.3	4.0	23.8	5.4	18.3	15.9	3.7	19.2
23	Улаанбаатар	1396288	83.2	42.3	42.8	17.9	181.2	120.1	236.5	0.4	7.3	30.2	5.4	24.9	14.7	3.9	17.3
24	Улсын дундаж	3057778	71.8	31.6	37.5	24.5	156.7	139.4	316.5	0.8	5.5	26.7	5.4	21.3	15.3	3.8	18.3

Хүн амын төрөлт, нас баралт, цэвэр өсөлт /2005-2015/



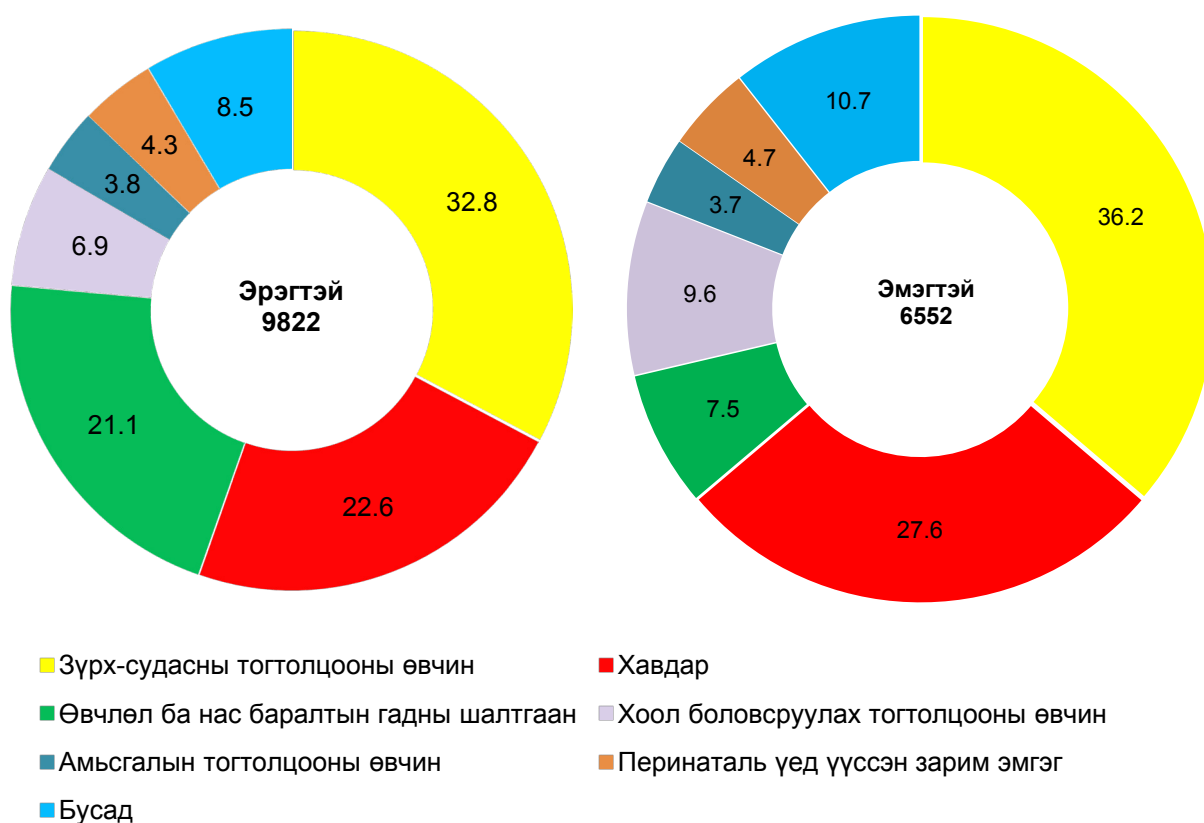
Нялхсын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл /2005-2015/



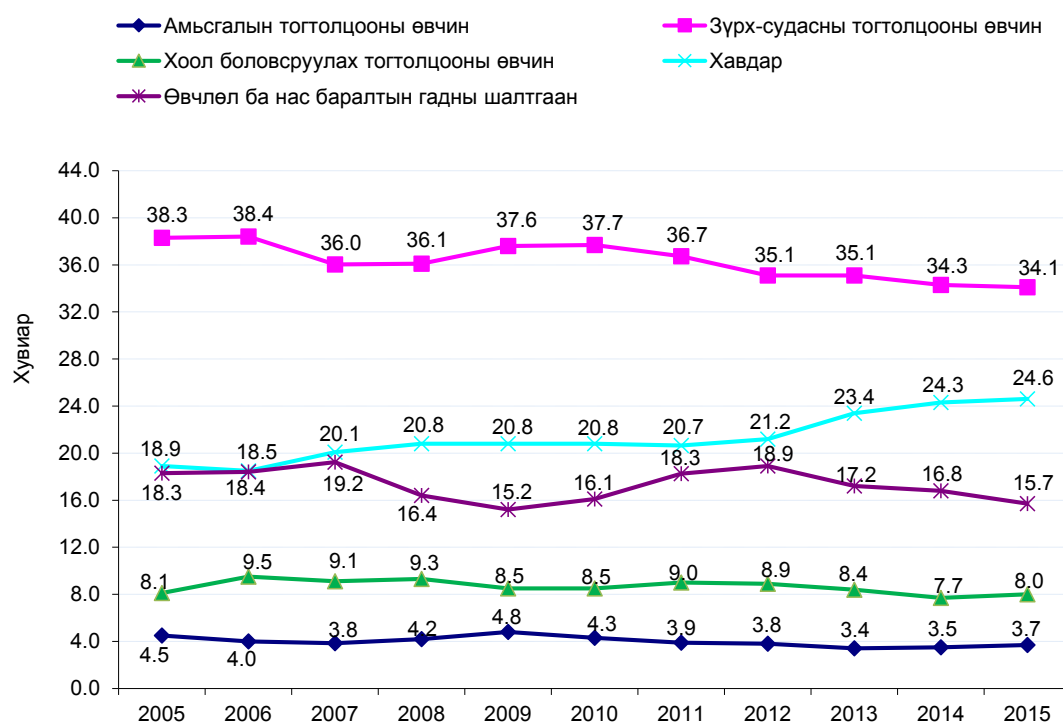
Хүн амын нас баралтын шалтгаан, хүйсээр, 2015

"Өвчний бүлэг ӨОУА-10"	Бүгд		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	5591	18.47	3217	21.66	2374	15.40
Хавдар	4028	13.31	2221	14.96	1807	11.72
Гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант нас баралт	2563	8.47	2070	13.94	493	3.20
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	1311	4.33	681	4.59	630	4.09
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	613	2.03	369	2.48	244	1.58
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	735	2.43	425	2.86	310	2.01
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	328	1.08	223	1.50	105	0.68
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	306	1.01	195	1.31	111	0.72
Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	268	0.89	139	0.94	128	0.83
Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	163	0.54	91	0.61	72	0.47
Бусад	468	1.55	191	1.29	278	1.80
Бүгд	16374	54.10	9822	66.14	6552	42.49

Нас баралтын зонхилох шалтгаан, хүйсээр, 2015



Хүн амын нас баралтын эхний 5 шалтгаан, хувиар /2005-2015/



Нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан /аймгаар/, 2015

№	Аймаг, хотын нэр	10 000 хүн амд				
		Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Хавдар	Гэмтэл хордлого, гадны шалтгаан	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Амьсгалын тогтолцооны өвчин
1	Архангай	20.96	11.34	9.18	3.56	1.94
2	Баян-Өлгий	23.75	10.14	3.48	3.69	4.40
3	Баянхонгор	20.96	14.01	6.95	5.15	2.64
4	Булган	23.90	16.43	8.30	2.66	1.49
5	Говь-Алтай	20.72	13.46	5.49	2.83	0.89
6	Говьсүмбэр	16.57	14.73	5.52	4.91	2.46
7	Дархан-Уул	20.31	16.53	7.57	3.48	0.80
8	Дорноговь	13.02	12.09	11.47	4.80	1.70
9	Дорнод	20.44	17.27	8.97	5.67	2.24
10	Дундговь	21.18	15.54	9.91	3.38	1.13
11	Завхан	23.06	14.89	5.16	2.72	1.72
12	Орхон	20.70	13.43	8.20	4.10	1.33
13	Өвөрхангай	24.50	9.85	7.99	4.35	2.13
14	Өмнөговь	17.96	12.03	9.72	5.11	2.47
15	Сүхбаатар	15.28	17.00	6.53	3.61	2.40
16	Сэлэнгэ	20.52	11.76	6.40	4.05	1.04
17	Төв	22.16	11.52	6.87	3.99	1.33
18	Увс	18.78	19.16	7.41	2.68	2.43
19	Ховд	16.61	13.58	5.33	3.03	1.82
20	Хөвсгөл	25.18	16.21	7.47	2.91	2.68
21	Хэнтий	18.77	9.32	5.42	6.54	3.06
22	Аймгийн дундаж	20.76	13.63	7.27	3.92	2.02
23	Улаанбаатар	15.74	12.63	9.89	4.83	2.03
24	Улсын дундаж	18.47	13.18	8.47	4.33	2.03

5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн шалтгаан, 2015

Өвчний бүлэг /ӨОУА-10/	0-1 хүртэлх нас		5 хүртэлх нас	
	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь
Төрөх тойрны (перинаталь) үед үүсэх оёг	735	59.6	735	49.8
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	149	12.1	196	13.3
Төрөлхийн гажиг, хэв гажил, өнгөт цогцын гажуудал	128	10.4	143	9.7
Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	69	5.6	196	13.3
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	36	2.9	49	3.3
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	46	3.7	63	4.3
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	32	2.6	34	2.3
Бусад	39	3.2	60	4.1
Бүгд	1234	100.0	1476	100.0

Нялхсын эндэгдлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан /2011-2015/

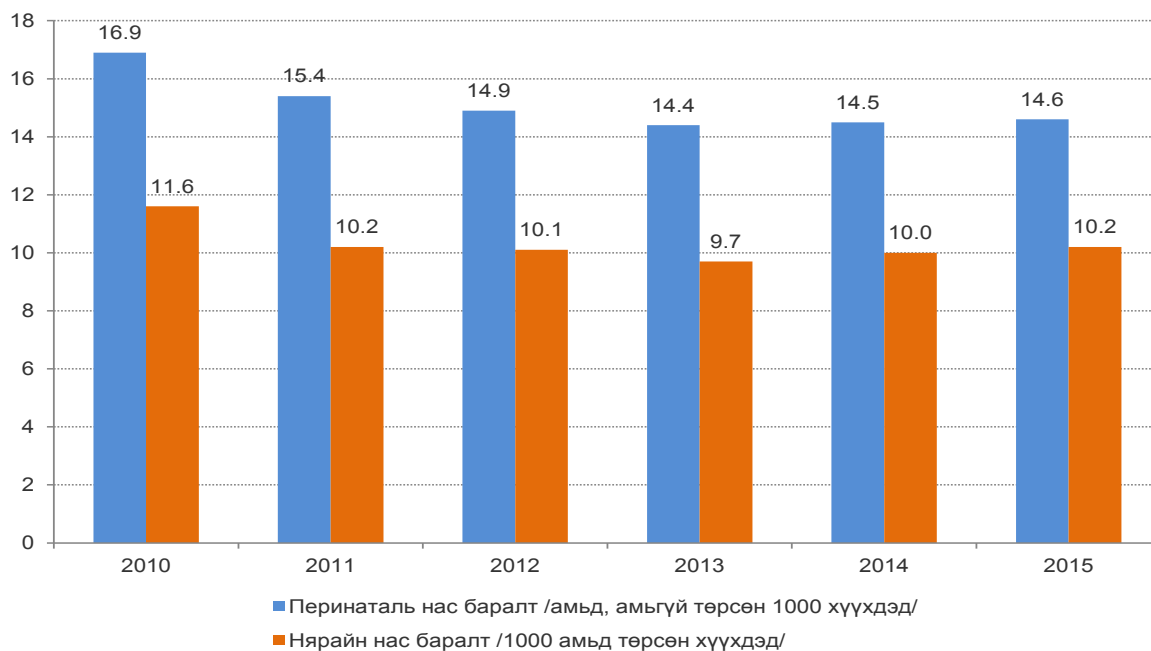
Шалтгаан	2011	2012	2013	2014	2015
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	49.8	54.8	52.9	55.3	59.6
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	20.7	17.8	15.7	14.2	12.1
Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	12.3	12.2	15.1	13.3	10.4
Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	6.2	5.5	6.9	6.6	5.6
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	4.3	2.1	2.7	2.7	2.9
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	4.3	4.3	4.4	4.2	3.7
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	0.6	0.9	1.1	1.2	2.6

- Тэргүүлэх шалтгаан
- Хоёрдугаар шалтгаан
- Гуравдугаар шалтгаан
- Дөрөвдүгээр шалтгаан
- Тавдугаар шалтгаан

Нялхсын эндэгдэл, 2015

Шалтгаан	Үзүүлэлт
1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 1000 амьд төрсөн хүүхдэд	15.3
Нярайн эрт үеийн нас баралт 1000 амьд төрсөн хүүхдэд	7.8
Нярайн хожуу үеийн нас баралт 1000 амьд төрсөн хүүхдэд	2.4
Нярайн нас баралт 1000 амьд төрсөн хүүхдэд	10.2
Перинаталь нас баралт /амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд/	14.6

Нярайн эндэгдэл /2010-2015/



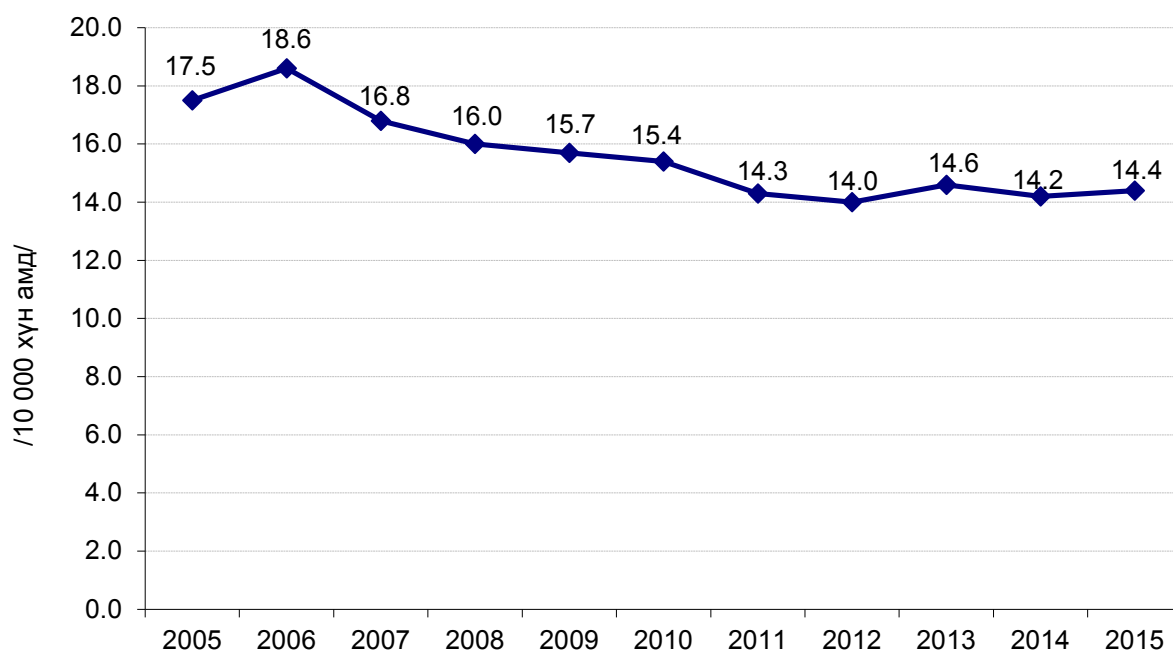
Нялхсын эндэгдэл, 2015

№	Аймаг/хотын нэр	Перинаталь нас баралт (амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд)	Амьгүй төрөлт (амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд)	Нярайн нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)	Нярайн эрт үеийн нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)	Нярайн хожуу үеийн нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)
	А	1	2	3	4	5
1	Архангай	9.7	5.3	8.3	4.4	3.9
2	Баян-Өлгий	16.9	6.8	12.6	10.1	2.5
3	Баянхонгор	14.0	7.4	8.0	6.6	1.4
4	Булган	16.1	4.0	13.1	12.1	1.0
5	Говь-Алтай	9.2	3.9	9.3	5.4	3.9
6	Говьсүмбэр	8.9	4.5	9.0	4.5	4.5
7	Дархан-Уул	9.4	3.4	8.3	6.1	2.3
8	Дорноговь	9.7	1.9	11.0	7.7	3.2
9	Дорнод	9.1	4.5	6.1	4.6	1.5
10	Дундговь	4.0	1.0	3.0	3.0	0.0
11	Завхан	17.6	7.9	15.9	9.8	6.1
12	Орхон	13.3	5.2	8.9	8.2	0.7
13	Өвөрхангай	11.6	5.4	8.7	6.2	2.5
14	Өмнөговь	16.5	8.6	10.0	8.0	2.0
15	Сүхбаатар	16.4	7.1	12.2	9.3	2.9
16	Сэлэнгэ	7.6	3.6	6.1	4.1	2.0
17	Төв	19.4	13.2	7.1	6.3	0.8
18	Увс	14.9	4.0	11.9	11.0	1.0
19	Ховд	19.3	8.6	13.0	10.8	2.2
20	Хөвсгөл	18.4	6.0	14.1	12.5	1.6
21	Хэнтий	12.8	7.9	6.1	4.9	1.2
22	Аймгийн дундаж	13.5	5.8	9.9	7.7	2.2
23	Улаанбаатар	15.6	7.8	10.4	7.8	2.6
24	Улсын дундаж	14.6	6.8	10.2	7.8	2.4

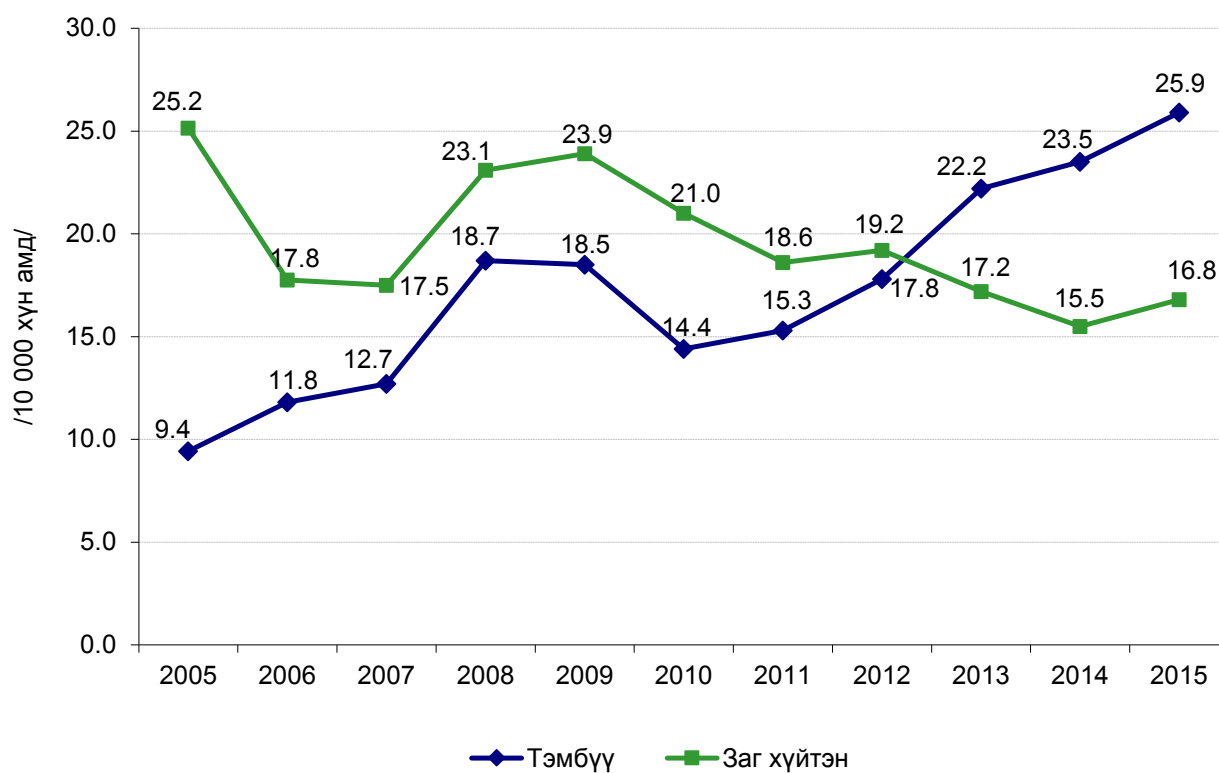
Халдварт өвчин, 10 000 хүн амд /2011-2015/

Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	10 000 хүн амд				
	2011	2012	2013	2014	2015
Балнад	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Сальмонеллт бусад халдвар	0.4	0.4	0.3	0.3	0.5
Цусан суулга	7.6	7.4	7.0	7.9	9.2
Сүрьеэ	14.3	14.2	14.6	14.2	14.4
Тарваган тахал	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Боом	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Бруцеллёз	1.4	1.6	1.3	0.9	1.0
Улаан эсэргэнэ	0.2	0.3	1.0	0.9	2.5
Менингококкт халдвар	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0
Салхинцэцэг	11.1	10.1	16.6	15.8	19.0
Улаанбурхан	0.0	0.0	0.0	0.0	79.2
Улаанууд	0.1	0.8	0.1	0.0	0.2
Вирүст гепатит	52.8	24.7	9.0	3.9	3.0
Вирүст гепатит А	49.0	21.2	5.7	1.1	0.3
Вирүст гепатит В	2.7	2.3	2.2	2.0	1.6
Вирүст гепатит С	0.5	0.6	0.4	0.4	0.4
Гахай хавдар	3.7	32.6	18.7	1.5	0.8
Мөөгөнцөр	7.9	6.2	4.0	6.5	5.8
Тэмбүү	15.3	17.8	22.2	23.5	25.9
Заг хүйтэн	18.6	19.2	17.2	15.5	16.8
Трихомониаз	14.4	15.0	13.5	13.0	13.6

Сүрьеэгийн өвчлөл /2005-2015/



Тэмбүү, заг хүйтний өвчлөл /2005-2015/



Хорт хавдрын өвчлөлийн тохиолдлын тоо, тархалт, нас баралт, 2015

Хорт хавдар	№	Тархалт		Тохиолдлын тоо						Нас баралт					
		Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо			10 000 хүн амд			Бодит тоо			10 000 хүн амд		
				Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Уруул амны хөндий, залгиур	1	449	1.5	91	51	40	0.3	0.3	0.3	61	36	25	0.2	0.2	0.2
Улаан хоолой	2	879	2.9	366	186	180	1.2	1.3	1.2	287	155	132	0.9	1.0	0.9
Ходоод	3	2505	8.3	817	546	271	2.7	3.7	1.8	634	425	209	2.1	2.9	1.4
Бүдүүн гэдэс	4	495	1.6	137	66	71	0.5	0.4	0.5	83	45	38	0.3	0.3	0.2
Шулуун гэдэс, хошного	5	179	0.6	51	27	24	0.2	0.2	0.2	25	12	13	0.1	0.1	0.1
Элэг	6	5398	17.8	2176	1158	1018	7.2	7.8	6.6	1658	906	752	5.5	6.1	4.9
Нойр булчирхайн өмөн	7	305	1.0	164	91	73	0.5	0.6	0.5	132	71	61	0.4	0.5	0.4
Хоол боловсруулах замын бусад	8	18	0.1	2	2	0	0.0	0.0	0.0	1	1	0	0.0	0.0	0.0
Төвөнх	9	137	0.5	23	20	3	0.1	0.1	0.0	16	12	4	0.1	0.1	0.0
Хамрын хөндийн дайвар	10	34	0.1	13	9	4	0.0	0.1	0.0	9	3	6	0.0	0.0	0.0
Уушги	11	856	2.8	399	319	80	1.3	2.1	0.5	354	283	71	1.2	1.9	0.5
Амьсгалын эрхтний бусад	12	43	0.1	23	17	6	0.1	0.1	0.0	18	14	4	0.1	0.1	0.0
Яс ба үений мөгөөрс	13	254	0.8	42	27	15	0.1	0.2	0.1	37	20	17	0.1	0.1	0.1
Арьс	14	242	0.8	40	17	23	0.1	0.1	0.1	20	11	9	0.1	0.1	0.1
Гялтан ба зөөлөн эд	15	185	0.6	45	20	25	0.1	0.1	0.2	34	17	17	0.1	0.1	0.1
Хөх	16	1218	4.0	218	1	217	0.7	0.0	1.4	65	1	64	0.2	0.0	0.4
Умайн хүзүү	17	3399	11.2	426	0	426	1.4	0.0	2.8	165	0	165	0.5	0.0	1.1
Умайн хүзүү	18	163	0.5	11	0	11	0.0	0.0	0.1	7	0	7	0.0	0.0	0.0
Өндгөвч	19	474	1.6	95	0	95	0.3	0.0	0.6	60	0	60	0.2	0.0	0.4
Эм бэлэг эрхтний бусад	20	124	0.4	6	0	6	0.0	0.0	0.0	10	0	10	0.0	0.0	0.1
Эр бэлэг эрхтэн	21	264	0.9	49	49	0	0.2	0.3	0.0	34	34	0	0.1	0.2	0.0
Давсаг	22	161	0.5	55	43	12	0.2	0.3	0.1	19	14	5	0.1	0.1	0.0
Бөөрний	23	632	2.1	151	86	65	0.5	0.6	0.4	48	29	19	0.2	0.2	0.1
Шээсний замын бусад	24	52	0.2	5	2	3	0.0	0.0	0.0	5	4	1	0.0	0.0	0.0
Нүд ба түүний дайврын	25	67	0.2	39	26	13	0.1	0.2	0.1	2	1	1	0.0	0.0	0.0
Тархины	26	294	1.0	76	36	40	0.3	0.2	0.3	54	28	26	0.2	0.2	0.2
Лейкеми	27	108	0.4	47	24	23	0.2	0.2	0.1	32	17	15	0.1	0.1	0.1
Бусад	28	1068	3.5	210	78	132	0.7	0.5	0.9	129	58	71	0.4	0.4	0.5
Бүгд	29	20003	66.1	5777	2901	2876	19.1	19.5	18.7	3999	2197	1802	13.2	14.8	11.7

* Мэдээллийн эх сурвалж: Хавдар судлалын үндэсний төвийн тайлан

Хорт хавдрын өвчлөлийн тохиолдлын тоо, тархалт, нас баралт, 2015

№	Аймаг, хотын нэр	Тархалт		Тохиолдлын тоо						Нас баралт					
		Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо			10 000 хүн амд			Бодит тоо			10 000 хүн амд		
				Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
1	Архангай	603	65.1	237	115	122	25.6	24.9	26.3	123	66	57	13.3	14.3	12.3
2	Баян-Өлгий	339	34.7	121	66	55	12.4	13.5	11.3	99	53	46	10.1	10.9	9.4
3	Баянхонгор	415	49.7	139	71	68	16.6	17.2	16.1	120	67	53	14.4	16.2	12.5
4	Булган	471	78.2	151	81	70	25.1	26.4	23.6	108	68	40	17.9	22.2	13.5
5	Говь-Алтай	466	82.5	145	75	70	25.7	26.7	24.6	92	52	40	16.3	18.5	14.1
6	Говьсүмбэр	99	60.8	28	12	16	17.2	14.7	19.6	25	14	11	15.3	17.2	13.5
7	Дархан-Уул	831	82.7	230	112	118	22.9	22.7	23.1	159	88	71	15.8	17.9	13.9
8	Дорноговь	374	58.0	115	68	47	17.8	21.1	14.6	81	54	27	12.6	16.7	8.4
9	Дорнод	601	79.3	178	98	80	23.5	25.8	21.2	149	80	69	19.6	21.0	18.3
10	Дундговь	345	77.7	118	57	61	26.6	25.5	27.7	89	45	44	20.0	20.1	20.0
11	Завхан	541	77.5	147	82	65	21.1	23.5	18.6	114	72	42	16.3	20.6	12.0
12	Орхон	711	72.9	191	106	85	19.6	22.2	17.1	134	79	55	13.7	16.5	11.1
13	Өвөрхангай	627	55.6	172	90	82	15.3	16.0	14.5	125	69	56	11.1	12.3	9.9
14	Өмнөговь	404	66.6	93	50	43	15.3	16.5	14.2	79	40	39	13.0	13.2	12.9
15	Сүхбаатар	386	66.3	133	72	61	22.8	24.5	21.1	108	67	41	18.5	22.8	14.2
16	Сэлэнгэ	807	76.0	232	120	112	21.8	22.3	21.3	135	73	62	12.7	13.6	11.8
17	Төв	719	79.7	199	109	90	22.0	23.5	20.5	169	96	73	18.7	20.7	16.6
18	Увс	606	77.4	236	116	120	30.1	29.5	30.8	165	95	70	21.1	24.2	18.0
19	Ховд	516	62.5	162	90	72	19.6	21.9	17.4	117	71	46	14.2	17.2	11.1
20	Хөвсгөл	850	66.9	275	158	117	21.6	25.1	18.2	205	120	85	16.1	19.1	13.3
21	Хэнтий	487	67.7	156	86	70	21.7	23.8	19.6	83	50	33	11.5	13.8	9.2
22	Аймгийн дундаж	11198	68.0	3458	1834	1624	21.0	22.3	19.7	2479	1419	1060	15.0	17.2	12.9
23	Улаанбаатар	8805	63.8	2319	1067	1252	16.8	16.1	17.4	1520	778	742	11.0	11.8	10.3
24	Улсын дундаж	20003	66.1	5777	2901	2876	19.1	19.5	18.7	3999	2197	1802	13.2	14.8	11.7

* Мэдээллийн эх сурвалж: Хавдар судлалын үндэсний төвийн тайлан

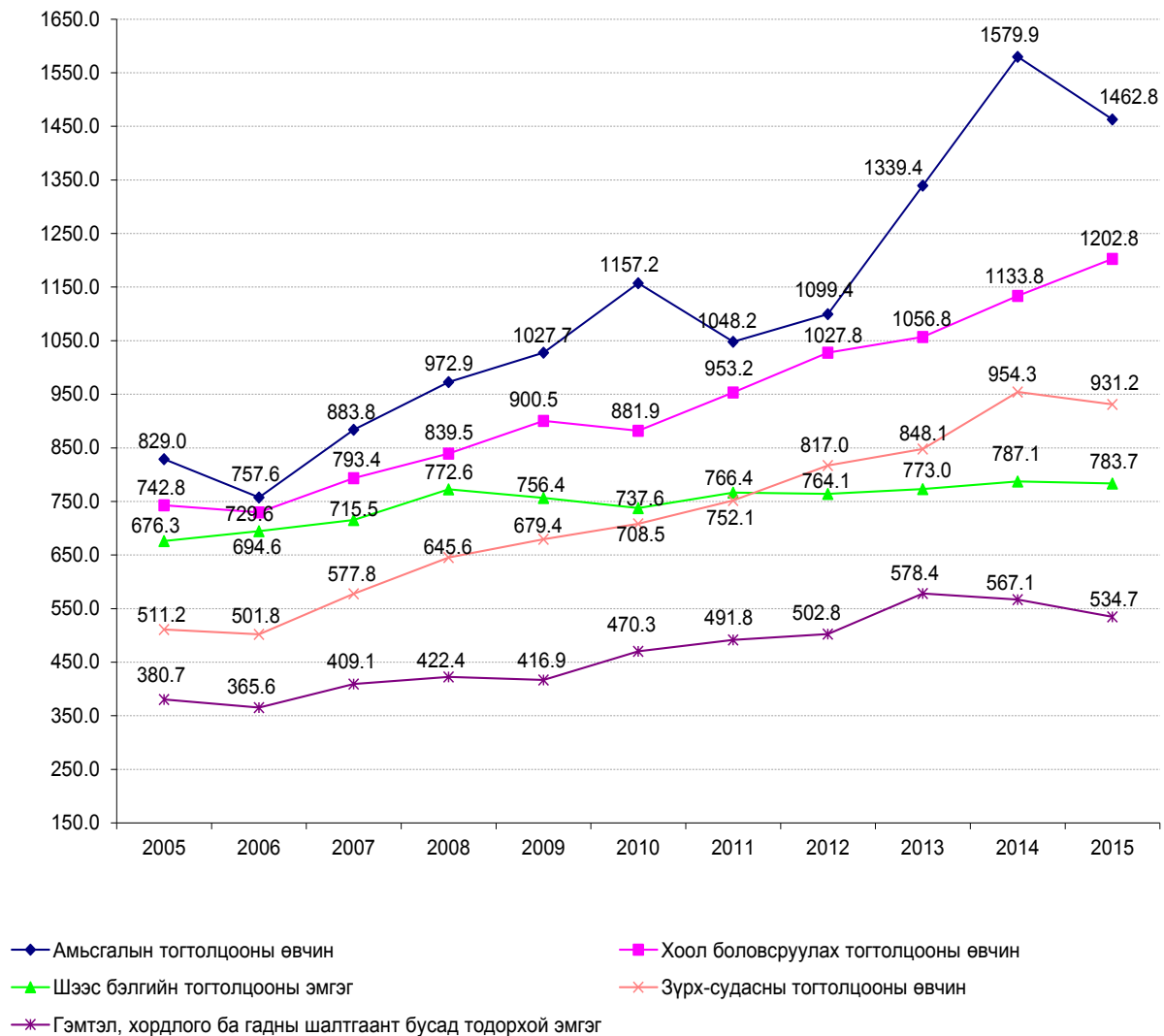
Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 2015

Аймаг хотын нэр	10 000 хүн амд				
	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан
Архангай	1568.50	1431.63	1200.25	1307.73	249.97
Баян-Өлгий	958.43	667.86	698.47	648.31	107.10
Баянхонгор	1804.53	1509.04	1158.46	1256.92	256.32
Булган	1715.40	1401.07	1099.51	1632.09	176.75
Говь-Алтай	957.11	1041.93	736.47	793.49	265.09
Говьсүмбэр	2202.58	877.23	570.90	779.01	507.67
Дархан-Уул	1435.44	1576.42	721.21	1095.65	419.24
Дорноговь	1753.40	1310.71	1156.23	846.17	466.09
Дорнод	1688.93	2137.40	605.92	581.26	326.10
Дундговь	1203.42	988.51	562.74	757.38	124.80
Завхан	974.02	1162.49	673.26	683.15	105.12
Орхон	2000.18	757.56	566.53	632.23	225.47
Өвөрхангай	975.13	1369.37	945.57	977.17	345.78
Өмнөговь	2283.17	1850.86	830.17	1199.19	316.94
Сүхбаатар	1796.54	1530.69	566.56	974.61	284.05
Сэлэнгэ	1035.27	582.48	651.66	776.17	198.40
Төв	1910.84	1881.70	897.81	1113.40	152.55
Увс	1651.05	1474.24	921.34	966.69	183.83
Ховд	1003.42	843.66	796.14	851.54	108.97
Хөвсгөл	1150.97	740.59	589.53	961.83	177.18
Хэнтий	1404.11	967.04	609.37	891.11	272.70
Аймгийн дундаж	1444.57	1227.16	795.39	942.03	240.27
Улаанбаатар	1484.45	1173.75	769.66	918.17	886.13
Улсын дундаж	1462.75	1202.82	783.67	931.16	534.65

Өвчлөлийн бүтэц, 2015

№	ӨОУА-10 нэршил	Хүн амын өвчлөл			Стационартын өвчлөл		
		Тох.тоо	10000 хүн амд	Нийт тох.д эзлэх хувь %	Тох.тоо	10000 хүн амд	Нийт тох.д эзлэх хувь %
1	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	442754	1462.75	19.1	104597	345.56	13.3
2	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	364076	1202.82	15.7	100134	330.82	12.8
3	Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	237205	783.67	10.2	90860	300.18	11.6
4	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	281848	931.16	12.2	116131	383.67	14.8
5	Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	161831	534.65	7.0	32491	107.34	4.1
6	Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	62233	205.60	2.7	27341	90.33	3.5
7	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	143476	474.01	6.2	56229	185.77	7.2
8	Яс булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	84520	279.23	3.7	36071	119.17	4.6
9	Жирэмслэлт, төрөлт, төрсний дараах үе	130500	431.14	5.6	127630	421.66	16.3
10	Бусад	406956	1344.48	17.6	93397	308.56	11.9
11	Бүгд	2315399	7649.50	100.0	784881	2593.05	100.0

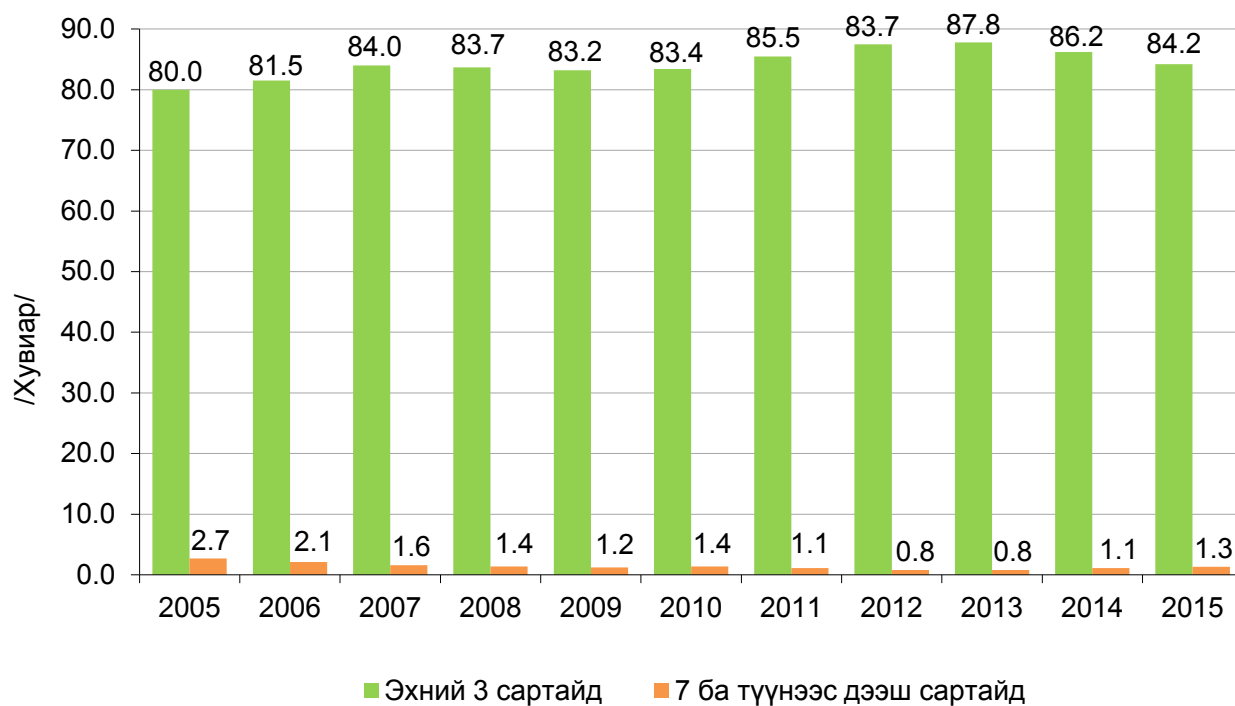
Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан /10 000 хүн амд/, 2005-2015



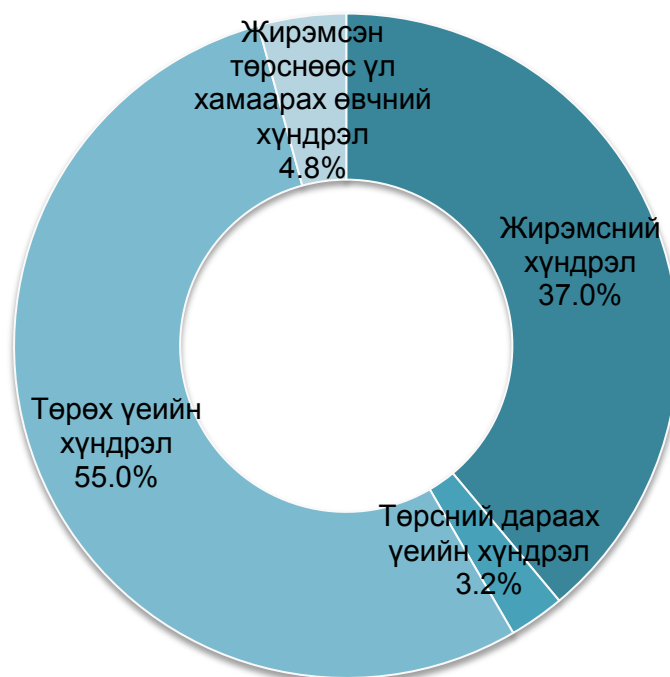
Жирэмсний хяналт, 2015

№	Аймаг, хотын нэр	Бүгд хяналтанд авсан			6 ба түүнээс дээш удаа хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	Цус багадалттай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	Өсвөр насны жирэмслэлтийн эзлэх хувь	Хожуу жирэмслэлтийн хувь
		Эхний 3 сартай	4-6 сартайд	7 ба түүнээс дээш сартайд				
	А	2		3	4	5	6	7
1	Архангай	87.2	11.9	0.9	92.5	4.6	4.9	13.5
2	Баян-Өлгий	79.2	18.8	2.0	98.2	12.7	1.4	14.2
3	Баянхонгор	80.4	18.3	1.3	98.9	2.8	7.3	12.7
4	Булган	83.8	14.4	1.8	95.3	1.4	4.7	15.2
5	Говь-Алтай	87.3	12.0	0.7	83.3	1.6	4.1	13.4
6	Говьсүмбэр	87.7	12.3	0.0	99.5	2.7	7.8	13.9
7	Дархан-Уул	74.1	24.1	1.8	66.5	7.1	7.2	17.1
8	Дорноговь	85.1	14.2	0.8	84.8	1.5	8.5	13.6
9	Дорнод	87.7	11.9	0.4	72.9	6.0	5.8	15.1
10	Дундговь	82.0	15.7	2.3	84.7	0.2	5.7	16.2
11	Завхан	79.7	19.5	0.8	84.1	2.3	3.2	16.3
12	Орхон	92.1	7.7	0.2	66.9	11.6	4.3	16.4
13	Өвөрхангай	86.4	13.0	0.7	75.6	7.4	6.1	14.5
14	Өмнөговь	84.3	14.8	0.9	95.1	1.7	5.9	10.9
15	Сүхбаатар	86.1	12.9	1.0	94.8	2.0	4.7	13.4
16	Сэлэнгэ	79.9	19.4	0.7	94.6	2.4	6.9	17.6
17	Төв	77.5	20.8	1.7	62.4	1.5	4.7	14.6
18	Увс	90.9	8.6	0.6	79.6	3.9	3.1	14.9
19	Ховд	88.9	10.7	0.4	51.1	6.4	3.7	14.8
20	Хөвсгөл	85.8	13.7	0.5	47.8	4.2	6.5	12.7
21	Хэнтий	89.0	10.2	0.8	96.0	1.1	7.5	15.9
22	Аймгийн дундаж	84.2	14.8	1.0	79.3	4.7	5.3	14.6
23	Улаанбаатар	84.1	14.2	1.7	92.3	3.1	4.9	15.3
24	Улсын дундаж	84.2	14.5	1.3	86.0	3.9	5.1	15.0

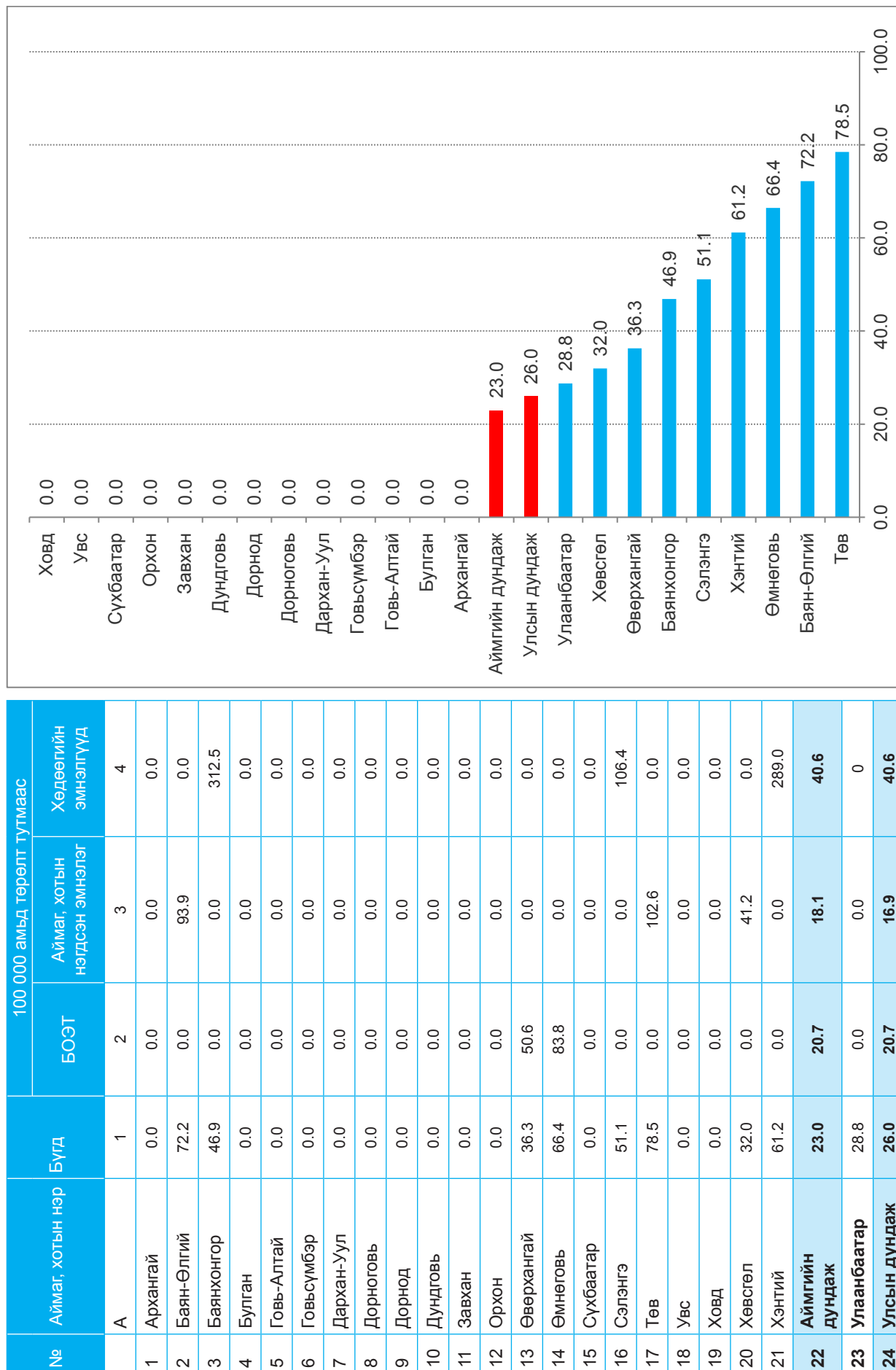
Жирэмсний хяналт, /2005-2015/



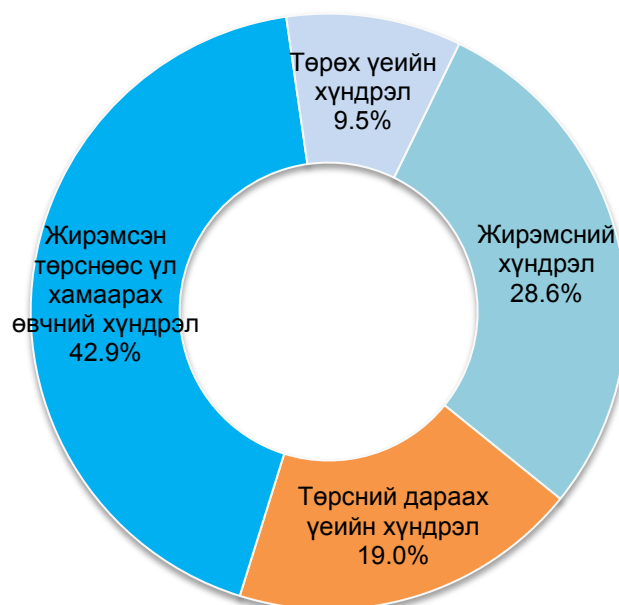
Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэл, 2015



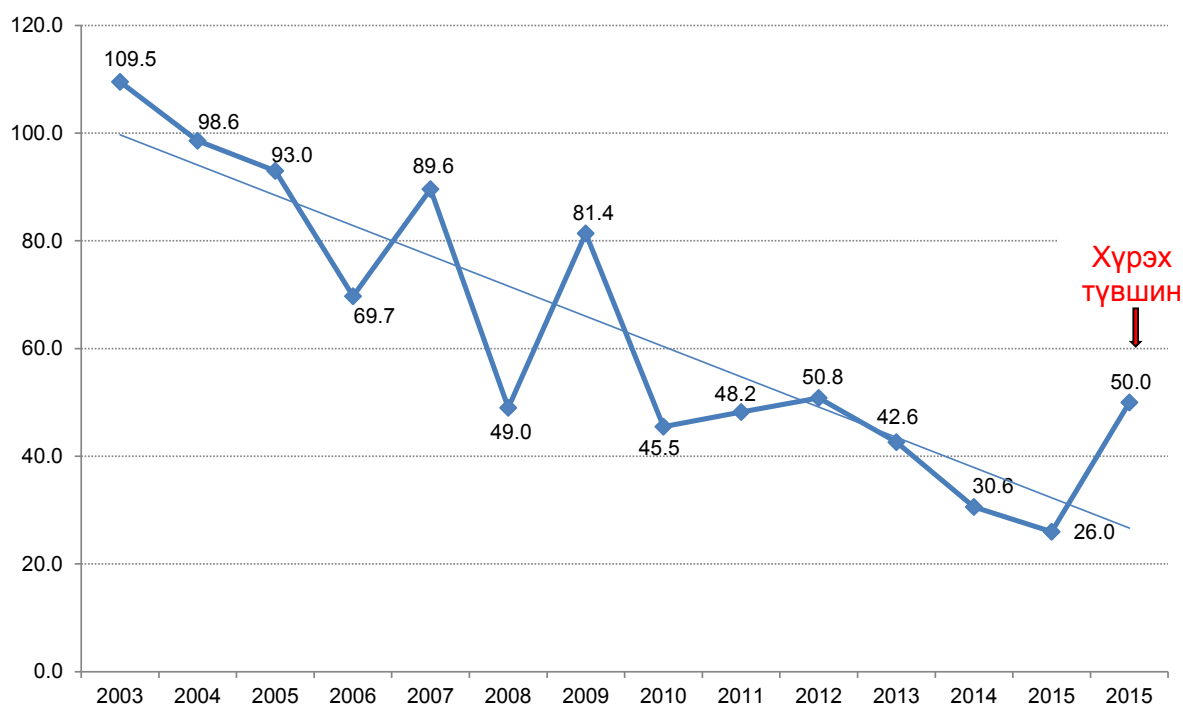
ЭХИЙН ЭНДЭГДЭЛ /100 000 АМЬД ТӨРӨЛТӨД/, 2015



ЭХИЙН ЭНДЭГДЛИЙН ШАЛТГААН, 2015 ОН



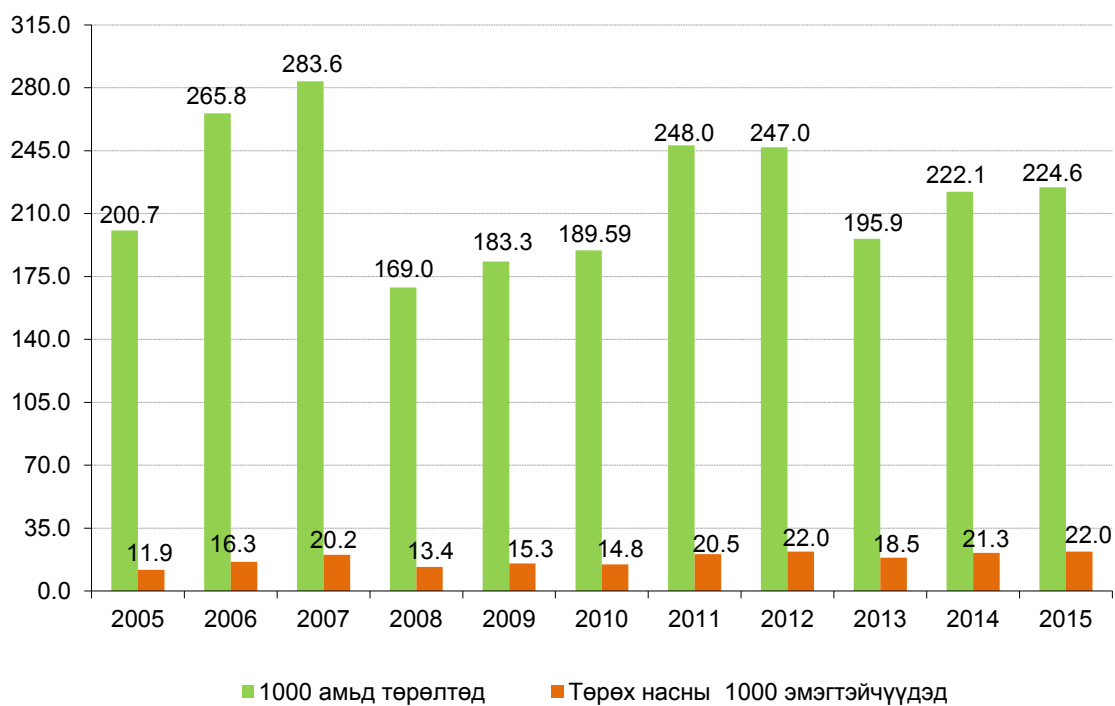
ЭХИЙН ЭНДЭГДЭЛ, 100 000 АМЬД ТӨРӨЛТӨД, 2003-2015



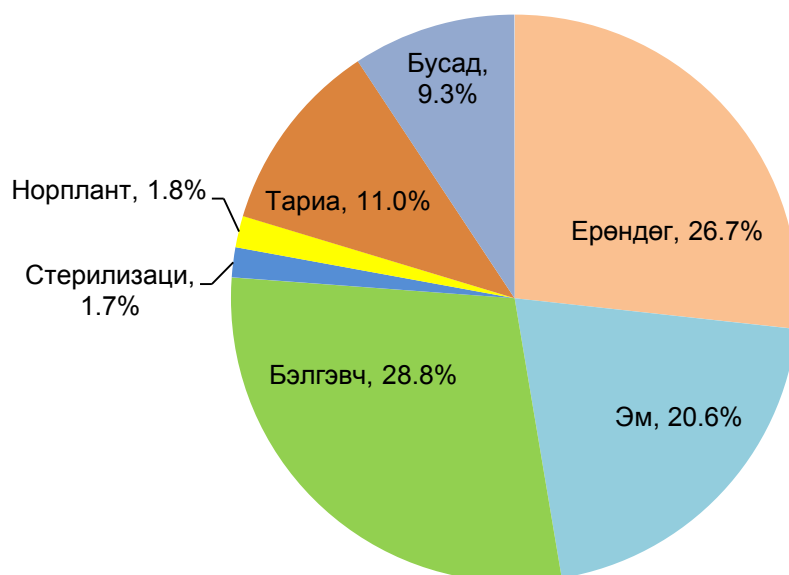
Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэглэдэг эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь, 2015

№	Аймаг, хотын нэр	ЖСА хэрэглэдэг эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	Үүнээс					
			Бэлдмэл (эм)	Тариа	Норлант	Бэлгэвч	Ерөндөг	Стерилизаци
	А	1	2	3	4	5	6	7
1	Архангай	73.8	15.6	5.2	0.5	50.1	24.9	1.5
2	Баян-Өлгий	48.6	15.9	21.7	1.3	25.8	33.0	1.2
3	Баянхонгор	64.8	12.5	10.5	1.0	8.5	57.5	4.3
4	Булган	40.8	21.7	11.8	2.6	15.4	39.4	2.1
5	Говь-Алтай	51.3	18.9	17.1	2.6	13.5	41.0	4.2
6	Говьсүмбэр	41.0	40.8	22.6	5.0	19.8	6.6	0.7
7	Дархан-Уул	57.9	25.7	17.9	1.8	25.7	24.3	0.2
8	Дорноговь	77.0	20.5	7.7	2.9	46.7	18.6	1.2
9	Дорнод	63.0	19.8	16.8	1.5	11.7	39.4	4.4
10	Дундговь	54.7	27.3	14.5	0.8	27.3	24.3	0.6
11	Завхан	58.8	21.0	17.0	2.6	25.1	26.6	1.1
12	Орхон	57.7	24.4	13.2	0.8	37.5	22.9	1.2
13	Өвөрхангай	53.5	23.6	16.7	1.2	13.0	38.6	4.8
14	Өмнөговь	54.9	31.3	13.7	3.0	25.2	21.4	4.7
15	Сүхбаатар	60.2	11.1	15.2	1.3	5.2	59.5	7.7
16	Сэлэнгэ	68.4	24.2	14.2	2.9	34.1	20.4	2.1
17	Төв	49.6	23.0	16.0	0.3	23.3	36.9	0.3
18	Увс	37.9	25.2	23.5	2.3	16.7	20.3	2.5
19	Ховд	43.9	28.8	20.6	1.7	19.4	20.3	4.2
20	Хөвсгөл	63.7	17.7	17.4	0.7	14.6	43.3	2.3
21	Хэнтий	38.7	29.4	13.0	0.4	15.8	33.1	3.5
22	Аймгийн дундаж	56.4	21.4	14.9	1.6	24.0	32.1	2.6
23	Улаанбаатар	51.4	19.7	6.2	2.1	34.8	20.0	0.6
24	Улсын дундаж	54.1	20.6	11.0	1.8	28.8	26.7	1.7

Үр хөндөлт, 2005-2015



Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга, хувиар, 2015 он



ҮР ХӨНДӨЛТ, 2015

№	Аймаг, хотын нэр	Үр хөндөлт		Бүгд	Үр хөндөлт насаар				Хожуу үр хөндөлт	
		Төрөх насны 1000 эмэгтэйд 15-49	1000 амьд төрөлтөд		"20 -оос доош насны"		35-аас дээш насны		Бодит тоо	1000 амьд төрөлтөд
					Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь		
	А	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Архангай	9.1	109.2	224	18	8.0	98	43.8	0	0.0
2	Баян-Өлгий	13.8	128.9	357	8	2.2	139	38.9	5	1.8
3	Баянхонгор	1.3	14.1	30	7	23.3	9	30.0	2	0.9
4	Булган	1.0	16.1	16	1	6.3	5	31.3	0	0.0
5	Говь-Алтай	4.3	51.0	66	13	19.7	24	36.4	0	0.0
6	Говьсүмбэр	7.5	74.0	33	1	3.0	11	33.3	0	0.0
7	Дархан-Уул	5.1	51.4	136	12	8.8	38	27.9	0	0.0
8	Дорноговь	26.5	291.2	451	37	8.2	110	24.4	0	0.0
9	Дорнод	18.9	190.4	375	32	8.5	109	29.1	25	12.7
10	Дундговь	9.1	104.9	105	9	8.6	29	27.6	0	0.0
11	Завхан	3.5	39.9	65	2	3.1	28	43.1	6	3.7
12	Орхон	48.3	497.0	1340	57	4.3	324	24.2	15	5.6
13	Өвөрхангай	13.3	146.3	403	29	7.2	131	32.5	7	2.5
14	Өмнөговь	30.8	340.9	513	35	6.8	123	24.0	14	9.3
15	Сүхбаатар	5.4	60.9	85	8	9.4	22	25.9	1	0.7
16	Сэлэнгэ	1.6	23.0	45	4	8.9	9	20.0	14	7.2
17	Төв	2.3	40.8	52	7	13.5	13	25.0	8	6.3
18	Увс	10.3	108.0	217	15	6.9	73	33.6	26	12.9
19	Ховд	5.6	54.0	125	2	1.6	55	44.0	0	0.0
20	Хөвсгөл	1.2	13.7	43	8	18.6	13	30.2	0	0.0
21	Хэнтий	17.2	197.7	323	30	9.3	95	29.4	23	14.1
22	Аймгийн дундаж	11.4	127.8	5004	335	6.7	1458	29.1	146	3.7
23	Улаанбаатар	34.0	315.4	13164	600	4.6	3074	23.4	364	8.7
24	Улсын дундаж	22.0	224.6	18168	935	5.1	4532	24.9	510	6.3

ТӨРӨЛТ, ТӨРӨХ ҮЕД ҮЗҮҮЛСЭН ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ
/АЙМГААР/, 2015

№	Аймаг, хотын нэр	Төрөлтийн эзлэх хувь						Эмнэлгийн тусламжгүй төрсөн төрөлтийн эзлэх хувь	20-иос доош насны төрөлтийн эзлэх хувь	35-иас дээш насны төрөлтийн эзлэх хувь	2500 граммаас доош жинтэй төрсөн хүүхдийн эзлэх хувь
		Аймаг, хотын нэгдсэн эмнэлэгт	Хувийн эмнэлэгт	Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	Сумын эмнэлэгт	Их эмчийн ортой салбарт	Гэртээ				
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Архангай	74.4	0.0	0.0	25.3	0.0	0.3	0.1	4.9	12.4	4.5
2	Баян-Өлгий	76.5	0.0	0.0	23.3	0.0	0.2	0.1	1.4	13.3	2.6
3	Баянхонгор	84.6	0.0	0.0	15.0	0.0	0.4	0.0	8.1	11.4	5.4
4	Булган	77.2	0.0	0.0	22.2	0.0	0.6	0.0	7.0	14.1	5.0
5	Говь-Алтай	87.6	0.0	0.0	12.0	0.0	0.4	0.2	4.8	13.6	5.0
6	Говьсүмбэр	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	7.9	13.6	3.8
7	Дархан-Уул	97.9	0.0	0.0	1.5	0.0	0.6	0.1	6.0	16.9	3.3
8	Дорноговь	80.8	0.0	17.6	1.2	0.0	0.4	0.2	8.7	13.2	4.0
9	Дорнод	0.0	0.0	0.0	3.9	0.0	0.2	0.1	7.3	12.8	2.9
10	Дундговь	82.4	0.0	0.0	17.1	0.0	0.5	0.5	7.1	12.4	3.8
11	Завхан	57.7	0.0	24.9	17.2	0.0	0.1	0.0	4.9	15.4	2.8
12	Орхон	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.2	0.2	5.8	15.0	3.8
13	Өвөрхангай	0.0	0.5	10.8	17.1	0.1	0.4	0.1	7.4	12.7	3.9
14	Өмнөговь	0.0	0.0	0.0	20.7	0.0	0.2	0.1	6.6	11.1	4.8
15	Сүхбаатар	94.1	0.0	0.0	5.4	0.0	0.5	0.1	8.0	12.8	3.2
16	Сэлэнгэ	51.6	0.0	35.2	13.0	0.0	0.2	0.2	7.2	14.2	2.6
17	Төв	75.5	0.0	0.0	23.4	0.0	1.1	0.4	7.1	14.8	4.0
18	Увс	79.7	0.0	0.0	19.5	0.0	0.8	0.4	3.3	13.3	3.5
19	Ховд	0.0	0.0	8.0	10.7	0.0	0.2	0.2	4.4	13.2	5.1
20	Хөвсгөл	77.4	0.0	0.0	22.3	0.0	0.3	0.2	6.9	13.0	3.9
21	Хэнтий	78.3	0.0	6.5	14.9	0.1	0.2	0.0	8.1	15.6	3.1
22	Аймгийн дундаж	80.7	0.0	5.0	13.9	0.0	0.4	0.2	6.1	13.6	3.8
23	Улаанбаатар	95.7	3.8	0.0	0.0	0.0	0.5	0.2	4.9	16.1	4.9
24	Улсын дундаж	88.4	2.0	2.4	6.7	0.0	0.4	0.2	5.5	14.9	4.4

**1 ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ӨРГӨН ВАКЦИНЖУУЛАЛТЫН ХАМРАЛТ,
ХУВИАР, 2015**

№	Аймаг/ хотын нэр	Хамрагдсан хувь			
		СХТ + Геп В +ХиВ-ийн тавт вакцин	Улаанбурхан, гахай хавдар, улаанууд	А.Гепатит	СТ-ийн хоргүйсгүүр
1	Архангай	99.7	99.2	99.2	97.4
2	Баян-Өлгий	99.2	99.0	98.7	99.0
3	Баянхонгор	100.0	100.0	100.0	77.4
4	Булган	100.0	94.0	94.7	77.3
5	Говь-Алтай	97.9	90.9	90.9	99.4
6	Говьсүмбэр	96.5	96.4	96.4	99.3
7	Дархан-Уул	98.8	99.9	99.5	97.3
8	Дорноговь	99.3	99.1	99.1	97.9
9	Дорнод	100.0	100.0	100.0	99.7
10	Дундговь	97.9	91.5	91.5	99.3
11	Завхан	97.8	89.0	89.3	99.7
12	Орхон	98.9	96.5	96.1	98.4
13	Өвөрхангай	99.1	97.8	97.8	95.6
14	Өмнөговь	99.8	99.5	99.5	99.7
15	Сүхбаатар	100.0	100.0	98.7	93.7
16	Сэлэнгэ	100.0	94.6	99.3	96.8
17	Төв	99.8	99.9	99.9	95.4
18	Увс	99.7	97.7	97.7	93.9
19	Ховд	99.9	99.2	99.2	99.0
20	Хөвсгөл	98.3	98.0	98.1	97.5
21	Хэнтий	99.5	97.8	98.8	97.8
22	Аймгийн дундаж	99.3	97.5	97.7	95.5
23	Улаанбаатар	98.4	97.5	97.5	91.5
24	Улсын дундаж	98.9	97.5	97.6	94.1

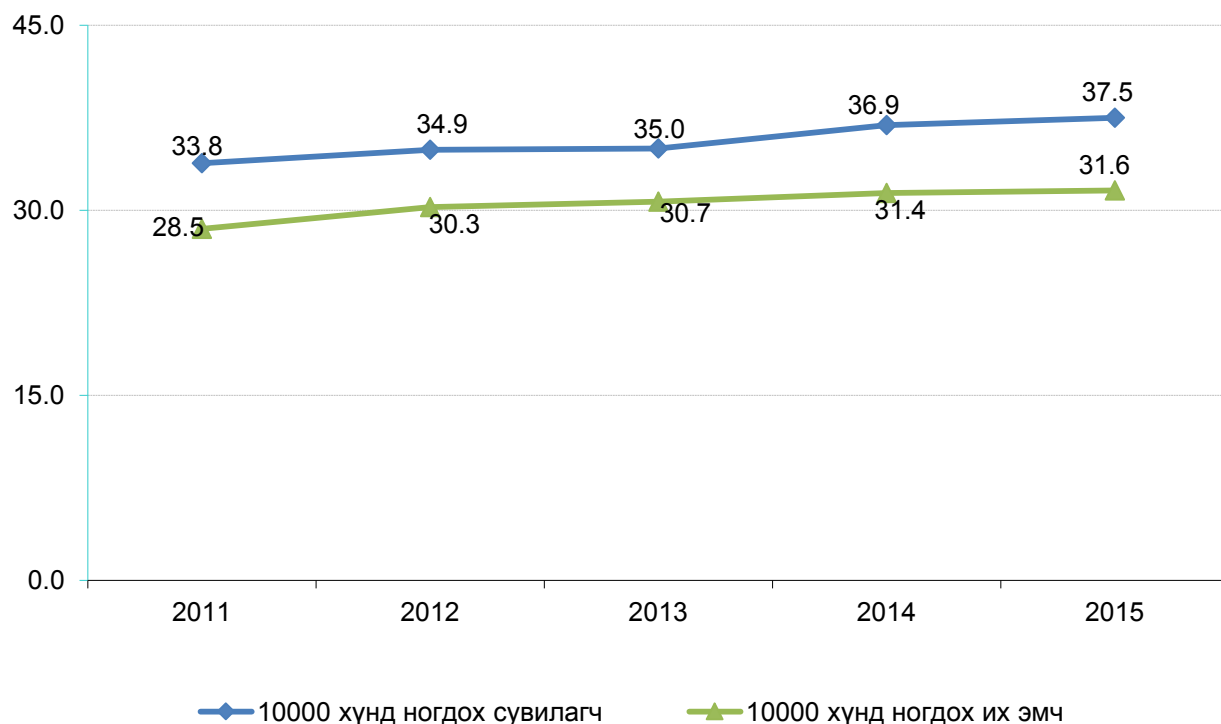
Эрүүл мэндийн байгууллагын ажиллагчдын тоо, тусламж үйлчилгээний шатлалаар, 2015

Эрүүл мэндийн байгууллагууд	№	Удирдах ажилтан	НЭМ-ийн мэргэжилтэн	Үүнээс: статистикийн хэмжээ	Эм зүйн	Био анагаахын мэргэжилтэн	Их эмч - Бүгд				Хүний их эмч	Уламжлалт анагаахын их эмч	Нүүр амны их эмч	Сувицлагч бүгд	Дипломын	Бакалаврын	Туслах	Эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан-бүгд	Эх баригч	Баригч багш эмч	Бусад багш эмч	Лаборант	Техникч	Эм найруулагч	Бусад	Мэдээллийн технологийн инженер	"Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн инженер"	Бусад дээд мэргэжилтэн	Бусад ажилтан	Нийт ажиллагчид											
							Их эмч - Бүгд	Хүний их эмч	Уламжлалт анагаахын их эмч	Нүүр амны их эмч																				Сувицлагч бүгд	Дипломын	Бакалаврын	Туслах	Эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан-бүгд	Эх баригч	Баригч багш эмч	Бусад багш эмч	Лаборант	Техникч	Эм найруулагч	Бусад
А																																									
Анхдагч шатлалын эмнэлгүүд	Бүгд	1	51	120	1	18	0	1887	1733	119	35	2740	1935	744	61	2525	363	1009	601	233	7	224	88	0	1	227	3274	10843	8537												
	Бага эмчийн ортой салбар	2	0	0	0	0	0	1	1	0	0	11	10	1	0	8	0	6	1	0	0	1	0	0	0	15	35	28													
	Их эмчийн ортой салбар	3	0	0	0	0	0	8	7	1	0	19	17	2	0	13	2	2	7	0	0	2	0	0	1	35	76	57													
	Өрхийн эрүүл мэндийн төв	4	50	93	0	0	0	951	896	54	1	897	645	252	0	77	9	15	50	0	0	0	3	0	0	87	480	2635	2296												
	Тосгоны эмнэлэг	5	1	0	0	2	0	42	37	2	3	91	66	25	0	73	15	7	28	12	0	9	2	0	0	18	135	362	274												
	Сумын эрүүл мэндийн төв	6	0	23	1	13	0	661	600	50	11	1446	1006	389	51	1986	275	834	438	184	3	184	68	0	0	81	2165	6375	4852												
	Сум дундын эмнэлэг	7	0	4	0	3	0	224	192	12	20	276	191	75	10	368	62	145	77	37	4	28	15	0	1	40	444	1360	1030												
	Бүгд	8	112	222	27	54	6	1956	1794	63	99	2788	1828	928	32	1034	224	13	287	292	78	64	76	45	33	278	2104	8532	7349												
	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	9	66	90	11	24	6	795	722	29	44	891	539	336	16	301	44	0	78	96	25	18	40	22	12	126	677	3010	2650												
	Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	10	8	6	3	5	0	131	118	8	5	172	115	54	3	107	29	13	34	17	6	6	2	0	1	18	174	622	524												
Хоёрдогч шатлалын эмнэлгүүд	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	11	38	26	13	25	0	1030	954	26	50	1725	1174	538	13	626	151	0	175	179	47	40	34	23	20	134	1253	4900	4175												
	Бүгд	12	63	99	27	90	8	1670	1587	44	39	2606	1251	1294	61	708	141	0	85	252	107	46	77	45	50	300	2069	7708	6478												
	Бусийн оношлогоо эмчилгээний төв	13	14	8	6	13	0	449	417	11	21	694	442	239	13	249	79	0	40	74	27	16	13	9	8	37	445	1926	1670												
	Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төвүүд	14	49	91	21	77	8	1221	1170	33	18	1912	809	1055	48	459	62	0	45	178	80	30	64	36	42	263	1624	5782	4808												
	Амаржих газрууд	15	11	14	4	10	0	185	183	2	0	182	95	69	18	199	141	0	21	16	0	2	19	4	3	34	226	868	768												
	Төмөр замын салбар эмнэлгүүд	16	0	0	0	0	0	4	4	0	0	0	1	1	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	2	13	11													
	Ортой хувийн эмнэлэг	17	106	23	14	44	8	1080	867	169	44	1195	675	503	17	349	29	0	85	97	63	30	45	24	22	398	1174	4423	3582												
	Үүдэн хувийн эмнэлэг (клиник)	18	135	22	1	16	24	1618	748	127	743	746	418	281	47	439	3	0	44	92	217	5	78	10	26	220	518	3774	3146												
	Эрүүл мэндийн яам	19	11	73	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	11	0	97	71												
	Эрдэм шинжилгээний байгууллагууд	20	8	38	0	0	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	9	11	97	68												
Эрүүл мэндийн газар	Эрүүл мэндийн газар	21	46	285	20	14	2	22	17	1	4	28	14	14	0	66	0	0	49	2	0	4	11	22	2	132	165	784	570												
	Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв	22	6	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	4	8	7	63	48												
	Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төв, салбар төвүүд	23	14	3	1	0	9	46	46	0	0	6	4	2	0	84	0	1	20	54	0	0	9	2	1	68	122	355	205												
	Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, аймаг дүүрэг дэх цусны төвүүд	24	2	1	1	0	0	8	8	0	0	19	14	5	0	8	0	0	1	6	0	0	1	1	0	10	11	60	47												
	Яаралтай тусламжийн төв, дүүргүүд дэх салбар	25	4	1	1	1	0	137	137	0	0	29	22	7	0	7	0	0	0	0	0	7	0	1	1	30	152	363	147												
	Сувицлагч	26	59	3	1	2	1	304	177	117	10	314	216	89	9	72	1	0	48	5	4	1	13	5	3	139	698	1600	1226												
	Эм ханган нийлүүлэх байгууллага	27	38	0	0	148	0	30	28	2	0	0	0	0	0	134	0	0	0	0	0	134	0	2	2	42	188	584	440												
	Эмийн үйлдвэр	28	1	0	0	17	1	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	7	0	1	2	10	33	72	47												
	Хувийн эмийн сан	29	63	0	0	1027	0	2	1	0	1	1	0	1	0	1283	0	0	1	0	0	1275	7	2	0	88	826	3292	3055												
	Бусад	Бүсэд	30	39	14	4	4	6	115	60	32	23	140	94	44	2	62	0	0	17	16	12	7	10	5	2	66	231	684	530											
Эрүүл мэндийн салбарын ажиллагчид бүгд		31	769	853	102	1445	95	9064	7390	676	998	10795	6567	3981	247	6983	902	1023	1265	1085	488	1806	434	175	152	2070	11811	44212	36325												
Улсын анагаах ухааны сургууль, коллеж		32	29	18	2	36	12	85	72	8	5	40	0	40	0	10	2	0	1	4	2	0	8	8	8	583	145	974	686												
Хувийн анагаах ухааны сургууль, коллеж		33	51	49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	4	4	0	0	4	4	290	91	497	322												
Бусад эмнэлгүүд /хилийн цэрэг, хорихын эмнэлэг, Батлан хамгаалах, хууль сахиулах алба хаагчдын нэгдсэн эмнэлэг, төмөр замын төв эмнэлэг	Бүсэд эмнэлгүүд	34	22	12	6	19	8	351	321	15	15	488	285	203	0	136	0	0	61	33	14	11	17	3	6	36	274	1355	1066												
	Бусад (Сургууль, цэцэрлэг, уурхай, үйлдвэр, албан газар гэх мэт)	35	0	0	0	4	0	63	62	1	0	34	28	6	0	285	12	0	261	4	0	0	8	0	0	4	1	391	338												
	Бусад салбарын эрүүл мэндийн ажиллагчид бүгд	36	102	79	8	59	20	499	455	24	20	562	313	249	0	439	14	0	323	42	22	13	25	15	18	913	511	3217	2412												
	Нийт дүн	37	871	932	110	1504	115	9563	7845	700	1018	11357	6880	4230	247	7422	916	1023	1588	1107	510	1819	459	190	170	2983	12322	47429	38737												

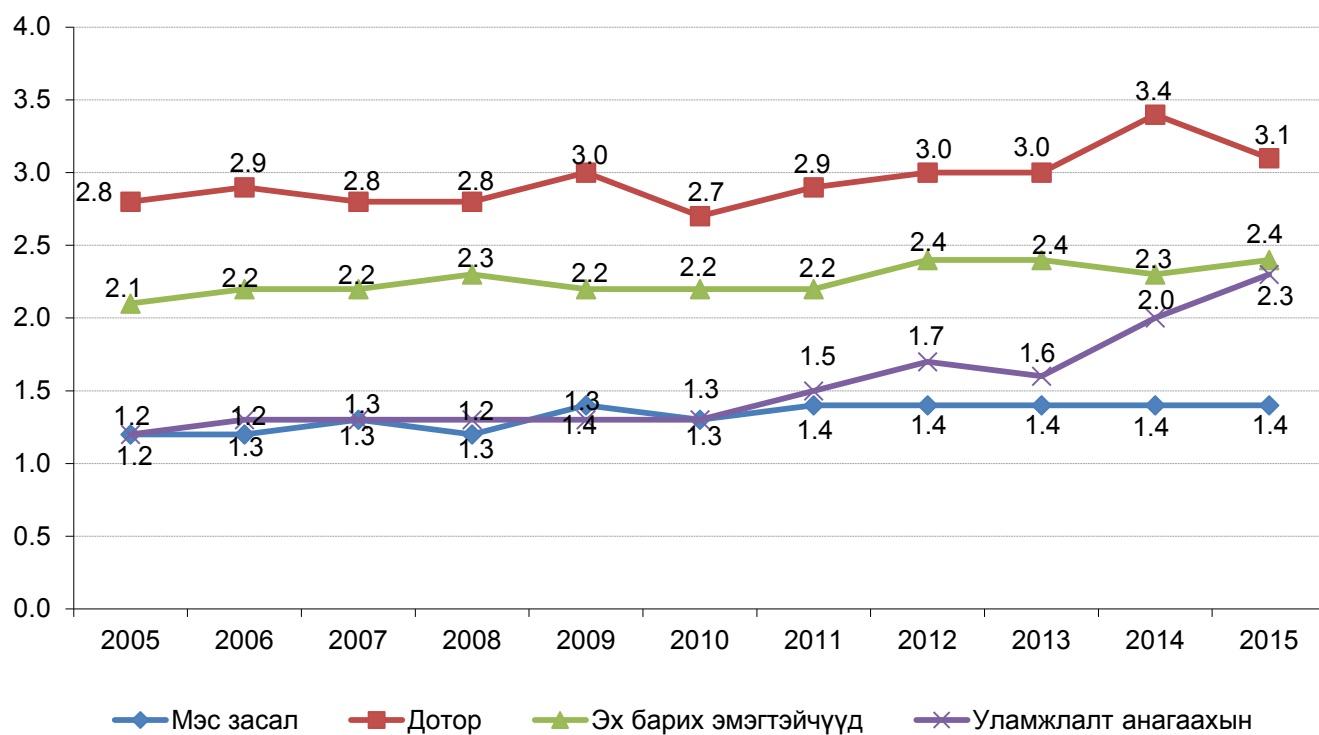
10 000 ХҮН АМД НОГДОХ ИХ ЭМЧ, МЭРГЭЖЛЭЭР, 2015

№	Аймаг, хотын нэр	Хүний их эмч -Бүгд	Ерөнхий мэргэжлийн	Үндсэн ба төрөлжсөн мэргэжлийн	Үүнээс																								Уламжлалт анагаахын		Нүүр амын	Бүгд
					Дотрын	Хүүхдийн	Үүнээс: Нарайн	Мэс заслын	Гэмтлийн	Сэхээн амьдруулахын	Мэдээгүйжүүлэлт, эрчимт эмнэлгээрийн	Мэдрэлийн	Эх барих эмэгтэйдүүдийн	Хавдрын	Сэтгэцийн	Нүдний	Чих хамар хоолойн	Арьсны	Харшлын	Халдварын	Сүрьеэгийн	ДОХ/БЗДХ-ын	Сэргээн засахын	Хөнгөвчлөхийн	Настны	Эмгэг судлалын	Дүрс оношилгооны	Лабораторын	Бусад	Уламжлалт анагаахын		
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	Архангай	16.0	5.7	10.3	1.6	2.2	0.1	0.9	0.1	0.1	0.3	0.4	1.8	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	0.0	0.5	0.2	0.1	0.1	0.0	0.1	0.3	0.4	0.3	0.2	1.2	0.9	18.0
2	Баян-Өлгий	14.9	5.6	9.3	1.3	1.2	0.1	0.9	0.1	0.0	0.5	0.3	1.6	0.1	0.2	0.2	0.3	0.1	0.0	0.5	0.2	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.3	0.3	1.0	0.7	1.3	17.0
3	Баянхонгор	15.8	6.2	9.6	1.3	2.2	0.2	1.0	0.4	0.1	0.7	0.4	1.3	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.4	0.2	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	0.2	0.2	0.7	1.9	1.3	19.0
4	Булган	15.1	7.3	7.8	1.0	1.3	0.2	0.7	0.0	0.0	0.5	0.7	1.3	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.0	0.7	0.2	0.2	0.0	0.0	0.2	0.2	0.3	0.2	0.0	2.2	1.2	18.4
5	Говь-Алтай	27.1	12.6	14.5	1.4	2.5	0.2	1.8	0.4	0.2	0.7	0.9	1.2	0.2	0.2	0.5	0.4	0.2	0.0	0.9	0.2	0.4	0.2	0.2	0.2	0.2	0.7	0.7	1.1	1.2	2.1	30.5
6	Говьсүмбэр	31.3	12.3	19.0	1.8	3.1	0.6	1.8	0.0	0.0	0.6	0.6	1.8	0.6	0.0	0.6	1.2	0.6	0.0	1.2	0.6	0.0	0.6	0.0	0.6	0.0	1.8	0.6	1.2	1.2	1.8	34.4
7	Дархан-Уул	21.1	7.5	13.6	2.2	1.5	0.2	1.0	0.5	0.0	0.4	0.5	1.2	0.2	0.6	0.5	0.3	0.3	0.0	1.0	0.5	0.1	0.3	0.1	0.2	0.1	0.6	1.0	1.2	1.5	3.6	26.2
8	Дорноговь	29.4	9.5	20.0	2.8	3.6	0.5	0.9	0.6	0.0	0.8	1.2	3.1	0.6	0.2	0.3	0.8	0.6	0.0	0.9	0.2	0.3	0.0	0.0	0.0	0.3	0.9	0.8	1.2	1.5	1.5	32.5
9	Дорнод	20.7	5.7	15.0	2.5	2.5	0.1	1.1	0.3	0.0	0.8	0.5	1.5	0.4	0.4	0.5	0.4	0.3	0.0	0.9	0.5	0.4	0.0	0.0	0.0	0.3	0.9	0.5	0.9	0.3	1.3	22.3
10	Дундговь	25.5	13.1	12.4	1.8	2.5	0.2	0.9	0.2	0.0	0.7	0.5	1.8	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.0	0.9	0.2	0.2	0.5	0.0	0.2	0.2	0.7	0.5	0.0	0.7	1.6	27.7
11	Завхан	20.5	8.4	12.0	1.1	2.9	0.4	0.6	0.1	0.3	0.6	0.9	1.7	0.3	0.1	0.3	0.3	0.3	0.0	0.7	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	0.6	0.7	0.1	1.4	1.1	23.1
12	Орхон	22.4	6.5	16.0	2.6	1.8	0.4	0.8	1.3	0.2	0.7	0.7	1.6	0.2	0.3	0.4	0.5	0.0	0.3	0.8	0.2	0.1	0.2	0.0	0.1	0.3	0.8	1.1	1.0	2.2	2.8	27.4
13	Өвөрхангай	17.9	5.8	12.2	1.7	2.6	0.3	1.1	0.2	0.0	0.5	0.5	1.8	0.1	0.2	0.3	0.1	0.2	0.1	0.4	0.2	0.1	0.3	0.2	0.1	0.3	0.5	0.6	0.6	2.6	1.5	22.0
14	Өмнөговь	24.4	10.2	14.2	1.6	2.8	0.2	1.3	0.5	0.0	0.5	0.3	2.3	0.0	0.2	0.5	0.5	0.0	0.0	1.0	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.7	0.7	0.7	1.3	2.3	28.0
15	Сүхбаатар	22.5	8.4	14.1	1.7	2.6	0.3	0.5	0.5	0.0	0.5	0.9	1.9	0.2	0.3	0.3	0.5	0.3	0.0	1.4	0.3	0.2	0.3	0.0	0.2	0.2	0.9	0.5	0.3	0.3	1.2	24.0
16	Сэлэнгэ	16.5	5.6	10.9	2.0	2.6	0.2	0.8	0.2	0.1	0.5	0.4	1.1	0.0	0.2	0.1	0.4	0.2	0.0	0.5	0.3	0.2	0.0	0.0	0.1	0.2	0.5	0.8	0.4	1.6	1.6	19.7
17	Төв	18.3	7.6	10.6	1.1	1.8	0.2	0.6	0.4	0.1	0.2	0.4	1.8	0.1	0.1	0.2	0.2	0.3	0.0	1.2	0.7	0.2	0.7	0.0	0.1	0.1	0.2	0.3	0.6	2.1	0.6	20.9
18	Увс	18.5	9.2	9.3	1.4	1.7	0.3	0.5	0.1	0.1	0.3	0.4	1.5	0.1	0.3	0.4	0.3	0.1	0.1	0.4	0.3	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	0.5	0.4	0.4	1.7	1.4	21.6
19	Ховд	20.6	6.2	14.4	1.8	2.1	0.6	1.2	0.5	0.6	0.0	0.5	2.1	0.1	0.5	0.4	0.5	0.0	0.1	0.7	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.4	0.8	0.4	1.5	1.3	1.6	23.5
20	Хөвсгөл	15.9	4.0	11.9	2.0	2.7	0.2	0.6	0.2	0.1	0.3	0.6	1.3	0.1	0.2	0.3	0.2	0.2	0.0	0.6	0.2	0.1	0.4	0.1	0.1	0.1	0.7	0.2	0.9	1.2	1.1	18.2
21	Хэнтий	19.1	5.8	13.2	2.1	2.4	0.3	0.7	0.4	0.0	0.7	0.6	1.4	0.1	0.1	0.1	0.3	0.1	0.0	1.3	0.8	0.4	0.1	0.3	0.1	0.1	0.3	0.7	1.3	1.4	1.1	21.6
22	Аймгийн дундаж	19.6	7.1	12.5	1.8	2.2	0.3	0.9	0.4	0.1	0.5	0.6	1.6	0.2	0.2	0.3	0.3	0.2	0.0	0.8	0.3	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2	0.6	0.5	0.7	1.5	1.6	22.6
23	Улаанбаатар	33.5	6.1	27.4	4.8	2.4	0.5	1.9	1.2	0.4	1.2	1.4	3.3	0.2	0.6	0.7	0.6	0.7	0.1	1.2	0.3	0.4	0.7	0.1	0.1	0.4	2.3	1.6	1.4	3.3	5.5	42.3
24	Улсын дундаж	25.9	6.6	19.3	3.1	2.3	0.4	1.4	0.7	0.2	0.8	1.0	2.4	0.2	0.4	0.5	0.5	0.4	0.1	0.9	0.3	0.3	0.4	0.1	0.1	0.3	1.4	1.0	1.0	2.3	3.4	31.6

Эрүүл мэндийн байгууллагын ажиллагсад, 10 000 хүн амд, 2011-2015



10 000 хүн амд ногдох их эмч, мэргэжлээр, 2005-2015



10 000 ХҮН АМД НОГДОХ СУВИЛАГЧ, МЭРГЭЖЛЭЭР, 2015

№	Аймаг, хотын нэр	Сувилагч-Бүгд	Ерөнхий мэргэжлийн	Үндсэн ба төрөлжсөн мэргэжлийн	Дотрын	Хүүхдийн	Үүнээс: Нарайн	Мэс заслын	Гэмтлийн	Сэхээн амьдруулахын	Мэдээлүүжүүлэлт, эрчимт эмчилгээний	Мэдрэлийн	Эх бэрх амьтгагчид	Хавдрын	Сэтгэцийн	Нүдний	Чих хамар хоолойн	Арьсны	Харшлын	Халдварын	Сүрьеэгийн	ДОХ/БЗДХ-ын	Сэргээж засах эмчилгээний	Хөнгөвчлөх эмчилгээний	Настны	Бусад	Уламжлалт анагаахын сувилагч	Нүүр амны сувилагч	Бүгд
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
1	Архангай	27.8	17.8	9.9	1.2	2.3	0.6	1.8	0.0	0.1	0.6	0.6	0.4	0.0	0.5	0.1	0.1	0.0	0.0	1.4	0.6	0.1	0.3	0.2	0.0	0.1	1.5	0.2	29.5
2	Баян-Өлгий	29.4	21.3	8.1	0.0	1.6	1.0	1.7	0.1	0.3	0.7	0.1	0.0	0.0	0.2	0.2	0.1	0.0	0.0	0.2	0.0	0.1	0.5	0.1	0.1	2.0	0.8	0.2	30.4
3	Баянхонгор	33.4	24.4	9.0	0.2	1.7	0.6	1.3	0.1	0.4	1.2	0.1	0.5	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.4	0.4	0.0	2.2	1.2	0.4	35.0
4	Булган	31.0	14.9	16.1	2.3	3.2	0.7	2.3	0.0	0.0	1.0	1.3	2.0	0.2	0.7	0.2	0.2	0.2	0.0	2.2	1.0	0.2	0.0	0.0	0.3	0.2	1.7	0.2	32.9
5	Говь-Алтай	40.7	24.3	16.5	1.9	5.0	1.6	2.3	0.2	0.0	1.6	0.9	0.4	0.2	0.9	0.2	0.2	0.0	0.0	1.6	1.1	0.2	0.7	0.4	0.0	0.2	2.3	0.5	43.6
6	Говьсүмбэр	36.8	19.0	17.8	3.1	5.5	2.5	3.1	0.0	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.6	0.0	0.0	3.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.2	0.0	0.6	37.4
7	Дархан-Уул	36.5	12.3	24.2	1.5	3.6	0.5	2.3	1.2	0.0	1.5	0.5	2.4	0.0	2.4	0.3	0.2	0.0	0.0	3.1	1.5	0.1	1.0	0.2	0.5	3.6	1.1	2.1	39.7
8	Дорноговь	31.1	18.6	12.6	0.9	2.2	0.9	2.9	0.2	0.6	0.9	0.8	0.2	0.0	0.2	0.2	0.2	0.0	0.0	1.2	0.2	0.2	1.2	0.2	0.0	0.8	0.9	0.2	32.2
9	Дорнод	34.7	24.1	10.5	0.3	1.3	0.8	2.4	0.0	1.2	0.4	0.0	2.2	0.1	0.4	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.9	0.1	0.1	0.5	0.9	0.0	35.6
10	Дундговь	34.9	22.3	12.6	2.3	2.9	0.9	1.4	0.5	0.9	1.1	0.9	0.0	0.0	0.0	0.2	0.2	0.0	0.0	1.6	0.2	0.2	0.7	0.0	0.0	0.0	0.2	0.5	35.6
11	Завхан	37.0	19.8	17.2	0.4	5.4	1.4	3.2	0.3	0.4	2.1	0.3	0.4	0.3	0.3	0.3	0.1	0.1	0.0	0.7	0.4	0.1	0.9	0.3	0.1	1.4	2.0	0.3	39.2
12	Орхон	34.8	22.1	12.7	1.0	2.0	1.2	2.0	0.6	2.0	1.3	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	0.0	0.1	0.3	0.1	0.1	0.6	0.3	0.0	1.7	1.2	0.2	36.3
13	Өвөрхангай	27.7	16.1	11.6	1.2	2.4	1.0	1.1	0.4	0.9	1.2	0.3	0.0	0.1	0.4	0.1	0.5	0.1	0.0	0.5	0.4	0.1	0.5	0.2	0.1	1.7	0.8	0.2	28.7
14	Өмнөговь	27.2	14.5	12.7	0.0	2.6	1.5	1.3	0.3	0.7	1.6	0.2	0.0	0.0	0.3	0.2	0.2	0.0	0.0	0.7	0.2	0.2	1.2	0.2	0.3	3.0	0.7	0.0	27.9
15	Сүхбаатар	36.1	20.6	15.5	0.7	3.1	0.9	1.0	0.3	0.0	0.9	0.2	0.2	0.0	0.9	0.2	0.2	0.0	0.0	1.0	0.3	0.0	2.2	0.2	0.2	4.3	0.3	0.2	36.6
16	Сэлэнгэ	26.4	16.2	10.3	0.8	2.7	1.3	1.8	0.2	0.1	1.4	0.1	0.2	0.2	0.1	0.3	0.4	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.6	0.1	0.3	1.0	0.8	0.3	27.5
17	Төв	29.8	17.2	12.6	1.2	2.1	0.6	1.6	0.0	0.6	0.3	0.8	0.3	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	1.4	0.7	0.1	1.2	0.0	0.0	2.5	1.0	0.3	31.1
18	Увс	33.9	22.0	11.9	0.3	4.2	0.9	1.3	0.5	0.5	0.9	0.1	1.1	0.1	0.3	0.1	0.3	0.3	0.0	0.8	0.6	0.1	0.5	0.0	0.1	0.5	0.3	0.3	34.4
19	Ховд	31.8	15.9	15.9	0.0	3.3	2.5	2.8	0.2	1.8	0.8	0.2	1.9	0.1	0.6	0.1	0.5	0.1	0.1	0.5	0.0	0.1	0.1	0.4	0.2	1.9	1.1	0.6	33.5
20	Хөвсгөл	27.5	19.1	8.3	0.2	2.0	0.8	1.3	0.1	0.6	0.9	0.0	0.0	0.0	0.3	0.1	0.1	0.0	0.0	0.3	0.0	0.1	1.2	0.1	0.2	1.2	1.0	0.2	28.6
21	Хэнтий	32.0	21.8	10.2	0.1	2.4	1.3	1.5	0.1	0.3	1.9	0.0	0.3	0.0	0.1	0.1	0.6	0.1	0.0	0.1	0.1	0.0	1.0	0.1	0.3	1.0	1.4	0.3	33.7
22	Аймгийн дундаж	31.7	19.0	12.7	0.8	2.7	1.0	1.8	0.3	0.6	1.1	0.3	0.6	0.1	0.4	0.2	0.2	0.0	0.0	0.9	0.4	0.1	0.8	0.2	0.1	1.5	1.0	0.4	33.1
23	Улаанбаатар	37.9	10.8	27.1	5.1	3.4	1.0	2.8	0.5	1.7	2.1	1.0	2.3	0.6	0.8	0.4	0.4	0.4	0.0	1.7	0.6	0.2	1.8	0.1	0.1	2.1	1.8	3.0	42.8
24	Улсын дундаж	34.5	15.3	19.3	2.7	3.0	1.0	2.3	0.4	1.1	1.5	0.6	1.4	0.3	0.6	0.3	0.3	0.2	0.0	1.2	0.5	0.2	1.2	0.1	0.1	1.8	1.4	1.6	37.5

ДУНДАЖ ОР ХОНОГ, ТАСГААР БҮГД, 2015

№	Аймаг	Эмнэлгийн тасгаар																							Бүгд
		Дотор	Мэс засал	Tөрөх	Эмгэгчүүд	Хүүхэд	Халдварт	Арьс харшил	Сүрьеэ	Мэдрэл	Сэтгэл	Невролог	Үролог	Эрчимт эмчилгээ, сэхээн амьдруулах	Нүд	Чих, хамар хоолой	Шүд	Эрүү нүүр	Хавдар	Үламжлалт эмчилгээ	БЗДХ	Хөнгөвчлөх эмчилгээ	Бусад		
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	Архангай	7.8	6.1	4.3	7.4	6.9	7.7	0.0	23.1	8.8	10.3	0.0	0.0	0.0	0.0	8.6	8.0	0.0	6.4	8.6	9.2	0.0	0.0	0.0	7.2
2	Баян-Өлгий	7.8	6.2	5.0	6.2	5.9	8.0	8.2	45.5	8.4	10.6	7.9	0.0	0.0	3.5	8.3	7.7	0.0	7.4	6.0	0.0	0.0	0.0	8.3	7.2
3	Баянхонгор	8.0	5.6	5.0	5.7	6.8	8.6	8.1	29.9	8.2	8.7	8.4	0.0	0.0	0.6	7.7	6.1	0.0	6.6	6.6	8.4	0.0	0.0	7.2	7.2
4	Булган	7.5	5.9	4.8	7.8	7.1	9.9	9.7	19.5	8.5	10.0	0.0	0.0	0.0	4.8	6.4	7.2	0.0	5.4	8.9	7.8	0.0	0.0	0.0	7.3
5	Говь-Алтай	8.2	5.7	3.9	6.7	7.8	7.8	8.3	17.2	8.8	9.4	8.8	0.0	0.0	25.3	6.6	7.4	0.0	7.4	6.9	7.1	0.0	0.0	0.0	7.5
6	Говьсүмбэр	8.6	7.8	5.3	6.3	6.9	10.0	7.2	0.0	7.8	0.0	0.0	0.0	0.0	2.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	7.6
7	Дархан-Уул	8.1	4.9	3.9	6.0	6.5	8.8	8.6	29.2	7.7	10.4	9.1	0.0	0.0	6.6	6.2	7.4	0.0	6.9	6.4	8.4	0.0	0.0	0.0	7.3
8	Дорноговь	8.3	6.1	4.1	3.5	6.8	8.0	0.0	36.7	8.7	8.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	9.8	0.0	0.0	8.1	7.1
9	Дорнод	7.6	6.1	3.9	5.3	6.1	8.8	10.2	39.9	9.6	10.6	0.0	0.0	0.0	10.4	8.5	7.4	0.0	0.0	8.5	0.0	0.0	0.0	0.0	7.6
10	Дундговь	8.1	5.8	4.6	5.2	6.5	7.3	8.1	32.4	8.9	4.6	7.2	0.0	0.0	2.2	7.0	7.6	0.0	6.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	7.1
11	Завхан	8.3	5.8	5.4	6.9	6.9	8.6	9.7	38.7	9.4	10.5	7.0	0.0	0.0	7.5	7.4	6.3	0.0	0.0	0.0	8.9	0.0	0.0	0.0	7.8
12	Орхон	7.9	5.6	4.9	7.0	6.6	9.2	0.0	24.0	9.1	8.9	9.1	0.0	0.0	14.4	0.0	6.3	0.0	0.0	0.0	9.2	0.0	10.5	7.7	7.7
13	Өвөрхангай	7.9	6.4	2.9	9.0	7.0	8.7	8.5	37.4	9.1	9.9	9.9	0.0	0.0	10.2	7.6	7.0	0.0	6.5	8.2	8.7	0.0	8.2	0.0	7.3
14	Өмнөговь	8.1	5.3	3.6	4.1	6.2	7.3	9.6	29.0	9.2	6.1	0.0	0.0	0.0	3.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	7.7	0.0	9.3	0.0	6.7
15	Сүхбаатар	8.7	6.3	4.5	7.0	7.9	8.6	0.0	40.0	8.9	9.9	8.1	0.0	0.0	0.0	8.3	7.6	0.0	5.6	8.5	9.3	0.0	0.0	0.0	8.2
16	Сэлэнгэ	8.4	5.9	4.4	6.8	6.9	9.3	19.8	36.8	8.6	10.3	0.0	0.0	0.0	0.0	8.8	7.2	0.0	0.0	7.8	9.4	0.0	0.0	0.0	7.8
17	Төв	7.7	7.0	4.5	5.8	6.8	8.6	8.4	30.6	9.0	0.0	8.9	0.0	0.0	12.8	6.9	7.3	0.0	7.0	7.6	9.0	0.0	0.0	0.0	7.6
18	Увс	7.7	5.9	4.2	6.7	6.6	6.9	9.5	16.4	8.9	10.3	0.0	0.0	0.0	4.6	7.0	5.3	0.0	6.2	7.4	9.2	0.0	0.0	0.0	6.7
19	Ховд	8.0	6.5	4.3	8.0	7.2	8.1	9.3	23.1	9.5	12.0	8.1	0.0	0.0	13.3	5.2	7.0	0.0	6.5	0.0	8.8	0.0	7.4	9.8	7.7
20	Хөвсгөл	7.7	4.4	2.5	6.1	6.4	8.1	7.9	27.8	8.8	11.1	0.0	0.0	0.0	3.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	8.9	0.0	6.1	0.0	6.7
21	Хэнтий	7.9	5.9	4.6	6.9	6.8	8.5	8.8	20.9	8.8	0.0	0.0	0.0	0.0	4.0	8.7	8.1	0.0	0.0	8.1	9.9	0.0	0.0	9.0	7.4
22	Аймгийн дундаж	8.0	5.8	4.2	6.3	6.7	8.4	9.1	29.2	8.8	10.0	8.5	0.0	0.0	7.0	7.5	7.2	0.0	6.8	7.7	8.7	0.0	8.8	7.6	7.3
23	Улаанбаатар	7.8	6.4	3.5	6.8	6.4	7.1	9.5	29.6	8.4	30.0	9.8	9.6	6.4	15.9	4.7	5.8	0.0	5.1	7.3	7.8	0.0	7.9	7.9	7.3
24	Улсын дундаж	7.9	6.1	3.8	6.5	6.6	7.6	9.3	29.4	8.5	20.7	9.4	9.6	6.4	12.9	5.3	6.4	0.0	5.6	7.4	8.2	0.0	8.3	7.8	7.3

ЭМНЭЛГИЙН ОРНЫ АШИГЛАЛТ, 2015

	Аймаг, хотын нэр	Бүгд				Аймаг, хотын нэгдсэн эмнэлэг				Хөдөөгийн эмнэлэг			
		Орны фонд ашиглалт	Орны фонд ашиглалт хувь	Дундаж ор хоног	Орны эргэлт	Орны фонд ашиглалт	Орны фонд ашиглалт хувь	Дундаж ор хоног	Орны эргэлт	Орны фонд ашиглалт	Орны фонд ашиглалт хувь	Дундаж ор хоног	Орны эргэлт
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Архангай	268.9	81.5	7.2	37.4	283.1	85.8	7.7	37.0	243.6	73.8	6.4	38.2
2	Баян-Өлгий	292.9	88.8	7.2	40.5	295.1	89.4	7.6	38.7	288.7	87.5	6.6	44.0
3	Баянхонгор	289.5	87.7	7.2	40.1	289.1	87.6	7.4	39.2	290.8	88.1	6.8	43.0
4	Булган	255.6	77.5	7.3	34.9	260.9	79.1	7.7	33.8	245.7	74.5	6.6	37.1
5	Говь-Алтай	290.2	88.0	7.5	38.6	286.5	86.8	7.5	38.0	297.0	90.0	7.5	39.7
6	Говьсүмбэр	328.7	99.6	7.6	43.4	326.4	98.9	7.6	43.0	343.8	104.2	7.5	45.9
7	Дархан-Уул	307.0	93.0	7.3	42.1	307.3	93.1	7.3	42.4	302.7	91.7	7.9	38.4
8	Дорноговь	237.9	72.1	7.1	33.7	254.4	77.1	7.0	36.4	213.9	64.8	7.2	29.8
9	Дорнод	304.0	92.1	7.6	39.9	311.3	94.3	7.8	39.8	269.5	81.7	6.7	40.0
10	Дундговь	314.2	95.2	7.1	44.3	319.7	96.9	7.2	44.2	299.0	90.6	6.7	44.7
11	Завхан	258.6	78.4	7.8	33.0	279.2	84.6	8.2	34.0	235.5	71.4	7.4	31.8
12	Орхон	262.2	79.4	7.7	33.9	263.5	79.9	7.7	34.1	181.7	55.1	7.4	24.6
13	Өвөрхангай	251.3	76.2	7.3	34.3	262.4	79.5	7.6	34.3	237.4	71.9	6.9	34.2
14	Өмнөговь	183.5	55.6	6.7	27.5	232.1	70.3	6.8	34.0	119.8	36.3	6.3	18.9
15	Сүхбаатар	285.8	86.6	8.2	34.7	316.1	95.8	8.3	38.2	235.9	71.5	8.2	28.9
16	Сэлэнгэ	257.6	78.1	7.8	33.1	277.1	84.0	8.3	33.3	239.2	72.5	7.3	32.9
17	Төв	212.4	64.4	7.6	28.1	221.2	67.0	8.0	27.6	202.9	61.5	7.1	28.6
18	Увс	232.8	70.5	6.7	34.9	233.3	70.7	6.7	35.1	231.9	70.3	6.7	34.7
19	Ховд	314.6	95.3	7.7	41.1	353.1	107.0	8.0	44.2	251.3	76.2	7.0	35.9
20	Хөвсгөл	239.9	72.7	6.7	35.9	281.7	85.3	6.8	41.2	177.6	53.8	6.4	27.9
21	Хэнтий	265.6	80.5	7.4	35.7	264.8	80.2	7.7	34.2	266.9	80.9	7.0	38.2
22	Аймгийн дундаж	265.7	80.5	7.3	36.2	281.6	85.3	7.5	37.4	235.1	71.2	6.9	33.9
23	Улаанбаатар	266.2	80.7	7.3	36.4	0.0	0.0	0.0	0.0	250.1	75.8	6.6	37.7
24	Улсын дундаж	265.9	80.6	7.3	36.3	272.0	82.4	7.4	36.7	235.4	71.3	6.9	34.0

ЭМНЭЛГИЙН ОРНЫ ТОО ТӨРЛӨӨР 10 000 ХҮН АМД, 2015

№	Аймаг	Эмнэлгийн тасгаар																							
		Дотор	Мас засал	Төрөх	Эмэгтэйчүүд	Хүүхэд	Халдварт	Арьс харшил	Сүрьеэ	Мэдрэл	Сэтгэл	Невролог	Уролог	Эрчимт эмчлэгээ, сэхээн амьдруулах	Нүд	Чих, хамар хоолой	Шүд	Эрүү нүүр	Хавдар	Уламжлалт эмчлэгээ	Бэрдх	Хөнгөвчлөх эмчлэгээ	Бусад		
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	Архангай	22.5	4.2	7.2	2.7	8.6	3.3	0.0	0.9	3.3	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.2	0.0	0.2	0.3	0.6	0.0	0.0	0.0	55.2
2	Баян-Өлгий	26.1	4.3	6.9	2.0	8.1	2.0	0.7	0.6	4.9	1.0	1.0	0.0	0.0	0.8	1.0	1.2	0.0	1.1	0.6	1.2	0.0	0.2	4.9	68.9
3	Баянхонгор	11.6	3.5	6.0	4.3	9.6	4.2	1.6	1.0	5.0	0.5	1.2	0.0	0.0	0.7	1.4	0.2	0.0	0.2	0.2	2.5	0.0	0.2	3.1	57.1
4	Булган	15.8	4.1	5.3	3.0	9.3	4.0	0.8	1.2	4.8	0.7	0.0	0.0	0.0	0.3	0.2	0.2	0.0	0.2	0.3	4.3	0.0	0.0	0.7	55.1
5	Говь-Алтай	20.2	6.2	6.0	3.7	8.9	7.1	0.9	0.7	4.8	0.4	1.8	0.0	0.0	0.7	0.2	0.4	0.0	0.4	0.7	3.5	0.0	0.0	0.0	66.4
6	Говьсүмбэр	19.6	3.1	4.3	3.7	11.0	3.7	2.5	0.0	4.3	0.0	3.7	0.0	0.0	1.2	0.0	3.1	0.0	0.0	1.2	0.0	0.0	0.0	3.1	64.5
7	Дархан-Уул	18.8	3.2	3.4	4.2	8.9	2.2	2.4	3.0	5.3	2.3	3.4	0.0	0.0	0.8	0.7	1.9	0.0	0.4	0.2	5.9	0.0	0.3	0.0	67.1
8	Дорноговь	17.5	6.5	5.6	2.9	9.8	4.2	0.0	1.5	6.7	0.3	0.0	0.0	0.0	1.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.1	0.0	0.0	2.9	62.6
9	Дорнод	16.1	2.9	5.5	1.5	7.4	3.8	1.3	4.0	4.9	2.0	2.0	0.0	0.0	0.7	1.3	0.4	0.0	0.0	0.8	2.0	0.0	0.0	0.0	56.4
10	Дундговь	16.2	2.5	7.7	1.6	9.9	3.8	0.7	0.5	2.0	0.2	1.6	0.0	0.0	0.9	0.2	0.5	0.0	0.2	0.2	2.3	0.0	0.2	0.0	51.1
11	Завхан	25.6	3.4	9.2	1.9	10.3	5.3	0.7	0.7	7.9	0.4	0.7	0.0	0.0	0.7	0.1	0.1	0.0	0.1	0.9	3.0	0.0	0.0	0.0	71.2
12	Орхон	14.0	2.6	8.1	1.7	6.0	4.1	0.0	3.1	3.6	4.6	3.6	0.0	0.0	1.4	0.0	0.9	0.0	0.0	0.0	1.9	0.0	2.6	3.1	61.4
13	Өвөрхангай	18.4	5.1	5.9	5.9	10.7	5.1	1.2	0.9	1.5	0.5	1.8	0.0	0.0	0.5	0.4	0.4	0.0	0.4	0.3	1.3	0.0	0.4	0.0	60.7
14	Өмнөговь	20.9	5.4	9.7	4.1	13.5	4.3	0.8	0.8	4.8	0.8	2.5	0.0	0.0	1.0	0.2	0.2	0.0	0.2	0.0	2.1	0.0	0.8	1.3	73.5
15	Сүхбаатар	19.1	2.2	5.5	3.8	9.6	4.1	0.0	2.2	3.1	1.5	1.7	0.0	0.0	0.3	0.3	0.3	0.0	0.2	0.5	2.1	0.0	0.0	6.0	62.7
16	Сэлэнгэ	18.2	3.0	5.3	5.4	10.4	4.5	0.4	2.9	2.6	0.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.5	0.0	0.2	0.2	1.3	0.0	0.0	2.4	58.4
17	Төв	18.2	2.2	6.2	1.7	9.6	5.0	1.1	1.1	5.5	0.2	0.7	0.0	0.0	0.4	0.7	0.7	0.0	0.7	0.2	3.1	0.0	0.0	0.4	57.7
18	Увс	23.3	3.4	7.9	3.2	14.2	3.4	1.3	1.1	2.7	0.8	1.0	0.0	0.0	0.5	1.0	0.3	0.0	0.1	1.0	1.1	0.0	0.0	2.6	69.0
19	Ховд	19.4	4.2	6.8	4.2	11.8	3.9	1.6	1.0	3.8	1.5	0.7	0.0	0.0	0.5	0.2	0.8	0.0	0.2	0.0	2.3	0.0	0.6	4.1	67.6
20	Хөвсгөл	24.0	3.9	6.1	3.1	12.3	3.7	1.1	0.9	1.6	0.8	0.0	0.0	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.8	0.0	0.5	0.0	60.2
21	Хэнтий	13.5	5.0	6.7	1.9	12.4	4.4	0.6	1.9	2.4	0.6	0.7	0.0	0.0	0.3	0.7	1.4	0.0	0.0	0.4	6.3	0.0	0.1	1.0	60.2
22	Аймгийн дундаж	19.2	3.9	6.4	3.2	10.1	4.0	0.9	1.5	3.9	1.1	1.2	0.0	0.0	0.6	0.5	0.6	0.0	0.3	0.3	2.5	0.0	0.3	1.6	62.1
23	Улаанбаатар	25.0	6.1	4.9	4.0	8.0	2.6	1.5	2.0	6.3	3.8	4.6	1.2	0.7	1.7	1.1	1.1	0.0	0.3	0.9	5.3	0.0	0.7	1.3	83.2
24	Улсын дундаж	21.8	4.9	5.7	3.6	9.1	3.4	1.2	1.8	5.0	2.3	2.8	0.6	0.3	1.1	0.8	0.8	0.0	0.3	0.6	3.8	0.0	0.5	1.5	71.8

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГУУД БАЙРШЛААР, 2015

Аймаг	№	Өрхийн эрүүл мэндийн төв	Тосгоны эрүүл мэндийн төв	Сумын эрүүл мэндийн төв	Сум дундын эмнэлэг	Дүүргийн нийгмийн эрүүл мэндийн төв	Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв	Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төв	Амаржих газрууд	Төмөр замын салбар эмнэлгүүд	Ортой хувийн эмнэлэг	Үүдэн хувийн эмнэлэг	Эрүүл мэндийн яам	Эрдэм шинжилгээний байгууллагууд	Эрүүл мэндийн газар	Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв	Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төв, салбар төвүүд	Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, аймаг дүүрэг дэх цусны төвүүд	Наралтай тусламжийн төв, дүүргүүд дэх салбар	Улсын анагаах ухааны сургууль, коллеж	Хувийн анагаах ухааны сургууль, коллеж	Сувилал	Эм ханган нийлүүлэх байгууллага	Эмийн үйлдвэр	Хувийн эмийн сан	Бусад /хилийн цэрэг, хорихын эмнэлэг, Батлан хамгаалах, хууль сахиулах алба хаагчдын нэгдсэн эмнэлэг, төмөр замын төв эмнэлэг	Нийт дүн	
		Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
А	Архангай	1	5	0	16	2	0	0	1	0	0	0	6	6	0	0	0	1	0	1	0	0	0	3	5	0	39	0	85	
	Баян-Өлгий	2	4	2	9	3	0	0	1	0	0	0	5	7	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	4	0	21	2	62	
	Баянхонгор	3	5	1	16	3	0	0	1	0	0	0	7	19	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	5	0	15	1	76	
	Булган	4	2	1	13	2	0	0	1	0	0	0	4	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	25	0	52	
	Говь-Алтай	5	3	2	14	3	0	0	1	0	0	0	3	11	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	2	0	11	1	54	
	Говьсүмбэр	6	1	0	2	0	0	0	1	0	0	0	1	0	4	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	8	1	19	
	Дархан-Уул	7	5	0	3	0	0	1	0	0	0	0	13	53	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	53	0	130	
	Дорноговь	8	5	0	12	1	0	1	1	0	0	0	0	3	17	0	0	1	0	0	0	0	0	3	3	0	15	5	68	
	Дорнод	9	3	0	10	3	0	0	0	1	0	0	0	2	15	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	10	1	48	
	Дундговь	10	2	0	13	2	0	0	1	0	0	0	0	2	12	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2	0	9	0	45	
	Завхан	11	4	0	19	3	0	1	1	0	0	0	0	4	7	0	0	1	0	1	0	0	0	2	4	0	20	1	68	
	Орхон	12	11	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	11	45	0	0	1	0	0	0	0	0	1	8	0	49	1	129	
	Өвөрхангай	13	5	0	16	1	0	1	0	1	0	0	0	6	20	0	0	1	0	1	0	0	0	5	4	0	33	3	97	
	Өмнөговь	14	4	0	11	3	0	0	0	1	0	0	0	6	19	0	0	1	0	1	0	0	0	0	4	0	33	3	86	
	Сүхбаатар	15	3	0	11	1	0	0	1	0	0	0	0	3	13	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	11	0	46	
	Сэлэнгэ	16	7	6	14	1	0	1	1	0	0	0	1	6	10	0	0	1	0	1	0	0	0	2	2	0	29	2	84	
	Төв	17	1	0	26	0	0	1	0	0	0	0	0	2	11	0	0	1	0	0	0	0	0	12	0	0	13	2	69	
	Увс	18	4	0	15	3	0	0	1	0	0	0	0	4	9	0	0	1	0	1	0	0	0	0	5	0	18	2	63	
	Ховд	19	6	0	14	1	0	1	0	1	0	0	0	5	13	0	0	1	0	1	0	0	0	0	4	0	12	2	61	
	Хөвсгөл	20	5	0	20	5	0	0	1	0	0	0	0	11	37	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	5	0	37	0	124
	Хэнтий	21	4	2	17	2	0	1	1	0	0	0	0	2	18	0	0	1	0	1	0	0	0	0	3	2	0	20	1	75
Аймгийн дундаж	22	89	14	272	39	0	6	16	5	0	0	2	105	347	0	0	21	0	13	0	0	3	0	35	65	0	481	28	1541	
Улаанбаатар	23	129	5	0	0	12	0	0	0	13	3	0	119	659	1	1	1	1	1	1	4	1	5	70	145	33	486	13	1703	
Улсын дундаж	24	218	19	272	39	12	6	16	5	13	3	2	224	1006	1	1	22	1	14	1	4	4	5	105	210	33	967	41	3244	

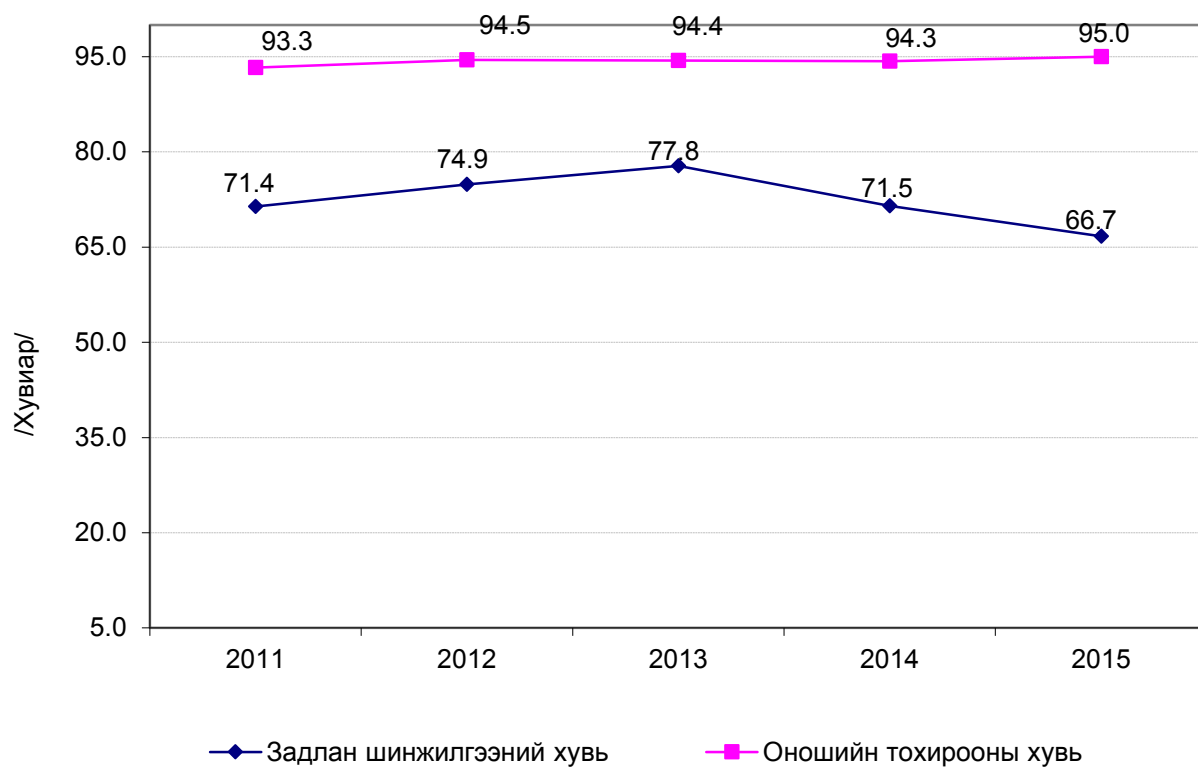
**АЙМАГ ХОТЫН НЭГДСЭН ЭМНЭЛГҮҮДИЙН ЗАДЛАН
ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНДСЭН ОНОШИЙН ЗӨРӨӨНИЙ ХУВЬ, 2015**

№	Аймаг, хотын нэр	Нийт нас баралт	Эмэгт судлалын хүний тоо	Эдгэлт хүний хувь	Үндсэн нийтлэл	Үндсэн нийтлэл
A	Б	1	2	3	4	5
1	Архангай	49	34	77.6%	2	5.9%
2	Баян-Өлгий	106	2	2.8%	0	0.0%
3	Баянхонгор	84	48	58.3%	5	10.4%
4	Булган	33	18	57.6%	0	0.0%
5	Говь-Алтай	37	23	73.0%	1	4.3%
6	Говьсүмбэр	13	8	76.9%	0	0.0%
7	Дархан-Уул	92	68	87.0%	3	4.4%
8	Дорноговь	44	32	90.9%	1	3.1%
9	Дорнод	91	65	76.9%	3	4.6%
10	Дундговь	23	16	73.9%	1	6.3%
11	Завхан	48	23	47.9%	0	0.0%
12	Орхон	98	76	84.7%	2	2.6%
13	Өвөрхангай	77	51	70.1%	4	7.8%
14	Өмнөговь	50	37	84.0%	4	10.8%
15	Сүхбаатар	42	30	81.0%	0	0.0%
16	Сэлэнгэ	17	15	88.2%	1	6.7%
17	Төв	38	26	68.4%	6	23.1%
18	Увс	41	36	92.7%	4	11.1%
19	Ховд	76	42	59.2%	1	2.4%
20	Хөвсгөл	106	75	72.6%	7	9.3%
21	Хэнтий	31	21	77.4%	0	0.0%
22	Аймгийн дундаж	1196	746	68.1%	45	6.0%
23	Улаанбаатар	2541	1599	66.0%	72	4.5%
24	Улсын дундаж	3737	2345	66.7%	117	5.0%

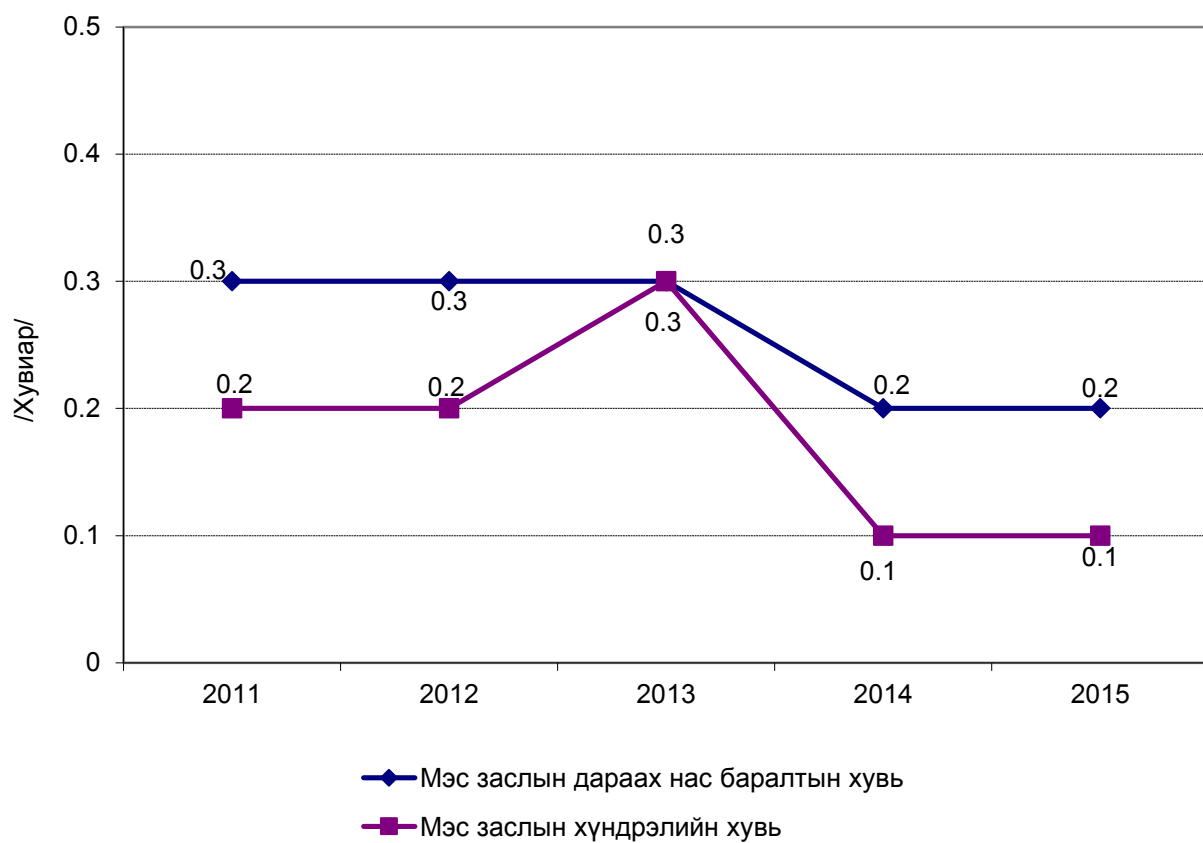
**ХАГАЛГААНЫ ДАРААХ ХҮНДРЭЛ, НАС БАРАЛТЫН ХУВЬ,
2015**

№	Аймаг, хотын нэр	Мэс засал хийлгэсэн хүний тоо	Хүндрэлийн хувь	Нас баралтын хувь
A	Б	1	2	3
1	Архангай	1063	0.0	0.0
2	Баян-Өлгий	2222	0.2	0.1
3	Баянхонгор	1845	0.1	0.1
4	Булган	715	0.3	0.3
5	Говь-Алтай	1393	0.0	0.0
6	Говьсүмбэр	347	0.0	0.0
7	Дархан-Уул	2954	0.0	0.0
8	Дорноговь	1662	0.0	0.4
9	Дорнод	1678	0.0	0.4
10	Дундговь	848	0.5	0.1
11	Завхан	1093	0.1	0.1
12	Орхон	2501	0.5	0.1
13	Өвөрхангай	2604	0.6	0.2
14	Өмнөговь	1572	0.3	0.1
15	Сүхбаатар	922	0.1	0.0
16	Сэлэнгэ	5279	0.1	0.0
17	Төв	5558	0.0	0.0
18	Увс	1187	0.0	0.0
19	Ховд	1892	0.1	0.0
20	Хөвсгөл	2177	0.0	0.2
21	Хэнтий	1209	0.0	0.0
22	Аймгийн дундаж	40721	0.1	0.1
23	Улаанбаатар	139972	0.1	0.2
24	Улсын дундаж	180693	0.1	0.2

Задлан шинжилгээ, оношийн тохирооны хувь, /2011-2015/



Мэс заслын хагалгааны үзүүлэлт, /2011-2015/



СТАЦИОНАРТ ХЭВТЭН ЭМЧЛҮҮЛЭГЧИД, 10 000 ХҮН АМД, 2015

№	"Аймаг хотын нэр "	Бүгд	Үүнээс							Хавдар	Үүнээс						Цус, цус төлжүүлэх эрхтэний өвчин ба дархлааны механизм насарсан эмгэг	Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	Чихрийн шижин өвчний тархалт	Үүнээс	Сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Нүд ба түүний дайварын өвчнүүд	Чих ба хөхлөг сэрэнгийн өвчин	Зүрх-сүлдэсний тогтолцооны өвчин
			Халдварт ба шимэгчлэгт зарим өвчин	Сүрьеэгийн өвчлөл	Вирүст хепатитын өвчлөл	Бруцеллёзын өвчлөл	Tuberculosis өвчлөл	Зар хүйтний өвчлөл	Трихомонадын өвчлөл																
											2	3	4	5	6	7									
A		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1	Архангай	2052.66	61.14	9.61	4.65	26.25	0.11	0.00	0.00	22.68	8.97	1.62	2.81	2.38	0.76	0.22	5.83	20.52	5.94	23.01	160.41	8.53	10.80	385.32	
2	Баян-Өлгий	2793.39	44.95	4.10	3.48	2.97	0.00	0.00	0.00	48.22	9.21	5.73	6.55	3.17	0.72	1.33	32.97	32.87	9.83	36.04	227.09	25.80	12.90	420.70	
3	Баянхонгор	2280.87	43.36	8.62	4.55	6.11	0.36	0.00	0.00	29.11	7.91	1.92	3.11	3.47	1.44	0.72	8.02	27.07	8.26	8.14	169.48	57.01	8.62	395.38	
4	Булган	1931.32	40.16	14.44	3.65	11.78	0.17	0.17	0.17	26.89	10.62	0.33	2.99	3.65	2.16	0.66	5.31	37.18	18.92	25.39	223.55	2.99	6.47	376.41	
5	Говь-Алтай	2562.15	90.13	6.73	4.07	46.75	0.00	0.00	0.00	39.49	10.62	1.24	4.78	2.48	0.53	1.77	14.70	34.35	20.01	29.40	272.52	6.55	11.86	369.74	
6	Говьсүмбэр	2804.17	110.50	16.57	31.31	30.08	1.23	0.00	0.00	27.01	10.44	0.61	0.61	2.46	1.84	0.61	7.98	33.76	23.33	3.68	121.55	2.46	23.94	387.35	
7	Дархан-Уул	2818.12	94.48	23.99	17.12	15.53	0.00	0.00	0.00	30.76	6.27	1.00	4.48	1.39	1.89	1.00	5.28	71.28	52.67	91.59	118.48	6.17	33.55	530.65	
8	Дорноговь	2103.89	62.13	11.93	2.94	15.96	0.00	0.31	0.00	24.79	11.16	0.46	2.01	2.01	0.15	0.15	4.34	18.75	11.47	13.02	192.45	5.11	2.32	245.44	
9	Дорнод	2238.15	124.09	27.82	2.90	60.79	0.53	0.13	0.00	46.42	15.69	1.71	3.03	1.05	3.56	1.58	7.38	35.47	13.58	79.78	102.85	42.33	12.40	321.49	
10	Дундговь	2271.01	59.25	7.21	1.13	7.43	0.00	0.00	0.00	22.75	9.69	0.45	2.03	0.90	2.03	0.00	8.34	26.58	15.54	9.91	109.03	10.36	6.53	354.58	
11	Завхан	2339.31	74.04	4.73	3.15	42.97	0.14	0.00	0.00	44.83	13.46	1.72	9.45	2.15	1.72	0.29	10.17	24.35	12.32	10.31	305.77	4.87	7.88	362.20	
12	Орхон	2073.87	114.37	17.32	10.04	31.26	0.72	0.10	0.00	36.18	12.30	0.41	4.10	1.02	0.92	0.72	5.64	37.61	27.98	69.69	79.22	4.00	10.66	337.07	
13	Өвөрхангай	2076.19	58.75	5.33	8.17	11.63	0.00	0.00	0.00	40.12	8.25	1.78	4.79	1.69	0.98	0.89	8.70	28.40	9.67	26.98	84.94	8.70	9.94	336.11	
14	Өмнөговь	2008.92	66.26	3.13	5.77	4.61	0.00	0.00	0.00	17.47	5.93	0.33	1.15	1.48	0.33	0.00	8.57	25.71	14.17	32.80	193.82	5.27	5.44	273.10	
15	Сүхбаатар	2167.67	115.24	18.20	4.64	57.70	0.17	0.00	0.00	27.99	10.82	0.17	2.06	0.52	0.17	0.69	9.96	29.02	14.77	32.29	214.67	7.38	9.62	313.42	
16	Сэлэнгэ	1935.59	54.40	18.73	2.73	6.02	0.00	0.75	0.00	27.01	6.96	0.85	2.82	1.32	1.41	0.56	5.27	25.98	17.79	32.47	116.52	3.76	23.53	315.10	
17	Төв	1615.48	69.80	18.50	9.75	10.41	0.00	0.00	0.00	25.48	7.53	1.00	1.77	1.88	1.66	0.44	4.54	24.04	15.73	7.42	136.49	6.31	4.32	298.57	
18	Увс	2401.07	102.07	20.06	5.49	24.27	0.00	0.64	0.00	48.67	14.18	5.49	11.50	1.66	1.28	1.15	5.88	17.76	10.99	28.62	195.97	14.82	10.35	382.74	
19	Ховд	2773.76	67.64	11.88	3.76	9.70	0.12	0.00	0.00	58.55	12.24	3.64	9.70	3.39	0.97	1.94	9.33	29.70	13.94	36.12	176.61	29.82	27.03	444.62	
20	Хөвсгөл	2149.31	60.82	9.28	2.52	23.45	0.00	0.00	0.00	41.54	9.05	0.79	4.72	6.14	3.30	2.52	13.06	42.56	13.14	34.78	144.37	6.77	8.50	430.05	
21	Хэнтий	2147.95	146.15	29.76	7.79	41.86	0.00	0.00	0.00	32.96	12.93	0.28	2.22	2.78	1.11	1.39	4.17	17.80	7.37	20.30	182.03	6.81	26.98	261.16	
22	Аймгийн дундаж	2241.97	76.55	13.68	5.96	21.78	0.13	0.11	0.01	35.26	9.99	1.62	4.39	2.35	1.42	0.97	9.08	31.34	16.10	33.85	162.66	13.16	13.19	364.42	
23	Улаанбаатар	3012.23	106.78	16.45	4.82	5.18	0.09	0.01	0.00	108.47	15.83	2.44	11.81	3.73	4.36	10.62	11.08	53.50	35.11	59.52	213.35	41.37	17.19	406.65	
24	Улсын дундаж	2593.05	90.33	14.94	5.44	14.21	0.11	0.06	0.00	68.63	12.65	2.00	7.77	2.98	2.76	5.37	9.99	41.44	24.76	45.55	185.77	26.02	15.02	383.67	

СТАЦИОНАРТ ХЭВТЭН ЭМЧЛҮҮЛЭГЧИД, 10 000 ХҮН АМД, 2015

№	"Аймаг хотын нэр"	Үүнээс				Цочмор болон архаг хэрлэгийн гаралтай өвчлөл	Үүнээс				Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Үүнээс				Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Үүнээс				Арьс ба арьсан доорх эсвэрийн өвчин	Яс-бүлгийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	Үүнээс				Бөөрний цочмор болон архаг дутагшил	Бөөрний сувагнарын эдийн цочмор болон архаг нефрит	Жирэмсэн, төрөлт ба төрсний дараах үе	Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	Өөр бүлэгт ангилагддаг шинж тэмдэг, зовиур, эмнэлгүүн ба лабораторийн хэвийн бүс үзүүлэлтүүд	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг
		Цусны даралт ихсэх өвчлөл	Зүрхний шигшм өвчлөл	Тархинд цус хараалт өвчлөл	Амьсгалын дээд замын цочмор үрэвсэлт өвчлөл		Гуурсан хоолойн багтраа	Уушгны архаг бөглөөрт өвчлөл	Хатгаа өвчлөл	Амьсгалын тогтолцооны өвчин		Томуу, томуу төст өвчлөл	Хатгаа өвчлөл	Амьсгалын дээд замын цочмор үрэвсэлт өвчлөл	Гуурсан хоолойн багтраа		Уушгны архаг бөглөөрт өвчлөл	Ходоодны шархлаа өвчлөл	Элэгний архаг үрэвсэл	Архивны шалтгаант өвчлөл				Арьс ба арьсан доорх эсвэрийн өвчин	Яс-бүлгийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	Бөөрний цочмор болон архаг дутагшил							
A	Архангай	38.46	174.24	102.30	13.18	210.00	1.30	112.24	5.51	4.97	11.13	249.21	9.29	20.09	0.11	23.44	44.29	416.65	1.62	329.58	334.76	9.83	5.29	0.54	60.39									
1	Баян-Өлгий	17.51	237.13	49.55	14.13	430.22	58.16	147.13	2.76	6.76	62.86	378.31	8.70	17.71	0.61	50.07	156.04	393.67	6.96	267.53	436.88	2.76	13.92	0.00	49.96									
2	Баянхонгор	28.15	167.09	66.71	9.70	343.51	5.63	183.38	14.49	8.86	23.36	254.88	8.74	14.13	0.12	68.39	117.26	300.99	2.75	181.34	361.36	19.64	9.10	0.00	59.53									
3	Булган	21.74	123.98	117.50	9.46	265.21	2.49	137.42	2.49	8.46	14.94	192.85	5.14	12.61	0.00	60.91	72.19	291.76	1.66	201.98	224.22	16.26	5.97	0.00	57.59									
4	Говь-Алтай	26.21	120.06	121.30	10.62	251.27	7.79	65.70	12.57	13.10	29.93	416.49	13.28	59.14	0.53	97.92	100.23	331.14	0.89	200.28	364.96	22.13	4.43	1.06	103.77									
5	Говьсүмбэр	38.06	104.97	161.45	4.91	680.17	34.38	329.65	0.00	6.75	51.57	349.91	8.59	0.61	0.00	57.70	138.12	306.32	1.23	220.99	441.38	12.28	7.37	0.00	92.69									
6	Дархан-Уул	29.67	203.30	92.79	16.93	431.79	2.69	261.84	3.88	10.55	10.25	325.96	14.73	1.39	0.40	92.29	153.32	329.04	1.79	202.01	366.08	10.75	6.07	0.00	120.57									
7	Дорноговь	16.73	48.65	82.74	7.75	405.97	3.87	287.89	1.39	10.38	28.67	242.96	6.66	37.03	0.00	30.68	156.81	177.11	0.93	123.49	398.22	26.19	3.56	0.00	94.05									
8	Дорнод	23.47	96.92	137.80	6.99	260.30	3.16	86.77	2.90	14.90	24.92	284.70	5.01	26.37	0.26	73.05	137.14	221.40	0.00	173.53	379.11	2.51	7.65	0.00	100.09									
9	Дундговь	42.13	121.42	75.69	13.29	494.03	16.45	354.81	25.01	13.74	15.32	315.84	6.08	31.09	0.00	35.82	121.65	250.51	2.48	190.36	352.11	24.56	5.86	1.80	61.50									
10	Завхан	10.03	139.78	120.88	14.89	256.50	8.88	93.52	17.04	8.45	14.61	258.36	13.32	29.93	0.57	67.17	110.85	350.02	2.72	274.55	359.90	35.09	2.01	3.44	51.56									
11	Орхон	11.89	126.98	112.94	11.68	223.83	0.41	60.47	5.23	7.17	27.77	264.72	6.25	29.93	0.00	28.29	109.86	229.46	0.51	176.89	340.35	55.14	4.61	0.00	123.19									
12	Өвөрхангай	40.29	141.29	74.37	17.40	352.61	5.77	203.42	1.95	6.30	26.45	236.70	7.01	8.61	0.53	67.27	47.39	336.55	10.03	210.43	322.88	22.28	7.46	0.00	80.41									
13	Өмнөговь	31.48	80.43	78.12	7.09	254.31	10.05	117.18	2.97	11.54	23.40	248.70	5.93	20.77	0.82	46.64	96.58	166.79	4.29	75.65	458.84	11.54	2.97	0.00	94.11									
14	Сүхбаатар	21.30	126.40	57.19	8.07	285.77	0.52	178.95	2.23	15.97	17.86	223.77	6.87	35.72	0.17	106.82	130.52	212.27	1.72	145.63	316.86	10.99	7.04	0.00	114.03									
15	Сэлэнгэ	26.73	116.04	100.89	11.39	385.78	9.04	191.62	8.47	14.12	18.63	177.13	6.12	7.06	0.00	31.53	66.63	348.42	2.82	231.62	267.95	14.49	2.92	0.00	36.71									
16	Төв	25.92	91.18	79.54	10.97	279.29	8.42	146.68	1.99	10.41	17.95	148.23	5.32	13.29	0.22	37.78	74.67	229.33	0.55	175.82	224.90	7.87	2.99	2.22	31.24									
17	Увс	67.45	116.76	135.67	8.56	309.80	1.28	204.40	1.02	10.99	20.95	294.98	4.98	30.92	0.13	68.86	67.45	365.75	0.13	299.70	389.51	14.56	4.60	0.00	78.69									
18	Ховд	46.43	138.67	121.09	16.97	448.25	9.21	248.98	1.09	12.73	27.88	336.86	8.00	5.58	0.12	109.09	185.70	305.22	3.27	208.97	386.68	28.12	7.76	0.00	86.67									
19	Хөвсгөл	23.76	179.46	173.64	8.97	275.37	2.68	182.53	1.42	9.05	13.77	265.46	8.26	31.08	0.00	60.27	43.27	296.46	0.94	238.94	335.09	27.30	3.93	0.00	59.72									
20	Хэнтий	26.00	92.62	75.51	10.71	402.72	13.91	169.10	7.23	10.99	26.56	283.13	6.12	23.36	0.42	46.17	120.01	201.08	0.00	143.93	311.08	3.34	1.67	0.00	80.38									
21	Аймгийн дундаж	28.82	137.45	101.28	11.66	331.20	8.97	171.82	5.37	10.08	23.29	268.33	7.87	20.99	0.24	59.19	102.30	295.47	2.46	208.74	345.50	18.46	5.61	0.38	76.01									
22	Улаанбаатар	17.28	174.23	89.73	13.87	362.71	1.95	128.75	13.82	9.50	38.28	405.42	14.61	53.91	2.67	69.11	139.31	305.80	6.36	169.50	512.59	32.68	20.75	1.21	144.75									
23	Улсын дундаж	23.56	154.22	96.02	12.67	345.56	5.77	152.19	9.22	9.82	30.12	330.82	10.94	35.99	1.35	63.71	119.17	300.18	4.24	190.85	421.66	24.94	12.51	0.76	107.34									

АМБУЛАТОРТ БҮРТГЭГДСЭН ХҮН АМЫН ӨВЧЛӨЛ (10 000 ХҮН АМД), 2015

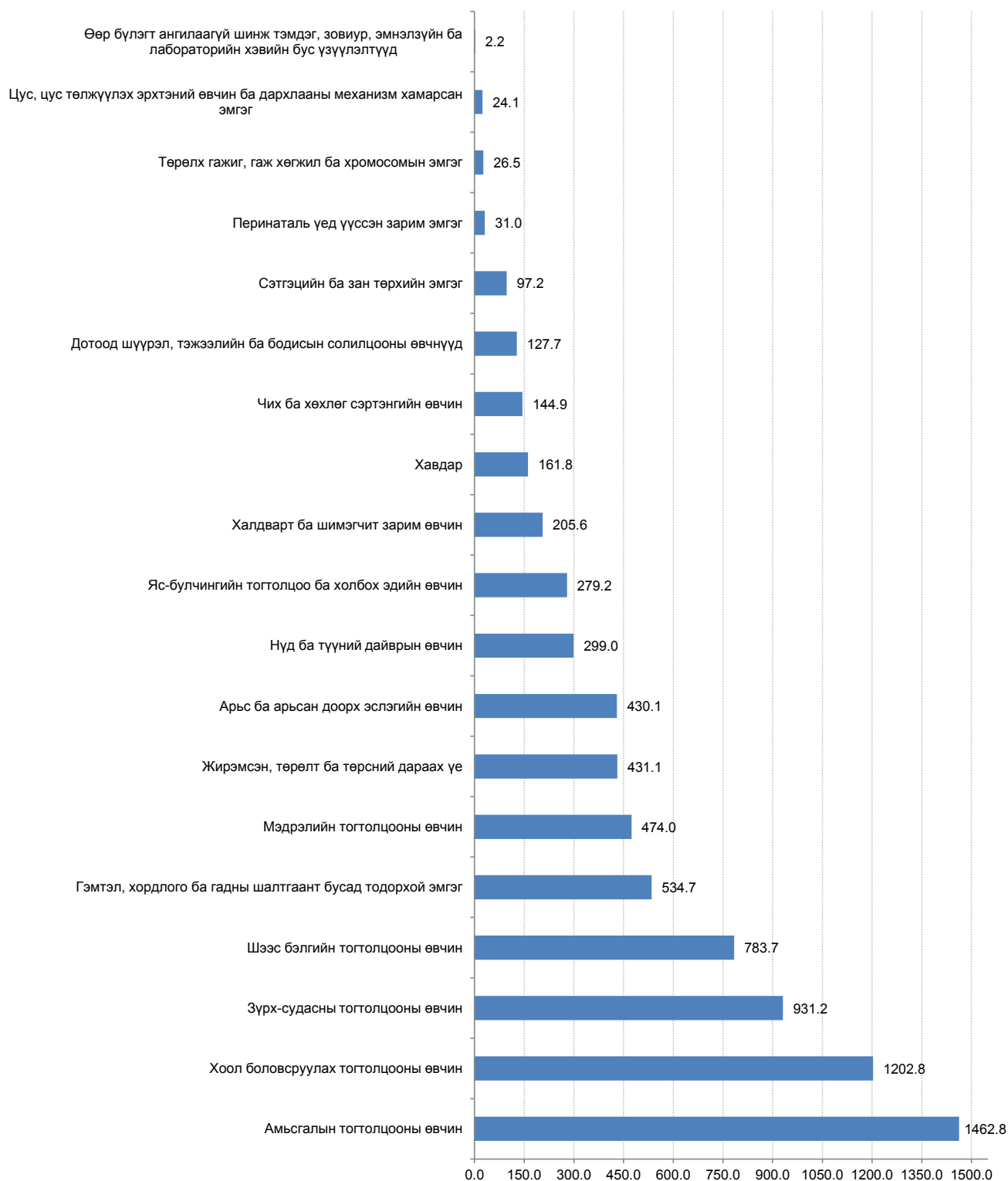
Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв

№	*Аймаг, хотын нэр*	Бүгд	Халдварт ба шимсэгт зарим өвчин						Үүнээс						Үүнээс						Үүнээс							
			Сүрьеэгийн өвчлөл	Вирүс хелатитын өвчлөл	Бруцеллезийн өвчлөл	Тамбүүгийн өвчлөл	Зар хүйтний өвчлөл	Трихоманназын өвчлөл	Хавдар	Элэгний хорт хавдар	Улаан хоолойн хорт хавдар	Ходоодны хорт хавдар	Уушгны хорт хавдар	Умайн хуягууний хорт хавдар	Хөхний хорт хавдар	Цус, цус төлжүүлэх эрхтэний өвчин ба дархлааны механизм хамарсан эмгэг	Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	Чихрийн шижин өвчний тархалт	Сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Нүд ба түүний дайварын өвчнүүд	Чих ба хөхлөг сэрэгтний өвчин	Зүрх-сүлдэсний тогтолцооны өвчин	Цочмог болом аргаар хэрэглэгийн гаралтай өвчлөл	Цусны даралт ихсэх өвчлөл	Зүрхний шөмий өвчлөл	Тархинд цус харвалт өвчлөл	
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
1	Архангай	7977.10	61.57	6.37	3.24	6.05	14.48	0.97	11.77	11.56	3.56	0.65	0.76	0.65	0.43	0.32	76.70	232.47	39.10	142.92	472.17	190.34	220.37	1307.73	105.54	784.03	282.59	17.39
2	Баян-Өлгий	4711.78	62.86	4.71	1.02	0.20	3.17	14.64	2.76	39.73	6.04	1.13	1.54	1.13	0.61	0.00	50.17	52.11	13.82	56.62	505.78	46.69	60.10	648.31	23.86	415.89	60.41	16.79
3	Баянхонгор	9644.51	374.18	6.59	2.64	0.72	32.34	30.54	43.12	20.60	5.63	0.12	0.00	0.12	0.00	0.00	20.00	122.89	29.94	86.00	707.63	652.29	310.46	1256.92	114.27	651.69	203.14	18.80
4	Булган	8042.12	67.71	9.96	1.33	0.00	11.45	9.96	14.94	24.06	6.97	1.83	3.49	1.83	1.49	0.83	17.76	89.79	37.18	33.69	662.03	269.86	122.48	1632.09	69.21	1017.53	343.71	13.44
5	Говь-Алтай	5646.52	73.84	4.78	1.77	0.35	23.73	11.33	3.72	39.49	11.16	2.66	4.07	2.66	0.71	1.95	24.61	57.73	29.40	45.51	513.00	72.60	119.71	793.49	64.99	320.51	251.63	13.10
6	Говьсүмбэр	6414.98	70.60	9.82	5.52	0.00	30.08	2.46	0.61	17.19	10.44	1.23	0.00	1.23	0.61	0.61	12.89	72.44	52.18	14.73	239.41	87.78	79.80	779.01	75.51	326.58	244.32	6.14
7	Дархан-Уул	7998.47	76.96	22.10	3.09	0.10	15.03	7.07	5.97	44.10	8.26	2.19	4.08	2.19	1.39	0.90	28.37	117.88	78.85	153.32	263.13	615.77	218.23	1095.65	72.98	540.80	145.85	20.71
8	Дорноговь	7821.03	136.82	13.48	1.86	0.15	27.43	19.37	9.14	24.64	9.45	2.01	1.70	2.01	0.15	0.15	8.52	65.08	36.72	69.42	462.52	192.76	109.55	846.17	61.36	373.43	234.28	10.38
9	Дорнод	8009.89	354.85	20.31	2.77	19.38	63.16	103.51	56.44	48.92	5.67	0.53	0.40	0.53	0.26	0.13	22.29	76.61	30.72	198.33	202.28	500.03	229.18	581.26	54.20	246.59	188.04	8.70
10	Дундговь	5392.21	115.34	3.60	1.80	0.23	14.64	4.28	18.47	24.10	11.94	1.58	1.13	1.58	1.80	0.90	10.59	69.84	33.57	32.21	266.50	192.16	96.19	757.38	89.89	342.64	149.13	16.22
11	Завхан	5559.12	72.32	5.16	2.29	0.14	8.59	12.75	2.86	24.92	8.31	1.29	2.72	1.29	0.86	0.14	20.91	51.84	18.62	42.68	516.15	408.17	69.89	683.15	21.63	322.38	206.09	17.76
12	Орхон	5813.72	113.25	12.40	2.87	0.41	22.85	2.25	8.10	14.25	3.79	0.72	2.25	0.72	0.31	0.61	27.98	66.31	36.79	88.85	163.46	79.63	141.94	632.23	22.55	319.75	163.26	12.40
13	Өвөрхангай	6691.52	77.30	5.68	1.07	0.53	14.56	4.62	8.88	43.49	3.64	0.89	0.98	0.89	0.53	0.18	30.09	99.14	39.32	69.23	354.83	300.69	145.20	977.17	138.19	507.58	168.01	20.77
14	Өмнөговь	9652.82	163.33	4.94	4.12	0.16	13.68	4.78	4.29	25.55	7.58	1.98	1.15	1.98	1.32	0.16	28.02	109.60	58.84	97.24	758.97	327.81	346.27	1199.19	118.50	655.46	268.48	9.56
15	Сүхбаатар	7832.59	135.33	13.91	3.26	3.78	31.77	23.18	11.68	20.44	8.93	0.17	1.03	0.17	0.17	0.34	21.30	68.01	27.82	106.99	701.20	272.55	171.91	974.61	44.14	600.05	122.28	9.27
16	Сэлэнгэ	4543.73	83.67	18.16	0.85	0.28	19.39	15.72	11.67	19.48	5.18	1.51	2.16	1.51	0.85	0.00	15.06	82.54	59.39	49.50	271.62	98.82	83.01	776.17	58.92	422.96	182.49	14.12
17	Төв	8298.55	134.27	12.63	1.11	0.89	13.96	5.65	6.87	38.22	5.87	1.11	1.99	1.11	0.00	0.22	11.08	100.37	37.67	36.12	447.02	485.02	168.51	1113.40	129.07	556.48	201.19	12.30
18	Увс	7439.05	105.01	8.18	3.32	0.51	12.26	15.97	2.43	34.88	10.35	1.02	4.34	1.02	0.77	0.26	33.60	61.96	21.97	40.50	529.53	394.88	100.54	966.69	125.32	491.07	220.37	10.22
19	Ховд	5566.80	99.88	4.36	1.58	0.00	10.91	3.88	13.94	25.21	6.42	1.33	3.52	1.33	0.48	0.36	17.45	63.88	24.61	43.88	344.61	123.52	168.49	851.54	104.00	371.40	204.37	19.52
20	Хөвсгөл	5542.36	155.78	8.97	2.68	0.08	25.18	43.19	12.59	22.27	5.82	1.57	2.68	1.57	0.31	0.08	33.44	70.26	17.94	67.03	490.32	260.74	83.63	961.83	49.17	497.64	323.60	12.43
21	Хэнтий	6016.51	136.84	19.61	2.22	3.06	21.00	9.32	10.85	16.69	5.15	0.83	1.39	0.83	0.97	0.42	9.73	40.61	17.10	66.75	390.35	87.75	196.22	891.11	47.70	565.70	176.19	13.07
22	Аймгийн дундаж	6816.52	127.96	10.54	2.24	1.75	19.81	17.32	12.68	28.27	6.61	1.23	2.06	1.23	0.63	0.35	26.74	87.02	35.10	77.31	435.11	279.20	154.76	942.03	75.96	496.87	204.40	14.60
23	Улаанбаатар	8644.05	298.30	18.37	3.79	0.12	26.29	15.38	14.13	321.12	68.42	9.26	36.12	9.26	38.13	25.83	20.90	176.29	97.99	121.00	520.45	322.63	133.09	918.17	53.38	403.70	204.41	17.10
24	Улсын дундаж	7649.50	205.60	14.11	2.95	1.01	22.76	16.44	13.34	161.75	34.78	4.89	17.58	4.89	17.72	11.96	24.07	127.71	63.76	97.22	474.01	299.00	144.88	931.16	65.67	454.40	204.40	15.74

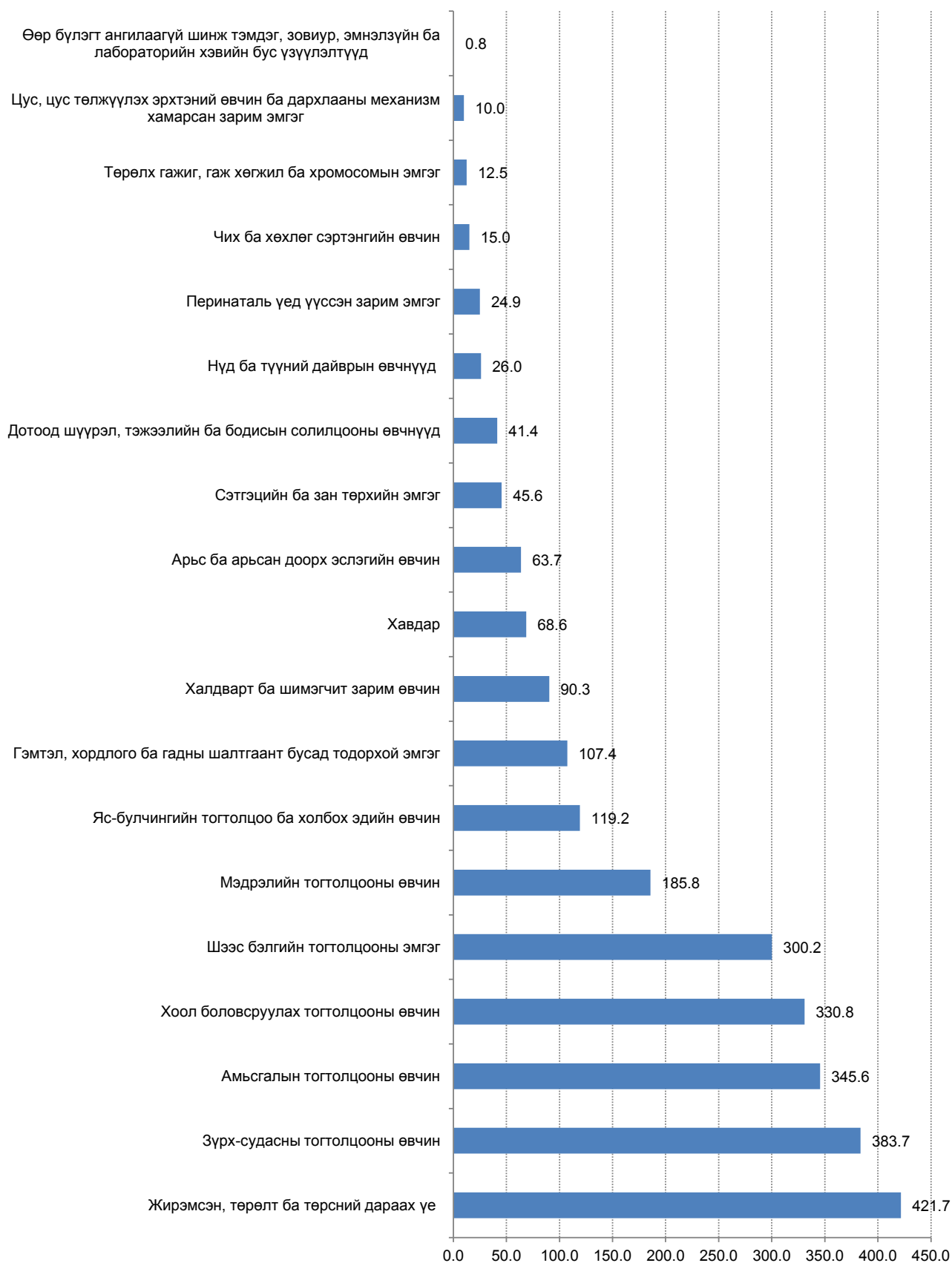
АМБУЛАТОРТ БҮРТГЭГДСЭН ХҮН АМЫН ӨВЧЛӨЛ (10 000 ХҮН АМД), 2015

№	"Аймаг, хотын нэр"	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Үүнээс					Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Үүнээс			Арьс ба арьсан доорх эсэргэцийн өвчин	Яс-бүлчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	Үүнээс			Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	Төрөлх гэжиг, гэж хөгжил ба хромосомын эмгэг	Өөр бүлэгт ангилаагүй шинж тэмдэг, зовиур, эмнэлэгийн ба лабораторийн хэвийн бус үзүүлэлтүүд	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг
			Томуу, томуу төст өвчлөл	Хатгаа өвчлөл	Амьсгалын дээд замын цочмог үрэвсэлт өвчлөл	Гуурсан хоолойн багтраа	Уушгны архаг бөгөөртөлт өвчлөл		Ходоодны шархлаа өвчлөл	Элэгний архаг үрэвсэл	Архины шалтгаант өвчлөл				Бөөрний цочмог болон архаг дутагшил	Бөөрний сүгэлцэрийн эдийн цочмог болон архаг нефрит					
А	Б	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47
1	Архангай	1568.50	332.71	226.42	263.90	11.56	39.00	1431.63	27.11	40.62	0.32	256.23	160.85	1200.25	5.73	922.95	343.51	18.36	29.71	2.27	249.97
2	Баян-Өлгий	958.43	296.10	224.84	16.79	8.40	87.64	667.86	15.87	37.47	0.92	73.31	223.00	698.47	12.59	491.86	442.82	2.76	15.36	0.31	107.10
3	Баянхонгор	1804.53	122.41	294.05	266.86	26.35	68.03	1509.04	37.37	50.66	0.48	486.53	448.32	1158.46	5.63	687.75	363.64	20.36	46.35	0.00	256.32
4	Булган	1715.40	205.46	251.60	143.06	28.21	154.51	1401.07	16.26	35.85	2.32	208.95	213.93	1099.51	6.14	729.41	262.22	31.70	13.11	0.00	176.75
5	Говь-Алтай	957.11	126.26	94.03	208.60	24.26	54.72	1041.93	23.55	65.34	1.42	273.59	190.01	736.47	1.77	475.81	402.15	24.97	14.17	1.06	285.09
6	Говьсүмбэр	2202.58	742.79	381.83	44.20	10.44	89.63	877.23	22.10	0.61	0.00	154.70	264.58	570.90	1.23	396.56	442.60	12.28	8.59	0.00	507.67
7	Дархан-Уул	1435.44	398.43	388.38	11.15	17.22	32.95	1576.42	23.40	3.29	0.60	556.04	281.15	721.21	2.19	444.33	372.55	14.93	8.06	0.00	419.24
8	Дорноговь	1753.40	354.99	429.98	57.33	23.40	86.31	1310.71	9.92	76.08	2.48	311.60	456.17	1156.23	2.32	577.96	410.15	32.23	8.99	0.00	466.09
9	Дорнод	1688.93	459.42	158.37	176.30	21.36	73.98	2137.40	7.65	63.03	0.40	380.30	243.82	605.92	1.58	383.60	393.49	4.09	15.56	0.53	326.10
10	Дундговь	1203.42	210.86	434.78	108.13	25.01	52.71	988.51	9.91	38.07	0.90	228.85	331.61	562.74	3.83	445.60	352.56	25.23	10.36	1.80	124.80
11	Завхан	974.02	40.24	115.00	263.38	13.03	32.51	1162.49	23.34	35.52	0.86	145.94	194.49	673.26	4.01	554.97	364.77	38.53	7.02	3.44	105.12
12	Орхон	2000.18	619.41	121.34	72.56	13.43	92.54	757.56	11.17	37.30	0.10	286.55	226.39	566.53	0.82	423.16	345.58	62.93	14.66	0.00	225.47
13	Өвөрхангай	975.13	109.17	271.67	20.06	17.57	89.64	1369.37	14.64	54.05	0.80	375.78	167.12	945.57	17.93	594.56	341.17	24.41	49.97	0.09	345.78
14	Өмнөговь	2283.17	461.15	265.02	235.19	28.84	96.91	1850.86	28.68	109.93	3.13	335.56	463.46	830.17	8.24	425.88	477.80	30.00	8.90	0.00	316.94
15	Сүхбаатар	1796.54	152.33	329.39	35.03	31.43	69.90	1530.69	20.61	76.59	2.40	501.13	326.47	566.56	3.09	411.31	321.15	15.11	18.55	0.00	284.05
16	Сэлэнгэ	1035.27	113.22	280.84	19.39	27.29	59.10	582.48	21.83	9.79	0.09	145.41	159.43	651.66	3.76	487.05	269.64	17.41	4.14	0.00	198.40
17	Төв	1910.84	564.57	251.60	42.32	16.84	70.68	1881.70	11.52	54.62	0.66	346.43	318.40	897.81	3.43	543.63	225.67	8.31	20.61	2.22	152.55
18	Увс	1651.05	122.90	321.17	407.40	21.21	36.03	1474.24	9.84	50.84	0.51	304.05	206.06	921.34	0.51	703.91	405.86	16.10	8.05	0.89	183.83
19	Ховд	1003.42	44.49	340.37	3.27	22.67	49.94	843.66	13.70	7.88	0.48	240.25	397.10	796.14	3.76	467.28	390.19	28.12	14.06	6.42	108.97
20	Хөвсгөл	1150.97	183.87	260.66	41.15	13.85	39.42	740.59	13.69	52.79	0.00	232.18	113.14	589.53	1.97	477.89	343.19	36.19	13.85	0.24	177.18
21	Хэнтий	1404.11	216.66	260.88	68.84	29.90	96.23	967.04	15.16	37.96	1.11	201.50	395.49	609.37	0.00	479.62	319.01	4.87	6.40	0.00	272.70
22	Аймгийн дундаж	1444.57	264.87	264.46	112.14	20.00	67.64	1227.16	17.76	44.07	0.84	292.19	262.22	795.39	4.70	537.57	355.37	22.83	17.22	0.91	240.27
23	Улаанбаатар	1484.45	70.39	169.32	106.70	17.84	116.24	1173.75	31.30	93.76	3.17	594.85	299.54	769.66	18.48	353.19	521.61	40.82	37.53	3.76	886.13
24	Улсын дундаж	1462.75	176.23	221.10	109.66	19.01	89.79	1202.8	23.93	66.72	1.90	430.14	279.23	783.67	10.98	453.53	431.14	31.03	26.48	2.21	534.65

Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл, 10000 хүн амд, 2015 он

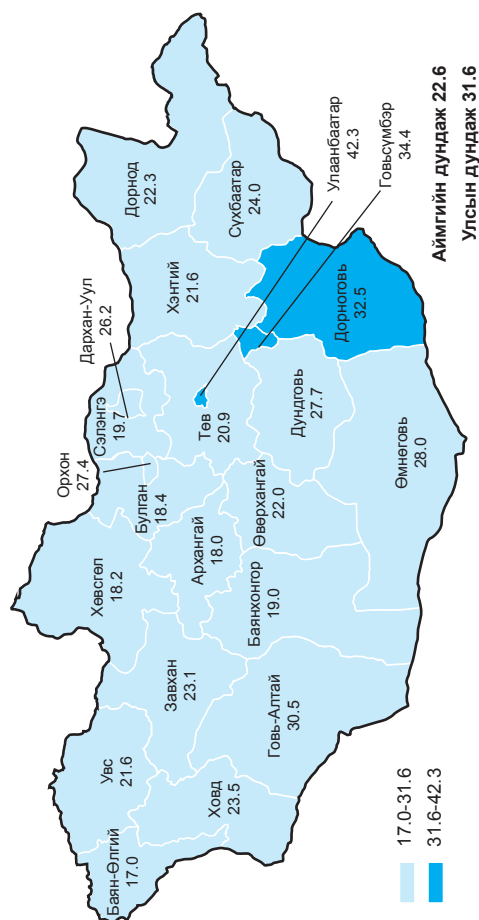


Хэвтэн эмчлүүлэгсэд, 10 000 хүн амд, 2015 он

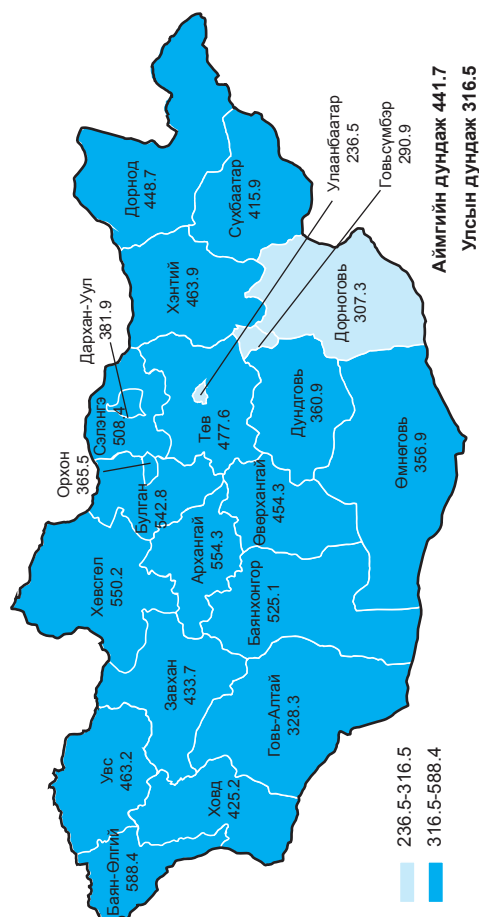


ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ХҮРТЭЭМЖИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

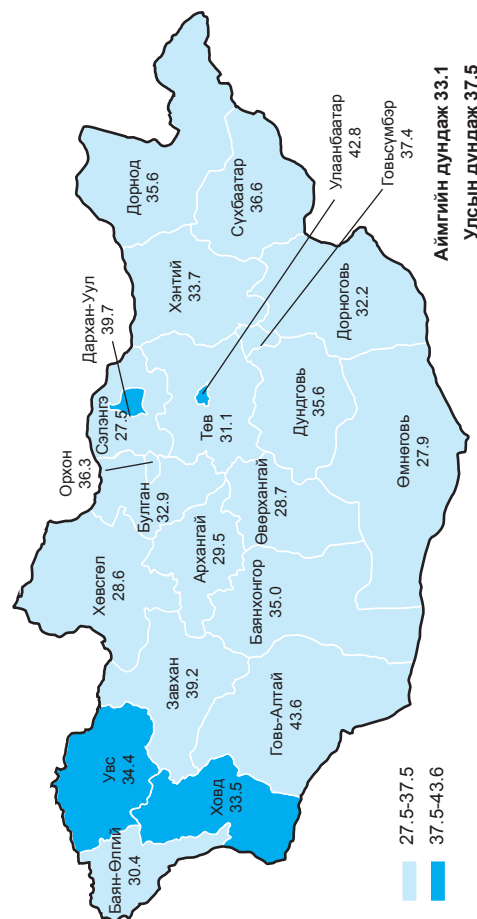
10000 хүн амд ногдох их эмчийн тоо



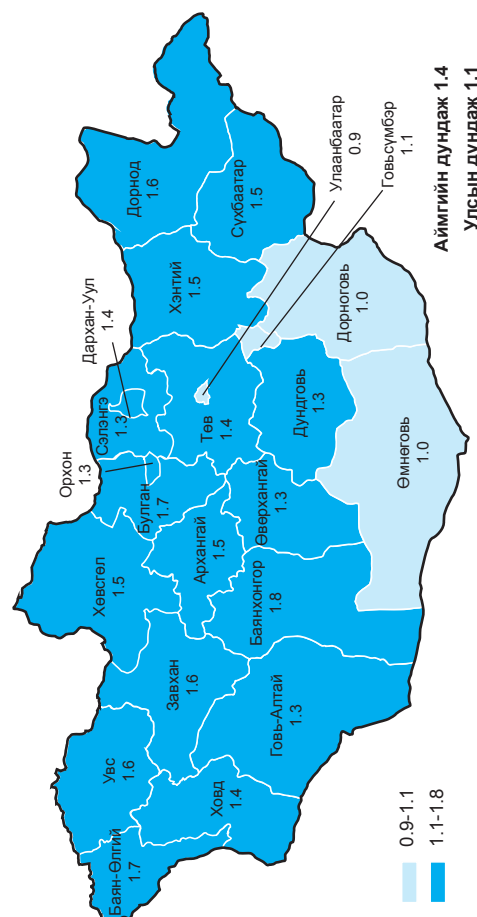
Нэг их эмчид ногдох хүний тоо



10000 хүн амд ногдох сувилагчийн тоо

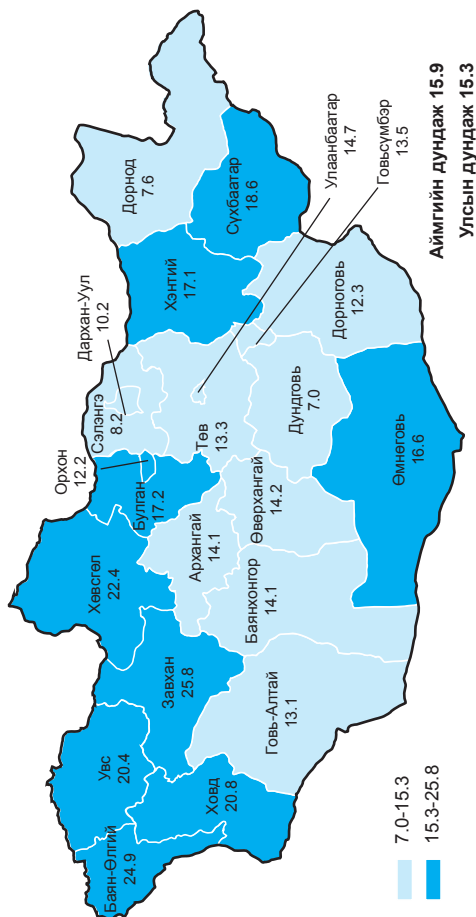


Их эмч сувилагчийн харьцаа

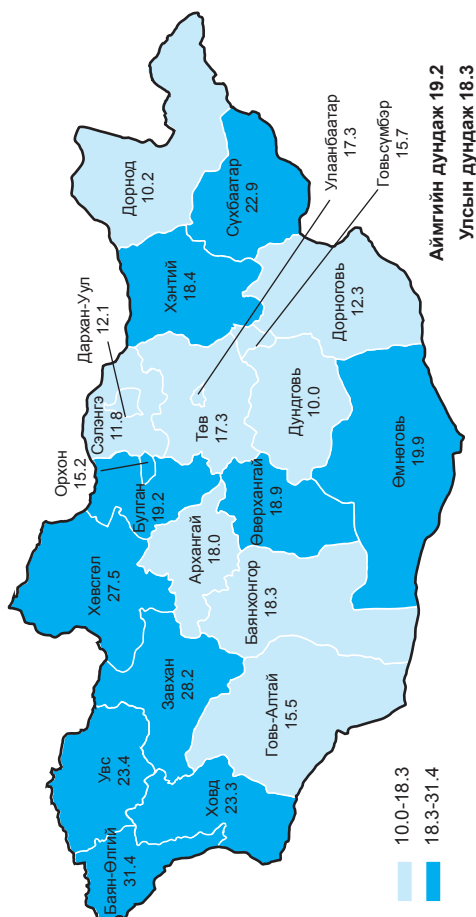


ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАР, ХҮРТЭЭМЖИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

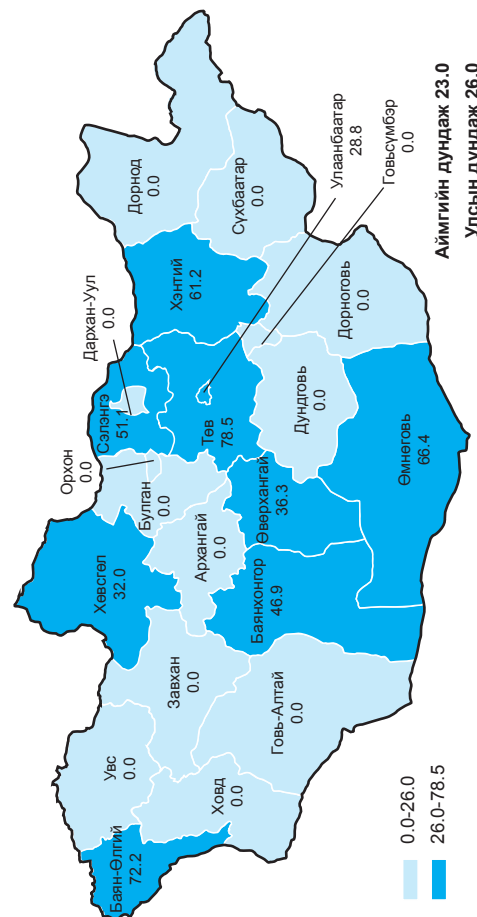
Нялхсын эндэгдэл, 1000 амьд төрөлтөд



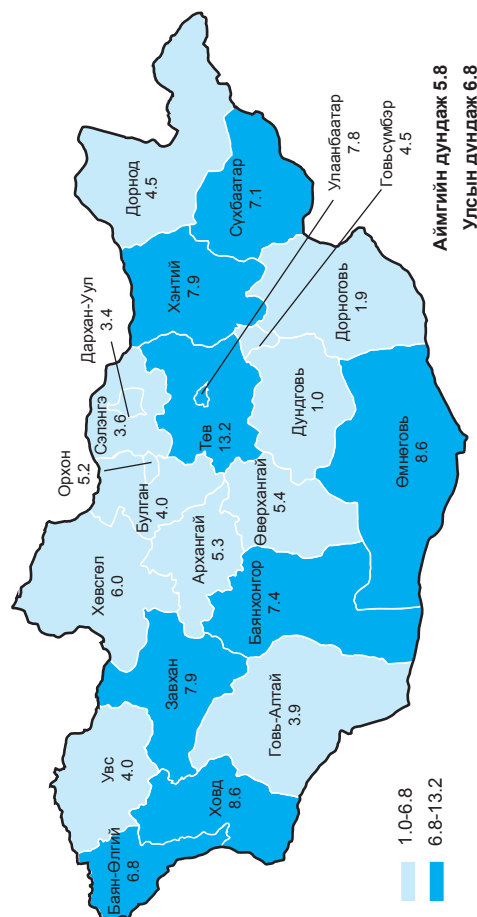
Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1000 амьд төрөлтөд



Эхийн эндэгдэл, 100 000 амьд төрөлтөд

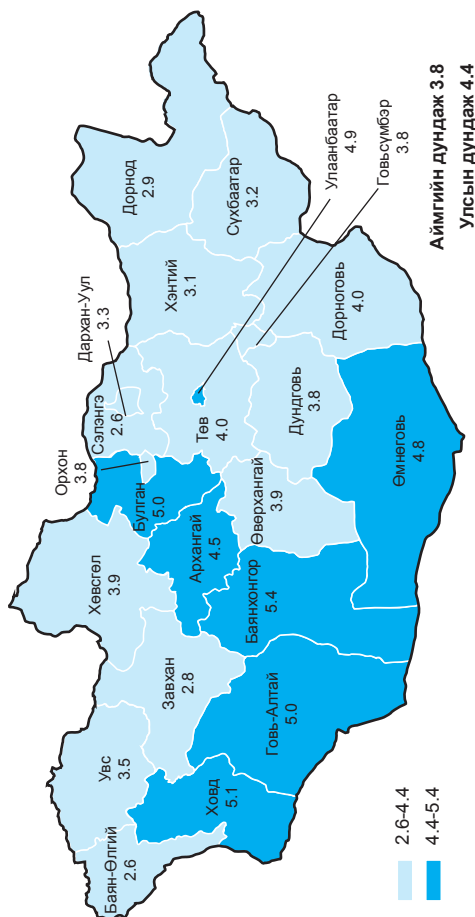


Амьгүй төрөлт /1000 амьд, амьгүй төрөлтөд/

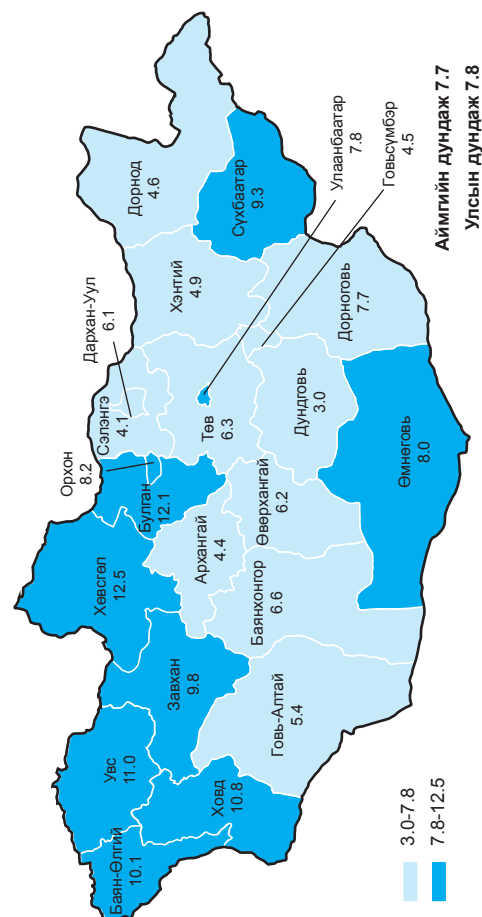


ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАР, ХҮРТЭМЖИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

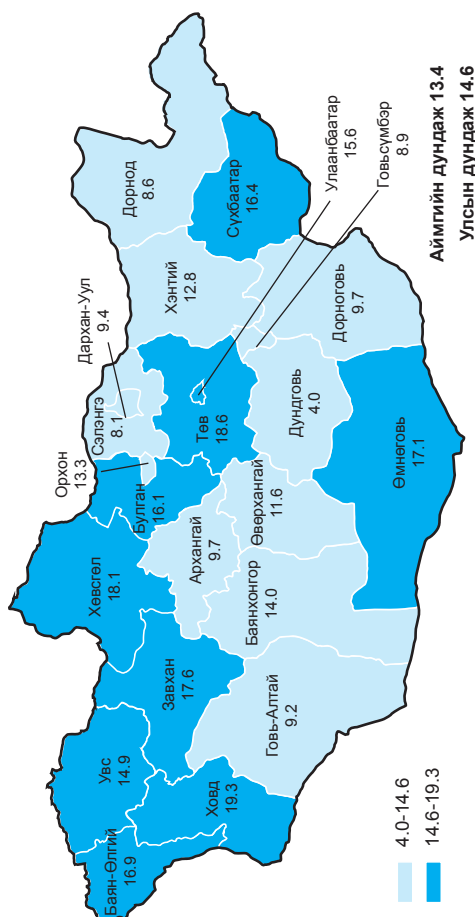
2500 граммаас доош жинтэй төрсөн хүүхдийн эзлэх хувь



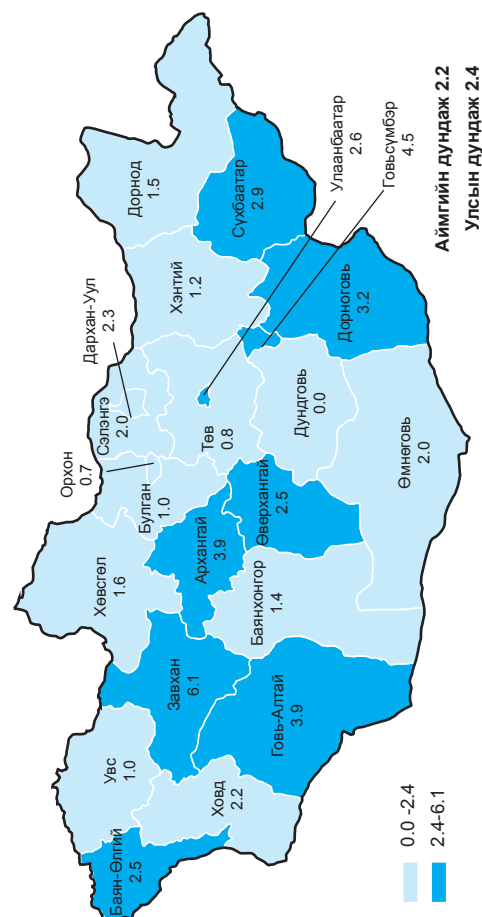
Нярайн эрт үеийн нас баралтын түвшин
/амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/



Перинаталь эндэгдлийн түвшин
/амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд/

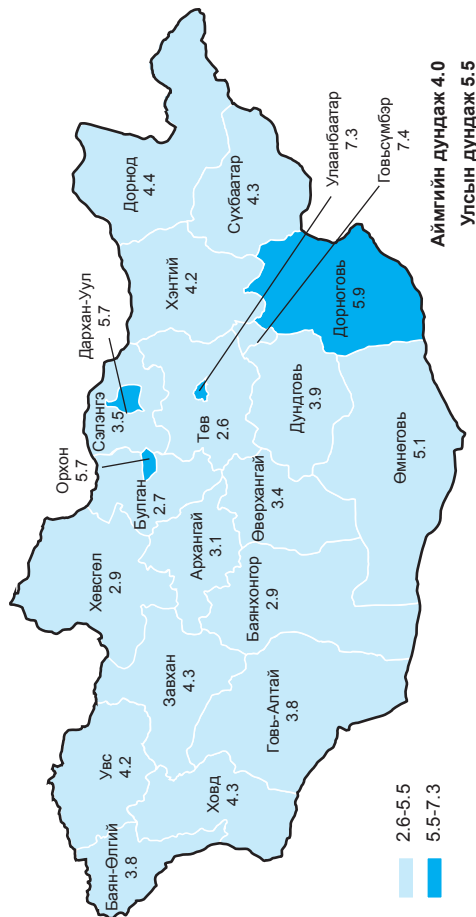


Нярайн хожуу үеийн нас баралтын түвшин
/амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/

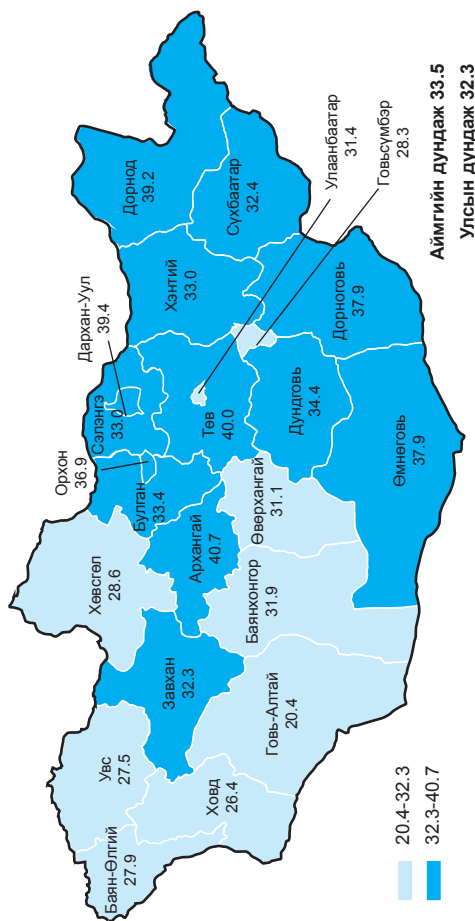


ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАР, ХҮРТЭЭМЖИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

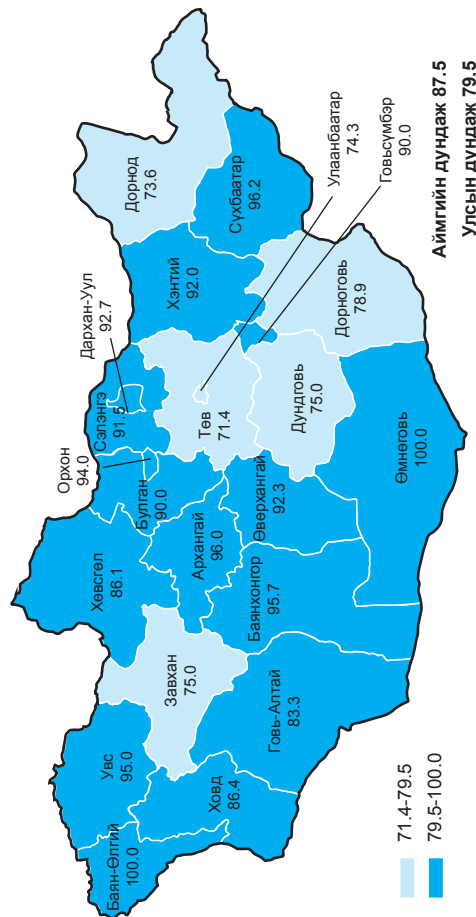
Нэг иргэний жилд үзүүлсэн удаа



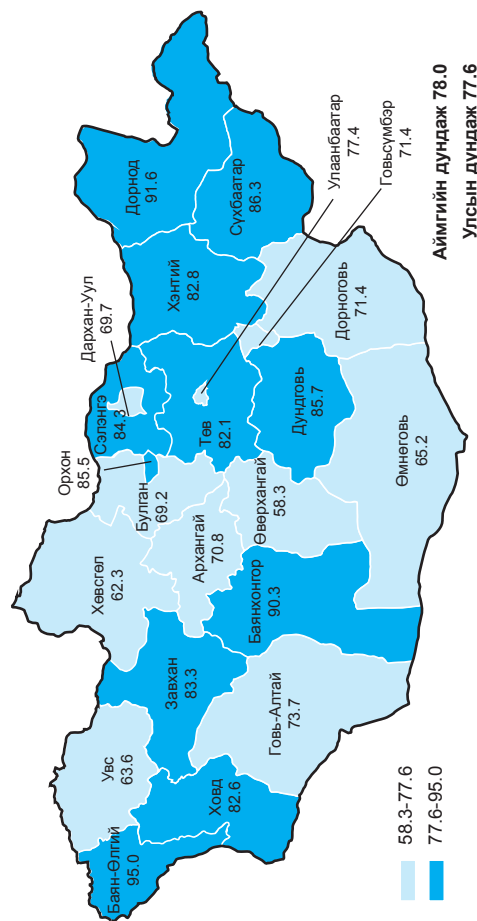
Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь



Сүрьеэ өвчний эдгэрэлтийн хувь

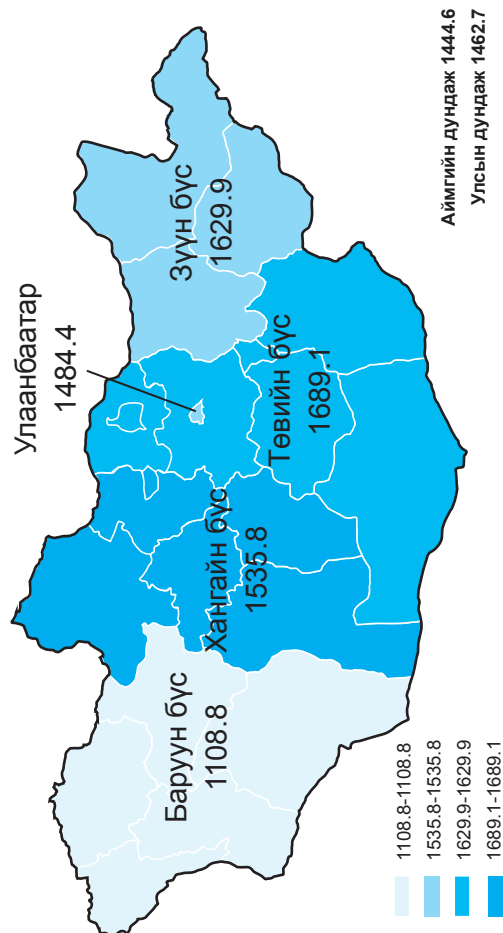


Сүрьеэ өвчний оношийн баталгаажилтын хувь

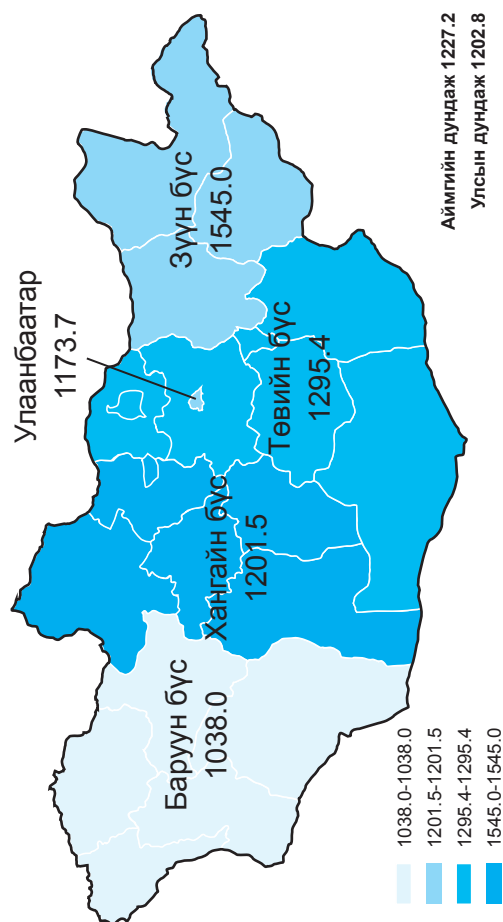


ХҮН АМЫН ӨВЧЛӨЛИЙН ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН, 10 000 ХҮН АМД

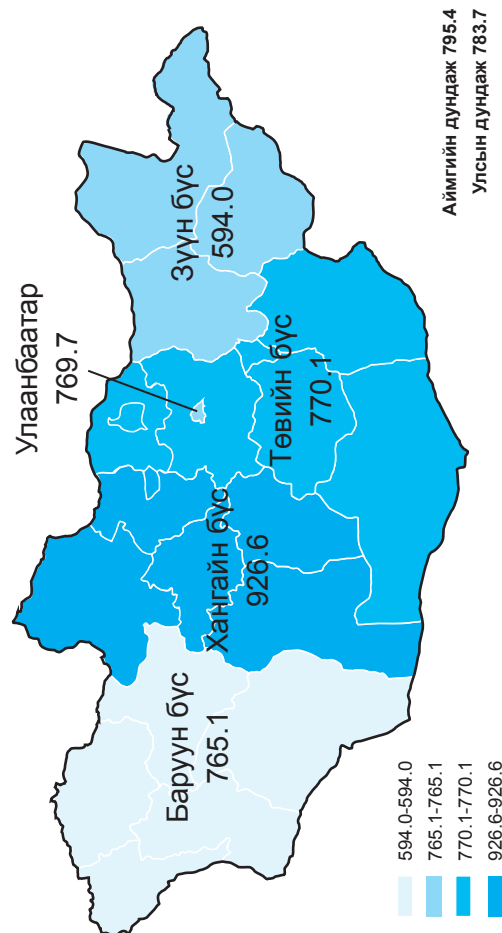
Амьсгалын тогтолцооны өвчин



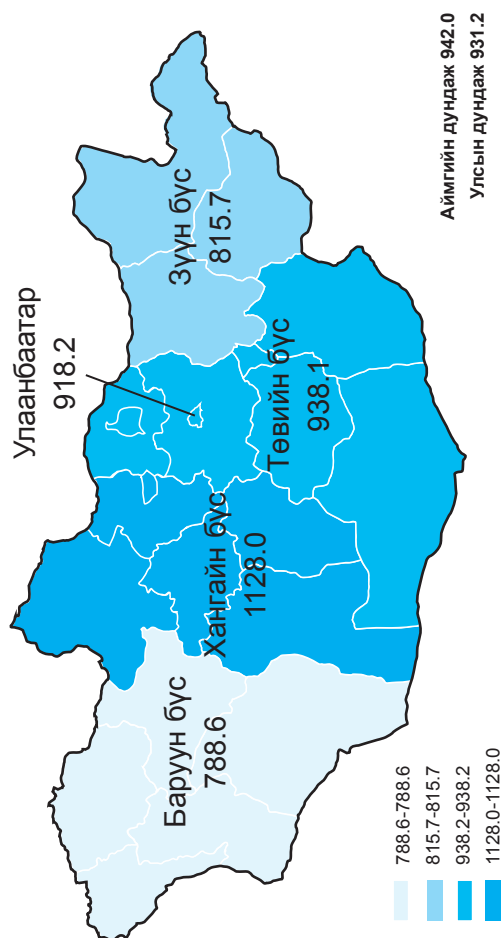
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин



Шээс бэлгэсийн тогтолцооны эмгэг

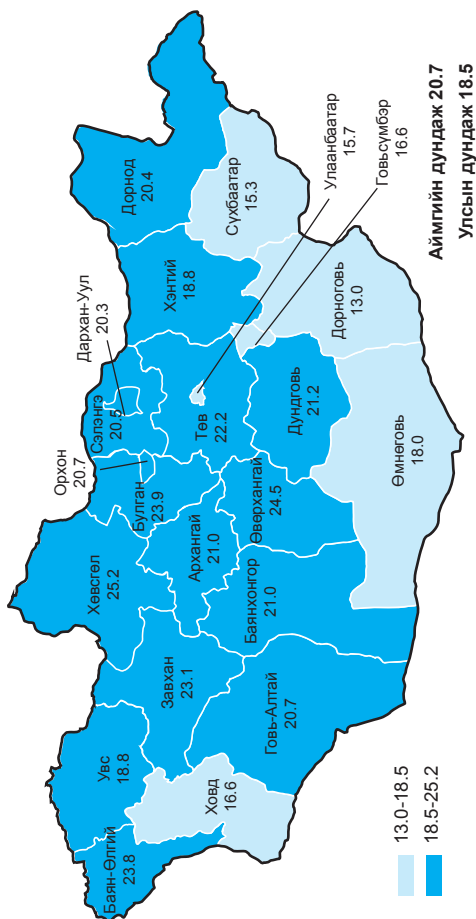


Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин

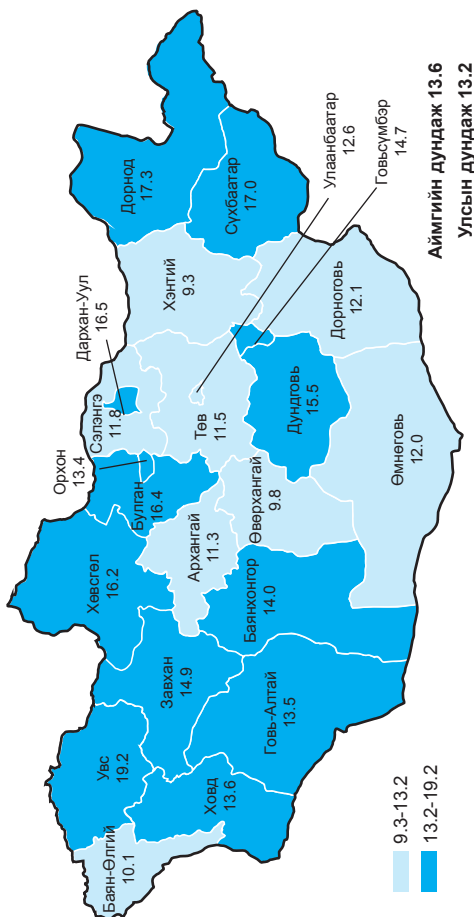


ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТЫН ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН, 10 000 ХҮН АМД

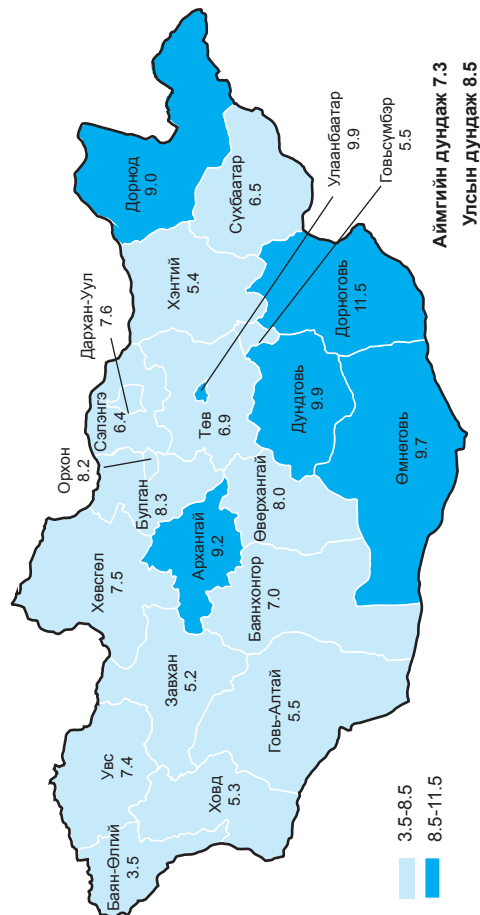
Зүрх-судасны тогтолцооны өвчний нас баралт



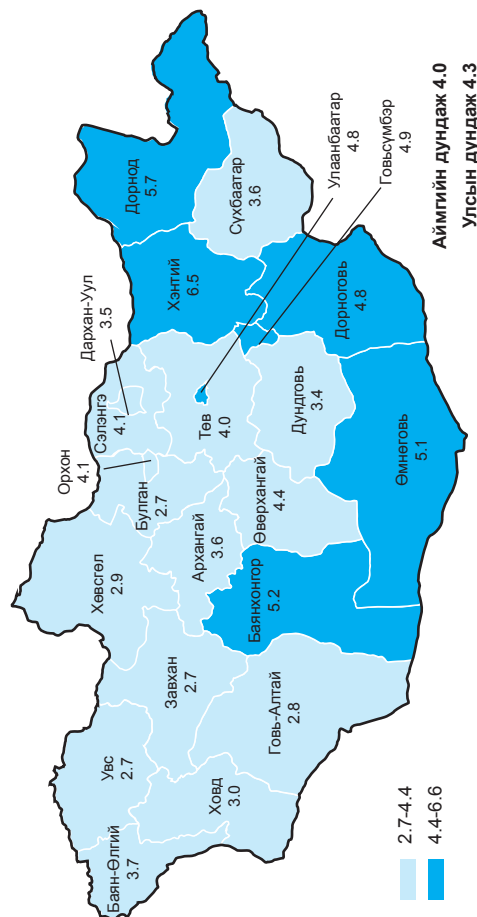
Хавдар



Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан

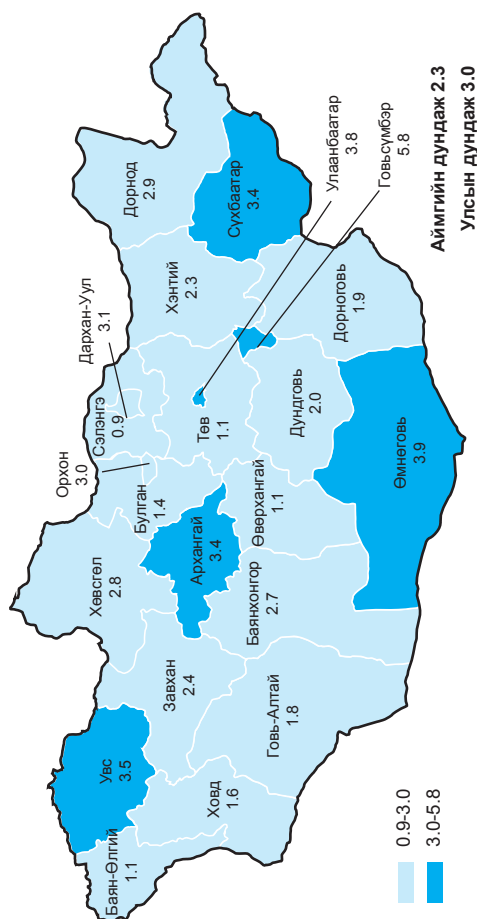


Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчний нас баралт

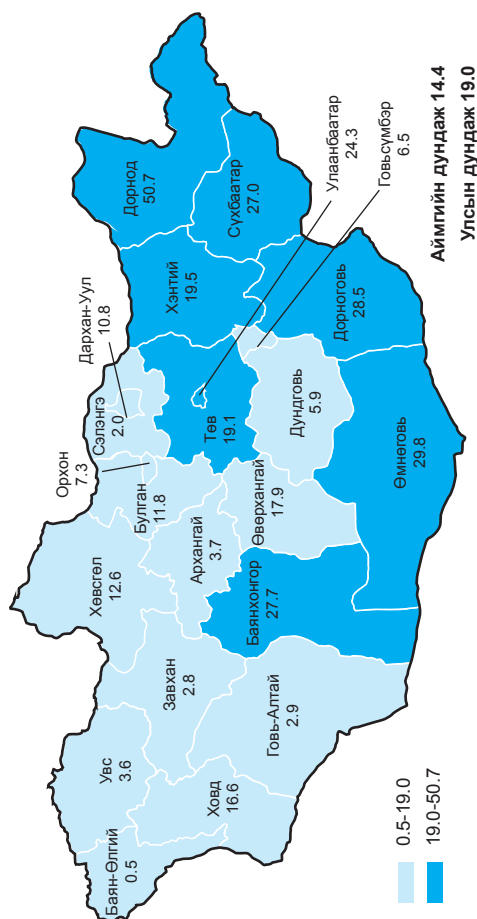


ЗАРИМ ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, 10 000 ХҮН АМД

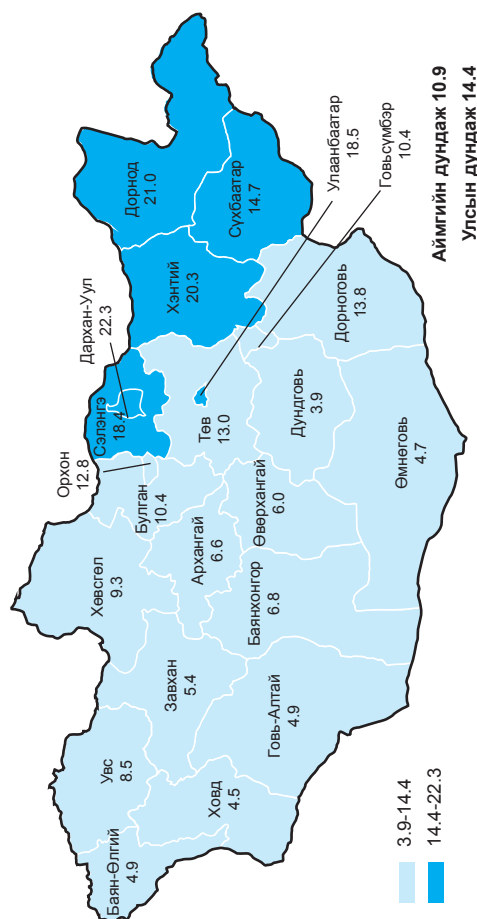
Вирүст гепатит



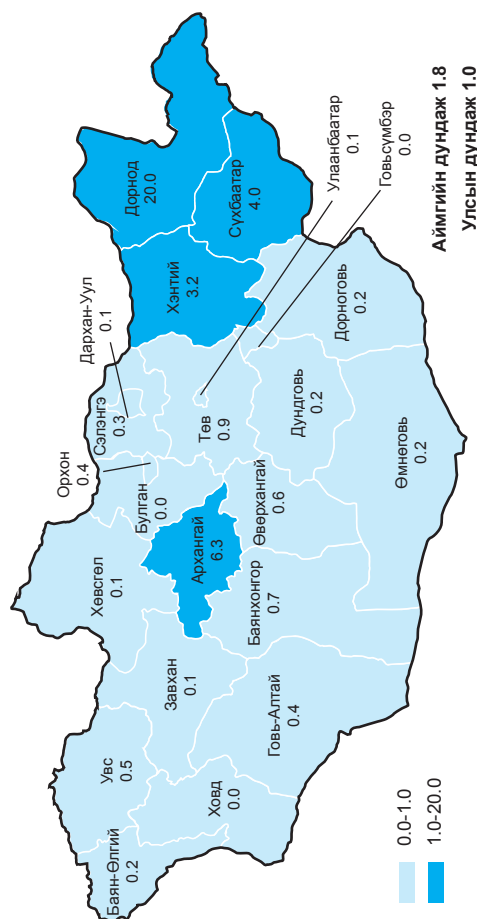
Салхин цэцэг



Сүрьеэ

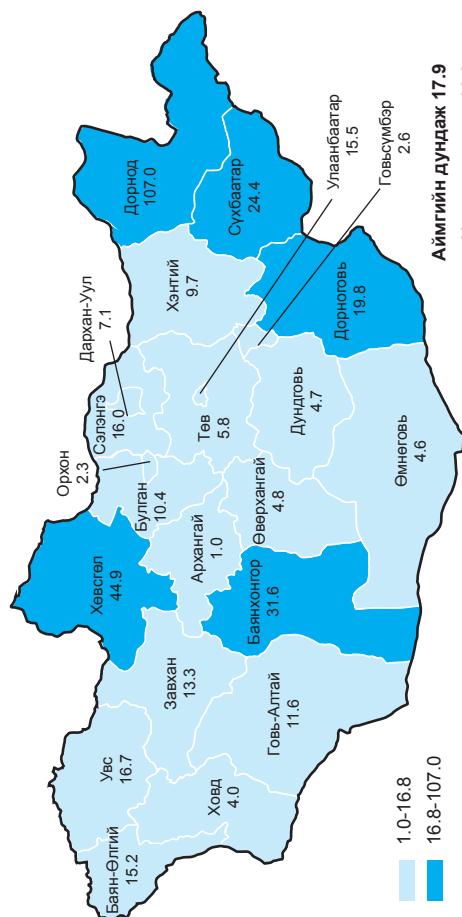


Бруцеллёз

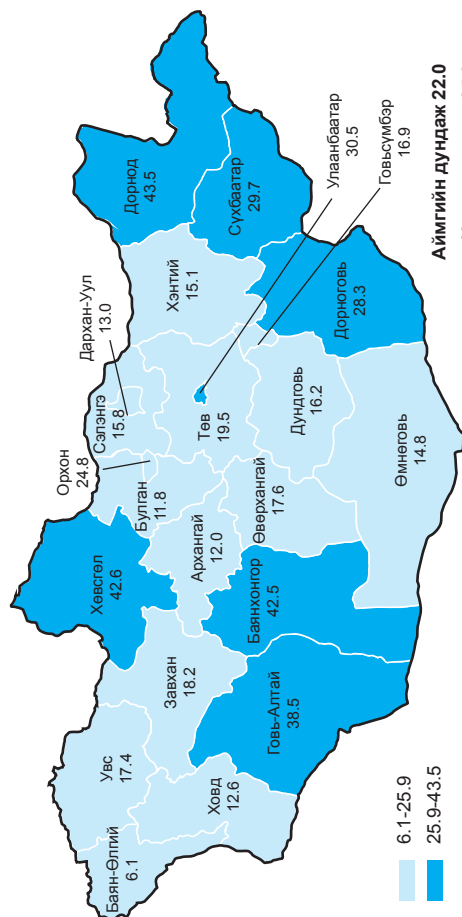


ЗОНХИЛОН ТОХИОЛДОХ БЭЛГИЙН ЗАМЫН ХАЛДВАР, 10 000 ХҮН АМД

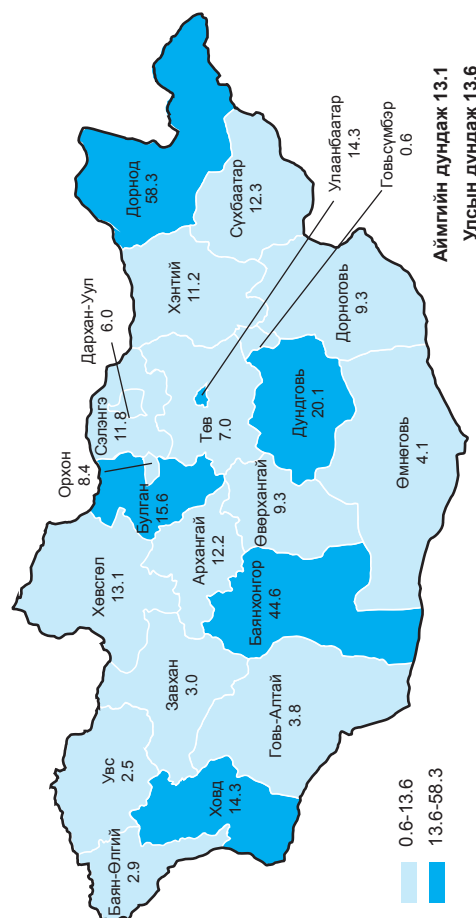
Заг хүйтэн



Тэмбүү

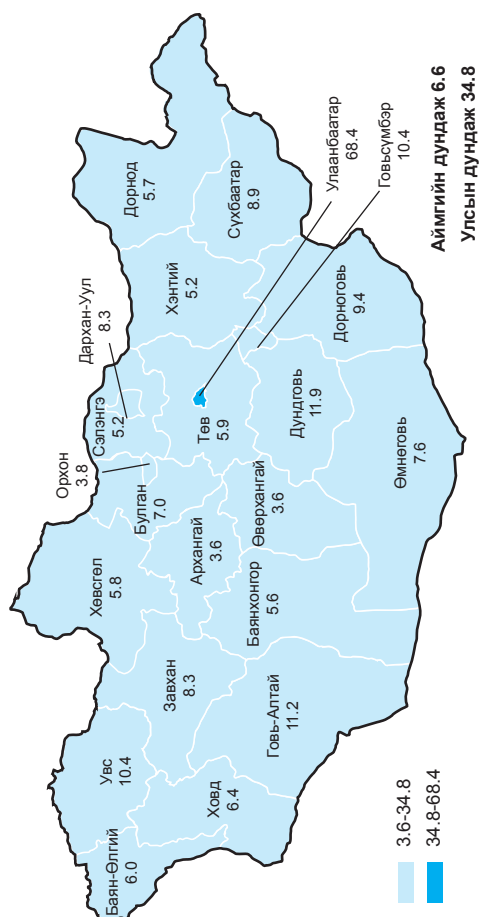


Трихомониаз

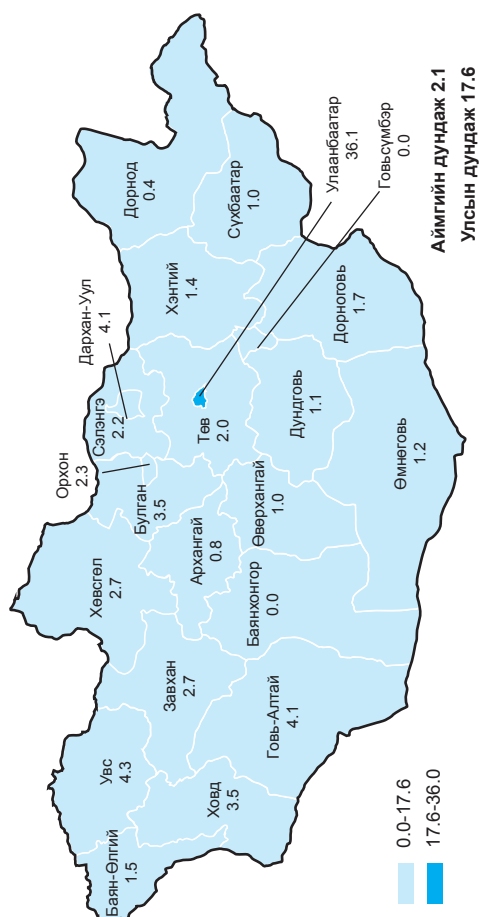


ХОРТ ХАВДРЫН ӨВЧЛӨЛ, 10 000 ХҮН АМД

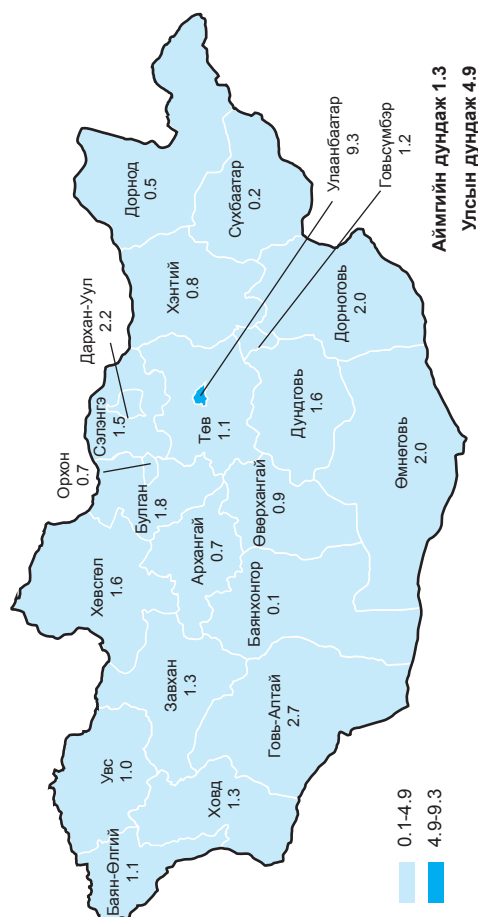
Элэгний хорт хавдрын өвчлөл



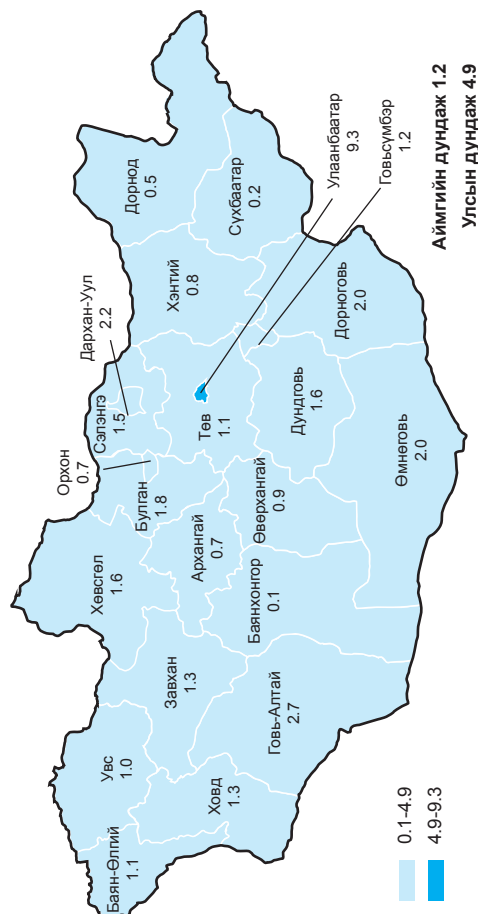
Ходоодны хорт хавдрын өвчлөл



Улаан хоолойн хорт хавдрын өвчлөл

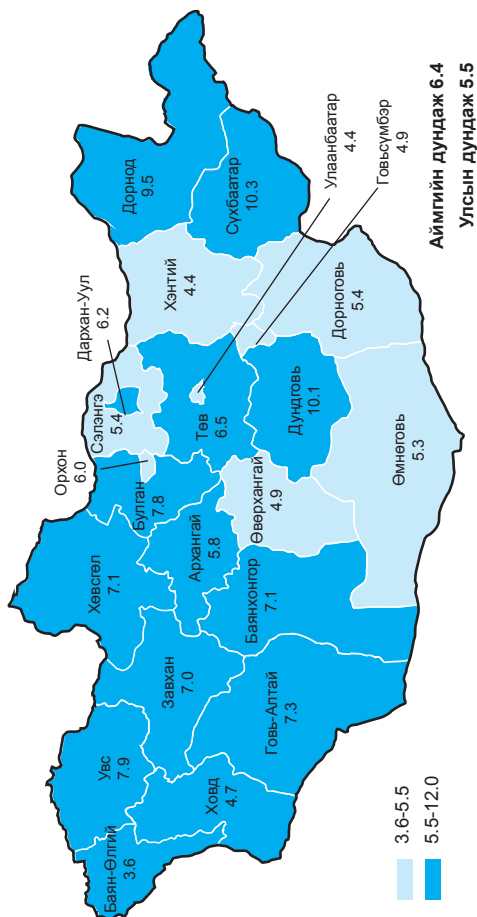


Уушгины хорт хавдрын өвчлөл

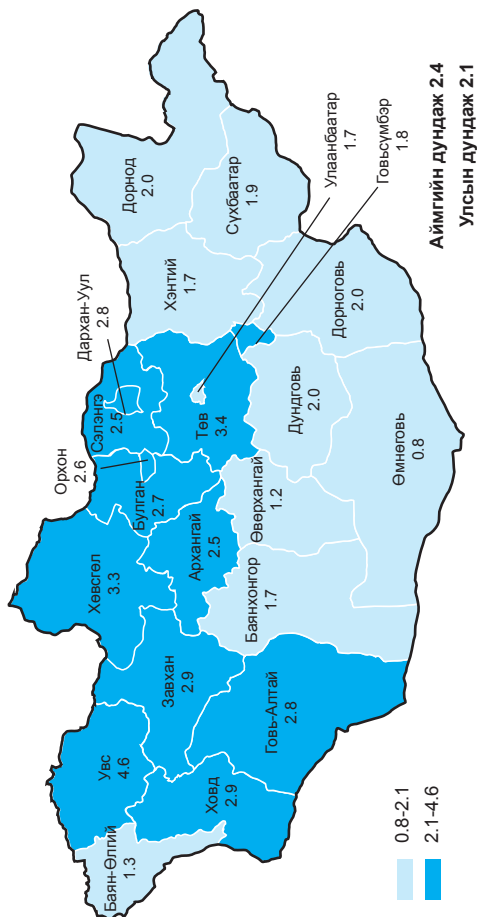


ХОРТ ХАВДРЫН НАС БАРАЛТ, 10 000 ХҮН АМД

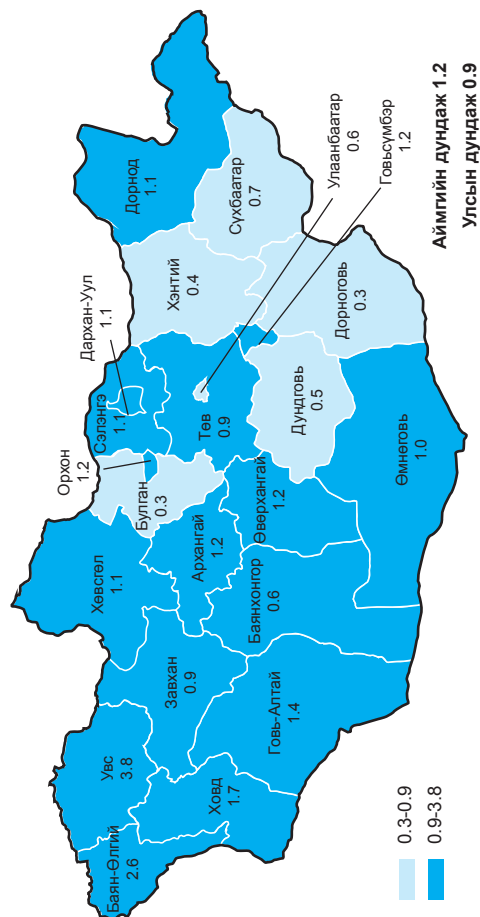
Элэгний хорт хавдрын нас баралт



Ходоодны хорт хавдрын нас баралт



Улаан хоолойн хорт хавдрын нас баралт



Уушгины хорт хавдрын нас баралт

